

ယောပိုး ဘာသာပြန်စာစဉ် ၂

ဆမ်းမားဆက်မွန်

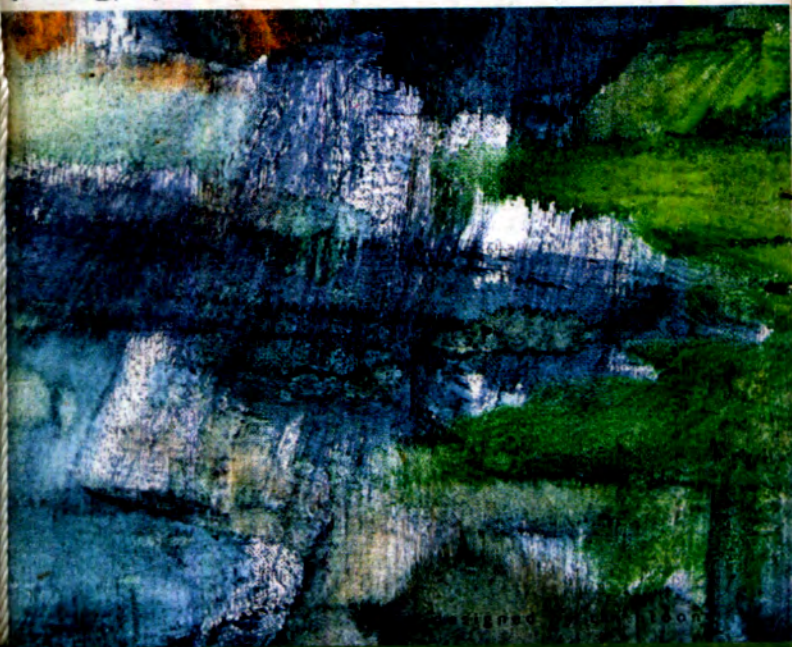
စခန်းတစ်နေရာ

နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ

မြန်မာပြန်သူ

ကျော်အောင်၊ တက်တိုး၊ မြသန်းတင့်

[အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ]

ဝိစဉ်သူ မောင်ယော

Zeyarmoe Translation Series No. 2

2000
Zar 079

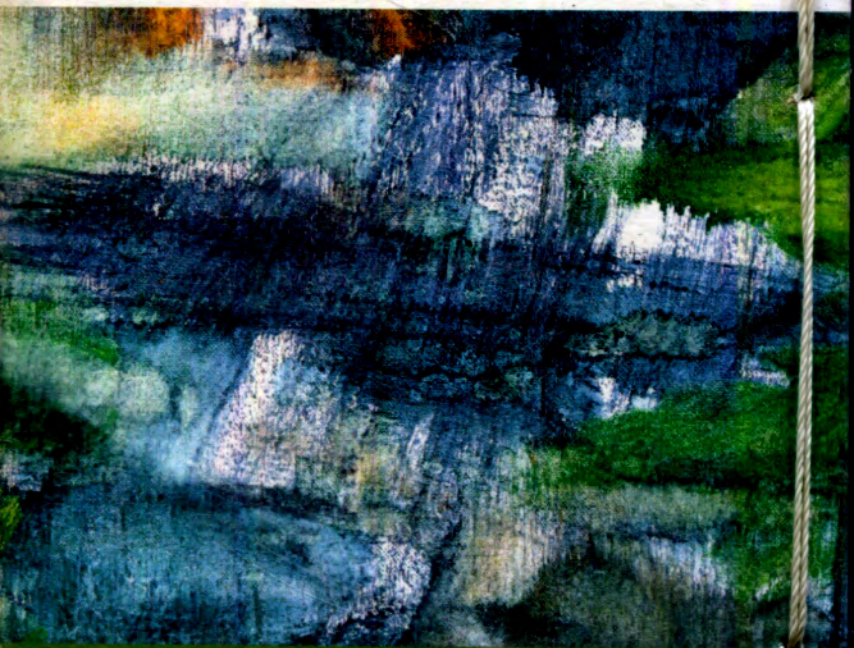
W. Somerset Maugham

The Outstation
and Other Stories

Translated by

Kyaw Aung, Tet Toe, Mya Than Tint

[English & Myanmar Version]

Compiled by **Maung Zeyar**

စခန်းတစ်နေရာ
နှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ

အမှတ် ၁၉ (H)၊ ၇ လွှာ၊
၅၅ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်။
ဖုန်း - ၀၉၅၀ ၇၃၆၀၅၊ ၀၉ ၇၃၀ ၈၄၆၃၆၊ ၀၉ ၄၂၅ ၃၂၃ ၄၆၃

လောကီ၊ ကာသာမြန်မာစဉ် ၂

ဆမ်းမားဆက်မွန်

စခန်းတစ်နေရာ နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ

မြန်မာပြန်သူ

ကျော်အောင်၊ တက်တိုး၊ မြသန်းတင့်

[အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ]

ဝိစဉ်သူ မောင်လော့

စခန်းတစ်နေရာနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ

ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ အုပ်စု ၅၀၀၊ တန်ဖိုး ၂၀၀၀ ကျပ်
 မျက်နှာပုံဒီဇိုင်း၊ ပန်းချီတင်ထွက်၊ စာစီနှင့်အပြင်အဆင်၊ လူမော်၊ စာပြင်၊ တက္ကသိုလ်
 တင်ဟန်ကျော်။

ပုံနှိပ်သူ၊ ဦးစော်မြင့်ဝင်း (ကာလာပုံနှိပ်တိုက်-၀၀၁၄၂)၊ အမှတ် ၁၈၄၊ ၃၁ လမ်း။
 ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ထုတ်ဝေသူ၊ ဦးမိုးကျော် (ဇေယျာမိုးစာအုပ်တိုက်
 ၀၀၀၆၈)၊ အမှတ် ၁၉(H)၊ ၇လွှာ၊ ၅၅-လမ်း(လယ်)၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဇေယျာမိုး စာအုပ်ကတ်တလောက် အချက်အလက်များ - CIP

ဆမ်းမားဆက်မွန်၊ ဝီလျမ်

၇၂၃

စခန်းတစ်နေရာနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ/ဝီလျမ် ဆမ်းမားဆက်မွန်၊
 မြန်မာပြန်သူ ကျော်အောင်နှင့်အခြား...။ ရန်ကုန်၊ ဇေယျာမိုးစာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၁၆။
 ၂၂၄ စာ၊ ၁၈ စင်တီမီ (ဇေယျာမိုးဘာသာပြန်စာစဉ် ၂)

(၁) အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထု

၁၊ စခန်းတစ်နေရာနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ

၂ ကျော်အောင် မြန်မာပြန်သူ

၃၊ တက်တိုး မြန်မာပြန်သူ

မာတိကာ

၁။	စခန်းတစ်နေရာ ကျော်အောင်	၁၃
၂။	ကိုဖိုးသိ ကျော်အောင်	၇၇
၃။	ဪ ချစ်ကြပေတယ် တက်တိုး	၉၁
၄။	အမာရွတ်ကြီးနဲ့လူ မြသန်းတင့်	၁၁၈
၅။	လှသည် လွယ်သည် သို့သော် ကတိတည်သည် မြသန်းတင့်	၁၂၅

CONTENTS

1.	THE OUTSTATION	137
2.	MR KNOW-ALL	180
3.	THE HAPPY COUPLE	190
4.	THE MAN WITH THE SCAR	210
5.	THE PROMISE	216

အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ
ဝီလျမ်ဆမ်းမားဆက်မွမ်
(၁၈၇၄-၁၉၆၆)

နှစ်ဆယ်ရာစုတွင် ကျော်ကြားသည့် အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာများအနက် တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူ့စာများမှာ စာပေမျိုးဆက် သုံးဆက် သို့မဟုတ် စာပေခေတ် သုံးခေတ်အထိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နေရာယူသည်။ ကဗျာက လွဲလျှင် အားလုံး ရေးသည်။ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ပြဇာတ်၊ ခရီးသွား စာပေ၊ စာပေအကဲဖြတ်စာတမ်းများ ... စသည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့မှာ ရေးစရာ မကုန်ခန်းသေးဟု ဆိုကြသည်။

မွမ်ကို အကျွမ်းကျင်ဆုံး ဝတ္ထုတိုရေးဆရာဟု အချို့က နေရာပေးကြ သည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကမူ ဝတ္ထုတိုအရာတွင် ပြင်သစ် စာရေးဆရာ မိုပတ်ဆွန်း သည် အကျွမ်းကျင်ဆုံးဖြစ်သည်။ သူသည် မိုပတ်ဆွန်းထံမှ နည်းယူရပါသည် ဟု ဝန်ခံသည်။

သူ၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုမှာ **လီဇာ*** ဖြစ်သည်။ ယင်းကို ၁၈၉၇ တွင် ရေးသည်။ ဆရာဝန်လုပ်ရန် လန်ဒန်မြို့တောင်ဘက် စိန့်သောမတ် ဆေးရုံ၌ လက်တွေ့ဆင်းနေစဉ် ရေးသည့် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ ထိုဆေးရုံဝန်းကျင်

* *Liza of Lambeth*

လင်းဝတ်လူဆင်းရဲရပ်ကွက်၌ ကျင်လည် ပျော်မွေ့စဉ်က ရသည့် အတွေ့အကြုံကို ဝတ္ထုဖွဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုကို ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က များစွာ ချီးကျူးကြသည်။ ထိုအခါ မွမ်မှာ စိတ်ဓာတ် တက်ကြွလာသည်။ စာရေးဆရာ ဖြစ်ပြီ၊ စာရေးဆရာ လုပ်စားနိုင်ပြီ ဟူ၍လည်း အားတက်မိသည်။ **လီဇာ** ထွက်ပြီးနောက် စပိန်ပြည်သို့ သွားသည်။ 'ဆီးဝီးမှာ တစ်နှစ်လောက် နေတယ်၊ နှုတ်ခမ်းမွေး ထားတတ်လာပြီ။ ဖိလစ်ပိုင် ဆေးပြင်းလိပ်ကြီးကို လည်း ဖွာတတ်လာပြီ ပြီးတော့ ဂီတာအတီးသင်တယ်။ အနားကျယ်ကျယ် ဦးထုပ်ကြီး ဆောင်းပြီး ဆီးဝီးမြို့က လမ်းမကြီးမှာ ခပ်ကြွေးကြွေး လျှောက်တော့တာပဲ' ဟု ပြောဖူးသည်။

တစ်နှစ်အကြာတွင် အင်္ဂလန်သို့ ပြန်လာသည့်အခါ စာရေးဆရာ လုပ်စားတော့မည် ဟူသော စိတ်ကူးကို **လီဇာ**မှရသည့် စာမူခ ပေါင်နှစ်ဆယ်က ချေဖျက်လိုက်လေသည်။

ထိုအခါ မွမ်သည် ပြဇာတ်ကို ရေးသည်။ စင်တင်ရန် ကြိုးစားသည်။ သူ၏ ပြဇာတ်များကြောင့် လူသိများလာပြီး ငွေကြေး အတန်အသင့် ရလာသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဝတ္ထု မရေးတော့ဘဲ ပြဇာတ်များကိုသာ ရေးသည်။ သူ့ ပြဇာတ်များကို လန်ဒန်၌ စင်တင်သည်။ မြိုးမြိုးမြက်မြက် စားရသည့်အခါ ကျေနပ်သည်။ သို့နှင့် ငွေကြေးစုဆောင်းကာ မေဖဲယားတွင် အိမ်တစ်လုံး ဝယ်သည်။ ပြဇာတ်ရေး၍ ငွေရှင်သည့်အခါ ဝတ္ထု မရေးတော့ဟူ၍ပင် စိတ်ကူး ယဉ်သေးသည်။

၁၉၁၄ တွင် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်လျှင် မွမ်သည် စစ်မြေပြင် သူနာပြုတပ်သို့ ဝင်သည်။ ထို့နောက် ထောက်လှမ်းရေးတပ်တွင် တွဲဖက် တာဝန်ချထားခြင်း ခံရသည်။ သို့သော်လည်း အဆုတ်ရောဂါကြောင့် တပ်မှ ခေတ္တထွက်ရသည်။ ထို့နောက် တောင်ပင်လယ်သို့ ခရီးထွက်သည်။ ဤတွင် **လမင်းနှင့်ခြောက်ပဲနီ*** ဝတ္ထုရည်၊ **ရွှေပဗ္ဗန်**** ဝတ္ထုတိုတို့အတွက်

* *The Moon and Sixpence*

** *The Rain*

ဇာတ်လမ်းများရလာသည်။ တောင်ပင်လယ်မှ ပြန်လာလျှင် အဆုတ်ရောဂါ မှာ မသက်သာ။ သို့သော်လည်း ရုရှားပြည် ပီထရိုဂရက်မြို့သို့ သွားဖြစ်အောင် သွားသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးလျှင် တရုတ်ပြည်သို့ သွားသည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်သို့ ခရီးလှည့်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သူ မရောက်ဖူးသည့် ဒေသ မရှိသလောက် နှံ့စပ်သည်။ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတလည်း ကုံလုံကြွေလာပြီ ဟု သူ့ကိုယ်သူ ယူဆသည်။

ဤသို့ဖြင့် မွမ်းသည် နှစ်ဆယ်ရာစု၏ ပထမတစ်ဝက်အတွင်း ငွေကြေး အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း ကြွယ်ဝအောင်မြင် လာသည်။ ထိုအခါ စည်းစိမ်ရှိရှိ နေထိုင်သည်။ ညနေခင်းတို့တွင် တစ်ယောက် တည်း ရသေ့စိတ်ဖြေ ဖဲကစားတတ်သည်။ ညအိပ်ရာဝင်လျှင် စုံထောက်ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကို ဖတ်သည်။ သူ့အိမ်တွင် ဒက်ရှန်းမျိုး ခွေးပုလေးများ လေးကောင် ထက်မနည်း မွေးထားသည်။ ခွေးကလေးများကို စားကောင်းသောက်ဖွယ် ကျွေးမွေးပြုစုသည်။ ထိုအခါ သူ့ကို လူချမ်းသာစာရင်းဝင်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုကြလေသည်။

သူ့ဝတ္ထုအကြောင်း ဝေဖန်ပြောဆိုလျှင် သူ မကြိုက်။ နားမထောင် တတ်။ ညနေတိုင်း အချိန်တစ်နာရီယူကာ ဂန္ထဝင်စာကြီးများကို ပြန်ဖတ်လေ့ ရှိသည်။ ဒါဝင်၏ တစ်နေ့တာ အလုပ်ချိန်မှာ မများ။ သို့တိုင်အောင် ဇီဝ သိပ္ပံ ပညာကို တော်လှန်ပြောင်းလဲစေသည့် အယူအဆအသစ်များကို ရှာဖွေ တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းကို အားကျကာ သူသည် တစ်နေ့ သုံးနာရီသာ အလုပ် လုပ်သည်။ ဤစည်းကမ်းကို လိုက်နာကျင့်သုံးလျှင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း သည် ဖူလုံမည်။ နာမည်လည်း ကျော်ကြားလာနိုင်မည်ဟု တွက်ကိန်းချခဲ့ သည်။

သူ၏ **ဘဝထုပ္ပတ်သင်္ခေပ*** (အကျဉ်းချုပ်) ၁၉၃၈ တွင် သူ့စရိုက်နှင့် သူ့ရှည်ရွယ်ချက်တို့ကို ဖော်ပြရန် ကြိုးစားထားသည်။ စာရေးဆရာ ဖြစ်လာပုံ

* The Summing Up

၁၉၁၇ တွင် ရုရှားပြည်သို့ သူ ရောက်သွားသည်။ လူသိများသည့် စာရေးဆရာ အကျော်အမော်များအကြောင်း မှတ်တမ်းတင်သည်။ တော်လှန်စတိုင်း၊ တူရဂီညက်၊ ဒေါ့စတာ ယက်စကီ၊ ချက်ကော့၊ ပြီးတော့ ရုရှားစာပေ၊ ရုရှားစရိုက်၊ ရုရှား ရေမြေတောတောင်၊ ရုရှားစိတ်ဓာတ်။

သူသည် ကမ္ဘာ့နေရာဒေသ အနှံ့အပြားတွင် လူအမျိုးမျိုးကို တွေ့ခဲ့သည်။ ရော်ဘာခြံ စိုက်သူများ၊ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်၊ သာသနာပြု၊ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ ကုန်သည်၊ တရားသူကြီး၊ ကျောင်းဆရာ၊ ပြည့်တန်ဆာခေါင်း၊ အိန္ဒိယယောဂီ၊ ဗြိတိသျှ သံအရာရှိ၊ လူ့စရိုက်ကို လေ့လာနေသည့် မနုဿပညာရှင် မွမ်က သူတို့အားလုံးကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စာရင်းပြု မှတ်တမ်းတင်သည်။

ထိုမှတ်စုမှ အချို့ကို နောင်အခါ ဝတ္ထုရေးရာတွင် အသုံးပြုသည်။

စခန်းတစ်နေရာမှာ မွမ်၏ လက်ရာကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။

မလေးကျွန်းဆွယ် တစ်နေရာတွင် ရုံးထိုင်သော အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အင်္ဂလိပ်လူကြီးလူကောင်း မစ္စတာ ဝါဗာတန်နှင့် ကိုလိုနီတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သည့် လူငယ်ကလေး ကူးပါးတို့၏ ပဋိပက္ခမှာ ခေတ်ဟောင်း ခေတ်သစ် အမူအရာနှစ်ခု ဆန့်ကျင်သည့် ပဋိပက္ခမျိုးလား။ မျက်နှာချင်း ဆိုင်မရသည့် သူတို့နှစ်ယောက်၏ တစောင်းစေးနှင့် မျက်ချေးအဖြစ်မှာ အံ့ဩဆင်ခြင်စရာကောင်းသည့် အမူအရာမျိုး ဖြစ်လေသည်။

မွမ်၏ ဝတ္ထုတိုများ အင်္ဂလိပ်ဂန္ထဝင်တွင် တစ်စုံတစ်ခုသော နေရာရနိုင် မရနိုင် ဆိုသည်ကို ဤဝတ္ထုတိုများက အဖြေပေးမည် ဖြစ်လေသည်။

ဘဝအမြင် လောကအမြင် အချို့ဘယ်သို့ရလာပုံ၊ စာပေနှင့်ပတ်သက်သည့်
ခံယူချက် ဘယ်သို့ရလာပုံတို့ကို ယင်းသင်္ခေပတွင် တွေ့နိုင်သည်။

မွမ်သည် လူအဖြစ်တွင် ဆက်ဆံရေးသတ္တဝါ မဖြစ်လာ။ လူတွေနှင့်
မရောမနှော။ အပေါင်းအသင်းများနှင့် အရက်မူးအောင် မသောက်တတ်။
သီချင်းလည်း အော်ကြီးဟစ်ကျယ် မဆိုတတ်။ လူတွေနှင့် သွားလာကာ
ပွဲလမ်းသဘင်တို့တွင် မပျော်မွေ့တတ်။ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းတို့ကို လူပုံ
အလယ်တွင် မဖော်ပြတတ်။

‘ချစ်မေတ္တာလမ်းပေါ်မှာ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ လျှောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။
ဒါပေမဲ့ ဘယ်တော့မှ အချစ်ဆုလာဘ် ချီးမြှင့်ခြင်း မခံခဲ့ရပါဘူး’ ဟု မွမ်က
ဝန်ခံဖူးသည်။

သူသည် မည်သူနှင့်မျှ ရင်းနှီးအောင် မပေါင်းသင်းဟု အများက ပြော
ကြသည်။ မိတ်ဆွေရင်းချာ မထား ဟူ၍လည်း အများက ယူဆကြသည်။

သူ့အတွေ့အကြုံတို့ကို သူရေးသည့် ဝတ္ထုရှည်များ၊ ဝတ္ထုတိုများ၊
ပြဇာတ်များတွင် တစ်ပိုင်းစီ တစ်စစီ ဖော်ပြတတ်သည်။

၁၉၄၉ တွင် **စာရေးဆရာမှတ်စုများ*** ကို ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၅၂
မှစ၍ သူ့အတွက် အသုံးဝင်မည့် အချက်အလက်တို့ကို ရေးမှတ်သည်။ စာရေး
ဆရာတစ်ယောက် မည်သို့ ဇာတ်လမ်းရသည်၊ ဝတ္ထုဖန်တီးသည်ကို ဖော်ပြ
သည့် မှတ်စုစာအုပ်တစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ သုံးချင်သည့်အခါ သုံးရန် အသင့်
ဖြစ်အောင် ကုန်ကြမ်းတို့ကို စုစည်းသုံးသပ်ကာ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့်
စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ မှတ်စုဖြစ်လေသည်။ ယင်းတွင် မွမ်သည်
သူ့ရောက်ခဲ့သည့် နေရာအနှံ့အပြားမှ ရှုခင်းများ၊ မြို့ရွာဒေသမြင်ကွင်းများ၊
လူပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးတို့၏ ဓလေ့စရိုက်နှင့် ရုပ်ပုံလွှာများကို ရေးမှတ်ထားလေ
သည်။ သူ မရောက်ဖူးသည့် နေရာဟူ၍လည်း မရှိ။ တရုတ်ပြည်၊ ပစိဖိတ်
သမုဒ္ဒရာဒေသ၊ တောင်ပင်လယ်မှ ကျွန်းများ၊ ရုရှားပြည်၊ အိန္ဒိယပြည်၊
အမေရိကပြည်၊ ဥရောပတိုက်နှင့် မြေထဲပင်လယ်ဒေသများ။

* A Writer's Notebook

စခန်းတစ်နေရာ*

ကျော်အောင်

ညနေခင်းတွင် လက်ထောက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရောက်လာသည်။
 ပရာဟူ သမ္မန်ကလေးကို မြင်ရပြီဟု သိရသည့်အခါ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး မစ္စတာ
 ဝါတာတန်သည် နေကာဦးထုပ်ကြီးကို ဆောင်းလျက် ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆင်းလာ
 ခဲ့သည်။ သူ့ရောက်လာလျှင် မြို့စောင့်တပ်သား ဒယက် အမျိုးသား စစ်သားလေး
 ရှစ်ယောက် သတိအနေအထားဖြင့် တောင့်တောင့်ရပ်ကာ အရိုအသေ
 ပြုကြသည်။ သူ လွန်သွားမှ သက်သာအနေအထားသို့ ပြောင်းသည်။ သူတို့
 ဟန်ပန်မှာ တကယ့် စစ်သားကြီးများနှင့် တူလှသဖြင့် ကျေနပ်စရာ ကောင်း
 သည်။ ယူနီဖောင်းများမှာ သပ်ရပ်သည်။ အစွန်းအထင်း အပေအကျ မရှိ။
 သေနတ်များကိုလည်း ပြောင်နေအောင် တိုက်ချွတ်ထားကြသည်။ ယင်းကြောင့်
 ဝါတာတန်သည် သူတပ်သားများကို ချီးကျူးလေ့ရှိသည်။

ဆိပ်ကမ်းမှ လှမ်းမျှော်ကာ မြစ်အကွေ့ဆီသို့ ကြည့်မိသည်။ မကြာမီ
 မှာပင် သမ္မန်ကလေးကို မြင်ရသည်။ သူတို့ဆီသို့ အပြေးလာနေသည်။

* ဆမ်းမားဆက်မွန်၏ ဝတ္ထုတိုများ။ မြန်မာပြန်သူ-ကျော်အောင်။ ဒု-ကြိမ်။ ရန်ကုန်၊
 ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်။

ဝါဏတန်သည် ဖြူဖွေးနေသည့် ဘောင်းဘီတို့ကို ဝတ်ထားပြီး ဖိနပ်
 ဖြူကို စီးထားသည်။ သူ့ဟန်ပန် အမူအရာမှာ ဖျတ်လတ်သည်။ သေသပ်
 တင့်တယ်သည်။ အင်္ကျီဖြူ ဘောင်းဘီဖြူတွင် အစွန်းအထင်း မရှိ။
 အမည်းပြောက် မထင်။ ချိုင်းကြားတွင် ရွှေရောင်ထိပ်ကွပ် မလက္ကာကြိမ်လုံး
 ကို ချပ်ချပ်ရပ်ရပ် ညှပ်ထားသည်။ ဤပစ္စည်းမှာ ပီရက်စူလတန်၏ အဖိုးတန်
 လက်ဆောင်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ယခု ရောက်လာမည့် လူသစ်ကို မတည်မခွဲ စိတ်ထားဖြင့် စောင့်ကြို
 နေရသည်။ သူ့အုပ်ချုပ်သည့် ခရိုင်တွင် အလုပ် အလွန်များသည်။
 တစ်ယောက်တည်းနှင့် မနိုင်မနင်း ဖြစ်နေသည်မှာ ကြာပြီ။ နယ်သို့ တာဝန်
 ဖြင့် သွားရသည့်အခါ အလုပ်ကို တိုင်းရင်းသား စာရေးကြီးတစ်ယောက်အား
 လွှဲထားခဲ့ရသည်။ သို့ကြောင့် စိတ်ထဲမှာ တထင့်ထင့် ဖြစ်ရသည်။

သည်ဒေသတွင် သူသည် တစ်ဦးတည်းသော မျက်နှာဖြူ ဖြစ်လေရာ
 လူသစ် မျက်နှာဖြူတစ်ယောက် ရောက်လာမည်ကို ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆို
 ရန်သာ ရှိသည်။ သို့သော် သူ့မှာ တစ်ဦးတည်း နေတတ်သည့်အကျင့် ရနေပြီ။
 ပြီးခဲ့သည့် စစ်ကြီးအတွင်းကဆိုလျှင် သုံးနှစ်လုံးလုံး မည်သည့် အင်္ဂလိပ်
 လူမျိုး တစ်ယောက်တလေကိုမျှ မတွေ့ခဲ့ရ။ တစ်ခါကလည်း သစ်တော
 အရာရှိတစ်ယောက် သူ့အိမ်သို့ လာရောက်တည်းခိုမည်ဟု အကြောင်း
 ကြားစာ ရသည့်အခါ စိတ်ရှုပ်ခဲ့ရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ လူစိမ်းရောက်မလာမီ
 သူ့ကို ကြိုဆို နေရာချထားရန် အားလုံး စီစဉ်ပြီး သူကတော့ တာဝန်နှင့်
 မြစ်ညာသို့ သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း စာတစ်စောင် ရေးသားခဲ့ကာ လစ်ထွက်
 ခဲ့သည်။ သူ့ဇနီးသည် ပြန်သွားပြီဆိုမှ အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။

မြစ်ကွေ့တွင် သမ္ဗန်ကလေး ဆန်တက်လာသည်ကို မြင်နေရသည်။
 လှော်ခတ်သူတို့မှာ ပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုး ခံရသည့် ဒယက်အမျိုးသား ထောင်ကျ
 အကျဉ်းသားများ ဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသားတို့ကို ထောင်ထဲသို့ ပြန်သွင်းရန်
 စောင့်နေကြသည့် ထောင်ဝါဒါများလည်း ဆိပ်ကမ်းတွင် ရှိနေသည်။ ဒယက်
 တို့မှာ ကြံ့ခိုင်သူများဖြစ်ပြီး လှေနှင့် တက်နှင့် အလေ့အကျင့်ရှိသူများ

ဖြစ်သည်။ တအားလှော်ခတ်လာရာ မကြာမီပင် ဆိပ်ကမ်းသို့ သမ္ဗန်ကလေး ဆိုက်ကပ်သည်။ သမ္ဗန်ထဲမှ မျက်နှာဖြူတစ်ယောက် ထွက်လာပြီး ကမ်းပေါ် သို့ တက်လာသည်။ သူ့ကို မြို့စောင့်တပ်သားများက သေနတ်ဖြင့် အလေးပြု ကြိုဆိုကြသည်။

‘အင်း ... ခုမှပဲ ခရီးဆုံး ရောက်တော့တယ်ဗျို့။ တစ်လမ်းလုံး မလှုပ်သာ မရှားသာဗျာ။ လူ့ကို တောင့်တင်းနေတာပဲ။ ခင်ဗျားစာတွေ ပါလာတယ်’

သူသည် ရယ်ရယ်မောမောပင် စတင် ပြောဆိုသည်။ သူ့စကားမှာ ရှုန်းရှုန်းဝေနေသည်။

‘မစ္စတာ ကူးပါးနော်၊ ဟုတ်ပါတယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျွန်တော် ကူးပါးပါ။ တခြားတစ်ယောက်ယောက် များ မျှော်နေလို့လား’

အပြောင်အပြက်သဘော ပြုံးထွေထွေ အမေးဖြစ်သည်။ သို့သော် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် မပြုံးမရယ်၊ ခပ်တည်တည်ပင်။

‘ကျုပ်နာမည်က ဝါဇာတန်၊ ခင်ဗျားနေရမယ့်အိမ်ကို လိုက်ပြပေး မယ်၊ ခင်ဗျားပစ္စည်းတွေကို သူတို့ ယူလာကြလိမ့်မယ်’

သူသည် ကူးပါးရှေ့က ထွက်လာခဲ့ပြီး လမ်းကျဉ်းကလေးအတိုင်း လာခဲ့ရာ ဘိုရုံကလေးတစ်ခုသို့ ရောက်လာသည်။

‘ဘိုရုံကို နေလို့ဖြစ်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံး ပြင်ထားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီအဆောက်အအုံမှာ လူမနေတာတော့ အတော်လေး ကြာပြီ’

ဘိုရုံကို သစ်လုံးငယ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ နားနေစရာ အခန်းကျယ်ကြီး တစ်ခုရှိပြီး ယင်းသည် ဝရန်တာနှင့် ဆက်နေသည်။ အခန်း ကျယ်ကြီး နောက်ဘက် ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် အိပ်ခန်းနှစ်ခု ရှိသည်။

‘မဆိုးပါဘူး၊ နေလို့ဖြစ်ပါတယ်’

ကူးပါးက ဆိုသည်။

‘ခင်ဗျား ရေချိုးချင်မှာပဲ၊ ပြီးတော့ အဝတ်လဲချင်လိမ့်မယ် ထင်တယ်။ ဒီညစာတော့ ကျုပ်ဆီမှာ လာစားဖို့ဖိတ်ပါတယ်၊ ရှစ်နာရီဆိုရင် ဖြစ်ပါတယ်နော်’

‘ဖြစ်ပါတယ်၊ လာခဲ့ပါ့မယ်’

အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာပင် ပြုံးကာ နှုတ်ဆက်သည်။ သို့သော် ထိုအပြုံးမှာ မပြုံးတပြုံး။ ပါးစပ်ဟရုံလေးသာ ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဘိုရုံမှ ထွက်လာခဲ့ပြီး သူ နေထိုင်ရာ ခံတပ်အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။

အယ်လင်ကူးပါး ဘယ်လိုလူလဲ။ စိတ်ထဲမှာတော့ သဘောမတွေ့ချင်လှ။ သို့ပေမဲ့ ရုပ်ရည်သင့်တင့်သည့် လူတစ်ယောက်ဟူ၍ကား မှတ်ထားလိုက်သည်။ ပြီးတော့ ယခုလို တွေ့လျှင် တွေ့ချင်း အကဲဖြတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ မသင့်။ ထင်မြင်ချက် ဘာမျှ မပေးသေးသည်က ကောင်းသည်။

ကူးပါးသည် အသက် သုံးဆယ်ခန့် ရှိပြီဟု သူ ထင်သည်။ အရပ်ရှည်ပြီး ပိန်ပိန်ပါးပါး ဖြစ်သည်။ မျက်နှာကား ဖြူဖပ်ဖြူရော်။ ထိုမျက်နှာတွင် အရောင်အသွေး တစ်ခုတလေမျှ မရှိ။ မျက်နှာသေဟု ပြောရမည်လား။ နှာရောင်ကောက်ကောက်ရှိပြီး မျက်လုံးတွင် သူငယ်အိမ်ပြာပြာ တစ်စုံရှိသည်။ ဘိုရုံသို့ ဝင်လျှင် ဦးထုပ်ကိုချွတ်ကာ အခိုင်းအစေလေး တစ်ယောက်ဆီသို့ လှဲပစ်လိုက်သည်ကို ဝါဇာတန် သတိထားလိုက်မိသည်။ ထိုအခါ သူ့ခေါင်းမှာ အဆမတန် ကြီးနေသည်ကို သတိထားမိသည်။ ဆံပင်ကား ညိုညိုမွဲမွဲ ခပ်တိုတို။ မေးစေ့သေးသေးနှင့်မူ အချိုးအဆက် မပြေသလို ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်မိသည်။ ကာကီအင်္ကျီ၊ ကာကီဘောင်းဘီတို့ကို ဝတ်ထားသည်။ အင်္ကျီဘောင်းဘီတို့မှာ ပွရောင်းရောင်းဖြစ်ပြီး ညစ်ပေ စွန်းထင်းနေသည်။ ဦးထုပ်ကြီးကို မဆေးကြောသည်မှာ ကြာပြီထင်သည်။ ဤလူငယ်ကလေးသည် ကမ်းရိုးတန်းသွား သင်္ဘောပေါ်တွင်ပင် တစ်ပတ်ခန့် အချိန်ကုန်ကာ သမ္ဗန်ထဲတွင် လေးဆယ့်ရှစ်နာရီလုံးလုံး ကပျစ်ကညစ် လိုက်ခဲ့ရသဖြင့် ဖိုသီဖတ်သီ ဖြစ်နေခြင်းသာဟု မစွတာ ဝါဇာတန် ယူဆမိသည်။

ထမင်းစား လာတဲ့အခါကျတော့ ဘယ်လို အဆင်အသွေးဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရမှာပေါ့လေ။

ဝါဇာတန်သည် ဤသို့ စဉ်းစားမိလေသည်။ ထို့နောက် သူ့အခန်းထဲသို့ ဝင်ခဲ့ပြီး အင်္ကျီလဲသည်။ သူ့အခန်းမှာ အင်္ဂလိပ် လက်ပါးစေတစ်ယောက်

ထိန်းသိမ်း သန့်ရှင်းထားသည့်အလား သေသပ် တင့်တယ်သည်။ အရာရာ သည် နေသားတကျ ရှိသည်။

ထို့နောက် ဝါဗာတန်သည် အိမ်အောက်သို့ ဆင်းလာပြီး ရေချိုး ခန်းသို့ သွားသည်။ ရေအေး အနည်းငယ် စိမ်သည်။ ရာသီဥတုနှင့် မညီညွတ် သော်လည်း ညစာ စားသည့်အခါတွင် ညစာဝတ်စုံ အင်္ကျီဖြူကို ဝတ်ဆင် သည်။ ယင်း စည်းကမ်းကိုမူ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စောင့်ထိန်းသည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း လန်ဒန်မြို့ ပေါလမောရပ်ကွက်ရှိ သူ့ကလပ်တွင် ညစာ စားသည့်အခါ ဝတ်သည့် ဝတ်စုံကို ဝတ်သည်။ ကော်လာကြီးကြီး၊ ကော်တင် ထားသည့် အင်္ကျီ၊ ပိုးခြေအိတ်၊ ပြောင်လက်နေသည့် ဖိနပ်တို့မှာ ပွဲတက် အဆင်အပြင် ဖြစ်လေသည်။

သူသည် သတိ အလွန်ကြီးသည့် အိမ်ရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်နှင့် အညီ ထမင်းစားပွဲ ပြင်ဆင် ခင်းကျင်းထားပုံကို နေရာကျ မကျ ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။ စားပွဲအလယ်တွင် သစ်ခွပန်းအိုးမှာ အရောင်လွင်သလို ငွေ့ငွန်း ငွေ့ခက်ရင်းတို့မှာ ဖိတ်ဖိတ်လက်နေသဖြင့် ကျေနပ်သည်။ လက်သုတ် ပဝါများကို ခေါက်ယပ်တောင်တွန့် ပုံစံအတိုင်း ခေါက်ကာ ဖန်ခွက်တွင် ထည့်ထားသည်မှာ လှပသည်။ ဖယောင်းတိုင်စိုက်သည့် ငွေ့ထည်တိုင်မှာ အရောင်လက်နေသည်။ အုပ်ဆောင်းအောက်မှ မီးရောင်သည် စားပွဲပေါ်သို့ ခပ်မိန့်မိန့် ဖြန့်ဆင်းလျက်ရှိသည်။ သူ့တပည့်ကျော်တို့၏ အပြင်အဆင် အမွမ်းအမံကို နှစ်သက် ကျေနပ်မိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ခပ်ပြုံးပြုံး ပီတိဖြာလျက် ဧည့်သည်ကို စောင့်မျှော်ရန် ဧည့်ခန်းသို့ ပြန်လာသည်။ ထိုခဏမှာပင် ဧည့်သည်ရောက်လာသည်။ ကူးပါးသည် ကာကီဘောင်းဘီ၊ ကာကီအင်္ကျီ တို့ကို ဝတ်ဆင်လာသည်။ ပြီးတော့ သမ္ဗန်ပေါ်က ဆင်းလာစဉ်က ဝတ်သည့် စုတ်စုတ်ပြတ်ပြတ် အပေါ်ဝတ်ကြီးကို ဝတ်ထားသည်။ ဧည့်သည်ကို ဆီးကြို သည့် အပြုံးမျက်နှာသည် တစ်ဝက်တစ်ပျက်နှင့်ပင် တင်းတင်းရင်းရင်း ဖြစ်သွားသည်။ အပြုံးပန်းသည် ငုံ့ရုံသာ ငုံ့ပြီး ပွင့်အာမလား။

‘ဟဲ့လို၊ ဘယ်လိုလဲ၊ ခင်ဗျားက ဝတ်စားထားလို့ပါလား။ ခင်ဗျား ဒီလို ဝတ်မယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်မိဘူး။ ဆရောင်ကိုတောင် ပတ်လာမယ် စိတ်ကူးမိသေးတယ်’

‘ကိစ္စမရှိပါဘူး ဖြစ်ပါတယ်။ ခင်ဗျားကောင်လေးတွေ ရှင်းရလင်းရနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေကြဟန် တူတယ်’

‘ကျွန်တော့်ကြောင့်တော့ ဝတ်စုံ အပြည့်ဝတ်စရာ မလိုပါဘူးဗျာ’

‘ခင်ဗျားအတွက် ဝတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ညစာစားရင် ဒီလိုပဲ အမြဲ ဝတ်တယ်’

‘ခင်ဗျားတစ်ယောက်တည်း ရှိတော့လည်း ဒီလိုပဲ ဝတ်သလား’

‘ဟုတ်တယ်၊ တစ်ယောက်တည်းရှိတော့မှ မပျက်မကွက် ဝတ်ဖြစ် အောင် ဝတ်တယ်’

ဝါဏတန်က ခပ်တင်းတင်း မျက်နှာဖြင့် အဖြေပေးသည်။

ကူးပါး၏။ မျက်လုံးအစုံတွင် ပြုံးစပ်စပ် အရောင်လက်သွားသည်ကို သူ တွေ့လိုက်သည်။ ထိုအခါ ဝါဏတန်စိတ်ထဲမှာ ထင့်ခနဲဖြစ်ကာ မျက်နှာ တစ်ခုလုံး နီရဲသွားသည်။ မစွတာ ဝါဏတန်သည် စိတ်တိုတတ်သူ ဖြစ်သည်။ သူ့မျက်နှာမှာ နီရဲနေသည်။ စိတ်ဆတ်သည်။ ကြက်ခေါင်းဆိတ်မခံ အမူ အရာကလည်း ထင်ရှားသည်။ ဆံပင်နီတို့မှာ ဖြူစ ပြုနေပြီ။ ဤသည်တို့က စိတ်တိုသည့် သူ့စရိုက်ကို ဖော်ပြနေသည်။ မျက်လုံးပြာတစ်စုံမှာ ပင်ကို အားဖြင့် သွေးအေးသည့် သွင်ပြင်၊ ကြည့်တတ်မြင်တတ်သည့် စရိုက်ကို ညွှန်းသော်လည်း ရုတ်တရက် ဒေါသထွက်လာလျှင် ထိုမျက်လုံးတို့သည် အရောင်တောက်လာတတ်သည်။ သို့တိုင်အောင် သူသည် လောကကြီး သဘောကို နောကျေနေအောင် သိထားသူဖြစ်လေရာ အဆင်ပြေအောင် ဆက်ဆံဖို့ သူ ဝန်မလေး။ ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးနှင့် ပြေပြစ်အောင် ဆက်ဆံဖို့ သူ ကြိုးစားမည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ထားသည်။

‘လန်ဒန်မှာ နေခဲ့တုန်းက တွေ့ရတဲ့ အပေါင်းအသင်းတွေကတော့ ညစာစားရင် ဝတ်စုံပြည့် ဝတ်တယ်၊ မနက်တိုင်း ရေချိုးရမယ် ဆိုတာလိုပေါ့။

မဟုတ်ရင် ကြောင်တယ်။ အခု ဝိုညိုကျွန်း ရောက်လာတော့ ဒါလောက် ကောင်းတဲ့ အလှေအထကို ဆက်လက်ပြီး မထိန်းသိမ်းနိုင်စရာ အကြောင်း မမြင်ဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းတယ်။

‘စစ်ထဲမှာတုန်းက သုံးနှစ်လုံးလုံး မျက်နှာဖြူတစ်ယောက်မှ မတွေ့ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ညစာစားတဲ့အခါတိုင်း ဝတ်စုံပြည့် ဝတ်ခဲ့တယ်။ တစ်ရက် တလေမှ ဝတ္တရား မပျက်ခဲ့ဘူး။ ဒီဒေသကို ခင်ဗျား ရောက်တာ မကြာသေးဘူးနဲ့ တူတယ်။ ကျုပ်ပြောတာ ယုံပါ။ ကိုယ့်သိက္ခာကို ကိုယ်စောင့်ထိန်းဖို့၊ ကိုယ့်ဂုဏ် ကိုယ်မြှင့်ဖို့၊ မိမိကိုယ် မိမိ လေးစားဖို့ဆိုရင် ဒီနည်းဟာ အလွန် ကောင်းတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုပဲ။ တခြား ဘယ်နည်းနဲ့ ထိန်းသိမ်းမလဲ။ ဥရောပ တိုက်သား မျက်နှာဖြူတစ်ယောက်ဟာ အသစ်အသစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ တွေ့တဲ့အခါ အဲဒီပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့အလှေအထ အမူအရာကို နှစ်သက်လက်ခံပြီး ပြုမှု ကျင့်ကြံပြုဆိုရင် အသေးအဖွဲကကလေး ဖြစ်ပေစေနော်၊ သူဟာ သူ သိက္ခာ သူ မစောင့်ထိန်းနိုင်တော့ဘူး။ သူ့ကိုယ်သူ မလေးစားတော့ဘူး။ အဲဒီလို အဖြစ်နဲ့ ကြုံလာပြီဆိုရင် အမူအရာသစ်ကို နှစ်သက်လက်ခံပြုဆိုရင် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားတွေက သူ့ကို ဘယ်လေးစားတော့မှာလဲ’

‘ဒီလို ပူအိုက်တဲ့ ရာသီဥတုမျိုးမှာ ကျွန်တော့်ကို ကော်တင်အင်္ကျီမျိုး ဝတ်စေချင်တယ် ဆိုရင်တော့ ခင်ဗျား မျှော်လင့်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်မှာမဟုတ်လို့ စိတ်ပျက်သွားမှာပဲ’

‘ဘိုရုံမှာ ခင်ဗျားတစ်ယောက်တည်း ညစာ စားတဲ့အခါမှာ ဆိုရင်တော့ ကြိုက်သလို ဝတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ် ဖိတ်ကြားလို့ ကျုပ်ဆီမှာ ညစာစား လာတဲ့အခါမှာတော့ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ဝတ်ဆင်ကြတဲ့ ဝတ်စုံပြည့်ကို ဝတ်မယ်ဆိုရင် လူယဉ်ကျေးဖြစ်ကြောင်း ပြတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့’

ထိုခဏမှာပင် မလေး လက်ပါးစေနှစ်ယောက် ဝင်လာသည်။ သူတို့၏ အမျိုးသားဝတ်စုံများဖြစ်သည့် ဆရောင်နှင့် ဆွန်ကောက် ဝတ်စုံတို့ကို ဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ ကုတ်အင်္ကျီအဖြူကိုမူ အပေါ်က ချပ်ချပ်ရပ်ရပ်

ဆင်ယင်ထားသည်။ ကြေးဝါကြယ်သီးတို့မှာ ပြောင်လက်နေသည်။ တစ်ယောက်က “ဂျင်ပဟစ်”ကို သယ်ဆောင်လာပြီး၊ တစ်ယောက်က သံလွင်သီးပန်းကန်နှင့် ငါးသလောက်ကင် ပန်းကန်တို့ကို ဗန်းတစ်ခုတွင် ထည့်ကာ ယူဆောင်လာသည်။ ထို့နောက် ထမင်းစားပွဲသို့ သွားကြသည်။

မစ္စတာ ဝါဗာတန်သည် သူ့စားဖိုမှူးနှင့်ပတ်သက်၍ အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်နေသူ ဖြစ်သည်။ ဝိုညိုကျွန်းတစ်ခုလုံးတွင် သူ၏ တရုတ်စားဖိုမှူးသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဂုဏ်ယူလေ့ရှိသည်။ သူ့စားဖိုမှူးသည် ပစ္စည်းမစုံသည့် တောလယ်ကောင်မှာပင် သူ့စားချင်သည့် ဟင်းကိုဖြစ်သည့် နည်းနှင့် ကြံဖန် ချက်ပြုတ်နိုင်သူဖြစ်သည်။ ပြီးတော့ စားသောက်ဖွယ် အသစ်အဆန်းတို့ကိုလည်း တီထွင်ဖန်တီးတတ်သူ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဝါဗာတန်မှာ ကျေနပ်မဆုံး ဖြစ်ရသည်။

‘ဟင်းလျာစာရင်းကို ကြည့်စမ်းပါဦး’

ဝါဗာတန်က ကူးပါးလက်သို့ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် စာရင်းကို ထိုးပေးလိုက်သည်။

ယင်းတို့ကိုပြင်သစ်တာသာဖြင့် ရေးထားသည်။ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၏ နာမည်တို့မှာ ကျော်ကြားထင်ရှားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့နှင့် ယှဉ်ကာ မှည့်ခေါ်ထားသည်။ စားပွဲတွင် စားဖွဲ့ထိုး သူငယ်လေးနှစ်ယောက် အသင့်စောင့်နေသည်။ ထမင်းစားခန်း ဟိုတစ်ဖက် အစွန်ထောင့်နှစ်ခု၌ ယပ်တောင်ကြီးနှစ်ခုကို ကိုင်ကာ ယပ်ခတ်နေသည့် သူငယ်ကလေးနှစ်ယောက် ရှိနေသည်။ ထမင်းစားပွဲသည် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်။ ရှမ်ပိန်အရက်မှာ အလွန်ကောင်းသည်။

‘နေ့တိုင်း ဒီလိုပဲ စားသလား’

ကူးပါးက မေးသည်။

ဝါဗာတန်သည် စားဖွယ်စာရင်းကို ဖျတ်ခနဲ တစ်ချက်ကြည့်လိုက်သည်။

‘ကျုပ်တော့ ဘယ်လိုမှ သတိမထားမိပါဘူးလေ၊ အရင်က စားတာနဲ့

အခုနဲ့ အတူတူပဲလို ထင်မိတာပဲ။ ကျုပ်က လူတစ်မျိုးပျ အစားကို နည်းနည်းပဲ စားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ညတိုင်းပဲ တကယ့် ညစာစားပွဲ ပုံစံအတိုင်း ခင်းကျင်းနိုင် ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားထားတယ်။ ဒီတော့ စားဖိုမှူးလည်း အလေ့အကျင့် မပျက်တော့ဘူး။ စားပွဲထိုး သူငယ်ကလေးအတွက်လည်း စည်းကမ်းကောင်း ကောင်း စောင့်ထိန်းမိရက်သား ဖြစ်သွားရော’

စကားဝိုင်းမှာ မနည်း အရှိန်ယူကာ ပြောနေကြရသည်။ မစ္စတာ ဝါဗာ တန်သည် စဉ်သည်ကို အထူးပင် ဖော်ရွေစွာ ဆက်ဆံသည်။ သူ့စဉ်သည်မှာ အနည်းငယ် စိတ်ကသိကအောက် ဖြစ်လာသည်ကို တွေ့ရလျှင် နည်းနည်း တော့ ကျေနပ်အားရ ဖြစ်မိသည်။ သူ့တွင် မစ္စရီယာစိတ် အနည်းငယ်ဝင်နေမှန်း သူ့ကိုယ်သူ သိသည်။ ကူးပါးတစ်ယောက် ဆမ်ဗူလူသို့ ရောက်သည်မှာ မကြာသေး။ သို့ဖြစ်ရာ ကွာလာဆိုလိုတွင် ရှိနေသည့် သူ၏ မိတ်ဆွေများ အကြောင်း မေးမြန်းပြောဆို၍ အားရသွားပြီ။ မေးစရာလည်း မရှိတော့ပြီ။ ပြောစရာစကားလည်း ကုန်သလောက် ရှိသွားပြီ။ သို့သော် ဝါဗာတန်က စကားဆက်ပြန်သည်။

‘ဒါနဲ့ မေးစမ်းပါရစေဦး။ ဟင်နာလေဆိုတဲ့ လူငယ်လေးတစ်ယောက် မတွေ့ဘူးလား။ အင်္ဂလန်က ထွက်လာတာ မကြာသေးဘူးလို့ ပြောတာပဲ။ ဟုတ်မယ် ထင်ပါရဲ့’

‘ဪ ... ဟင်နာလေ ဆိုတာလား။ သူက ပုလိပ်ဘက်မှာ ခင်ဗျ။ အလကား လူရှော်လေးပါဗျာ’

‘ဟုတ်လား။ ညံ့မယ် ရှော်မယ်တော့ ကျုပ် မထင်မိဘူး။ သူဦးလေးက ကျုပ်မိတ်ဆွေ လော့ဗာရက်လောင်းပဲ။ တစ်နေ့ကပဲ လေဒီဗာရက်လောင်း ဆီက စာတစ်စောင် ရသေးတယ်။ သူ့တူကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်လိုက်ပါတဲ့’

‘ဟုတ်တယ်။ သူဟာ တစ်စုံတစ်ယောက်နဲ့ ဆွေမျိုးတော်တယ်ဆိုတာ တော့ ကျွန်တော် ကြားဖူးတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအလုပ်ကို သူရတာ ဖြစ်မှာပဲ။ သူက အီတန်ကျောင်းတော်ကြီးနဲ့ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းနေဖူး တယ်လေ။ အဲဒီအကြောင်းကိုလည်း ခင်ဗျားကို ပြောဖို့ မေ့မှာမဟုတ်ဘူးနဲ့ တူပါရဲ့’

‘ခင်ဗျားစကား ကြားရတာ အံ့ဩစရာပဲ၊ သူတို့ ဆွေမျိုးတစ်သိုက်က အိတန်နဲ့ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ် ကျောင်းထွက်ချည်းပဲ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် တစ်ရာလောက်ကတည်းက အောက်စဖို့မှာ ခြေချခဲ့ကြတာ၊ အောက်စဖို့ ထွက်ဆိုတာ သူ့အဖို့ အထူးဂုဏ်ယူစရာ မလိုပါဘူး’

‘ကျွန်တော့် စိတ်အထင်တော့ ဒီလူဟာ လူပေါ်ကြော့ပဲဗျ’

‘နေပါဦး။ ခင်ဗျားက ဘယ်ကျောင်းထွက်လဲ’

‘ကျွန်တော့်ကို ဗာဗေးဒိုးမှာ မွေးတယ်၊ အဲဒီမှာပဲ ပညာသင်ခဲ့တယ် လေ’

‘ဪ ... ဒီလိုကိုး’

ကူးပါး၏အဖြေကို ကြားရလျှင် မစ္စတာ ဝါဗာတန်သည် သဘောပေါက် သွားဟန် ပြလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကူးပါးမျက်နှာမှာ နီရဲသွားသည်။ ခဏတာမျှ စကားစ ပြတ်သွားကြသည်။

ထို့နောက် ဝါဗာတန်က စကားဆက်သည်။

‘ကွာလာဆိုလိုက စာနှစ်စောင် သုံးစောင်လောက် ရပါတယ်၊ ကျုပ် အလိုအရတော့ ဟင်နာလေဟာ ကွာလာဆိုလိုမှာ အောင်မြင်နေတယ် ထင်တာပဲ၊ သူငယ်လေးက တကယ့် အားကစားသမားပဲ’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ သူဟာ သိပ် ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လူသိများနေတာ မှန်ပါတယ်၊ ကွာလာဆိုလိုမှာ သူတို့လို လူငယ်လေးတွေ ရေပန်းစား လှူကြိုက်များနေကြတာ အမှန်ပဲ။ ကျွန်တော့်သဘောကတော့ ထိပ်တန်း အားကစားသမားဟာ ဘာများ အသုံးကျမှာတဲ့လဲ၊ ဂေါက်သီးကစား တော် တာရယ်၊ တင်းနစ်ကစား ကောင်းတာရယ်ဟာ ရေရှည်ကျတော့ ဘာများ အသုံးကျလို့လဲ၊ ဘီလီယက်ထိုးတဲ့အခါ တစ်ချက်တည်းနဲ့ ခုနစ်ဆယ့်ငါးမှတ် ရအောင် ထိုးနိုင်တဲ့လူကို ဘယ်မှာ သုံးမလဲ၊ ဘယ်သူက အရေးစိုက်မှာလဲ။ ခက်တာက အင်္ဂလန်မှာ အဲဒီလို အရည်အသွေးတွေကို အခုတစ်လော သိပ်စာဖွဲ့ပြီး အသိအမှတ် ပြုနေကြတယ်’

‘ခင်ဗျားက ဒီလိုထင်တယ်နော်၊ ကျုပ်သဘောကတော့ ခင်ဗျားနဲ့

မတူဘူး။ ထိပ်တန်း အားကစားသမားတစ်ယောက်ဟာ စစ်ထဲက ပြန်လာတဲ့ အခါ သူများထက် အထိအခိုက် အရှုအနာ အပွန်းအပဲ့ နည်းတာတော့ အမှန်ပဲ’

‘ဪ ... စစ်တိုက်တဲ့အကြောင်း ပြောနေတာလား။ အဲဒီ စစ်တိုက် တာနဲ့ ပတ်သက်ရင်လည်း ကျွန်တော်ပြောနိုင်တာတွေ ရှိတာပဲ။ ဟင်နာလေနဲ့ ကျွန်တော်က တပ်ရင်းတစ်ခုတည်းမှာ အတူတူပဲ။ စစ်သားတွေ အားလုံးက သူ့ကို အထင်မကြီးကြပါဘူးဗျာ၊ ကျွန်တော် ပြောရဲပါတယ်’

‘ခင်ဗျား ဘယ်လိုသိသလဲ’

‘အထင်မကြီးတဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်တစ်ယောက် ပါလို့ပေါ့ဗျ’

‘ဪ ... ခင်ဗျား အရာရှိ မဖြစ်ခဲ့ဘူးနဲ့ တူတယ်’

‘ကျွန်တော့်အဖို့ အရာရှိဖြစ်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူးဗျာ၊ ကျွန်တော်က ကိုလိုနီလို သူတို့ သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ် ကြတဲ့ဆီက မဟုတ်လား။ အီတန်တို့ အောက်စဖို့တို့မှာ ကျောင်းနေဖူးတာလည်း မဟုတ်၊ ဩဇာတိက္ကမရှိတဲ့ အဆက်အသွယ်မျိုးကလည်း မရှိ၊ ဒီတော့ တစ်ချိန်လုံး စစ်သားအကြပ်ပဲ ဖြစ်နေတာပေါ့’

ကူးပါးသည် မျက်မှောင်ကြုတ်ထားသည်။ စိတ်ကို ထိန်းထားနိုင်ဟန် မတူ။ ဒေါသထွက်လာကာ လွန်လွန်ကျွံကျွံ ပြောဆိုလာမိသည်။ မစ္စတာ ဝါတ ဘန်သည် သူ့စကား၊ သူ့အမူအရာတို့ကို စောင့်ကြည့်နေသည်။ သူ၏ သူငယ်အိမ်ပြာပြာ မျက်လုံးတစ်စုံသည် တဖြည်းဖြည်း ကျဉ်းလာသည်။ မှေးလာသည်။ ထိုအခိုက်အတန့်မှာပင် ကူးပါးကို ဘယ်လိုလူလဲဟု သတ်မှတ် အကဲဖြတ်ပြီးနေပြီ။ ထို့နောက် အခြား အကြောင်းအရာများသို့ ပြောင်းကာ ဆက်လက်ပြောဆိုကြသည်။ ကူးပါး လုပ်ကိုင်ရမည့် လုပ်ငန်းအခြေအနေကို ပြောပြသည်။ သို့နှင့် ဆယ်နာရီ ထိုးသွားလေသည်။

‘ကဲ ခင်ဗျားကို ကျုပ် တားမထားတော့ဘူး။ တစ်နေ့လုံးလည်း ခရီး ပန်းလာတယ် မဟုတ်လား’

သူတို့နှစ်ယောက် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြသည်။

‘ဪ ... တစ်ခုပြောမလို့ ကျွန်တော့်အတွက် ခိုင်းစရာ သူငယ်လေး တစ်ယောက် ရှာပေးနိုင်မလားလို့၊ နဂိုက ကျွန်တော့်တပည့်ကောင်လေးက လိုက်မလာတော့ဘူး။ ကွာလာဆိုလိုက ထွက်ခါနီးမှာ ကျွန်တော့်ပစ္စည်းတွေ သမ္ဗန်ပေါ်တင်ပေးပြီး ပျောက်သွားတယ်၊ ထွက်လာသည်အထိ ပေါ်မလာဘူး’

‘ကျုပ် စားပွဲထိုးမှူးကို မေးကြည့်မယ်လေ၊ တစ်ယောက်ယောက် တော့ ရှာပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်’

‘ကောင်းပြီလေ၊ တွေ့ရင် ကျွန်တော့်ဆီ ခေါ်ခဲ့ပေစေပေါ့၊ စိတ်ကြိုက် တွေ့ရင် ခေါ်ပြီးခိုင်းမယ်လေ’

အပြင်ဘက်တွင် လသာနေသည်။ အပြန်လမ်းအတွက် မီးအိမ်မလို။ သို့ဖြစ်ရာ ကူးပါးသည် သူတိုရုံသို့ လမ်းလျှောက် ပြန်သွားလေသည်။

အင်း ... ငါ့ဆီလွတ်ဖို့ လူရှားတယ်နဲ့ တူတယ်၊ ဘာသဘောနဲ့များ ဒီလိုလူ ပို့လိုက်တယ် မသိပါဘူး။ မစွတာ ဝါတတန်သည် တစ်ကိုယ်တည်း ညည်းမိသည်။ ဒီလိုလူပို့လို အလကားပဲ၊ ဘာ အသုံးကျမှာတဲ့လဲ။

ဝါတတန်သည် ပန်းခြံထဲတွင် လမ်းလျှောက်နေသည်။ သူနေသည့် အိမ်မှာ ခံတပ်အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည်။ ယင်းကို တောင်ကုန်းကလေး ထိပ်၌ ဆောက်ထားသည်။ ပန်းခြံမှ ဆက်လျှောက်လျှင် မြစ်ကမ်းနံဘေးသို့ ရောက်သွားသည်။ ကမ်းထိပ်တွင် ပန်းရုံများရှိသည်။ ညစာစားပြီးလျှင် ဤ ပန်းရုံဘေးသို့ ရောက်လာကာ ဆေးပြင်းလိပ်တစ်လိပ် ဖွာရင်း အေးအေးလူလူ အပန်းဖြေလေ့ရှိသည်။ အောက်ဘက်တွင် မြစ်ပြင်သည် တသွင်သွင် စီးဆင်း နေသည်။ မြစ်ယံထက်ဆီမှ အသံဗလံများကို သူ ကြားရတတ်သည်။ ယင်း တို့ကို နားထောင်လေ့ရှိသည်။ မလေး အမျိုးသားအချင်းချင်း ပြောကြဆိုကြ ရင်ဖွင့်ကြသည့် စကားများကို သူ ကြားရသည်။ လူသိရှင်ကြား မပြောရဲသည့် စကားတို့ကို လူခြေတိတ်မှ သူတို့ချင်း ဖွင့်ဟ ပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လူသိရှင်ကြား ဆိုသည်မှာ သူတို့လို အုပ်ချုပ်သူများ နားသို့ မပေါက်သည့် စကားမျိုး ဖြစ်သည်။ ရုံးပြင်ကနားတွင် သူ မသိနိုင်သည့် အကြောင်းခြင်းရာ တစ်ခုကို တစ်ခါတစ်ရံ ကြားရ သိရသည်။ သူတို့၏ မကျေနပ်ချက်များ။

တိုင်တောလိုချက်များသည် အချင်းချင်း ပြောကြသည့်အခါ ပွင့်ထွက်လာ တတ်ကြသည်။ သူ့အဖို့ကား အထူးထောက်လှမ်းနေစရာ မလိုဘဲ ရလာသည့် သတင်းမျိုးဖြစ်သဖြင့် အကျိုးရှိသည်။

ဝါဗာတန်သည် ကြိမ်ကုလားထိုင်တွင် အေးအေးလူလူ ထိုင်သည်။ ထိုခဏမှာပင် ကူးပါးအကြောင်းသည် သူ့ခေါင်းထဲသို့ ဝင်လာပြန်သည်။

ကူးပါး။ တော်တော် ဣဿာမစ္ဆရိယ ကြီးတဲ့ကောင်။ အမျိုးက ညံ့သေးတယ်။ မာန်မာန ယစ်မူးတယ်။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားပဲ ကြည့်တတ်တယ်။ မိုက်မဲတယ်။

ဝါဗာတန် စိတ်ထဲမှာ ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် တိတ်ဆိတ် သာယာသည့် ဤညချမ်း၊ လရည်ရွန်းမြသည့် ဤညချမ်း၏ သာယာခြင်း ကြောင့် စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ပြေပျောက်သွားသည်။ ပန်းခြံ အဝင်ရှိ ပန်းရုံမှ ညမွှေးပန်းရနံ့သည် ကြိုင်လှိုင်နေသည်။ ဆွတ်ပျံ့သာမော ဖွယ် ညပါတကား။ ညသည် လှချင်တိုင်း လှနေသည်။ ပိုးစုန်းကြူးတို့သည် အရောင်တဖျပ်ဖျပ်လက်ကာ ငွေမျှင်တန်းလျက် လူးလာပျံ့သန်းနေကြ သည်။ လရောင်သည် မြစ်ပြင်တစ်ခုလုံးကို ဖြန့်ကြက် ပက်ဖျန်းထားသည်။ လှိုင်းဂယက်ကလေးများသည် ငွေရောင်တဖိတ်ဖိတ် လက်နေသည်။ မြစ်၏ ဟိုတစ်ဖက်ကမ်းတွင် အုန်းပင်များ၏ အရိပ်မည်းမည်းကို ကောင်းကင် နောက်ခံ၌ မြင်နေရသည်။ လေဝေ့လျှင် အုန်းလက်တို့ လှုပ်ယမ်းသဖြင့် လရောင်တွင် တဖျပ်ဖျပ် အရောင်လက်နေသည်။ မစ္စတာ ဝါဗာတန်၏ စိတ်သည် အေးချမ်းသာယာလျက်ရှိသည်။ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း တို့ကြောင့် ဇောကင်းသည့် ပီတိတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ဝါဗာတန်သည် ထူးဆန်းသည့် သတ္တဝါတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူ့ ဘဝဖြစ်စဉ်မှာ ထူးခြားသည်။ သူ့အသက် နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်တွင် ပေါင်တစ်သိန်း အမွေရလိုက်သည်။ ယင်းမှာ အတော်ကလေးများသည့် ငွေဖြစ်သည်။ သို့နှင့် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သည့်အခါ ဆွေကြီးမျိုးကြီးတို့၏ အမျိုးကောင်း သားသမီး လူငယ်လူရွယ်များ နည်းတူ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့သည့် ဘဝ၌

ပျော်ပျော်ကြီး ကျင်လည်ခဲ့သည်။ (ယခု သူ့အသက်မှာ ငါးဆယ်ပြည့်ပြီး လေးနှစ် စွန်းလာပြီ။)

ထိုစဉ်ကဆိုလျှင် လန်ဒန်မြို့ မောင့်လမ်းတွင် သူပိုင် အိမ်ခန်းတစ်ခု ရှိသည်။ နှစ်ဘီးတပ် ကိုယ်ပိုင် မြင်းရထားတစ်ခု ဝယ်ထားသည်။ အမဲလိုက် ရာသီတွင် တည်းခို နားနေစရာ အိမ်တစ်လုံးကို အမဲပစ်သည့် ဝါးဝစ်ရှိုင်းယား ဒေသ၌ ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ထိုအချိန်ကမူ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ပွဲလမ်းများ၊ နေရာဒေသများသို့ သူ ရောက်သည်။ ဝါဇာတန်မှာ အသက် ကလည်း ငယ်ရွယ်သူဖြစ်ရာ ရုပ်ရည် ပြေပြစ်တင့်တယ်သည်။ နပျိုသည်။ ပျော်တတ်သည်။ သဘောသကာယ ကောင်းသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ၁၈၉၀ ကျော် ကာလတွင် လန်ဒန် မျက်နှာကြီးလောက၌ လူသိများသူ ဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန်ကမူ လန်ဒန် လူမလိုင်အလွှာသည် လမ်းပေါ်က လူတွေနှင့် မရော နှောဘဲ တသီးတသန့် စည်းဝိုင်းကလေးထဲမှာ တည်နေဆဲဖြစ်သည်။ အချိန် အဝါကလည်း ကြီးမြင့်ဆဲဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် အထက်တန်းလောကကို သွက်သွက်ခါအောင် လှုပ်ခါပစ်လိုက်သည့် ဗိုးဝါးစစ်ကလည်း မရောက် လာသေး။ ထိုစစ်ပွဲမျိုး ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အင်္ဂလိပ်တွေက စိတ်ကူးထဲမှာပင် မထည့်ကြ။ အင်္ဂလိပ် လူကုံထံလောက၏ စည်းစိမ်အဝဝကို ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားအောင် မွှေယမ်းပစ်မည့် ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်တော့မည် ဆိုသည်မှာ လည်း အဆိုးမြင်ဝါဒီတို့၏ ဟောကိန်းအဖြစ်သာ ရှိနေသေးသည်။

ထိုကာလတွင် လူချမ်းသာဖြစ်ရသည်မှာ အလွန်ပျော်စရာကောင်း သည်။ ထိုဘဝကို လူတိုင်းလိုလို တောင့်တကြသည်။ မစွတာ ဝါဇာတန်၏ အိမ်တွင် ပွဲလမ်းဖိတ်စာများ၊ ပါတီပွဲဖိတ်စာများသည် ဧည့်ခန်းဆောင် မီးလင်းဖိုထိပ်ထက်၌ အစီအရီ ခင်းကျင်းထားလေသည်။ ထိုဖိတ်စာတို့ကို ခင်းကျင်းပြသထားရသဖြင့် ကျေနပ်နှစ်သက်သည်။ သူ့ဧည့်ခန်းဆောင်၏ ကျက်သရေဆောင် အဆင်တန်ဆာများဟု ဂုဏ်ယူသည်။

သူ ရုပ်တည်ချက်ကလည်း သိသာထင်ရှားသည်။ သူသည် လူကုံထံ လောကကို အထင်ကြီးသည်။ လူချမ်းသာနှင့် ပေါင်းသင်းရသည်ကို ကျေနပ်

သည်။ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး ပိုင်ရှင်တို့နှင့် ရောနှောဆက်ဆံချင်သည်။ သူ့ကို မျက်နှာကြီးလိုက်သူဟု ပြောရမည်လား။ သို့တည်းမဟုတ် ဘဝင်မြင့်သူဟု ပြောရမည်လား။ ဘယ်လိုပြောရမည်လဲ။ သူလုပ်ချင်သည်ကိုမူ ရဲရဲလုပ်သည်။ မျက်နှာကြီးတို့က ဝါဗာတန်တစ်ယောက် ငါတို့ကို အတင်းဝင်ပြီး ရောနေပါ လားဟု ပြောမည်ကို တွေးမိပြီး ရှက်စိတ် ကြောက်စိတ်ဝင်ကာ ရွံ့ရွံ့တွန့်တွန့် ဖြစ်သွားမည့်သူမျိုး မဟုတ်။ သူသည် ရိုးရိုးသားသားပင် မျက်နှာကြီးတို့နှင့် ပေါင်းသင်းချင်သူ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် သူသည် မျက်နှာကြီး နိုင်ငံရေး သမားတို့နှင့် သိက္ခာမရအောင် အဆက်အသွယ်ရှာသူ မဟုတ်။ ထိုအတူ နာမည်ကြီး ရုပ်ရှင်မင်းသား မင်းသမီး၊ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာတို့နှင့် အသိဖြစ်ရန် နည်းလမ်းရှာနေသူလည်း မဟုတ်။ သို့ဖြစ်ရာ မျက်နှာကြီးတို့ မျက်စိနောက်ခံရသူမျိုးလည်း မဟုတ်။

သူ၏ ပင်ကိုစရိုက်ကိုကပင် “လော့” ဟူသော ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးရှင် များမျိုးမတ်နွယ်တို့ကို ရိုးရိုးသားသား နှစ်သက်မြတ်နိုးသူ ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ဝါဗာတန်သည် စိတ်ဆတ်သည်။ အသားထိလျှင် မချိအောင် နာတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကြက်ခေါင်းဆိတ်မခံ ပြန်ခွပ်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့မှာ ရိုးရိုးလူတွေ၏ အမြောက်အပင် မခံရဘဲ မျက်နှာကြီး အချို့၏ အဖက်မလုပ်ချင်သည့် အဖြစ်ကိုသာ ခံရလေသည်။ သူကောင်းပြု စာရင်း၌ သူ့နာမည် မထင်မရှား ဖော်ပြထားသည်။ သူကောင်းမျိုးများနှင့် ဘယ်သို့ ဆွေမျိုးစပ်ပုံကို သူ့ကိုယ်တိုင် ပြောပြတတ်သည်။ သို့သော်လည်း သူ သုံးနိုင်ဖြုန်းနိုင်အောင် အမွေထားခဲ့သည့် လီဗာပူ ကုန်သည်မျိုးရိုးထဲက အမေဘက်က တော်စပ်သည့် မစ္စ ဂစ်ဗွန် ဆိုသူနှင့်မူ ဆွေမျိုးစပ်မပြ။ အက်စကော့ မြင်းပွဲမှာဖြစ်စေ၊ ကောင်းကျွန်းရှိ လှေလှော်ရွက်တိုက်ပွဲမှာ ဖြစ်စေ၊ အခြား မင်းပွဲစိုးပွဲ တစ်ခုခုမှာဖြစ်စေ မြို့စားကတော် တစ်ယောက် ယောက် သို့မဟုတ် မဟာဆီ မဟာသွေး တစ်ယောက်ယောက်နှင့် စကား ပိုင်းဖွဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံ လှုပ်ရှားနေသည့်အခါ စောစောက သူ အရေးမလုပ် ခဲ့သည့် လီဗာပူ ကုန်သည်ထဲက သူ့ဆွေမျိုးတို့သည် ဝါဗာတန်နှင့် ဘယ်လို

တော်စပ်ကြောင်း ဆွေမျိုးစပ်တတ်ကြသည်။ ထိုအခါ သူ့မှာ တုန်တုန်လှုပ်လှုပ် ဖြစ်ရသည်။

ဤသည်တို့မှာ သူ့ဘက်က အားနည်းချက်များ ဖြစ်သည်။ မျက်နှာ ကြီးမူ အဖက်လုပ်တတ်သူဟု ကျော်ကြားစ ပြုလာသော်လည်း သူ့ဘက်က အပေးအကမ်း အသုံးအဖြုန်း ရက်ရောသဖြင့် သူ့အတင်း မပြောကြတော့ပြီ။ သူ လေးစားသူထဲက အချို့ကမူ သူ့ကို ပြက်ရယ်ပြုချင်ကြသည်။ သူ့အပြု အမူကို လှောင်ပြောင် ရယ်မောကြသည်။ သို့တိုင်အောင် ဝါဗာတန်သည် ရိုးရိုးသားသားပင် သူတို့ကို ခင်တွယ်သည်ဟု နားလည်လက်ခံကြသည်။ သနားစရာ ဝါဗာတန်ပေတည်း။ သူသည် ဂုဏ်မက်သူ မှန်သည်။ သို့ငြား လည်း သူသည် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ ဆွေကြီးမျိုးကြီး တစ်ယောက် ဖြူပြာခါပြီး ဒုက္ခရောက်သည့်အခါမျိုးတွင် ဝါဗာတန်သည် ပေးကမ်းထောက်ပံ့ရန် ဝန်မလေး။ ကြွေးပူသဖြင့် ကြွေးရှင်ကို ရှောင်နေသည့် အခါမျိုးတွင် သူနှင့်တွေ့လျှင် ပေါင်တစ်ရာလောက်ပေးဖို့ လက်မနှေး။

ဝါဗာတန်သည် ခမ်းနားသည့် ထမင်းစားပွဲများ တည်ခင်းကျွေးမွေး တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ဝှစ်ဖဲကိုလည်း စွဲစွဲလမ်းလမ်း ကစားသည်။ သို့သော် မကျွမ်းကျင်။ ရုံးသည်သာ များသည်။ ဝိုင်းတော်သားကောင်းကောင်းနှင့် ကစားရလျှင် မည်မျှရုံးစေ သူသည် အပြုံးမပျက်။ လောင်းကစား ဝါသနာ ထုံသည်။ အရုံးကို အပြုံးနှင့် ရင်ဆိုင်တတ်သည်။ တစ်ဝိုင်းတွင် ပေါင်ငါးရာ လောက် ရုံးသည့်တိုင် စိတ်မပျက်။ ထိုအဖြစ်ကို မြင်ရလျှင် သူ့ကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ကြ။ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး တပ်မက်သည့်နည်းတူ ဖဲကစားရာမှာလည်း အလွန် လောဘကြီးသည်။ ဤသည်တို့မှာ သူ့အဖို့ ပျက်စီးစေသည့် အကြောင်းတရားများ ဖြစ်လေသည်။

အနေအထိုင်လည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်။ လောင်းကစားရာတွင် လည်း အရုံးများလာသည်။ သို့တိုင်အောင် အားမရသေး။ မြင်းပွဲမှာ အကြီး အကျယ် လောင်းသည်။ ထို့နောက် စတော့ရှယ်ရာဈေး ဝင်ကစားသည်။ သူ့ စရိုက်မှာ ရိုးသားသည်။ ထိုအခါ သူ့ကို ညာစားသူတွေ ပေါ်လာသည်။ သူ

ကွယ်ရာမှာ သူ့အကြောင်းပြောကာ ရယ်မောကြသလား မသိ။ သို့သော် လည်း ငွေနှင့်ပတ်သက်၍ ဂရုမစိုက်သည့် သူ့စရိုက်သည် ပို၍ ပီပြင်လာသည် မှာလည်း သေချာသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဝါဇာတန်သည် ငွေတိုးချစားသူများနှင့် ရောထွေးယှက်တင် ဖြစ်လာသည်။ အသက် သုံးဆယ့်လေးနှစ်တွင်မူ သူ့ဘဝ မှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးကာ လုံးပါးပါးလေတော့သည်။

ရရာအလုပ် မလုပ်ချင်သော သူ့အတန်းအစား စရိုက်ကြောင့် အလုပ် အကိုင် ရွေးမရ ဖြစ်ရသည်။ ဘာလုပ်ရမည်ဟု ဝေခွဲမရ ဖြစ်ရသည်။ သူတို့လို လူမျိုး ချွတ်ခြံကျပြီဆိုလျှင် နေမဝင်သည့် ဗြိတိသျှအင်ပါယာ လက်အောက်ရှိ ကိုလိုနီများသို့ လွင့်ပြေးတတ်ကြလေသည်။ ဝါဇာတန်သည် ကြုံရသည့် သူ့ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကံဆိုးသည့် သူ့ဘဝကိုလည်းကောင်း နောင်တ ရကာ ငိုကြွေးမနေ၊ ညည်းညူမနေ၊ မည်သူ့ကိုမျှလည်း မတိုင်တည်၊ သူ့ အကြွေးတွေ ပြန်ရအောင် မည်သည့်သူ့ဇာကိုမျှလည်း မသုံး၊ သူက ပေးစရာ ရှိသည့် ကြွေးကိုမူ အကျေပေးဆပ်သည်။ (ဤတွင် လီဇာပူ ကုန်သည်မျိုးရိုး ဘက်က ပါလာသည့် သွေးက စကားပြောသည်ကိုမူ သူ သတိထားမိဟန် မတူ။) ပြီးတော့ သူ ဘယ်သူ့ဆီကိုမျှ အကူအညီ မတောင်းခံ။ တစ်သက်နှင့် တစ်ကိုယ် ဘယ်တုန်းကမျှ လက်ကြောတင်းအောင် မလုပ်ခဲ့ဖူး။ သူသည် စိတ်တိုင်းကျ အလုပ်တစ်ခုရရန် လိုက်လံရှာဖွေရသည့်အဖြစ်နှင့် ကြုံလာ သည်။ သို့တိုင်အောင် ဝါဇာတန်သည် စိတ်ဓာတ်မကျ၊ ရယ်ရယ်မောမောပင် ကံပစ်ချရာဘဝကို ခံယူသည်။ ခါတိုင်းလိုပင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေသည်။ ဘာမှ မဖြစ်သလို လောကကို ရင်ဆိုင်သည်။ သူ့အတွက် မည်သူ့မျှ စိတ်ဒုက္ခ မရောက်စေချင်။ သူ ဆင်းရဲသွားသဖြင့် အပေါင်းအသင်းများ စိတ်မချမ်း မသာ ဖြစ်မည်ကို သူ မလိုလား။ မစွတာ ဝါဇာတန်သည် ဂုဏ်မက်သူ၊ မျက်နှာကြီးလိုက်သူ မှန်သည်။ သို့သော် သူသည် တကယ့် အင်္ဂလိပ် လူကြီး လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

သူ့ဘက်က အများဆုံး တောင်းခံသည်မှာ ထောက်ခံချက် ကောင်း ကောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် မလေးကျွန်းဆွယ်ရှိ ဆမ်ဗူလူ

ပြည်နယ်၏ စူလတန်စော်ဘွားသည် ကူညီစောင့်မနိုင်သည့်နေရာတွင် ရောက်နေရာ ဝါဗာတန်ကို သူပြည်နယ်၌ ရာထူးတစ်ခုတွင် ခန့်ထားလိုက်သည်။ မလေးကျွန်းဆွယ်သို့ မသွားမီ တစ်ညတွင် ဝါဗာတန်သည် ကလပ်တွင် နောက်ဆုံးညစာကို စားလေသည်။

‘ခင်ဗျား နိုင်ငံခြားသွားတော့မယ် သတင်းကြားတယ် ဝါဗာတန်’
ဟားဖို့ မြို့စားကြီးက မေးသည်။

‘ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်တော် ဝိုညိုကျွန်းကို သွားမယ်’

‘ဘုရားရေ၊ ဘာကိစ္စလဲ’

‘အလုပ်ရအောင်ပေါ့ ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော် ဆင်းရဲသွားပြီ ခင်ဗျ’

‘ဟုတ်လား၊ ဝမ်းနည်းပါတယ် ဝါဗာတန်၊ ဘယ်တော့ ပြန်လာမလဲ၊ ပြန်ရောက်တော့ တွေ့ကြသေးတာပေါ့၊ အဆင်ပြေပါစေလို့ မျှော်လင့်ပါတယ်’

‘အဆင်ပြေမှာကတော့ သေချာပါတယ် မြို့စားကြီး၊ အမဲပစ်ဖို့ အခွင့်ကောင်းတွေ အများကြီး ကြုံရမှာ ခင်ဗျ’

ဟားဖို့မြို့စားသည် ခေါင်းတဆတ်ဆတ် ညိတ်ကာ ထွက်သွားသည်။ ထို့နောက် နာရီအနည်းငယ်အကြာတွင် ဝါဗာတန်သည် သင်္ဘောပေါ်မှနေ၍ မြူနင်းတွေအကြားတွင် ရေးရေးမျှသာ မြင်ရသော အင်္ဂလန်ကမ်းခြေကို ကြည့်နေလေသည်။ သူ့အဖို့ ဘဝတစ်ခုကို မြူနင်းတွေအကြားက အင်္ဂလန်တွင် ချန်ထားခဲ့ပြီ။ ထိုအတိတ်သည် ပြည်ဖုံးကားတစ်ခု ချခဲ့ပြီ။ ဘဝကဏ္ဍတစ်ခု ခြားခဲ့ပြီ။

ယခုမှ အနှစ် နှစ်ဆယ် ကုန်လွန်ခဲ့ပြီ။ ထိုကာလအတွင်း ဝါဗာတန်သည် အင်္ဂလန်နှင့် စာအဆက်အသွယ် မပြတ်ခဲ့။ မိတ်ဆွေဟောင်းများ ဖြစ်သည့် မြို့စားကတော်ကြီးများ၊ မူးမတ်ကတော်ကြီးများထံ စာရေး ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ သူ့စာများကို ဖတ်ရသည့် မြို့စားကတော်၊ မူးမတ်ကတော်တို့မှာ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးကြရသည်။ ဝိုညိုကျွန်းသို့ ရောက်နေသည့်တိုင် ဝါဗာတန်သည် မဟာဆီ မဟာသွေးတို့ကို မမေ့။ (သူ့ဆီသို့ ခြောက်ပတ်ရှိမှ ရောက်သည့်) တိုင်း သတင်းစာကို မှန်မှန်ဖတ်သည်။ ဘယ်မြို့စားကတော်ကြီး

ဘယ်ပွဲလမ်းတက်သည်၊ ဘယ်တိုင်းပြည်သို့ အလည်အပတ်သွားသည် စသည့် သတင်းတို့ကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်သည်။ ပြီးတော့ သာရေးနာရေး ကိစ္စကိုလည်း စေ့စေ့စပ်စပ် ဖတ်သည်။ ပြီးမှ ဝမ်းသာ ဝမ်းနည်းကြောင်း စာမှန်မှန်ရေးသည်။ ရုပ်စုံ ဂျာနယ်များတို့တွင် မြို့စားကြီးများ၊ မြို့စားကတော်ကြီးများ၏ သတင်းရုပ်ပုံများ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည့်အခါ သူ့ မိတ်ဆွေများ ဝလာသည်၊ ပိန်သွားသည်၊ အလှတွေ တိုးနေသည် စသဖြင့် အကဲခတ်လိုရသည်။ ဝမ်းသာကျေနပ်သည်။ အခါအားလျော်စွာ ခွင့်ယူ၍ အမိမြေ အင်္ဂလန်သို့ ပြန်သည့်အခါ သံယောဇဉ် အမျှင်ကလေးများသည် ပြက်သည်မရှိဘဲ သံယောဇဉ်ကြီးတို့သည် တစ်ထုံးပြီး တစ်ထုံး ရစ်နှောင်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဝါဇာတန်အဖို့ အင်္ဂလန်၏ နောက်ဆုံးသတင်းကို မပြတ်မလပ် သိနေရသည်။ ထိုအခါ ထိုလောကတွင် သူ ကျင်လည်ခဲ့ရသည်တို့ကို အမှတ်ရလာသည်။ ပြန်လည်အောက်မေ့ လွမ်းဆွတ်လာသည်။ သို့သော် သည်ထက်ပို၍ မတတ်နိုင်တော့ပြီ။

ယခုမူ သူ့ဘဝသည် တစ်မျိုး ပြောင်းလဲနေပြီ။ လူတွေက သူ့ကို အောက်ကျိရသည့် ဘဝသို့ ရောက်နေပြီ။ ယခင်ကလို ကြီးကျယ်သူတွေ၏ အပြုံးကို ကိုယ်က ငဲ့လင့်နေရသည့်ဘဝ မဟုတ်တော့ဘဲ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ဘဝ၏ အရှင်သခင် ဖြစ်လာပြီ။ သူ့စကားတစ်ခွန်းသည် ဥပဒေပုဒ်မတစ်ခု ဖြစ်လာသည့် အခြေအနေသို့ ပြောင်းလဲလာပြီ။

သူ သွားလာသည့်အခါ ဒယက် စစ်သားတို့က သေနတ်မြောက် အလေးပြုကြသည်။ ဤဘဝကို သူ ကျေနပ်နှစ်သက်သည်။ တရားခွင်တွင် ထိုင်ကာ အဆုံးအဖြတ်ပေးရသည့် ဘဝကိုလည်း နှစ်သက်သည်။ ဘဝတူတို့မှာ သူ့စီရင်ချက်ကို နာခံနေကြရပြီ။ တိုင်းရင်းသား နယ်ရှင်ပယ်ရှင် အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြသည့်အခါ သူက ကြားဝင် စေ့စပ်ဖြေရှင်းပေးရသည်။ ဤသည်ကိုလည်း သူ ကျေနပ်သည်။ ဝိညိုကျွန်း လူမရောက်သည့် ဒေသတို့တွင် ခေါင်းဖြတ်သူ လူရိုင်းတို့က အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာစက်ကို ထိပါးကာ လူယဉ်ကျေးတို့ကို ခေါင်းဖြတ်ခြင်းဖြင့် ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ ထိုအခါ

အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဝါဗာတန်၏ တန်ခိုးအာဏာဖြင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားစေသည်။
 ခေါင်းဖြတ်သူ လူရိုင်းများဒေသသို့ သွားရဲသည့် သူ့သတ္တိကို ဒေသခံတို့က
 ချီးကျူးကြသည်။ တစ်ခါကမူ သစ်တပ် ကာရံထားသည့် ရွာကြီးတစ်ရွာသို့
 ဝင်ကာ လူသတ်သမား ပင်လယ်ဓားပြတို့ကို လက်နက်ချရန် အမိန့်ပေးခဲ့
 ဖူးသည်။ ထိုစွန့်စားခန်းမှာ နားထောင်ရသူတို့ကို ပါးစပ်အဟောင်းသား
 ဖြစ်စေသည့် ဇာတ်လမ်းမျိုး ဖြစ်သည်။ သွေးအေးအေးနှင့် စွန့်စားဝံ့သည့်
 သူ့သတ္တိကို ချီးကျူးကြလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် မစ္စတာ ဝါဗာတန်သည် အတွေ့အကြုံရှိသော အုပ်ချုပ်ရေး
 သမားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။ သူ၏ အုပ်ချုပ်ပုံကို လူတိုင်းက
 လေးစားကြသည်။ အဂတိ မလိုက်စား၊ တင်းကျပ်သည်၊ တရားမျှတသည်။
 ပြီးတော့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဝါဗာတန်သည် ရိုးသားသည်။ သူနှင့်ပတ်သက်
 လာလျှင် ရပ်ရွာက ဤသို့ ခံယူထားကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကာလအတန်ကြာလာသည့်အခါ သူသည် မလေးလူမျိုး
 တို့ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်ခင်နှစ်သက်လာသည်။ သူတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံတို့ကို
 မြတ်နိုးလာသည်။ သူတို့နှင့် စကားပြောရလျှင် မမောနိုင် မပန်းနိုင်ဘဲ ပြောလို
 ရလာသည်။ သူတို့ပြောသည့် စကားတို့ကို နှစ်သက်လက်ခံလို ရလာသည်။
 သူတို့၏ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ခွဲခြားတိတ်ကာ၊ သူတို့၏ ကောင်းမှုကို
 လေးစားတတ်ပြီး မကောင်းမှုကို နားလည်စက်ဆုပ်လို ရလာသည်။

‘ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက အင်္ဂလိပ် လူကြီးလူကောင်းဆိုတဲ့ တကယ့်
 ဒေါင်ဒေါင်မြည် လူကောင်းတွေနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ဖူးတယ်။ သူတော်
 ကောင်းတရားဆိုတာ ပြည့်ပြည့်ဝဝ နားလည်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အခု မလေး
 မိတ်ဆွေတချို့ကို တွေ့ရတော့မှ လောကမှာ တကယ့် လူကြီးလူကောင်း
 ဆိုတာ မလေးပြည်မှာ ရှိပါလားဆိုတာ နားလည်လာတယ်။ သူတို့နဲ့ မိတ်ဆွေ
 ဖြစ်ရတာ ကျုပ် ဂုဏ်ယူတယ်’

ဤသို့ ထုတ်ဖော် ကြေညာတတ်သည်။

မလေးယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံတို့ကို သူ နှစ်သက် သဘောကျသည်။

မလေးတို့သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သည့် လူမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ချစ်ခြင်း မှန်းခြင်းတည်းဟူသော စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို ရုတ်တရက် ပြလွယ်ကြသည့် လူမျိုးလည်း ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကိုလည်း ဝါဇာတန် နှစ်သက်သည်။ သူတို့နှင့် ဘယ်သို့ ဆက်ဆံရမည်ကို ဝါဇာတန် ကောင်းကောင်းနားလည်သည်။ သူတို့ အပေါ် ယုံကြည် ကြင်နာစိတ်ထားသည်။ သို့သော် သူသည် အင်္ဂလိပ် လူကြီး လူကောင်းဖြစ်သည်ကိုမူ မမေ့။ ထို့ပြင် မလေးတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဓလေ့ ထုံးစံကို ခံယူကျင့်သုံးကာ အယူပြောင်းသွားသည့် မျက်နှာဖြူ ဥရောပတိုက် သားတို့ကိုမူ သူ မနှစ်သက်။ သူတို့ ပြုမူပုံကိုလည်း သည်းမခံနိုင်။ ထိုမျက်နှာဖြူ ဥရောပတိုက်သား များစွာတို့သည် မလေးအမျိုးသမီးများကို ဇနီးအဖြစ် လက်ထပ်ယူကြသည်။ ဝါဇာတန်ကမူ သူတို့အတုကို မယူ။ ဤအပြုအမူ သည် မနှစ်မြို့ဖွယ်ဟု ခံယူထားသည်။ သူသည် ဝေလမင်းသား အဲလဗတ် အက်ဒပ်နှင့် ရင်းနှီးသူဖြစ်သည်။ ဝေလမင်းသားက သူ့ကို ရင်းနှီးစွာပင် ပထမနာမည်ဖြစ်သည့် ဂျော့ဟုခေါ်ကာ ဆက်ဆံသည်။ အနီ ဂျော့ဝါဇာတန် သည် မလေးတိုင်းရင်းသား မိန်းမများနှင့် ရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက် မဆက်ဆံ ခဲ့သည်မှာ သေချာသည်။

ဝါဇာတန်သည် မကြာခဏ အင်္ဂလန်သို့ အလည်အပတ် ပြန်သည်။ အင်္ဂလန်မှ ဝိညိုကျွန်းသို့ ပြန်ရောက်လာသည့်အခါတိုင်း ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှု အတိ ရခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်တွင် သူ့မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတို့မှာ သူ့လိုပင် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်ကုန်ကြပြီ။ နောက်တက်လာသည့် မျိုးဆက်သစ် တစ်ခုက သူတို့ကို အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်နေသည့် လူအိုကြီးများဟု ယူဆကြသည်။ သူ့စိတ်ထဲတွင် ယခု အင်္ဂလန်သည် သူငယ်ငယ်က ချစ်မြတ်နိုးသည့် အင်္ဂလန် မဟုတ်တော့။ ယခု အင်္ဂလန်သည် ပျော်စရာမကောင်းတော့ဟု သူထင်သည်။ သို့သော် ဝိညိုကျွန်းသည်ကား မပြောင်းလဲ။ ဝိညိုကျွန်းသည် သူ့ရပ် သူ့မြေ ဖြစ်နေပြီ။ သူသည် အလုပ်ထဲတွင် လုပ်နိုင်သမျှ လုပ်နေမည်။ သူ့သေတမ်း စာတွင် သူ့သေသွားသော် သူ့အလောင်းကို ဆမ်ဗူလူသို့ သယ်ဆောင်ပါ။ သူ့ချစ်သည့် တိုင်းရင်းသားတို့ရပ်ထံမှာပဲ မြှုပ်နှံပါ။ သူ့ခေါင်းချရာ သူ့သင်္ချိုင်း

သည် မြစ်ရေ တသွင်သွင် စီးသံကြားရသည့်နေရာ ဖြစ်ပါစေဟု ရေးထားသည်။

သို့သော်လည်း သူ့ဆန္ဒကို လူမသိအောင် ရင်ထဲမှာပဲ သိမ်းထားသေးသည်။ ယခုလို သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ဆင်တတ်သူ၊ ခပ်တောင့်တောင့်တင်းတင်း ခန္ဓာကိုယ်ပိုင်ရှင်၊ ပြီးတော့ မှတ်ဆိတ်မွေးကို ပြောင်စိမ်းနေအောင် ရိတ်တတ်သူ၊ ပြီးတော့ ဆံပင်ဖြူတွေ ဖွေးနေသူ၊ သူ့လို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ ရင်ထဲမှာ သည်လို စိတ်ကူးယဉ် ဆန္ဒမျိုးတွေ ရှိနိုင်ပါ့မလားဟု တွေးချင် တွေးကြလိမ့်မည်။ ရှိစေတော့။

ဝါတတန်သည် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးကို နားလည်သည်။ အလုပ်သဘောကို သိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယခု သုံးလေးရက်အတွင်း အသစ်ရောက်လာသည့် သူ့လက်ထောက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကို စောင့်ကြည့်နေသည်။ သူ့လက်ထောက်သည် အလုပ်ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်ကြောင်း၊ စေ့စပ်သေချာပြီး ကြီးစားသူဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သူ့မှာ ပြောစရာတစ်ခု ရှိသည်။ ယင်းမှာ တိုင်းရင်းသားတို့နှင့် ဆက်ဆံသည့်အခါ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ ကြမ်းတမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

‘မလေးတွေဟာ အရှက်အကြောက် ကြီးတယ်၊ အရေမထူဘူး၊ ဆတ်ဆတ်ထိ မခံတွေ၊ ဒီတော့ သူတို့နဲ့ အလုပ်သဘော ဆက်ဆံတဲ့အခါ ယဉ်ကျေးရမယ်၊ သည်းခံရမယ်၊ ကြင်နာမှုပြုရမယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ခင်ဗျား လုပ်ငန်းဟာ ပိုပြီး အောင်မြင်မှာပဲလို့ ကျုပ်ထင်တယ်’

ကူးပါးကို ဤသို့ သတိပေးစကား ပြောသည်။
ကူးပါးက ခစ်ခနဲ တစ်ချက်ရယ်လိုက်သည်။

‘ကျွန်တော့်ကို ဗာဗေဒီးမှာ မွေးတာပါဗျာ၊ ပြီးတော့ စစ်ဖြစ်တုန်းက အာဖရိကမှာလည်း နေခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီ အသားမည်း နီဂရိုးတွေအကြောင်း ကျွန်တော် သိပါတယ်ဗျာ’

‘ကျုပ်တော့ ဘာမှမသိဘူး၊ ပြီးတော့ ကျုပ်တို့ပြောနေတာက သူတို့ အကြောင်းမှ မဟုတ်ဘဲ၊ မလေးတွေအကြောင်း ပြောနေတာပဲ’

ဝါတတန်က ဆိုသည်။

‘မလေးဆိုတာ နီဂရိုး မဟုတ်ဘူးလား’

‘ခင်ဗျား ဘာမှ မသိပါလား’

ဝါဗာတန်က ဒါပဲပြောသည်။

ထို့နောက် ဘာစကားမျှ မဆက်၊ မပြောတော့။

ကူးပါးရောက်ပြီးနောက် ပထမ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ညစာဖိတ်ကျွေးသည်။ ထမင်းစားပွဲတွင် တကယ့် ညစာစားပွဲနှင့် တူအောင် တည်ခင်းထားသည်။ ကူးပါးကို အလျင်နေ့က ရုံးမှာလည်း တွေ့သည်။ ထို့နောက်လည်း တွေ့ကြသေးသည်။ တစ်နေ့ကပင် သူ့အိမ်ဝရန်တာတွင် အတူထိုင်ကာ ဂျင်သောက်ခဲ့ကြသေးသည်။ သို့သော်လည်း ဝါဗာတန်က ညစာဖိတ်သည့် အကြောင်း ယဉ်ကျေးစွာ စာတစ်စောင်ရေးကာ ကူးပါးရှိရာ ဘိုရုံသို့ ပေးခိုင်းသည်။ ကူးပါးကား စိတ်မပါလှ။ သို့သော်လည်း ဖိတ်ကြားသည့်အချိန်တွင် ညနေဝတ်စုံဝတ်ကာ ရောက်လာသည်။ သူ ဖိတ်ခေါ်သည်ကို လက်ခံသည့်အတွက် သူ့ကို လေးစားသဖြင့် မစ္စတာ ဝါဗာတန် ကျေနပ်သည်။ သို့သော်လည်း အနည်းငယ် အောင့်သက်သက်ဖြစ်စရာ ရှိနေသည်။ အကြောင်းမှာ ကူးပါးဆိုသော လူငယ်လေး ဝတ်ဆင်လာသည့် အဝတ်တို့မှာ အညံ့စားဖြစ်နေသည်။ ရှုပ်အင်္ကျီကလည်း သူနှင့် မတော်၊ ကျပ်နေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ထိုနေ့ညနေတွင်မူ ဝါဗာတန်သည် ရှင်ရှင်ပျပျ ဖြစ်နေသည်။

သူသည် ကူးပါးကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရင်း ‘ဒါနဲ့ တစ်ခုပြောရဦးမယ်၊ ကျုပ် စားပွဲထိုးမှူးကို မေးကြည့်တယ်၊ ဟို ခင်ဗျားအတွက် ခိုင်းစရာ ကောင်လေးတစ်ယောက် ရှာပေးဖို့ ကိစ္စပါ။ သူက သူ့တူလေးကို ခေါ်ခိုင်းနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ ကျုပ် တွေ့ပြီးပြီ၊ ကောင်လေးက မဆိုးဘူး၊ သွက်သွက်လက်လက် ရှိတယ်၊ ချက်ချက်ချာချာလည်း ရှိတယ်၊ ခင်ဗျား တွေ့မလား’

‘ကောင်းသားပဲ’

‘အခု ရှိနေတယ်’

ဝါဗာတန်က သူ့စားပွဲထိုး၏ တူလေးကို အခေါ်ခိုင်းလိုက်သည်။ ခဏကြာလျှင် အရပ်ရှည်ရှည် သေးသေးသွယ်သွယ် လူငယ်လေးတစ်ယောက်

ရောက်လာသည်။ အသက်မှာ နှစ်ဆယ်သာ ရှိသေးသည်။ မျက်လုံးမျက်ဖန် ကြီးပြီး ရုပ်ရည်မှာ သန့်သန့်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်သည်။ ခါးတွင် ဆရောင်ကို သပ်သပ် ရပ်ရပ် ပတ်ထားပြီး အင်္ကျီဖြူကို ဝတ်ထားသည်။ သူ့နာမည်မှာ အဗတ် ဖြစ်သည်။

မစ္စတာ ဝါဗာတန်က အဗတ်ကို ကြည့်ကာ ထောက်ခံရန် အသင့် ပြင်နေသည်။ အဗတ်နှင့် စကားပြောသည့်အခါ ဝါဗာတန်၏ လေသံမှာ ညင်သာပျော့ပျောင်းသည်။ သူသည် မလေးစကားကို သွက်သွက်ပြောနိုင် သည်။ အရပ်သုံးစကားများ၊ ဥပစာစကားများကိုပါ ပြောတတ်နေပြီ။ ဝါဗာ တန်၏ အကျင့်တစ်ခုမှာ မျက်နှာဖြူ ဥရောပတိုက်သားတို့နှင့် တွေ့လျှင် လှောင်သလိုလို မခိုးမခန့် ပြုမူပြောဆိုတတ်ပြီး၊ မလေးတို့နှင့်တွေ့လျှင် လိုက်လိုက်လျော့လျော့ ဆက်ဆံတတ်သည်။ ကြင်နာမှု၊ စာနာမှုအပြည့်ဖြင့် ပေါင်းသင်းတတ်သည်။ ဝါဗာတန်သည် သူ့ကိုယ်သူ စူလတန် (စော်ဘွားကြီး) နေရာတွင် ရောက်နေသည်ဟု ထင်မှတ်နေသည်။ မိမိဂုဏ်သိက္ခာကို မည်သို့ စောင့်ထိန်းရမည်၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သူ ကိုယ့်ကို ကြောက်ရွံ့မနေအောင် မည်သို့ ဆက်ဆံရမည်ကိုလည်း သူ နားလည်သည်။

‘ဘယ်လိုလဲ၊ ကြိုက်ရဲ့လား?’

ကူးပါးဘက်သို့ လှည့်ကာ မေးသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ ကျွန်တော်တွေ့ဖူးတဲ့ မလေးတွေထက်တော့ သာပါတယ်၊ လူဆိုးလေး ဟုတ်ဟန် မတူပါဘူး’

အဗတ်ကို ကူးပါးဆီမှာ အလုပ်ခန့်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ဝါဗာတန်က သူ၏ဦးလေးကို ပြောကာ ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။

‘ဒီလို သူငယ်လေးမျိုးရတာ ခင်ဗျား သိပ်ကံကောင်းတယ်။ သူတို့က ဆွေကောင်းမျိုးကောင်းတွေ၊ သူတို့တစ်တွေ မလက္ကန်နယ်က ဒီကို ရောက်လာ ကြတာ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာလောက် ရှိပြီ’

ကူးပါးကို သတင်းပေးသည်။

‘ကျွန်တော့်ဖိနပ် တိုက်ပေးမယ်၊ ကျွန်တော့်အရက်ခွက် ယူပေးမယ်’

အခိုင်းအစေဟာ ဆွေကောင်းမျိုးကောင်းဖြစ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒါတွေ အရေး မကြီးပါဘူး။ ကျွန်တော်ခိုင်းတာ တိတိကျကျ လုပ်ရမယ်၊ ဖျတ်လတ် သွက် လက်ရမယ်၊ ဒါပဲ ကျွန်တော် တောင်းဆိုမယ်

ဝါဇာတန်၏ နှုတ်ခမ်းသည် အနည်းငယ် စူသွားသည်။ သို့သော် ဘာမျှ ပြန်မပြောတော့ပေ။

သို့နှင့် သူတို့နှစ်ယောက်သည် ညစာစားရန် အခန်းထဲသို့ ဝင်သွား ကြသည်။ ပထမတန်းစား ညစာမျိုးဖြစ်သည်။ ထမင်းစားလို့ ကောင်းသည်။ ဝိုင်အရက်ကလည်း ကောင်းသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အရိန်ကလေးရလာပြီ။ စကား ပြောလို့ကောင်းလာသည်။ လျှာသွက်အာသွက် ဖြစ်လာသည်။ အထစ်အငေါ့ တွေ မပါ။ မထိတထိ ကလိတာတွေ မပါ။ နာလိုခံခက် စကားတွေ မပါ။ အတင်းစကားတွေ မဆိုကြ။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတို့ကဲ့သို့ ရယ်ရယ် မောမောပင် နှစ်လိုဖွယ်စကားတို့ကို ဆိုကြသည်။

မစွတာ ဝါဇာတန်သည် စည်းစိမ်ရှိရှိ နေတတ်သည်။ သူ့မှာ အကျင့် တစ်ခုရှိသည်။ အထူးသဖြင့် တနင်္ဂနွေနေ့ညဆိုလျှင် သူသည် ခါတိုင်းထက် ပိုပြီး ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ချက်ပြုတ်စားသောက်တတ်သည်။ ဝါဇာတန်သည် ဤသို့ တွေးမိသည်။ ကူးပါးအပေါ် သူ၏ ပြုမူဆက်ဆံပုံသည် တရားမျှတမှု မရှိဟု ထင်မိသည်။ ကူးပါးတစ်ယောက် လူကြီးလူကောင်း မဟုတ်သည်မှာ မှန်သည်။ ယင်းမှာလည်း သူ့အပြစ်ချည်း မဟုတ်။ လူကြီးလူကောင်း ဖြစ်လာ နိုင်သူတစ်ယောက် ဟူ၍ကား သူ အသိအမှတ်ပြုသည်။ သူ့ဘက်က အား နည်းချက်မှာ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ မစောင့်စည်းနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ကူးပါးသည် အလုပ်လုပ်ရာ၌ တာဝန်ကျေသည်။ တာဝန် သိသည်။ မြန်ဆန်သည်။ သေချာသည်။

သို့နှင့် ထမင်းစားပြီး အချို့ပွဲကလေးစားရန် အချိန်တွင်မူ မစွတာ ဝါဇာတန်သည် လောကကြီးတစ်ခုလုံးအပေါ် သဘောထား ပြည့်ပြည့်ဝဝ ထားရှိစပြုလာသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးကို အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ် နေချိန် ဖြစ်သည်။

‘ဒီရောက်လာပြီးနောက် ဒီနေ့ဟာ ခင်ဗျားအဖို့ ပထမဆုံး တနင်္ဂနွေနေ့ ပဲနော်၊ အခု ကျုပ်မှာ အထူးစပါယ်ရှယ် ဝိုင်အရက်ကောင်းကောင်း ရှိတယ်၊ ခင်ဗျားကို တိုက်မယ်။ ကျုပ်ဆီမှာ ပုလင်း နှစ်ဒါဇင်လောက်ပဲ သိမ်းထားတာ ကျန်တော့တယ်၊ အဲဒီဝိုင်ကိုလည်း ထူးခြားတဲ့ အခမ်းအနားတွေအတွက် သိမ်းထားတာ’

သူ့စားပွဲထိုးကလေးကို စေခိုင်းလိုက်လျှင် ဝိုင်အရက်ပုလင်း ယူကာ ရောက်လာသည်။ စားပွဲထိုးလေး ပုလင်းဖွင့်နေသည်ကို ဝါဗာတန် ဂရုစိုက် ကြည့်နေသည်။

‘ဒီဝိုင်ကို ကျုပ်မိတ်ဆွေဟောင်းကြီး ချားဟော်လင်တန်က လက်ဆောင် ပေးတာ၊ သူ့ဆီမှာ သိမ်းဆည်းထားတာက အနှစ်လေးဆယ် ရှိပြီတဲ့၊ ကျုပ် ဆီမှာကလည်း တော်တော်ကလေး ကြာနေပြီ။ အင်္ဂလန်ပြည်မှာတော့ သူ့ ဝိုင်အရက်လှောင်ခန်းဟာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ ကျော်ကြားတာပဲ၊ တကယ် နှစ်ချို့ဝိုင်တွေ ရှိတယ်လေ’

‘သူက ဝိုင်အရက် ကုန်သည်လား’

‘မဟုတ်ဘူး ဆိုပါတော့’

ဝါဗာတန်၏ မျက်နှာမှာ ပြုံးနေသည်။

‘ကျုပ်ပြောတာက ရှိ ရဲ့တိုက်က လော့ဟော်လင်တန်ဗျ၊ အင်္ဂလန် မှာတော့ အချမ်းသာဆုံး မျိုးမတ်မျိုးထဲမှာ တစ်ယောက် အပါအဝင်ပေါ့၊ ကျုပ်မိတ်ဆွေဟောင်းကြီးပါ။ အိတန်မှာတုန်းက သူ့အစ်ကိုနဲ့ ကျုပ်နဲ့က ကျောင်းနေဖက် အတန်းတူပဲ’

ယခုလို အခွင့်အရေးမျိုးကို ဝါဗာတန် လက်လွတ်မခံနိုင်။ ဆွေကြီး မျိုးကြီးအကြောင်း မပြောဘဲ မနေနိုင်။ အဆိုပါ လော့ တစ်ယောက်နှင့် ဘယ်သို့ အမှတ်မထင် ကြုံခဲ့ရပုံ ဇာတ်ကြောင်းလေးကိုပါ သူ ပြောပြလေ့ ရှိသည်။ လိုရင်းမှာ သူသည် လော့တစ်ယောက်နှင့် သိကျွမ်းသည် ဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။

ယခု ယူလာသည့် ဝိုင်အရက်သည် တကယ်ပင် ကောင်းသည်။

ဝါဏတန်သည် တစ်ခွက်သောက်ပြီး ဒုတိယတစ်ခွက် ထပ်သောက်သည်။ ထိုအခါ သတိတရားတွေ လက်လွတ်ဖြစ်လာသည်။ ဥရောပတိုက်သား မျက်နှာဖြူတစ်ယောက်နှင့် စကားမပြောရသည်မှာ ကာလအတန် ကြာခဲ့ပြီ။ ယခုလို ကြံကြိုက်သည့်အခါ ဝါဏတန်သည် တွေ့ခဲ့ ကြုံခဲ့တာတွေ၊ ဇာတ်လမ်းတွေ၊ အဖြစ်သနစ်စုံတွေကို ကရားရေလွှတ် ပြောလေတော့သည်။ သူသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သူတွေနှင့် ပေါင်းသင်းခဲ့သူဖြစ်သည်ကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုသည်။

သူ ပြောသည်တို့ကို ကြားရသည့်အခါ ဟိုတစ်ချိန်တစ်ခါတုန်းက ဝန်ကြီးဌာနတွေ တည်ထောင်ပြီး မူဝါဒတွေ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ မြို့စားကတော်တစ်ယောက်အား သူက အကြံပြု တင်ပြဆွေးနွေး ထောက်ခံခဲ့သဖြင့်သာ အလုံးစုံ ပြီးမြောက်အောင်မြင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ရမလို ဖြစ်လာသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ညစာစားပွဲတစ်ခုတွင် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ မင်းကြီးသက်တော်ရှည်တစ်ပါးကို သူ ပြောပြလိုက်သဖြင့် အမှုကိစ္စအဝဝ အောင်မြင်စွာ ပြီးမြောက်ခြင်းဟု မှတ်ထင်ရန်သာ ရှိလေသည်။ ယခုမူ ဝါဏတန်၏ ညစာစားပွဲတွင် ဟိုတုန်းက အက်စကော့ မြင်းပွဲတွင် ပျော်ပျော် ပါးပါး သွားလာ လောင်းကစားခဲ့ကြပုံ၊ ဂွတ်ဒုတွင် အမဲပစ်ခဲ့ပုံ၊ ဆောက်သင်ပတန် ကမ်းခြေနှင့် မနီးမဝေးရှိ ကောင်းကျွန်းကလေးတွင် လှေလှော်ရွက်တိုက်ခဲ့ကြပုံတို့သည် အရိပ်လာထင်သည်။ ငယ်ငယ်က အကြောင်းကောင်းတွေကို ပြောလို့မဆုံး ရှိနေသည်။ ဝါဏတန်သည် ဝိုင်တစ်ခွက် နောက်ထပ် သောက်ပြန်သည်။ ထိုအခါ ယော့ရှိုင်းယားအိမ်တော်တွင် ကျင်းပသည့် ဥယျာဉ်ပွဲများ၊ စကော့တလန် ရဲတိုက်တွင် ကျင်းပသည့် ညစာစားပွဲများကို တသသ အောက်မေ့ရင်း ပြောပြလေသည်။ ငယ်စဉ်ကမူ ထိုပွဲများကို တစ်နှစ်တစ်ခါ မှန်မှန်ရောက်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

‘ကျုပ်မှာ ဖိုမန်လို့ခေါ်တဲ့ အစေအပါးတစ်ယောက် ရှိတယ်။ သူက ကျုပ်ကို သတိပေးစကားတစ်ခု ပြောတယ်။ ဒီလိုလေ၊ မြို့စားကြီးတွေ ဖိတ်ကျွေးတဲ့ ပါတီပွဲများကို ကျုပ်တို့ သွားကြတဲ့အခါ အိမ်တော်ထဲ ဝင်ပြီးနောက်

အိမ်တော်ဝန် နေရာချပေးတဲ့ အခန်းမှာ စောင့်နေကြရတယ်။ အိမ်တော်ထဲ မဝင်ရသေးဘူး။ အဲဒီအခါမှာ မြို့စားကတော်ကြီးတွေနဲ့ ပါလာတဲ့ အပျိုတော် တွေနဲ့ မြို့စားကြီးတွေနဲ့ ပါလာတဲ့ လူပျိုတော်သားတွေဟာ သူတို့သခင်တွေရဲ့ ရာထူးကြီးငယ်လိုက်အတိုင်း နေရာယူပြီး စောင့်နေကြရတယ်။

‘ဖိုမန်က ပြောတယ်။ ပါတီတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု တက်နေရတာ မကောင်းဘူး။ မတက်ချင်တော့ဘူးတဲ့။ မူးမတ်တွေ၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးရှင်တွေ အကြားမှာ သာမန်အရပ်သားဆိုလို့ ကျုပ်တို့ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ထမင်းစားပွဲမှာဆိုရင် စားပွဲအစွန် ရောက်သွားရော။ ဟင်းလျာ ခဲဖွယ် ရောက်လာပြီဆိုရင် ရာထူးအလိုက် ထိပ်ကစပြီး တစ်တုံးစီ တစ်ဖတ်စီ ယူလိုက်ကြတာ ကျုပ်တို့ ဆရာတပည့်ဆီလည်းရောက်ရော အရိုးပဲ ကျန်တော့တယ်တဲ့။’

‘အဲဒါ ဖိုမန် စိတ်ကုန်ရတဲ့ အကြောင်းပဲ။ ဒီအကြောင်းကို ဟားဖိုမြို့စား ကြီးကို ကျုပ်က ပြောပြတော့ သဘောကျလွန်းလို့ ဟားတိုက်ရယ်တော့ တာပဲ။ ပြီးတော့ သူက ဘုရားသခင်က စောင်မလို့များ ကျုပ်ဟာ အင်္ဂလန် ပြည်ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ် ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားကို ဝိုင်းကောင့်မြို့စားဘွဲ့ ပေးမယ်။ ဒါမှ ခင်ဗျားတပည့် ဟင်းကောင်းကောင်းစားရမယ် မဟုတ်လားတဲ့။ ဒီတော့ ကျုပ်က ဖိုမန်ကို မြို့စားကြီးပဲ ချီးမြှောက်ပါခင်ဗျား။ သူဟာဖြင့် လက်ပါးစေတွေထဲမှာ အတော်ဆုံး။ အရှင်အလိုတော်ကို အသိဆုံးလူပါပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဟားဖိုမြို့စားကြီးက ဒီလိုတဲ့လား ဝါဗာတန်၊ ကောင်းပြီလေ။ ဖိုမန်ကို ကျုပ်ဆီ လွှတ်လိုက်ပေါ့တဲ့’

ထို့နောက် မစ္စတာ ဝါဗာတန်သည် မွန်တီကာလိုသို့ သွားကာ ကက်စီနိုများ၌ ကြွေအန်ကစားကြသည့် အကြောင်းကို စီကာပတ်ကုံး ပြော လေသည်။ သူနှင့်အတူ မဟာမြို့စားကြီး ဂရင်းဂျူဖီယိုဒိုလည်း ပါသည်။ မြို့စားကြီးနှင့် ဝါဗာတန်မှာ စပ်တူကစားသူများ ဖြစ်သည်။ တစ်ညနေခင်း တွင် ဒိုင်ရှုံးကာ ဝိုင်းသိမ်းလိုက်ရသည်။ သူတို့က တစ်ဝိုင်းလုံး သိမ်းကျုံးနိုင် လိုက်သည်။ ဒိုင်မှာ အလျော်ပေးစရာ တစ်ပြားမျှ မကျန်တော့ပေ။

ထို့နောက် ချက်ကိုစလိုပေးကီးယားပြည် ရေပူစမ်း အပန်းဖြေမြို့ ဖြစ်သည့် မာရီယင်ဗက်မြို့က ကက်စီနိုတွင် ဗာကရက်ဖဲ ကစားကြသည်။

‘ဒီတုန်းက အက်ဒဝပ်က အင်္ဂလန်ပြည်ရှင် မဖြစ်သေးဘူး။ ဝေလ မင်းသားကြီးဘဝပဲ ရှိသေးတယ်။ သူပြောတာ မှတ်မိသေးတယ်။ သူက ဂျော့ရေ ခင်ဗျားတော့ ငါးဖဲကိုင်တာ မှားပြီနဲ့တူတယ်။ ခင်ဗျား ဖြူပြာခါတော့ မှာပဲတဲ့။ သူပြောတာ မှန်တယ်။ သူ့တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် သူပြောတဲ့ စကား တွေထဲက ဒီစကားတစ်ခွန်းပဲ မှန်ဖူးတယ်လို့ ထင်မိတယ်။ အက်ဒဝပ်ဆိုတာ တကယ့်လူပဲ။ လူတော်တစ်ယောက်ပဲ။ ဥရောပတိုက်မှာတော့ ပြိုင်စံရှားတဲ့ သံခင်း တမန်ခင်း ပါရဂူပဲလို့ ကျုပ် အမြဲပြောတယ်။ ဒီတုန်းက ကျုပ်ကလည်း ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ဆိုတော့ ထင်မိထင်ရာ လုပ်တတ်တာကလား။ သူ့စကား နားမထောင်မိဘူး။ သူ့စကားသာ နားထောင်မိရင် ငါးဖဲနဲ့ လဲမကစားဘူး။ ပြီးတော့ ကျုပ်လည်း ဟောဒီလို ဝိုညိုကျွန်း ရောက်လာဖို့အကြောင်း မမြင်ဘူး’

ကူးပါးသည် သူ့ကို စောင့်ကြည့်နေသည်။ သူ့မျက်လုံးညိုတစ်စုံသည် တင်းမာ ခက်ထန်လာသည်။ ဝင်းဝင်းတောက် အရောင်လက်နေသည်။ နှုတ်ခမ်းပေါ်တွင် မဲပြုံး လှောင်ပြုံးတစ်ခု ယှက်သန်းလာသည်။ ကွာလာဆိုလို တွင် ရိုနေစဉ် ဝါဗာတန်အကြောင်းကို တော်တော်များများ သိခဲ့သည်။ သူ ခရိုင်ကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ သူပိုင်နက်တွင် နေရာအနှံ့အပြား သို့ သူ့ရောက်သည်။ မဆိုးလှဟု သူတို့က ကောက်ချက်ချကြသည်။ ယခုမူ ဘယ်လိုလူစားမျိုးနှင့် လာတွေ့နေရသလဲ။ သူ နားမလည်။ တော်တော် လေလုံးထွားတဲ့ လူပဲ။ လေဖင်ခေါင်းကလည်း ကျယ်သေးတယ်။ မျက်နှာကြီး တွေအကြောင်း ပြောလိုက်ရတာ အမောပဲ။

သူတို့အားလုံးကမူ ဝါဗာတန်ကို ပြောင်လှောင် ရယ်မောကြသည်။ သို့သော် ချစ်ခင်စိတ်ဖြင့် လှောင်ပြောင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သူ့လို အကျွေး အမွေးကောင်းသူ၊ သဘောကောင်းသူ၊ ကြင်နာတတ်သူတစ်ယောက်ကို မချစ်ခင် မနှစ်သက်သူ မရှိနိုင်။

မာရီယင်ဗက် ကက်စီနိုတွင် ဝေလမင်းသားနှင့် ဗာကရက် ကစားကြသည့်အကြောင်းကို အလျင်က ကူးပါးကြားဖူးနေပြီ။ သို့တိုင်အောင် ယခု သူပြောနေသည့်အခါ ကူးပါးသည် နားထောင်နေခဲ့သည်။ တွေ့စကတည်းကပင် ကူးပါးသည် သူ့အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ အမှုအရာတို့ကို မနှစ်သက်ခဲ့ပေ။ ကူးပါးသည် ဆတ်ဆတ်ထိမခံသူ ဖြစ်သည်။ ဝါဗာတန်က သူ့ကို သာသာနှင့် နာနာ နှက်သည်။ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးပင် နာကြည်းအောင် ခန့်သည်။ သူ့မှာ အောင့်သက်သက် ခံရသည်။ သူ မနှစ်သက်သည့်စကား ကြားရပြီဆိုလျှင် ဝါဗာတန်သည် ဘယ်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ အကြာကြီး ဆိုင်းနေတတ်သည်။

ကူးပါးသည် အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ကြာကြာ မနေဖူးခဲ့ပေ။ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးဆိုလျှင် မချစ်မနှစ်သက်စိတ် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်နေသူ ဖြစ်သည်။ အီတန် တို့လို အမျိုးကောင်းသားတို့၏ ကျောင်းတော်ကြီးမှ ထွက်လာသူတွေကို သူ မုန်းသည်။ သူတို့သည် သူ့အပေါ် အမြဲလိုလို ဩဇာပေးသည်သာ များသည်။ သူတို့သည် သူ့များတကာနှင့် ယှဉ်လိုက်သည့်အခါ သူတို့အပေါ် ကျောမသွားအောင် အမြဲလိုလို ဂိုက်ပေးတတ်သည်။ သူတို့သာ ထိပ်ဆုံးက နေချင်သည်။ သူတို့သာ အသိဆုံး။ အတတ်ဆုံးဟု သွေးနားထင် ရောက်နေကြသည်။

‘အင်းလေ၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စစ်ဖြစ်လိုက်တာ ကောင်းတယ်၊ မင်းညီ မင်းသား များမတ်နွယ် လူ့အလွှာရဲ့ တန်ခိုးအာဏာတွေကို ချေဖျက်လိုက်တာပဲ။ ဝိုးဝါးစစ်နဲ့ စတယ်။ ၁၉၁၄ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးနဲ့ အဆုံးသတ်တယ်’

ကူးပါးက သူ့ထင်မြင်ချက်ကို ပြောပြသည်။

‘အင်္ဂလိပ် ဆွေကြီးမျိုးကြီးတွေရဲ့ ရွှေဘုန်းတော် တေဇာခေတ်က တော့ ကုန်ဆုံးသွားပါပြီ’

ဝါဗာတန်၏ လေသံသည် ဇာတ်သံပါသည်။ တကယ်ပင် ဝမ်းနည်းလွမ်းဆွတ်နေဟန် တူသည်။ ပြင်သစ်ပြည်ရှင် လူဝီ ၁၅ ၏ လက်ထက်တော်ကြီးကို မိခဲ့သည့် အင်္ဂလန်ရောက် ပြင်သစ်နယ်တွင်း သားတစ်ယောက်၏ လေသံမျိုးဖြင့် ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။

‘အလျင်ကလို ခမ်းနားတဲ့ နန်းတော်ကြီးတွေမှာ နေခဲ့တဲ့ ဘဝမျိုး

နေလို့ မရတော့ဘူး။ ရွှေနန်းတော်ကြီးမှာ ကျွေးလိုက်တဲ့ မွေးလိုက်တဲ့ ပွဲကြီးတွေ၊ ဆင်ယင်ကျင်းပလိုက်တဲ့ ဆိုတာတွေဟာ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်အဖြစ်သာ ကျန်ခဲ့တော့မှာပဲ’

‘အဲဒါပဲ ကောင်းတယ်လို့ ကျွန်တော် သဘောရတယ်’

‘ဒီမှာ ကူးပါ။ ဂရိတွေရဲ့ ရွှေခေတ်မှာ ရွှေဘုန်းနေနန်း တေဇာဆိုတာ တွေ ရောမခေတ်ရဲ့ ဘုန်းမီးနေလ တောက်ပခဲ့တာတွေကို ခင်ဗျားက ဘာများ သိလို့လဲ’

မစ္စတာ ဝါဗာတန်သည် အတိတ်ကို ပြန်လည်အောက်မေ့တသဟန် ဖြင့် တွေဝေ ငေးမောနေသည်။ မျက်လုံးအစုံမှာ ရီဝေနေသည်။ အိပ်မက် တွင် မိန်းမောနေသည် ထင်ရသည်။

‘အိုး ... ကျွန်တော်တော့ အဲဒီ မျိုးတွေ မတ်တွေ သူကောင်းမျိုးတွေ ကို သိပ်စိတ်ကုန်တာပဲ။ အဲဒါတွေနဲ့ အရည်မရ အဖတ်မရ နေလာရတာ ကြာပြီ။ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တာက ကုန်သည်တွေဦးစီးတဲ့ ကုန်သည်အစိုးရပဲ။ ကျွန်တော့်ကို လက်အောက်ခံ ကိုလိုနီတစ်ခုမှာ မွေးတယ်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ကိုလိုနီတွေမှာ လှည့်လည် ကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်ဆိုရင် မမှားဘူး။ လော့တွေ၊ ကောင့်တွေ၊ ဂျူတွေက ကျွန်တော်နဲ့ မဆိုင်ဘူး။ အင်္ဂလိပ်တွေကို ဒုက္ခပေးနေတာ တစ်ခုက မျက်နှာကြီးအလွှာကို ပလူးချင်တဲ့ စိတ်ပဲဗျ။ သူကောင်းမျိုးမှ အထင်ကြီးတာတွေ၊ မျိုးမျိုး သူကောင်းမတ်နွယ်တွေကိုမှ ပေါင်းသင်းချင်တာတွေ၊ သူတို့နဲ့ပေါင်းမှ ဂုဏ်ရှိတယ် ထင်တာတွေ၊ အဲဒါဟာ မဟာအမှားတော်ပုံပဲ။ မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့ လူတွေပဲဗျ’

မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့ လူတွေ။

မစ္စတာ ဝါဗာတန်၏ မျက်နှာသည် မည်းသွားသည်။ မျက်လုံးအစုံမှာ မီးဝင်းဝင်း တောက်လာသည်။ ဒေါသကြောင့် နီရဲလာသည်။ သူ့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးတွင် သည်စကားလုံးက သူ့ကို နှိပ်စက်လာခဲ့သည် မဟုတ် လား။ သူ ငယ်ရွယ်စဉ်က မြို့စားကတော်ကြီးများနှင့် ပေါင်းသင်းခဲ့ဖူးသည်။ သူတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရသည်မှာ ဂုဏ်တက်စရာ ကောင်းသည်ဟု ဝါဗာတန်

ခံယူသည်။ ဤသည်ကို မြို့စားကတော်တို့ သိပါသည်။ သို့တိုင်အောင် ထိုမြို့စားကတော်ကြီးတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ သူ့ကို အရောတဝင် မလုပ်ချင်ကြ။ ရှောင်ဖယ်ဖယ် လုပ်ကြသည်။ ထိုအခါ ဝါဗာတန်၏ ပါးစပ်ဖျားတွင် ပြောချင်ဆိုချင်တာတွေ၊ စိတ်နာချင်သလိုစကားတွေ ခုန်ပေါက်လာကြသည်။

သူ့အပေါ်မလိုတမာစိတ် ထားကြသူတွေ ရှိမှန်း သူသိသည်။ ဣဿာမစ္စရိယစိတ် မွေးကြသူတွေရှိမှန်း သူသိသည်။ မသိလို့လည်း မဖြစ်။ ထိုစကား။ ထိုသဘောထားတို့သည် သူ့နားသို့ အလိုလို ရောက်လာကြသည်။ သူတို့က သူ့ကို “မျက်နှာကြီးလိုက်သူ” ဟု ခေါ်ကြသည်။ မတရား။ နည်းနည်းလေးမျှ မတရားဟု သူထင်သည်။ လောကကြီးတွင် အထက်ကို ပင့်ပြီး အောက်ကိုဖိတာလောက် ဆိုးတာ မရှိသည်ကို သူသိသည်။ မျက်နှာကြီးလိုက်သည် ဆိုသည်မှာလည်း ဤသဘောမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ခပ်ရိုင်းရိုင်း ပြောကြလျှင် ဒီကောင် သိပ်လေဖင်ခေါင်းကျယ်သည်ဟု ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။ ဤစကားလုံးသည် အလွန် မနစ်မြို့စရာကောင်းသည့် စကားလုံး ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ သူသည် ဘဝတူချင်းနှင့်သာ ပေါင်းသင်းချင်သူ ဖြစ်သည်။ သူတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရသည့်အခါ စိတ်ချမ်းသာသည်။ ပျော်သည်။

ဒါနဲ့တောင် ဘယ် မအေပေးက ငါ့ကို မျက်နှာကြီးလိုက်သူလို့ ပြောချင်ရတာလဲ။ ဒီကောင်တွေလည်း ဒီပုတ်ထဲက ဒီပဲတွေပဲ မဟုတ်လား။

‘ခင်ဗျားပြောတာ ကျုပ် သဘောတူပါတယ်။ မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့လူ ဆိုတာ တခြားတစ်ယောက်ကို နှစ်သက်အားကျတယ်။ ဒါမှမဟုတ် ရှုတ်ချတယ်။ အကြောင်းက တခြားလူဟာ လူမှုဆက်ဆံရေးအလွှာမှာ သူ့ထက် မြင့်တဲ့နေရာ ရောက်နေလို့ပဲ ဟုတ်တယ်။ ကျုပ်တို့ အင်္ဂလိပ် လူလတ်တန်းစား အလွှာရဲ့ ရုံမှန်းစရာအကောင်းဆုံး ချွတ်ယွင်း ချို့တဲ့ချက်တစ်ခုဟာ အဲဒါပဲ’

ဝါဗာတန်က ထောက်ခံသည်။

ကူးပါးသည် ကျေနပ်အားရ သဘောကျနေသည်။ ထိုအမှုအရာကို အရောင်တဖျပ်ဖျပ် လက်နေသည့် သူ့မျက်လုံးတွင် တွေ့နေရသည်။

သို့သော် သူသည် သတိရှိသည်။ သူ့အပြုံးကို ဝါဇာတန် သတိမထားမိအောင် ပါးစပ်ပေါ် လက်တင်ထားလိုက်သည်။ ထိုအခါမှ တစ်ဖက်လူကို သတိပေး သလို ဖြစ်လာသည်။ ဝါဇာတန်၏ လက်များသည် တဆတ်ဆတ် တုန်လာ သည်။

သူ့အထက်လူကြီးကို စိတ်ကွက်အောင် အကြီးအကျယ် ပြစ်မှားမိ လေပြီဟု ကူးပါး သတိမထားမိ။ ဘယ်တော့မှလည်း သိနားလည်မည် မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင်က ဆတ်ဆတ်ထိမခံသူ ဖြစ်ပါလျက်နှင့် သူ့ပြောလိုက် သည့် စကားသည် တစ်ဖက်သားစိတ်တွင် ဘယ်မျှ ထိခိုက်သွားသည်ကို သူ မစဉ်းစားမိသည်မှာ အံ့ဩစရာ ကောင်းသည်။

သူတို့နှစ်ယောက်မှာ လုပ်ငန်းသဘောအရ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် မကြာ ခဏ တွေ့ဆုံကြရသည်။ ညနေပိုင်းတွင်မူ ဝါဇာတန်၏ အိမ်ဝရန်တာ၌ အရက်သောက်ရန် ဆုံကြသည်။ ဤသည်မှာ အလေ့အထတစ်ခုလို ဖြစ်နေပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ ဝါဇာတန်သည် ထိုထုံးစံကို ဘာအကြောင်းကြောင့်မျှ မဖျက်။ ညနေ ခြောက်နာရီထိုးလျှင် ဝရန်တာသို့ ထွက်ကာ အရက်သောက်သည်။ ကူးပါးလည်း လာသည်။ သို့သော် ညစာကိုမူ တကွဲတပြားစီ စားကြသည်။ ကူးပါးသည် သူ့ဘိုရုံသို့ပြန်ကာ စားသည်။ ဝါဇာတန်က သူ့အိမ်မှာပင် စားသည်။ ရုံးဆင်းလျှင် မှောင်ရီပျိုးသည်အထိ လမ်းလျှောက်ကြသည်။ သို့သော် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မတွေ့အောင် ရှောင်သည်။ လမ်း လျှောက်ရန် လမ်းမှာ များများစားစား မရှိ။ တောလမ်းများသည် ရွာပိုင် စိုက်ခင်းများနှင့် တဆက်တည်းလိုလို ဖြစ်နေသည်။ ကူးပါးသည် ခြေလှမ်း ဝိပ်ဝိပ်ဖြင့် အေးအေးလူလူ လျှောက်တတ်သည်။ သူ့ကို ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်လျှင် ဝါဇာတန်သည် နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်သည်။

ကူးပါးသည် ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာကို မစောင့်စည်းနိုင်။ သူလုပ်တာ၊ သူပြောတာ၊ သူတွေးတာ မှန်သည်ဟုသာ မြင်သည်။ သူ့အဆုံးအဖြတ်သာ မှန်သည်ဟု ယူဆသည်။ သူ့ကိုယ်သူ အထင်ကြီးသည်။ သူတစ်ပါးအပေါ် သည်းမခံနိုင်။ စိတ်မရှည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဝါဇာတန်၏ အပြုအမူကို တွေ့ရလျှင်

သူလည်း စိတ်တိုလာသည်။ ဒေါသဖြစ်လာသည်။ အောင့်သက်သက် ဖြစ်မိသည်။ သို့သော် ဘယ်သို့မျှ အချင်းမပွားမိကြသေးဘဲ သုံးလေးလအထိ သည်အတိုင်း စခန်းသွားနေကြသည်။ ထို့နောက် မကြာမီမှာပင် အဖြစ်အပျက် တစ်ခု ပေါ်လာသည်။ ထိုအခါ ဝါဗာတန်သည် ကူးပါးအပေါ် ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးစိတ် ဖြစ်လာသည်။ မူလက မနှစ်သက်စိတ်သည် အမုန်းနိဂုံးသတ်ဖို့ ကြံလာသည်။

ဝါဗာတန်သည် မြစ်ညာသို့ ခရီးထွက်ဖို့ ကြံလာသည်။ သူ့ရုံးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကူးပါးအား လွှဲထားခဲ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ကူးပါးသည် မျက်နှာလွှဲလို့ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ယုံကြည်သည်။ သို့သော် စိတ်မချနိုင်စရာ အကြောင်းတစ်ခုတော့ ရှိသည်။ ယင်းမှာ ကူးပါးတွင် ခွင့်လွှတ်တတ်သည့်စိတ် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကူးပါးသည် ရိုးသားသည်။ တရားမျှတအောင် စီရင်တတ်သည်။ အလုပ်တွင် ဇွဲနဲ့ပဲကြီးသည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားတို့အပေါ်တွင် စာနာစိတ်၊ ကြင်နာစိတ် မရှိ။ ကူးပါးသည် ကိုယ့်ပေါင်ကိုယ် ထောင်းသည့်အခါ မနာအောင် ထောင်းတတ်သည့် လူမျိုး ဖြစ်သည်ဟု ဝါဗာတန် ယူဆသည်။ သူ့ကိုယ်သူ ကျန်အရာရှိတွေနဲ့ အတူတူပါဟု ယူဆသည်။ ကျန်လူအားလုံးကို သူ့လက်အောက်ငယ်သားလို သဘောထားသည်။ ဤအမှုအကျင့်ကို ဝါဗာတန် မနှစ်မြို့နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကူးပါး ကိုင်တွယ်ပုံမှာ ကြမ်းတမ်းသည်။ တင်းမာသည်။ မလေးတိုင်းရင်းသားတို့အပေါ်စိတ် မရှည်၊ သည်းမခံနိုင်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူသည် ကြီးနိုင်ငယ်ညည်းလုပ်တတ်သည်။ မလေးတွေကလည်း ကူးပါးကို မကြိုက်၊ သို့သော် ကြောက်သည်။ ဤသည်ကို ဝါဗာတန် သိသည်။ ကူးပါးရောက်လာပြီး မကြာမီမှာပင် ထိုအကြောင်းကို နားလည်လာသည်။ လုံးလုံးလျားလျား မနှစ်သက်စိတ် ဖြစ်သည်ကား မဟုတ်။ သူ့လက်ထောက်သည် ဒေသခံ မလေးတို့၏ နှစ်သက်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်သည်။ သူ့ကို လူတိုင်းက ကြိုက်ကြသည်ဆိုလျှင်ကား မိမိ ပြိုင်ဘက် ဖြစ်လာနိုင်သဖြင့် ကျေနပ်နိုင်စရာ အကြောင်းမမြင်။ သို့နှင့် ဝါဗာတန်သည် ခရီးမသွားမီ ပြင်ဆင်စရာရှိသည်တို့ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကာ ခရီးထွက်သည်။ သုံးပတ်ကြာလျှင် ပြန်လာသည်။

သူ့အိမ်ပြန်ရောက်တော့ စာဖတ်ခန်းသို့ဝင်သွားသည်တွင် သတင်းစာပုံကြီးကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် အံ့အားသင့်သွားသည်။ သူမရှိခိုက် စာပို့သူရောက်လာပြီး စာများ၊ သတင်းစာများကို ပို့သွားခြင်းဖြစ်သည်။

ကူးပါးက သူ့ကို စောင့်ကြည့်သည်။ အခန်းထဲသို့ သူတို့နှစ်ယောက်အတူဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဝါဗာတန်သည် နောက်ကျကျန်နေခဲ့သည့် အစေခံတစ်ယောက်အား သတင်းစာလိပ်များ ပွင့်နေသည့်အကြောင်းကို မေးသည်။ ထိုစဉ် သူ့အသံမှာ တင်းမာနေသည်။ ကူးပါးက ကြားဝင် ရှင်းပြသည်။

‘ဝူလတန်ဟင့်ပတန် လူသတ်မှုအကြောင်း ဖတ်ချင်တာနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့ တိုင်း သတင်းစာတွေကို ကျွန်တော် ငှားဖတ်တာပါ။ ဖတ်ပြီး ပြန်ပို့ပါတယ်။ ခင်ဗျား ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ပါဘူးနော်’

ဝါဗာတန်သည် သူ့ဘက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ သူ့မျက်နှာမှာ ဒေါသကြောင့် သွေးမရှိ၊ ဖြူဆွတ်နေသည်။

‘ကျုပ် စိတ်ဆိုးတယ်၊ အများကြီး စိတ်ဆိုးတယ်’

‘ဝမ်းနည်းပါတယ် ခင်ဗျာ၊ ခင်ဗျား ပြန်လာအောင် မစောင့်နိုင်လို့ ယူပြီး ဖတ်မိတာပါ’

ကူးပါးက တောင်းတောင်းပန်ပန် ပြောသည်။

‘ဪ ... ခင်ဗျား ဖွင့်ဖတ်တာကိုး၊ ကျုပ်စာတွေကိုတော့ ဖောက်မဖတ်ဘူး ထင်ပါရဲ့’

ကူးပါးမှာ ဆရာသမား ဒေါသထွက်နေသည်ကို ဂရုမစိုက်။ ဘာမျှ မဖြစ်သကဲ့သို့ပင် ကြည့်နေသည်။ ပြီးမှ ...

‘ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားစာတွေ ဖောက်ဖတ်ရမှာလဲ၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျား သတင်းစာကို ဖွင့်ဖတ်တာနဲ့တော့ စိတ်မဆိုးဘူးလို့ ထင်မိတာပဲ၊ သတင်းစာထဲမှာ ဘာများ လျှို့ဝှက်စရာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပါလို့လဲ’

‘ကျုပ် သတင်းစာတွေကို ကျုပ်အရင် ဘယ်သူမှ မဖတ်ရဘူး၊ ကျုပ်ဖတ်ပြီးမှ ဖတ်ရမယ်’

ဝါဗာတန်သည် သတင်းစာပုံကြီးဆီသို့ သွားကြည့်သည်။ စုစုပေါင်း

အစောင့်သုံးဆယ်ခန့် ရှိမည် ထင်သည်။

‘ခင်ဗျား အတော် လွန်တယ်၊ ကိုယ်နဲ့မဆိုင်တာကို ဘာလို့ ကြည့်ရမှာလဲ၊ ပြီးတော့ အားလုံး အစီအစဉ်တွေ အကျအန မရှိတော့ဘူး’

‘သူ့ရက်စွဲနဲ့သူ ပြန်ပြီး စီစဉ်လို့ ရပါတယ်ဗျာ’ ကူးပါးက သတင်းစာပုံဆီသို့ လာသည်။

‘မကိုင်နဲ့၊ ဘာမှ မလုပ်နဲ့’ ဝါဗာတန်က အော်လိုက်သည်။

‘ဘာလဲ၊ ခင်ဗျားဟာက သိပ်ကလေးကလေး နိုင်တာပဲ၊ ဒီကိစ္စက အသေးအဖွဲ့လေးပါဗျာ၊ ဒါလောက် စိတ်ဆိုးစရာ မလိုပါဘူး’

‘ဘာ ... ခင်ဗျား ကျုပ်ကို ဒီလိုပြောစရာ မလိုဘူး၊ ခင်ဗျား အတော် သတ္တိကောင်းတဲ့ လူပဲ’

‘အိုး ... အဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ အလကား စိတ်တိုနေတာ’

ထိုသို့ပြောကာ ကူးပါးသည် ဝန်းခနဲ အခန်းထဲမှ ထွက်သွားလေသည်။

ဝါဗာတန်သည် ဒေါသစိတ်ဖြင့် တဆတ်ဆတ်တုန်ကာ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ပြီးတော့ သူ့သတင်းစာများကို အစီအစဉ်အတိုင်း တစ်ခုပြီး တစ်ခု ထပ်သည်။

သူ့အလေ့အထမှာ တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သူ့ဘာသာသူ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှု ရှာနည်းတစ်မျိုးဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ ယခုမူ သူ့အစီအစဉ်တစ်ခုကို မယဉ်ကျေးသူတစ်ဦးက ဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးလိုက်လေပြီ။

လူသူမရောက်သည့် ဒေသတွင် နေထိုင်သူတို့သည် စာပို့သမားကို မျှော်တတ်သည်။ စာလာလျှင် သို့မဟုတ် သတင်းစာလာလျှင် နောက်ဆုံးရက်စွဲကိုကြည့်ကာ နောက်ဆုံးသတင်းစာကို ဖတ်လေ့ရှိသည်။ ထိုသူတို့သည် စိတ်ရှည်ရှည်မထားနိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။

ဝါဗာတန်ကား သူတို့နှင့်မတူ။ သူက သတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်ကို ကြိုတင် မှာကြားထားသည်။ သူ့သတင်းစာလာလျှင် ရက်စွဲတို့ကို လိပ်စာပတ်သည် စက္ကူတွင် ရေးမှတ်ခဲ့ပါ။ ထိုရက်စွဲတို့ကို ကြည့်ကာ ဝါဗာတန်သည် ခဲတံပြာဖြင့် နံပါတ်စဉ် ထိုးသည်။ နံနက် လက်ဖက်ရည်သောက်ချိန်တွင်

နံပါတ်စဉ်အတိုင်း စားပွဲ၌ တင်ထားရန် စားပွဲထိုးလေးကို မှာကြားထားသည်။ လက်ဖက်ရည် တစ်ကျိုက်သောက်ပြီးနောက် စားပွဲ၌ တွေ့ရသည့် သတင်းစာကို ဖွင့်ဖတ်သည်။ တစ်နေ့ တစ်စောင်ကျ မှန်မှန်ဖတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သူသည် ဇာတိ အင်္ဂလန်မြေသို့ ပြန်ရောက်နေသည်ဟု သူ့ကိုယ်သူ ထင်မိသည်။ တနင်္လာနေ့ နံနက်တိုင်း လွန်ခဲ့သည့် ခြောက်ပတ်က တနင်္လာနေ့တိုင်း သတင်းစာကို ဖတ်သည်။ ပြီးတော့ အင်္ဂါ၊ ဗုဒ္ဓဟူး အစဉ်အတိုင်း ဖတ်သည်။ တနင်္ဂနွေနေ့တွင်မူ **အော့ပဇားဗား**ကို ဖတ်သည်။ ညစာစားတိုင်း ဝတ်စုံပြည့် ဝတ်သည့်နည်းတူ နေ့စဉ်သတင်းစာကို သူ့ရက်နှင့်သူ ဖတ်သည် မှာလည်း ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုလို ဖြစ်နေပြီ။ လူယဉ်ကျေးထုံးစံကို သူ မမေ့မလျော့ လိုက်နာနေပြီ။ သတင်းတစ်ခုသည် မည်မျှ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည်ဟု ကြံ၍ သိထားသော်လည်း သူ့လက်ဝယ် ရောက်လာသည့် သတင်းစာတို့ကို ရက်စွဲအတိုင်းသာ ဖတ်သည်။ ကျော်ပြီး ဖတ်လေ့မရှိ။

ဤစည်းကမ်းကို မချိုးမဖောက် စောင့်ထိန်းသည်။ သိချင်စိတ် ပြင်းပြသည်ကား မှန်သည်။ သို့သော် ကိုယ့်စည်းကမ်းကို ကိုယ်မဖောက်၊ ယင်းကိုလည်း ဂုဏ်ယူသည်။ စစ်အတွင်းကဆိုလျှင် စစ်သတင်း၊ တိုက်ပွဲသတင်းတို့မှာ အလွန် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည်။ အသည်းထိတ်ရင်ဖို စွန့်စားခန်းတွေ များသည်။ မြို့သိမ်းတိုက်ပွဲ သတင်းတို့မှာ နေ့စဉ်ဆက်နေသည်။ တစ်နေ့ ဖတ်ပြီးလျှင် နောက်တစ်နေ့ ဆက်ပြီး ဖတ်ချင်သည်။ ဖတ်ရန်လည်း သတင်းစာက အသင့်ရှိနေသည်။ သို့သော် ဝါတတန်သည် မိမိ ချမှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းကို ရိုသေသောအားဖြင့် ကျော်ဖတ်ချင်စိတ်ကို ချိုးနှိမ်ထားလိုက်သည်။ ဤဒုက္ခကလည်း မသေးလှ၊ စိတ်ထိန်းနိုင် မထိန်းနိုင် အပြင်းထန်ဆုံး လက်တွေ့စမ်းသပ်ပွဲ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူသည် စမ်းသပ်ပွဲတွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ယခုတော့ ကြည့်ပါဦး။ ဒီ အသုံးမကျ အရူးက ငါ့သတင်းစာတွေ ဖွင့်ဖတ်နေပြီ။ အလွန်ဆိုးတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်က စက်ဆုပ်စရာကောင်းတဲ့ သူ့ယောက်ျားကို သတ်တဲ့သတင်း ဖတ်ချင်လို့ ငါ့သတင်းစာတွေကို သူ

ဖောက်ဖတ်နေပြီ။

ဝါဗာတန်သည် စားပွဲထိုးကိုခေါ်ကာ သတင်းစာပတ်သည့် စက္ကူများကို အယူခိုင်းသည်။ ပြီးတော့ သေသေချာချာ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ပြန်ပတ်သည်။ ထို့နောက် စိတ်မကောင်းစွာပင် ရက်စွဲအလိုက် နံပါတ်စဉ် ထိုးနေရသည်။

“ဒီလူကို ခွင့်မလွှတ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်တော့မှ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ဘူး။”

ဝါဗာတန်က တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ဆိုသည်။

သူ့စားပွဲထိုးလေးသည် သူနှင့်အတူ ခရီးထွက်ရာသို့ ပါခဲ့သည်။ သူ့စားပွဲထိုးမပါဘဲ ဘယ်မျှမသွား။ အရာရာကို သူ့စိတ်တိုင်းကျ စီစဉ်ပေးနိုင်သည့် သူငယ်လေးဖြစ်သည်။ ဝါဗာတန်သည် တောခရီးသွားသည့်အခါမှာပင် ဖြစ်သလိုနေ၊ ဖြစ်သလိုသွား၊ ဖြစ်သလိုစားတတ်သူ မဟုတ်။

ယခု ခရီးမှ ပြန်ရောက်လာကြသည့်အခါ သူငယ်လေးသည် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် အစေခံများနှင့် စကားဝိုင်းဖွဲ့နေသည်။ ခေါင်းချင်း ရိုက်နေသည်။ သူတို့ပြောနေကြသည့် ကိစ္စကို သူ သိသည်။ ကူးပါးသည် သူ့အခိုင်းအစေများနှင့် အဆင်မပြေ ဖြစ်သည်။ အပတ်ကလွဲလျှင် ကျန်အခိုင်းအစေအားလုံး ကူးပါးအိမ်မှ ထွက်သွားကြသည်။ အလုပ်မှ ထွက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အပတ်လည်း ထွက်ချင်သည်။ သို့သော် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သည့် သူ့စေခိုင်းချက်အရ အပတ်၏ ဦးလေးက တာဝန်ယူ အလုပ်သွင်းပေးထားသဖြင့် မထွက်ရဲဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ဦးလေးက ထွက်ခွင့်မပြုလျှင် မထွက်ရဲဟု ဆိုသည်။

‘သူ့မှာ အပြစ်မရှိပါဘူး တူအန် (သခင်)၊ ဒါပေမဲ့ သူ မပျော်ဘူး။ အပတ်က ပြောတယ်၊ အဲဒီအိမ်က မကောင်းဘူးတဲ့၊ သူများတွေ အလုပ်ထွက်သွားကြသလို သူလည်း အလုပ်ထွက်ချင်တယ်တဲ့’

ဝါဗာတန်၏ စားပွဲထိုးက ပြောသည်။

‘မထွက်ရဘူး။ အဲဒီအိမ်မှာပဲ သူနေရမယ်၊ တူအန် (သခင်) မှာ အခိုင်းအစေတွေ ရှိရမှာပေါ့။ ထွက်သွားတဲ့ လူတွေနေရာမှာ အစားထိုးပြီးပြီလား’

ဝါဇာတန်က ဆိုသည်။

‘အစားမထိုးရသေးဘူး တူအန်၊ သူ့ဆီကို ဘယ်သူမှ မသွားချင်ကြဘူး။

တူအန်’

ဝါဇာတန်သည် မျက်မှောင်ကြုတ်လိုက်သည်။ ကူးပါးသည် အလွန်
မောက်မာသည့် လူမိုက်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူ့ရာထူး အဆင့်အတန်း
အရ သူခိုင်းစေရန် အစေအပါးများ ထားပေးရမည်။ အိမ်မှုကိစ္စများကို
ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မည့်သူ မရှိလျှင် မတင့်တယ်။

‘ထွက်သွားတဲ့ ကောင်လေးတွေ အခု ဘယ်မှာလဲ’

‘ရွာမှာ ရှိနေကြတယ် သခင်’

‘ဒီည ရွာကိုသွား၊ သူတို့ကိုပြော၊ နက်ဖြန်မနက် အရုဏ်တက်ချိန်မှာ
သူတို့တစ်တွေ ကူးပါးသခင်အိမ်ကို ပြန်သွားကြလိမ့်မယ်လို့ ငါ မျှော်လင့်
နေတယ်ဆိုတာ အကြောင်းကြားချေ’

‘သူတို့က မသွားနိုင်ဘူးဆိုရင်ကော သခင်’

‘ငါ့အမိန့်အရ သွားရမယ်’

စားပွဲထိုးသည် ဝါဇာတန်ဆီမှာ အမှုထမ်းသက် ဆယ့်ငါးနှစ် ရှိနေပြီ။
သူ့သခင်၏ သဘောကို ကောင်းကောင်းနားလည်သည်။ ဝါဇာတန်၏ လေသံ
ကို သူသိသည်။ ဝါဇာတန်ကို သူ မကြောက်၊ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက်
ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံလာခဲ့ကြသည်မှာ ကြာပြီ။ တစ်ခါကဆိုလျှင် တောတွင်း
တစ်နေရာတွင် သူ့အသက်ကို ဝါဇာတန်က ကယ်ခဲ့ဖူးသည်။ ထို့အတူ
ဝါဇာတန်၏ အသက်ကိုလည်း သူ ကယ်ဖူးသည်။ ယင်းမှာ ဝါဇာတန်
ရေတံခွန်ထဲသို့ကျကာ ဒုက္ခရောက်စဉ်က ဖြစ်သည်။ သူ့ကြောင့်သာ ဝါဇာတန်
မှာ အသက်နှင့်ကိုယ် အိုးစားမကွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
ဝါဇာတန်သခင်၏ စကားကို ဘယ်လိုအချိန်မျိုးတွင် မြေဝယ်မကျ နားထောင်
မည်ကို သူ နားလည်သည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော် ရွာကို သွားပြောပါ့မယ် သခင်’

ဝါဇာတန်၏ စိတ်ထဲတွင် သူ့လက်ထောက် ကူးပါးသည် တစ်နေ့က

ရိုင်းပျံသည် သူ၏ အပြုအမူအတွက် တွေ့လျှင်တွေ့ချင်း တောင်းပန်လိမ့် မည်ဟု မျှော်လင့်နေသည်။ သို့သော် ကူးပါးဆိုသူသည် အမျိုးညံ့သူဖြစ်လေ ရာ သူ မျှော်လင့်သလို တောင်းပန်စကား မကြားရ။ သို့ဖြစ်ရာ နောက်တစ်နေ့ နံနက် ရုံးတွင် တွေ့ကြလျှင် ဝါဇာတန်သည် ညကအဖြစ်ကို မေ့ထားလိုက် လေသည်။

သူသည် သုံးပတ်ခန့် ရုံးနှင့် ကင်းကွာနေရာ သူတို့မှာ အလုပ် အကြောင်း ပြောစရာစကားတွေ အများကြီး ရှိသည်။ ဆွေးနွေးကြသည်။ တိုင်ပင်ကြသည်။ အတော်လေး အချိန်ကြာသွားသည်။ ပြီးလျှင် ကူးပါးကို ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

‘တခြား ဘာအကြောင်းထူးမှ ရှိမယ် မထင်ပါဘူး၊ ကျွန်တော် ပြန်မယ်၊ ကျေးဇူးပဲ’

ကူးပါးသည် ဝါဇာတန်၏ အခန်းထဲမှထွက်ရန် ခြေလှမ်းပြင်သည်။ ထိုခဏမှာပင် ဝါဇာတန်က မပြန်ရန် တားသည်။

‘နေပါဦး၊ ခင်ဗျားတပည့်တွေနဲ့ ဘာဖြစ်ကြတာလဲ၊ သူတို့ မရှိကြ တော့ဘူးဆို’

ကူးပါးသည် မထိတထိ ရယ်လိုက်သည်။

‘ဒီကောင်တွေ ကျွန်တော့်ကို အကျပ်ကိုင်ကြတာပါ၊ အကုန်လုံး ထွက်ပြေးကုန်ကြပြီလေ၊ အဗတ်ပဲ ကျန်တယ်။ သူ ကံကောင်းတယ် ဆိုရမှာ ပေါ့၊ ကျွန်တော့်ဘက်ကတော့ ဘာမှ အလျော့မပေးနိုင်ဘူး၊ ဒီတော့ သူတို့ အားလုံး ခေါင်းငုံ့ဝင်လာကြပြီလေ’

‘ဘာ ဆိုလိုချင်တာလဲ’

‘ဒီမနက်မှာပဲ သူတို့အလုပ် သူတို့ ပြန်ဝင်ကြတယ်၊ တရုတ် ထမင်း ချက်ပါမကျန် ပြန်ရောက်လာကြတယ်၊ အခုတော့ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် အေးအေးဆေးဆေးပဲ၊ ဘိုရိုကို သူတို့အိမ် သူတို့ရာလို့များ အောက်မေ့ နေကြသလား မသိဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ဆိုးတယ်လို့ ထင်ရပေမယ့် တကယ် တော့ သူတို့ထင်သလို မဆိုးမှန်းသိလို့ ပြန်လာကြတာ ဖြစ်မှာပေါ့’

ခမ်းတစ်နေရာ

ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ကျုပ်ရဲ့ အမိန့်ကြောင့်၊ ကျုပ်က ချက်ချင်း အလုပ် ပြန်ဝင်ကြလို့ အမိန့်ပေးလိုက်လို့ ပြန်လာကြတာ'

ကူးပါးသည် တစ်ချက် မျက်နှာပျက်သွားသည်။

'ကျွန်တော့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စတွေမှာ ခင်ဗျား ဝင်မပါရင် ကောင်းမှာပဲဗျာ'

'မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီကိစ္စက ခင်ဗျား ကိုယ်ရေးကိုယ်တာသက်သက်ချည်း မဟုတ်ဘူး၊ ခင်ဗျားရဲ့ အခိုင်းအစေတွေ ထွက်သွားကြတော့ ခင်ဗျား ဘယ်လို ဖြစ်ကျန်ရစ်သလဲ၊ လူရယ်စရာ ဖြစ်တာပေါ့။ ခင်ဗျားဘာသာ မိုက်ကန်းတာက တခြား၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စမျိုးမှာတော့ ခင်ဗျားကို သူများရယ်စရာ အဖြစ်မခံနိုင် ဘူး။ ခင်ဗျားအိမ်မှာ အခိုင်းအစေတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိရမယ်၊ ဒါမှ အိမ်ဟာ တင့်တယ်မယ်၊ ကျက်သရေရှိမယ်။ ခင်ဗျားအိမ်မှာ အခိုင်းအစေတွေ မရှိ တော့ဘူး၊ ထွက်သွားကြပြီလို့ ကြားကြားချင်းပဲ သူတို့ကို အရုဏ်တက်အမိ ပြန်ဝင်ဖို့ ကျုပ် ပြောလိုက်တယ်၊ ဒါမှ ဖြစ်မှာပေါ့'

ထို့နောက် ဝါတတန်က ပြောစရာစကား ကုန်ပြီဟူသော သဘောဖြင့် ခေါင်းတစ်ချက် ဆတ်ပြလိုက်သည်။ ယင်းကို ကူးပါးက သတိမထားမိ။

'ဒီကောင်တွေကို ကျွန်တော် ဘာလုပ်သလဲဆိုတာ ခင်ဗျား ပြောပြ ရမလား၊ သူတို့အားလုံးကိုခေါ် ပြီး မင်းတို့ကို ငါ အလုပ်ထုတ်လိုက်ပြီလို့ ပြောလိုက်တယ်၊ ကျွန်တော့်အိမ်ဝင်းထဲက ထွက်သွားဖို့ ဆယ်မိနစ် အချိန် ပေးတယ်'

ဝါတတန်သည် ပခုံးတွန့်လိုက်သည်။

'သူတို့နေရာမှာ တခြားအခိုင်းအစေ ရနိုင်မယ်လို့ ခင်ဗျား မျှော်လင့် ထားသလား'

'ကျွန်တော့်စာရေးကို အရှာခိုင်းထားတယ်လေ'

ဝါတတန်သည် ခဏမျှ တွေးတောင့်လင့်နေသည်။ ပြီးမှ -

'ခင်ဗျားလုပ်ပုံ နည်းနည်းမှ မဟုတ်ဘူး၊ ခင်ဗျား အတော်မိုက်မဲတာပဲ၊ သခင်ကောင်းမှ ကျွန်ကောင်းတယ်ဗျ၊ ကျုပ်ပြောတာကို နောင်အတွက် မြဲမြဲ ဖုတ်ထား'

‘နေပါဦး၊ ကျွန်တော့်ကို တခြား သွန်သင်စရာ၊ သင်ကြားစရာများ ရှိပါသေးသလား ခင်ဗျာ’

‘အေး ရှိတယ်၊ ခင်ဗျား အမူအကျင့်နဲ့ ပတ်သက်လို့ နည်းနည်း သင်ကြားချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားလိုလူ သင်ကြားရတာ အတော်ပင်ပန်း မယ့် အလုပ်မျိုးပဲလို့ ကျုပ် ထင်တယ်။ ကျွဲပါးစောင်းတီး ဆိုတာလိုပေါ့။ ပြီးတော့ ကျုပ်မှာလည်း အဖိုးတန်တဲ့ အချိန်ကို ခွဲဝေမပေးနိုင်ဘူး။ ခင်ဗျား အခိုင်းအစေရဖို့ ကျုပ် ကြည့်ရှာလိုက်ဦးမယ်’

‘ကျွန်တော့်အတွက် ခင်ဗျား ဒုက္ခခံပြီး ရှာမနေပါနဲ့ ကျွန်တော့်တာသာ ကျွန်တော် ရှာနိုင်ပါတယ်’

ကူးပါးစကား ကြားရလျှင် ဝါဇာတန်သည် မဲ့ပြုံး ပြုံးလိုက်သည်။ ကူးပါးကို သူ မနှစ်သက်သလို ကူးပါးလည်း သူ့ကို မနှစ်သက်မှန်း ရိပ်မိသည်။ ပြီးတော့ ကိုယ် မချစ်မနှစ်သက်သူတစ်ယောက်၏ ကျေးဇူးအပြုခံရတာ လောက် အခံရခက်စရာ ကောင်းတာမျိုး မရှိမှန်းလည်း သူ သိသည်။

‘ဒီမျှ ခင်ဗျားမသိသေးရင် သိအောင် ထပ်ပြောရဦးမယ်၊ ဒီဒေသ မှာတော့ ခင်ဗျားအတွက် မလေး အစေခံ၊ တရုတ် အစေခံရဖို့ လမ်းမရှိဘူး။ အင်္ဂလိပ်စားပွဲထိုးတစ်ယောက်၊ ဒါမှမဟုတ် ပြင်သစ် ထမင်းချက်တစ်ယောက် ရှာရတာလောက် မလွယ်ဘူး။ ပြီးတော့ ကျုပ်အမိန့်မရဘဲ ခင်ဗျားဆီ ဘယ်သူမှ လာမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် အမိန့်ပေးလိုက်ရမလား’

‘မပေးနဲ့’

‘ခင်ဗျားသဘောပဲလေ၊ ဒါပဲ’

ဝါဇာတန်သည် နောက်ဆက်တွဲ အခြေအနေတို့ကို အကဲခတ် စောင့်ကြည့်နေသည်။ စိတ်ချုပ်ပေါက်ပေါက်ဖြင့် ခပ်ပြုံးပြုံးပင် အကဲခတ်နေသည်။ ကူးပါး၏ စာရေးအဖို့ လူရှာရန် မလွယ်။ အထူးသဖြင့် ကူးပါးလို သခင်မျိုး အတွက် အစေအပါးရှာရန် ခက်သည်။ မလေး၊ ဒယက်၊ တရုတ် ဘယ်သူမျှ ကူးပါး၏ အခိုင်းအစေ မလုပ်ချင်ကြ။ သူ့အပေါ် သစ္စာစောင့်သည့် အဗတ်သည် မလေး ထမင်းဟင်းကိုသာ ချက်တတ်သည်။ ကူးပါးသည် အစား

ကြမ်းသူ၊ အစားကြီးသူ ဖြစ်သည်။ ဆန်ထမင်း စားရငြားလည်း မကြာခဏ ဆာတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ယခုမှ သူ့တွင် ရေခပ်ပေးမည့်သူ မရှိ။ ချစ်ချစ်တောက် ပူနေသည့်အခါ တစ်နေ့ ဆယ်ခါလောက် ရေချိုးရမှ နေလို့ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အဖတ်ကို ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းသည်။ အဖတ်သည် အနနည်းဖြင့် ဆန္ဒပြသည်။ ပါးစပ်က ဘာမျှမပြော။ လုပ်ချင်သည့်အလုပ်သာ လုပ်သည်။ တစ်ဖန် အဖတ်ကိုယ်တိုင် သူ့ဆီ ကျန်နေရစ်သည်မှာ ဝါဇာတန်၏ အမိန့်အရ ဖြစ်သည်။ ဤတွင် ကူးပါးမှာ ပို၍ စိတ်တိုလာသည်။ အခဲရ ခက်လာသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဆယ့်ငါးရက်ခန့် ရှိလာသည်။ တစ်မနက်တွင်မူ သူ ထုတ် ပစ်လိုက်သည့် အစေခံအားလုံး သူ့အိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ထိုအခါ ကူးပါးသည် အကြီးအကျယ် ဒေါသပုန်ထတော့သည်။ သို့သော် အသိစိတ်ဝင်လာသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စကားတစ်ခွန်းမျှ မပြောတော့ဘဲ သူတို့အားလုံးကို လက်ခံထားလိုက်သည်။ သည်တစ်ပွဲတွင် ခံလိုက်ရပြီ။ ဘာမျှ ပြန်မပြောဘဲ ကြိတ်မိတ်နေလိုက်သည်။ သို့သော် သူ့အထက်က အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဝါဇာတန်အပေါ် အခဲမကျေ။ ဝါဇာတန်၏ စရိုက်ကို သူ မနှစ်သက်။ ခါးခါးသီးသီး မုန်းသည်။ ဤအမုန်းစိတ်သည် တဖြည်းဖြည်း ပွားများ ကြီးထွားလာသည်။ သည်းမခံနိုင် ဖြစ်လာသည်။ ယခုမှ ကူးပါးသည် ဝါဇာတန်၏ လက်ချက်ကြောင့် တိုင်းရင်းသားတို့အလယ်၌ လူရယ်စရာ ဖြစ်နေပြီဟု ထင်သည်။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် အဆက်အဆံ မရှိကြ။ သို့သော် ညနေတိုင်း ခြောက်နာရီထိုးလျှင် ခံတပ် အိမ်ဝရန်တာ၌ အရက်သောက်ရန် ရောက်လာ ကြသည်။ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်ကြသော် လည်း ထိုဒေသသို့ ရောက်လာသည့် မျက်နှာဖြူ ဥရောပတိုက်သားတိုင်း ညနေတွင် အရက်ပိုင်း၌ ဆုံကြသည်ဟူသော အလေ့အထတစ်ခုကို မပျက် မကွက် ထိန်းသိမ်းသည့်သဘောသာ ဖြစ်လေသည်။

ကူးပါးသည် သူ့တိုရ်၌ နေသည်။ ဝါဇာတန်ကလည်း ခံတပ်အိမ်၌ နေသည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ရှိလေသည်ဟူ၍ပင် မအောက်မေ့။

ကူးပါးမှာ အလုပ်တွင် ဖိဖိစီးစီး လုပ်သည်။ ရုံး၌ အလုပ်သဘောအရ မျက်နှာချင်းဆိုင်ကြရသည်။ သူ့လက်ထောက်ဆီသို့ စာပို့စရာရှိလျှင် ရုံးလုလင်ကို စေခိုင်းသည်။ ပြောစရာရှိလျှင်၊ ခိုင်းစရာရှိလျှင်၊ ညွှန်ကြားစရာ ရှိလျှင် ရုံးစာရေးက တစ်ဆင့် ပြောသည်၊ ခိုင်းသည်၊ ညွှန်ကြားသည်။

မကြာခဏပင် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မျက်နှာချင်းဆိုင်ကြ ရသည်။ ဤသည်မှာ ရှောင်လွှဲ၍ မရ။ သို့ငြားလည်း တစ်ပတ်ရှိ၍ စကား ဆယ်လုံးပြည့်အောင် မပြောဖြစ်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်ရလျှင်ပင် ဒေါသဖြစ်စရာတွေ ပေါ်လာသည်။ သွေးဆူလာသည်။ အမုန်းစိတ်သည် တအံ့နွေးနွေး ဖြစ်လာရာမှ ဆူပွက်လာသည်။ ဝါဇာတန် သည် နေ့တိုင်း လမ်းလျှောက်သူဖြစ်သည်။ လမ်းလျှောက်ရင်း ကူးပါးကို ရိပ်ခနဲ တွေ့လိုက်လျှင် သူ့အကြောင်းသာ စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာသည်။ တော်တော် မုန်းစရာကောင်းတဲ့ သတ္တဝါ။

သို့သော် စိတ်ရှုပ်စရာတစ်ချက် ရှိနေသေးသည်။ ယင်းမှာ ဝါဇာတန် အဖို့ ခွင့်မယူမီ သုံးနှစ်အတွင်း မချစ်မနှစ်သက်သူ၏ မျက်နှာကို ကြည့်နေ မြင်နေရမည့် အဖြစ်ပင်တည်း။ သို့တိုင်အောင် ကူးပါးနှင့်ပတ်သက်၍ အထက်သို့ တစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်အတော မလုပ်နိုင်။ ကူးပါးသည် အလုပ်ကို ကျေပွန်သည်။ ကောင်းကောင်း အလုပ်လုပ်သည်။ ပြီးတော့ ယခုအခါ အုပ်ချုပ်ရေးသမား လူစားရဖို့ မလွယ်လှ။ အခိုက်အတန့်တွင်မူ ကူးပါးအား မကျေနပ်သည့် လေသံများကို ကြားနေရသည်။ ယင်းမှာ ကူးပါးသည် တိုင်းရင်းသားတို့အပေါ် မာကျောကျော ဆက်ဆံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကူးပါး ကို မနှစ်သက်ကြသည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော်လည်း ကိစ္စတစ်ခုချင်းကို အသေအချာ စေ့ငုသည့်အခါ သက်သက်ညှာညှာ အရေးယူ ပြုမူရမည့်အစား ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူခြင်း၊ စာနာစိတ်ထားရမည့် နေရာတွင် မစာမနာ အရေးယူခြင်း စသည့် အသေးအဖွဲကလေးတို့ကိုသာ တွေ့ရသည်။ ကူးပါး၏ ကိုင်တွယ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်စုံတစ်ရာ အရေးယူလို့ မရသည်မှာ ထင်ရှား နေသည်။

သို့သော်လည်း ဝါဇာတန်သည် ကူးပါးကို စောင့်ကြည့်နေသည်။ လူတစ်ယောက် မုန်းလာပြီဆိုလျှင် သူ၏ အပြစ်အနာအဆာတို့ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း မြင်လာတတ်သည်မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်သည်။ ကူးပါးသည် တိုင်းရင်းသားတို့ကို ခိုင်းစေရာတွင် အဆင်ခြင်မရှိ စေခိုင်းတတ်သည်ဟု သူ့မှာ သံသယစိတ် ဝင်လာသည်။ သို့သော် တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းက လုပ်ကိုင်နေခြင်းဖြစ်ရာ သူ ဝင်၍မပြောသာ။ မည်သို့ဖြစ်စေ ကူးပါးဘက်ကမူ ဝါဇာတန် မခံချိမခံသာဖြစ်အောင် သူ၏ အမျက်ဒေါသကို နှိုးဆွနေခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တစ်နေ့နေ့တွင်မူ ကူးပါး၏ အပြုအမူမှာ တရားလွန်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်လာလိမ့်မည်။ ဤဒေသ၊ ဤရပ်ရွာအကြောင်း ဝါဇာတန် ကောင်းကောင်းသိသည်။ သူ့လောက် ဘယ်သူမျှ မသိဟု ထင်သည်။ နေက ချစ်ချစ်တောက် ပူသည်။ ချွေးတဖြိုက်ဖြိုက်ကျကာ မခံမရပ်နိုင်အောင် တဖြည်းဖြည်းချင်း ပူလာသည်။ အိပ်မရသည့် ညပေါင်းများစွာ ကုန်လွန်ရသည်။ ညက အိပ်ရေးပျက်ပြီး မနက် နေထွက်လျှင် စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်း ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ စိတ်တိုစိတ်ညစ် ဖြစ်လာတတ်သည်။ ဒေါသစိတ်ကို မထိန်းနိုင် ဖြစ်လာတတ်သည်။ စိတ်မရှည် ဖြစ်လာတတ်သည်။ သည်းမခံနိုင် ဖြစ်လာတတ်သည်။ ဝါဇာတန်သည် တစ်ကိုယ်တည်း ခပ်ဖွဖွလေး ပြုံးမိသည်။ ကူးပါး တစ်ယောက် မျက်စိမျက်နှာပျက်ပြီး သူ့ရှေ့မှောက် ရောက်လာဖို့ အချိန် သိပ်မဝေးတော့ပြီ။

ဤသို့ဖြင့် သူ မျှော်လင့်တွက်ဆထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ ဝါဇာတန်သည် အသံများထွက်ကာ သဘောကျ နှစ်ခြိုက်စွာ ရယ်မိလေသည်။

ကူးပါးသည် ထောင်သားများကို တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်ရသူ ဖြစ်သည်။ ထောင်သားတို့ကို အလုပ်တာဝန်များ ချထားပေးသည်။ လမ်းပြင်၊ တန်းလျားဆောက်၊ လှေလှော်၊ မြို့ရွာသန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက် စသည့် အလုပ်တို့ ဖြစ်သည်။ အခြား ခိုင်းစရာမရှိလျှင် အချင်းချင်း ဝေယျာဝစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် အသုံးဝင်အောင် ခိုင်းသည်။ အလုပ်တာဝန် ကျေပွန်လျှင်၊

အထက်အမိန့်ကို နာခံလျှင် အရာရှိများအိမ်သို့ ခေါ်ကာ တောက်တိုမည်ရ ခိုင်းသည်။ ထိုအလုပ်မှာ သက်သာသည်။

ကူးပါးသည် သူတို့ကို မနားမနေ ခိုင်းသည်။ ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်စေ သည်။ အလုပ်လုပ်နေမှ ကျေနပ်သည်။ သူတို့အတွက် ရှာကြံစေခိုင်းရသည် ကိုပင် အရသာတွေ့နေဟန် တူသည်။ ထောင်သားတို့ဘက်ကလည်း အကင်း ပါးသည်။ အနားမနေရအောင် အသေးအဖွဲ့ အလုပ်ကလေးတွေကို ခိုင်းနေ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆကာ အလုပ်ကောင်းကောင်း မလုပ်ကြ။ ထိုအခါ ကူးပါးက အပြစ်ပေးသည့်အနေဖြင့် အလုပ်ချိန်ကို ဆန့်ထုတ်လိုက်သည်။ ဤသည်မှာ ထောင်စည်းကမ်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဝါဇာတန်သိလျှင် သူ့လက်ထောက် ကူးပါးအား မေးမြန်းမနေတော့ဘဲ ထောင်သားတို့၏ အလုပ်ချိန်ကို အလျင်ကအတိုင်း ပြန်လည် သတ်မှတ် ပေးလိုက်သည်။

ကူးပါးသည် ညနေပိုင်း လမ်းလျှောက်ထွက်အလာတွင် ထောင်ထဲသို့ ပြန်ဝင်နေကြသည့် ထောင်သားများကို တွေ့ရလျှင် အတော်ကလေး အံ့အား သင့်သွားသည်။ မှောင်ရီမပျိုးမချင်း ထောင်ထဲ ပြန်မဝင်ရဟု အမိန့်ထုတ် ထားခဲ့သည် မဟုတ်လား။ ဝါဒါကို မေးကြည့်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အမိန့်အရ အလုပ်မှ နားကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ကူးပါးသည် ဒေါသခြောင်းခြောင်းထွက်ကာ ဝါဇာတန်၏ ဂေဟာသို့ ခပ်သုတ်သုတ် သွားသည်။ သူ့မျက်နှာတွင် သွေးရောင်ပင် မရှိတော့။ ထိုအချိန်တွင် ဝါဇာတန်သည် ဝတ်နေကျ ဘောင်းဘီဖြူ၊ အင်္ကျီဖြူ၊ တိုပီ ဦးထုပ်တို့ ဆင်ယင်ကာ တုတ်ကောက်ကိုင်လျက်၊ နောက်ကလည်း အချစ် တော် ခွေးကလေးများ လိုက်ပါလျက် ညနေခင်း လမ်းလျှောက်ထွက်တော့ မည် ဟန်ပြင်နေသည်။ ကူးပါးလာသည်ကို သူ မြင်သည်။ ကူးပါးသည် မြစ်ဘက်ကမ်းက တက်လာသည်။ လှေကားထစ်များကို သုံးလေးထစ် ခုန်ကျော်ပြီး ဝါဇာတန်ဆီသို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာသည်။

‘ကျွန်တော်က ထောင်သားတွေ ညနေ ခြောက်နာရီအထိ အလုပ်

လုပ်ရမယ်လို့ အမိန့်ထုတ်ထားတယ်။ ခင်ဗျားက ဘာဖြစ်လို့ ကျွန်တော့် အမိန့်ကို ဖျက်ရတာလဲ။ အဲဒါ ကျွန်တော် သိချင်တယ်’

သူ့အသံသည် ဒေါသသံ ပါနေသည်။ လူကလည်း တဆတ်ဆတ် တုန်နေသည်။

ဝါတတန်၏ မျက်လုံးပြာတစ်စုံသည် ပြူးကျယ်လာသည်။ ထိုစကား ကိုကြားရသဖြင့် အတော်ကလေး အံ့အားသင့်သွားဟန် တူသည်။

‘ခင်ဗျား စိတ်မှကောင်းရဲ့လား။ ခင်ဗျားဟာ တော်တော် မသိချက် ဆိုးရွားတဲ့လူပဲ။ ကိုယ့်အထက် အရာရှိကို အခုလို မပြောရဘူးဆိုတာ ခင်ဗျား နားမလည်ဘူးလား’

‘အိုး ... အလကား အဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ ထောင်သားတွေက ကျွန်တော့် အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာပျံ့ ခင်ဗျား ဝင်ရှုပ်စရာ ဘာမှ အခွင့်မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ကျွန်တော့်ကို အရူးဖြစ်အောင် ခင်ဗျား လုပ်ရတာလဲ။ အဲဒါပဲ ကျွန်တော် သိချင်တယ်။ ကျွန်တော့်နေရာမှာ ဘယ်သူပဲရောက်နေနေ၊ အခု ခင်ဗျား လုပ်ပုံဟာ ကျွန်တော့်အမိန့်ကို ပြန်ဖျက်တာပဲဆိုတာ လူတိုင်းသိတယ်’

ဝါတတန်သည် အလွန် အေးဆေးငြိမ်သက်လျက် ရှိသည်။

‘ဒီမှာ ကျုပ်ပြောမယ်။ အဲဒီအမိန့်ထုတ်ဖို့ ခင်ဗျားမှာ အခွင့်အာဏာ မရှိဘူး။ ဒီတော့ အဲဒီအမိန့်ကို ကျုပ် ဖျက်လိုက်တယ်။ အကြောင်းက ဘာလဲ။ ခင်ဗျားသိသလား။ ခင်ဗျားအမိန့်က ပြင်းထန်တယ်။ ပြီးတော့ နိုင်ထက်စီးနင်း နိပ်စက်ကလူပြုချင်တဲ့သဘော သက်ရောက်နေတယ်။ ကျုပ်ပြောတာ ယုံပါ။ ခင်ဗျားကိုယ် ခင်ဗျား အသုံးမကျဖြစ်အောင် လုပ်တာရဲ့ တစ်ဝက်လောက် တောင် ကျုပ်က ခင်ဗျားအပေါ် မိုက်မိုက်မဲမဲ မလုပ်သေးပါဘူး’

‘ကျွန်တော် ဒီရောက်လာကတည်းက ခင်ဗျား မကြိုက် မနှစ်သက် ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် သိတယ်။ ဒီဒေသမှာ ကျွန်တော် နေလို့မဖြစ်အောင် ခင်ဗျား အကုန် လိုက်ဖျက်နေတယ်။ သိပါတယ်။ ကျွန်တော်ကမှ ခင်ဗျား ဖိနပ်ကို ပြောင်အောင် လျှာနဲ့ လျက်မပေးဘဲကိုး။ ဒီတော့ ကျွန်တော့်အပေါ် အပြစ်အနာအဆာတွေ လိုက်ရှာနေတာပေါ့။ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားအကြိုက်

ကို လိုက်မလုပ်ဘူး မဟုတ်လား’

ကူးပါးသည် ဒေါသဖြစ်ကာ တဆတ်ဆတ် တုန်နေသည်။ သည့်ထက် တစ်ဆင့်တက်လျှင် အလွန်အကျွံတွေ ဖြစ်ကုန်တော့မည်။ ဝါဇာတန်၏ မျက်လုံးအကြည့်မှာ ပို၍ စူးရှလာသည်။

‘ခင်ဗျားထင်တာ မှားတယ်၊ ခင်ဗျားကို အစက လူညံ့လူရှေ့လို ကျုပ်ထင်ခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျား အလုပ်လုပ်ပုံကို ကျုပ် ကြိုက်တယ်၊ ကျေနပ်တယ်’

‘ခင်ဗျားဟာ သိပ် မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့လူပဲ၊ ခင်ဗျားဟာ သိပ် ဖင်ခေါင်းကျယ်တဲ့လူပဲ၊ ကျွန်တော့်ကို လူညံ့လူရှေ့လို ထင်မှာပေါ့၊ ကျွန်တော်က အီတန်ကျောင်းထွက်မှ မဟုတ်ဘဲကိုး၊ ဒါ့ကြောင့် ကွာလာ ဆိုလိုတုန်းက ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ မျှော်လင့်ထားလို့ ပြောလိုက်ကြတာကိုး။ ခင်ဗျား ဘာမှမသိဘူး။ ခင်ဗျားအကြောင်းကို မလေးကျွန်းဆွယ်တစ်ခုလုံး ပြောပြီး ရယ်နေကြတယ်၊ သိလား။ ခင်ဗျားဟာ လူရယ်စရာ ဖြစ်နေတယ်။ ဝေလမင်းသားနဲ့ ဗာကရက် ကစားတဲ့အကြောင်း ခင်ဗျားပြောတုန်းက ဟားတိုက်မရယ်မိအောင် အတော် သတိထားနေရတယ်။ ကလပ်မှာ ခင်ဗျား အကြောင်း ပြောကြတုန်းက လှောင်လိုက်ကြတာ၊ ရယ်လိုက်ကြတာ ဆူညံ နေတာပဲ၊ အင်း ဒါ့ကြောင့်ကိုး၊ အခုမှပဲ အရည်လည်တော့တယ်။ ကျွန်တော် တော့ လေဖင်ခေါင်းကျယ်သူ ဖြစ်ရမှာထက် လူညံ့လူရှေ့ ဖြစ်ရတာက တော်သေးတယ်လို့ အောက်မေ့တယ်’

သူသည် ဝါဇာတန်ကို အသားလွတ် တွယ်လေသည်။

‘ဟေ့လူ ... ခင်ဗျား ကျုပ်အိမ်ပေါ်က ခုဆင်းသွား၊ မသွားရင် ကျုပ် မောင်းချရလိမ့်မယ်၊ ထိုးလွတ်ရလိမ့်မယ်’

ဝါဇာတန်က အော်သည်။

ဝါဇာတန်သည် ပြောပြောဆိုဆိုပင် ကူးပါးအနားသို့ တိုးသွားသည်။ မျက်နှာချင်း ဆိုင်သည်။

‘ထိရဲ ထိကြည့်လေ၊ သတ္တိရှိရင် ထိကြည့်လေ၊ ထိုးပါ၊ ထိုးစမ်းပါ။’

တစ်ခါထပ်ပြီး ကြားချင်သေးသလား။ ခင်ဗျားဟာ မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့လူ၊ ခင်ဗျားဟာ သိပ် လေဖင်ခေါင်းကျယ်တဲ့လူ၊ ကဲ’

ကူးပါးသည် ဝါဇာတန်ထက် သုံးလက်မ ပိုမြင့်သည်။ သန်မာ
စောင့်တင်းပြီး ကျစ်လျစ်သည်။ လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဝါဇာတန်
မှာ ဝေသည်။ ငါးဆယ့်လေးနှစ် ရှိနေပြီ။ သူ့လက်သီးသည် ကူးပါး၏ မျက်နှာ
ဆီသို့ မရောက်။ ကူးပါးက သူ့လက်မောင်းကို ဖမ်းဆုပ်ကာ တွန်းထုတ်လိုက်
သည်။

‘ခင်ဗျားကြီး မမှိုက်ကန်းနဲ့နော်၊ ကျွန်တော် လူကြီးလူကောင်း မဟုတ်
ဘူးဆိုတာ ခင်ဗျား နားလည်ထား။ ပါးစပ်က ပြောရုံ မဟုတ်ဘူး။ လက်ပါ
ပါမှာဗျား’

ကူးပါးသည် မျက်နှာထားတင်းတင်းဖြင့် စကားဆိုသည်။ ထို့နောက်
ဝရန်တာမှ ခုန်ဆင်း ထွက်သွားသည်။ ဝါဇာတန်မှာ ရင်တဒိန်းဒိန်းခုန်လျက်
မောပန်း ကျန်ရစ်သည်။ လေးလံနေသည့် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ကုလားထိုင်ပေါ်
ပစ်လှဲလိုက်သည်။ သူ့နှလုံးခုန်နှုန်းမှာ မြန်လာသည်။ တစ်ကိုယ်လုံး နတ်ပူး
သလို တုန်လာသည်။ အော်ဟစ် ငိုယိုမိတော့မည်။ မထိန်းသိမ်းနိုင်အောင်
စိတ်ထိခိုက်လာသည်။ သို့သော်လည်း ဝရန်တာတွင် စားပွဲထိုးမှူး ရှိနေသည်
ကို သတိရလျှင် စိတ်ကို နိုင်အောင်ထိန်းရသည်။ ‘ခဏအတွင်း နဂိုနေ ပြန်
ရောက်သွားသည်။ စားပွဲထိုးသည် သူ့ဆီသို့ ရောက်လာပြီး ဖန်ခွက်ထဲသို့
ဝံ့စကီထည့်ကာ ဆိုဒါစပ်ပေးသည်။ ဝါဇာတန်သည် စကားတစ်ခွန်းမျှ
မပြောဘဲ တစ်ကျိက်တည်း မော့ချလိုက်သည်။

‘ဘာပြောစရာ ရှိသလဲ’

ဝါဇာတန်သည် ဇွတ်အတင်း ပြုံးရယ်ကာ တပည့်လေးကို မေးလိုက်
သည်။

‘ဒီလိုပါ သခင်၊ လက်ထောက်သခင်ဟာ လူဆိုးဖြစ်ပါတယ်၊ အဗတ်
တစ်ယောက် သူ့အိမ်မှာ မနေချင်ဘူးလို့ ပြောနေပါတယ်’

‘ခဏလေးစောင့်ဖို့ ပြောထား။ ကွာလာဆိုလိုက် သခင် စာရေးမယ်။

ကူးပါးသခင်ကို တစ်နေရာရာ ပို့ဖို့ ပြောမယ်'

'ကူးပါးသခင်ဟာ မလေးတွေအပေါ်မှာ မကောင်းဘူး သခင်'

'ကဲ - သွားတော့ကွယ်'

စားပွဲထိုးကလေးသည် ဘာမျှ မပြောတော့ဘဲ ထွက်သွားသည်။

ဝါဇာတန် တစ်ယောက်တည်း ကျန်ခဲ့သည်။ သူ၏ အတွေးများသည် ပျံ့လွင့်နေသည်။ ကွာလာဆိုလို ကလပ်တွင် ဝီစကီသောက်ရင်း၊ ဂျင်သောက်ရင်း သူ့အကြောင်း ပြောနေကြသည့်သူများကို မြင်ယောင်လာသည်။ တင်းနစ်ရိုက်အပြီး၊ ဂေါက်သီးရိုက်အပြီး ကလပ်သို့ပြန်လာကာ အပန်းဖြေစဉ် ဝေလမင်းသားနှင့် ဝါဇာတန်တို့ မာရီယင်ဗက် ကက်စီနို၌ ဗာကရက် ကစားကြပုံတို့ကို ပြောကာ တဟားဟား ရယ်ကြသည်။ ထိုအကြောင်း တွေးမိသည့် အခါ ဝါဇာတန်သည် အရှက်ကြီး ရှက်မိသည်။ မျက်နှာတစ်ခုလုံး ထူပူလာသည်။ မျက်နှာကြီးလိုက်သူ၊ အားလုံးက သူ့ကို မျက်နှာကြီးလိုက်သူဟု ထင်ကြသည်။ သူကမူ ထိုအပေါင်းအသင်းတို့ကို လူကောင်းများဟု သတ်မှတ်သည်။ သူတို့ကို ဒုတိယတန်းစားအလွှာက ပုဂ္ဂိုလ်များဟူ၍ပင် သဘောမထား။ သူတို့ကို မတူမတန်ဟု သဘောမထား။ သူတက်က လူကြီးလူကောင်း ပီသစွာပင် သူတို့ကို ပေါင်းသင်းသည်။ ယခုမူ သူတို့တစ်တွေကို မုန်းသည်။ သို့သော်လည်း ကူးပါးကို မုန်းသည့်စိတ်နှင့်မူ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်။ ကူးပါးကို မုန်းသည့်စိတ်က ပိုသည်။ တကယ်တမ်း ယှဉ်ပြိုင်သတ်ပုတ်ကြမည်ဆိုလျှင် ကူးပါးကို နိုင်အောင် သတ်နိုင်မည် မဟုတ်။ ကူးပါးက သူ့ကို လုံးခြေသွားမည် ဖြစ်သည်။ အရှက်တကွ အကျိုးနည်း ဖြစ်ရသဖြင့် ကျလာသည့် မျက်ရည်တို့သည် သူ့မျက်နှာနီနီတွင် စိုရွဲနေသည်။ ထိုနေရာမှာပင် နာရီပေါင်းများစွာ ထိုင်နေမိသည်။ စီးကရက် တစ်လိပ်ပြီးတစ်လိပ် သောက်သည်။ သေသွားသည်က ကောင်းသေးသည်ဟု သေခြင်းကို တောင့်တမိလေသည်။

ထို့နောက် စားပွဲထိုး ရောက်လာကာ ညစာ အသင့်ပြင်ပြီးပြီ အဝတ်လဲဦးမည်လားဟု မေးသည်။ အဝတ်လဲရမှာပေါ့။ ညစာစားလျှင် ဝတ်စုံပြည့်ကို အမြဲဝတ်ဆင်သည်။ ကုလားထိုင်မှ လေးကန်စွာထကာ အဝတ်လဲသည်။

အသင့်အတင့် ခင်းကျင်းထားသည့် ညစာစားပွဲတွင် ထိုင်သည်။ ခါတိုင်းလိုပင် စားပွဲထိုးနှစ်ယောက်က ဘေးတွင်ရပ်ကာ စောင့်နေသည်။ အခန်းထောင့် နှစ်နေရာတွင် ယပ်တောင်ကြီးများကိုင်ကာ ယပ်ခတ်နေကြသည့် သူငယ် လေးများလည်း ခါတိုင်းလိုပင် ရှိနေသည်။

ကိုက်နှစ်ရာဝေးသည့် ဘိုရုံတွင် ကူးပါးသည် ဆရာဝန်ကိုပတ်၊ ဗာကျူ အင်္ကျီကိုဝတ်ကာ တော်စွာလျော်စွာ ညစာကို စားနေသည်။ သူ့ခြေထောက်တွင် ဖိနပ်မပါ။ ထမင်းစားစဉ် စုံထောက်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်နေလေ့ရှိသည်။

ညစာစားပြီးလျှင် ဝါဗာတန်သည် စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ စာတစ်စောင် ရေးသည်။ စူလတန် စော်ဘွားကြီးသည် အဝေးတစ်နေရာသို့ ရောက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အထက်လူကြီးထံ တခြားလူမသိအောင် စာတစ်စောင် ရေးသည်။ စာ၌ ကူးပါးအကြောင်း ပြည့်စုံအောင် ထည့်ရေးထားသည်။ ကူးပါးသည် အလုပ်တာဝန် ကျေပွန်သည်။ သို့သော်လည်း မိမိမှာ သူနှင့် အဆင်မပြေ။ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မကြည့်ချင်လောက်အောင် မုန်းတီးနေကြပြီ။ ကူးပါးကို တခြားတစ်နေရာရာ ပြောင်းရွှေ့ပေးမည်ဆိုလျှင် ကျေးဇူးကြီးလှပြီဖြစ်ကြောင်း စာတွင် ဖော်ပြလိုက်သည်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်မှာပင် အထူး စာပို့လုလင်တစ်ယောက်အား ပို့စေခိုင်းလိုက်သည်။ နှစ်ပတ်ခန့်အကြာတွင် အခြား စာများနှင့်အတူ ကူးပါး ကိုစွ ပြန်ကြားစာ ရောက်လာသည်။ စာမှာ ရုံးစာအနေဖြင့် ရေးသားခြင်း မဟုတ်။ စာက ဤသို့ ဆိုသည်။

ချစ်စွာသော ဝါဗာတန်

ခင်ဗျားစာကို ရုံးကနေပြီး တရားဝင် မပြန်ကြားချင်ဘူး။ ခင်ဗျားက တင်ပြပေးပါလို့ အတင်းအကျပ် ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ စူလတန်ဆီ တင်ပြပေးမယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စ ဒီမှာပဲရပ်တာ ကောင်းပါတယ်။ ကူးပါးဟာ ရိုင်းတယ်ဆိုတာ တို့ သိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက အလုပ်လုပ်တယ်။ လုပ်တတ်တယ်။ သူက စစ်ဖြစ်တုန်းက တပ်ထဲမှာ နေတဲ့အခါ မကျေနပ်တာလေးတွေ ကြုံခဲ့ရတယ် မဟုတ်

လား။ တို့သဘောကတော့ သူ့ကို အတွေ့အကြုံရအောင် ဖန်တီးပေးပါ။ အချိန်စောင့်ပြီး လက်တွဲခေါ်ပါ။ ပြီးတော့ ခင်ဗျား ခံယူချက်က တစ်မျိုးဖြစ်နေတယ် ထင်တယ်။ လူတစ်ယောက်ကို ကြည့်ရင် သူ့မျိုးရိုး အဆင့်အတန်းက ဘယ်လိုဆိုတာတွေ ထည့်တွက်ချင်တယ်နဲ့ တူတယ်။ ခေတ်က ပြောင်းနေပြီဆိုတာ သတိရပါလေ။ လူကြီးလူကောင်းဆိုတဲ့ အရည်အသွေးက ကောင်းပါတယ်။ တို့လည်း သဘောတူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ တော်တယ်၊ တတ်ကျွမ်းတယ်၊ အလုပ် ကြိုးစားလုပ်တယ် ဆိုတာတွေလည်း ထည့်တွက်ရလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားဘက်က နည်းနည်း စိတ်ရှည်မယ်ဆိုရင်၊ သည်းခံမယ်ဆိုရင် ကူးပါးနဲ့ အဆင်ပြေမှာပါပဲ။

သင်၏ သစ္စာရှိသော
ရစ်ချတ်တင်ပယ်

ထိုစာသည် ဝါဇာတန်လက်ထဲက လွတ်ကျသွားသည်။ စာထဲမှာ ဖတ်ရတာတွေကတော့ အကောင်းချည်းပါပဲ။ စာထဲမှာ ရေးပြတာတွေကတော့ လွယ်ပါတယ်လေ။

ဝါဇာတန်သည် စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်လာသည်။ ဒစ်တင်ပယ်ကို သူ သိခဲ့သည်မှာ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိပြီ။ ဒစ်တင်ပယ်သည် နယ်ကြီးပယ်ကြီး တစ်ခုမှ၊ ဆွေကောင်းမျိုးကောင်း မိသားစုမှ ဆင်းသက်လာသူ ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက သူ့ကို မျက်နှာကြီး လိုက်သူဟု ထင်မှတ်နေဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သူတင်ပြချက်ကို လက်မခံနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝါဇာတန်သည် လောကကြီးကို စိတ်နာလာသည်။ လောကကြီးမှာ နေဖို့ မကောင်းတော့။ သူ့စိတ်တိုင်းကျ ကျင်လည်ခဲ့သည့် လောကသည် လွင့်ပါးသွားပြီ။ အတိတ်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ။ ယခုမူ အနာဂတ်ကာလကို သေးသိမ်ညံ့ဖျင်းသည့် မျိုးဆက်တစ်ခုက စိုးမိုးပိုင်ဆိုင်တော့မည် ထင်သည်။ ကူးပါးသည် ထိုမျိုးဆက်သစ်ကို ကိုယ်စားပြုသူ ဖြစ်နေပြီလား။ ကူးပါးကို သူ မုန်းသည်။ မစင်

ဘင်ပုပ်လို စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်။

ဝါဗာတန်သည် ဖန်ခွက်ကိုင်ထားသော လက်ကို ဆန့်လိုက်သည်။ အရက်ထပ်ဖြည့်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအမှုအရာကို စောင့်ကြည့်နေသည့် စားပွဲထိုးမှူးသည် ရှေ့သို့ တိုးလာသည်။

‘ဟေ့ ... မင်းရှိနေတာ ငါ မသိဘူးကွ’

စားပွဲထိုးက အောက်တွင်ကျနေသည့် စာကို ကောက်ယူလိုက်သည်။

ဪ ... ဒါကြောင့် သူ စောင့်နေတာကိုး။

‘တူအန် ကူးပါး ပြောင်းရသလား သခင်’

‘မပြောင်းရဘူး’

‘ဒီလိုဆိုရင်တော့ ကံဆိုးမိုးမှောင် ကျတော့မှာပဲ’

ဝါဗာတန်သည် နွမ်းလျလျအခြေရောက်နေရာ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် စားပွဲထိုးပြောသည့် စကားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောမပေါက် နိုင် ဖြစ်သွားသည်။ သို့သော် တဒင်္ဂမူသာ အာရုံမစိုက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ချက်ချင်းပင် ကုလားထိုင်မှ ထကာ စားပွဲထိုးကို စိုက်ကြည့်သည်။ စားပွဲထိုးက ခြေစုံရပ်နေသည်။

‘စောစောက ဘာပြော ဘာဆိုလိုချင်တာလဲ’

‘တူအန် ကူးပါးဟာ အပတ်နဲ့ အဆင်မပြေ ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောတာပါ’

ဝါဗာတန်သည် ပခုံးနှစ်ဖက်ကို တွန့်လိုက်သည်။ ကူးပါးလို လူတစ်ယောက်ဟာ အခိုင်းအစေတွေနဲ့ ဘယ်လို ဆက်ဆံရမယ်ဆိုတာ ဘယ်သိပ်မလဲ။ သူ့လို စရိုက်မျိုးကို ဝါဗာတန် နောကျောနေအောင် သိသည်။ သူ့လို လူမျိုး အကြောင်းကို ဝါဗာတန် ကောင်းကောင်းနားလည်သည်။ အစေခံတွေနှင့် ခုကောင်းပြီး နောက်တစ်ခဏကြာလျှင် ရိုင်းရိုင်းပျပျ ဆဲဆိုတတ်သည့် လူမျိုး။ အစဉ်းစား အဆင်ခြင်မရှိ ခိုင်းတတ်သည့် လူစားမျိုး။ ထိုအထဲတွင် ကူးပါးသည် ထိပ်ဆုံးက ပါသည်။

‘အပတ် သူ့အိမ်သူ ပြန်ပေါ့’

‘တူအန် ကူးပါးက သူ ထွက်မပြေးအောင် သူ့လခတွေ့ မပေးဘဲ သိမ်းထားတယ်။ သုံးလခအတွက် ဘာမှ မပေးဘူး။ ကျွန်တော်က သည်းခံပါလို့ အပတ်ကို ပြောထားရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အပတ် စိတ်ဆိုးနေတယ်။ ပြောစကား နားထောင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်လို့သာ တူအန် ကူးပါးက ဒီအတိုင်း ဆက်ပြီး ထားမယ်ဆိုရင်တော့ သူ ကံဆိုးပြီပဲ’

‘အေး ... ငါ့ပြောထားတာ ကောင်းတယ်’

အရှု။ လူမိုက်။ မလေးလူမျိုးအကြောင်း ဒီကောင် ဘာသိသလဲ။ ဒီလို မထိတထိ လုပ်ရုံလောက်နဲ့ ငြိမ်နေလိမ့်မယ်လို့ ထင်နေတယ်နဲ့ တူတယ်။ သူ့ကျော ပသျှူးဓားမြှောင် စိုက်တော့မှ သတိတရားရမယ့် ကောင်မျိုး။

ပသျှူးဓားမြှောင်။ ထိုအတွေး ဝင်လာလျှင် ဝါဇာတန်မှာ နှလုံးခုန် တစ်ချက် ရပ်သွားလေသလားဟု ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်သွားသည်။ အချိန် တန်တော့ သူ့အလိုလိုပဲ ဖြစ်စရာရှိတာတွေ ဖြစ်၊ ပျက်စရာရှိတာတွေ ပျက် သွားမှာပဲ။ အဲ ... နောက်ပြီးတော့ တစ်နေ့မှာ ငါလည်း ကူးပါးနဲ့ ကင်းကင်း ရှင်းရှင်း ဖြစ်သွားမှာပဲ။

ထိုအတွေးများ ခေါင်းထဲဝင်လာသည့် တစ်ခဏတွင် ကျေနပ်အားရ ကာ ပြုံးမိသည်။ ယခုတော့ သူ့နှလုံးခုန်ချက်သည် မြန်လာသည်။ သူ့မြင်ကွင်း တွင် သူ့မှန်းသော လူတစ်ယောက် တောလမ်းတစ်ခုတွင် ကျောမှာ ဓား တန်းလန်းနှင့် မှောက်လျက် လဲနေသည်ကို မြင်ရသည်။ လူညံ့လူရှော် လူဆိုး တို့သွားရာ နောက်ဆုံးလမ်းပေပဲ။ ဝါဇာတန်သည် သက်ပြင်းတစ်ချက် ချလိုက်သည်။

မဟုတ်ဘူး။ မတော်ဘူး။ သူ့ကို ငါ သတိပေးရမယ်။ ဟုတ်တယ်။ သတိပေးရမယ်။

ချက်ချင်းပင် စာတစ်စောင် ကောက်ရေးကာ ကူးပါးအား ခံတပ် အိမ်သို့ အမြန်လာရင် အခေါ်လွှတ်လိုက်သည်။

ဆယ်မိနစ်ရှိလျှင် သူ့ရှေ့သို့ ကူးပါး ရောက်လာသည်။ သူတို့နှစ်ယောက် စကားမပြောသည်မှာ ကြာပြီ။ ဝါဇာတန် ထိုးမည်၊ ကြိတ်မည် လုပ်သည့်

နေ့ကစပြီး ခပ်တန်းတန်း ဖြစ်နေကြသည်။ ဝါဗာတန်က သူ့ကို ထိုင်ရန် မပြော။

‘ခင်ဗျား ကျွန်တော့်ကို တွေ့ချင်တယ်ဆို’
ကူးပါးက မေးသည်။

ကူးပါး အဆင်အပြင်မှာ သပ်သပ်ရပ်ရပ် မရှိ။ မျက်နှာနှင့် လက်တို့ မှာလည်း ခြင်ပိမ့်များဖြင့် နီရဲနေသည်။ ကုတ်ခြစ်ထားသည့် နေရာတချို့တွင် သွေးထွက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သွယ်လျသည့် မျက်နှာမှာ ပုပ်သိုး စုအောင့်နေသည်။

‘ခင်ဗျား အစေခံတွေနဲ့ အဆင်မပြေပြန်ဘူးလို့ သိရတယ်၊ ကျုပ် စားပွဲထိုးရဲတူ အဗတ်က ကျုပ်ကို တိုင်တယ်။ ခင်ဗျားက သူ့လခ သုံးလခကို မပေးဘူးတဲ့။ အဲဒါတော့ မဟုတ်သေးဘူး။ ကောင်လေးက ခင်ဗျားအိမ်မှာ မနေချင်တော့ဘူး။ ကျုပ်ကလည်း သူ့ကို အပြစ်မတင်တော့ပါဘူး။ ဒီတော့ ပေးစရာရှိတာ ပေးလိုက်ဖို့ ကျုပ် ပြောချင်တာပါပဲ’

‘ကျွန်တော့်အိမ်က ထွက်ရမယ်လို့ မပြောပါဘူး။ သူ့လခတွေ မပေး သေးတာက သူ အလုပ်အကိုင် ကောင်းကောင်းလုပ်မှ ပေးမယ်ဆိုပြီး အာမခံ ငွေအဖြစ် သိမ်းထားတာပါ’

‘မလေးလူမျိုးတွေရဲ့စိတ်ကို ခင်ဗျား မသိဘူး။ သူတို့စရိုက်ကို ခင်ဗျား နားမလည်ဘူး။ သူတို့ကို နာကြည်းအောင်လုပ်ရင် လက်တုံ့ပြန်တတ်တယ်။ သိပ် စိတ်မြန်တယ်၊ လက်စားချေတတ်တယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားကို သတိပေးဖို့ ကျုပ်မှာ တာဝန်ရှိတယ်။ ဒီကောင်လေးစိတ်မှာ နာကြည်းသွားရင် မခံနိုင်တဲ့ တစ်နေ့မှာ ခင်ဗျား ဒုက္ခတွေ့မှာပဲ’

ကူးပါးသည် မထီမဲ့မြင် ရယ်လိုက်သည်။

‘သူ ဘာလုပ်မယ်ထင်သလဲ’

‘ခင်ဗျားကို သတ်မှာပေါ့’

‘ဒါဖြင့် ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားက ပူနေရတာလဲ’

‘ဪ ... ခင်ဗျားသေတာ ကျုပ် မပူပါဘူးလေ’

ဝါဇာတန်သည် ခပ်သဲ့သဲ့ ရယ်လိုက်သည်။

‘တုန်တုန်လှုပ်လှုပ် ချောက်ချောက်ချားချားတော့ ဖြစ်မှာပေါ့ဗျာ၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားကို သတိပေးဖို့ ဝတ္တရားရှိတယ် မဟုတ်လား။ အဲ ... အခု သတိ ပေးတာပဲ’

‘နေပါဦး။ ဒီအသုံးမကျတဲ့ အသားမည်းတွေကိုများ ကျွန်တော်က ကြောက်နေရဦးမှာတဲ့လား’

‘ကြောက်ချင်ကြောက် မကြောက်ချင်နေ၊ ကျုပ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး’

‘ဒီမှာ ကျွန်တော်ပြောမယ်၊ ဘယ်လို နေရထိုင်ရမယ်ဆိုတာ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် သိပါတယ်၊ အဗတ်ဆိုတဲ့ ကောင်လေးက လူဆိုး သူခိုးပဲ။ အေး ... ကျွန်တော့်ကို ယီးတီးယားတား လုပ်ရင်တော့ လည်စေ့ ညှစ်သတ်မယ်’

‘အေး - ကျုပ်ပြောချင်တာ ဒါပဲ’

ဝါဇာတန်က စကားဖြတ်လိုက်သည်။

ထို့နောက် သွားနိုင်ပြီဟု ခေါင်းတစ်ချက် ဆတ်ပြလိုက်သည်။ ကူးပါး၏ မျက်နှာမှာ နီရဲသွားသည်။ ထိုခဏတွင် ဘာပြန်ပြောရမည် မသိ၊ ဘာလုပ် ရမည်လည်း မသိ။ ပြန်လှည့်ကာ ခြေလှမ်းယိုင်ယိုင်ဖြင့် ထွက်လာခဲ့သည်။ သူ ပြန်သွားသည်ကို ဝါဇာတန် စောင့်ကြည့်ရင်း နှုတ်ခမ်းအစုံတွင် အေး စက်စက် အပြုံးတစ်ချက် သန်းလာသည်။ သူ့တာဝန် ကျေပြီ။ သို့သော် ထိုညနေက နောက်ပိုင်းတွင် ကူးပါးတစ်ယောက် မည်သို့ ခံစားနေရသည်ကို သူ မသိ။ သိလျှင် ဘယ်လို နေမည်လဲ။

ထိုညနေက ကူးပါးသည် ဘိုရုံသို့ ပြန်ရောက်လျှင် အိပ်ရာပေါ် ပစ်လဲ လိုက်သည်။ စကားလည်း မပြော၊ ရွှင်ရွှင်ပျပျလည်း မရှိ၊ အထီးကျန်ဘဝကို ကြာကြာ သည်းမခံနိုင်တော့ဘဲ ပေါက်ကွဲချင်သလို ဖြစ်လာသည်။ ထို့နောက် ရင်ထဲ ဝမ်းထဲတွင် ဝမ်းနည်းလွန်းသဖြင့် ငိုရှိုက်သည့်လှိုင်းများ တလိပ်လိပ် ထလာသည်။ ပိန်ချပ်ချပ် ပါးပြင်တွင် မျက်ရည်ပေါက်များ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ကျလာသည်။ သူ့မျက်နှာတစ်ခုလုံးမှာ စိုရွှဲလာလေသည်။

ထို့နောက်တွင်မူ ဝါဇာတန်သည် ကူးပါးကို ရင်မဆိုင်တော့ပေ။

စကားလည်း မပြောတော့။ နံနက်တိုင်း သတင်းစာကို မှန်မှန်ဖတ်သည်။
 ရုံးအလုပ် မှန်မှန်လုပ်သည်။ လမ်းလျှောက်သည်။ ညစာစားရန် ဝတ်စုံပြည့်
 ဝတ်သည်။ ညစာ ကောင်းကောင်းစားသည်။ ပြီးလျှင် မြစ်ကမ်းဘေးတွင်
 ထိုင်ကာ ဆေးပြင်းလိပ်ဖွာရင်း ဝိမ်ယူသည်။ လမ်းတွင် မရှောင်သာဘဲ
 မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့လျှင် မမြင်ချင်ယောင်ဆောင်သည်။ နှစ်ယောက်စလုံးပင်
 သူ့အပြင် တခြားတစ်ယောက် မရှိသလို နေထိုင်သည်။ သို့သော်လည်း
 ကိုယ်နှင့် မနီးမဝေးမှာ သူ့ရှိနေသည်ကို အမြဲ သတိရှိနေသည်။ အချိန်ကာလ
 ကလည်း သူတို့၏အမုန်းကို ရင်ကြားစေ့မပေး။ တစ်ယောက် ဘာလုပ်နေ
 သည်ကို ကျန်တစ်ယောက်က နားစွင့်နေသည်။ သိနေသည်။

ဝါဗာတန်သည် ငယ်စဉ်က အမဲပစ် လက်တည့်သူဖြစ်သည်။ အသက်
 အရွယ် ရလာသည့်အခါ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ချင်ဖြတ်ချင်စိတ် မရှိ
 ဖြစ်လာသည်။

တနင်္ဂနွေနေ့နှင့် အခြား အားလပ်ရက်များတွင် ကူးပါးသည် သေနတ်
 လွယ်ကာ တောပစ်ထွက်တတ်သည်။ အမဲတစ်ခုခု၊ အကောင်တစ်ခုခု ရလာ
 လျှင် သူ့စိတ်ထဲတွင် ဝါဗာတန်အပေါ် အောင်နိုင်မှုတစ်ခုဟု ယူမှတ်သည်။
 သူ့လက်ထဲမှာ ဘာမှမပါလျှင် ဝါဗာတန်သည် ပခုံးတွန့်ကာ ခစ်ခနဲ တစ်ချက်
 ရယ်တတ်သည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝနှင့်
 ပါတကား။

ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ရက်တွင် သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး မပျော်နိုင်ကြ။
 ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ် ထမင်းစားကာ အမူးသောက်ကြသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်
 မှာ ကိုင်နစ်ရာအတွင်း အော်ခေါ်လျှင် ကြားနိုင်လောက်အောင် ကပ်နေ
 ကြသည့် မျက်နှာဖြူနှစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

နှစ်ဆန်းစတွင် ကူးပါးမှာ အပြင်းအထန် ဖျားသည်။ ပိန်ချုံးကျသွား
 သည်။ ကူးပါးကို ဝါဗာတန် တွေ့ရသည့်အခါ အံ့အားသင့်သွားသည်။
 ကျန်းမာရေး မကောင်း။ အားပြတ်သွားဟန် တူသည်ဟု သူ ထင်သည်။
 အထီးကျန် နေရသည်မှာ မကောင်း။ စိတ်ချောက်ချားလာသည်။

အပေါင်းအသင်း မရှိ၊ အဆက်ဆံ မရှိရသည်မှာလည်း သဘာဝမကျ၊ မဖြစ်သင့်ဘဲ ဖြစ်ရသည့် ဆက်ဆံရေးကိစ္စဟု ကူးပါး ထင်သည်။

ဝါဏတန်မှာလည်း ထိခိုက်သည်။ အိမ်မပျော်သည့် ညများကို ရင်ဆိုင်ရသည်။ မျက်စိကြောင်ကာ ရောက်တတ်ရာရာ စဉ်းစားသည်။ ကူးပါးကား အရက်ကို ဖိသောက်လာသည်။ ပေါက်ကွဲဖို့အချိန်မှာ နီးလာပြီ။ သို့သော် တိုင်းရင်းသားတို့နှင့် ဆက်ဆံသည့်အခါ သူ့ဆရာသမားအကွက်ထဲ မဝင်မီ အောင် ပြေပြေလည်လည် ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်သည် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ပင် အပြီးသတ် ချေမှုန်းရေးစစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲနေကြသည်။ ဘယ်သူက ဇွဲရှိပြီး ဘယ်သူက နောက်ဆုတ်သွားမည်လဲ။ ဤသို့ဖြင့် ရက်တွေလတွေ ပြောင်းလာသည်။ တစ်ဖက်ဖက်က အလျော့ပေးမည့် အရိပ်အယောင်ပင် မပြု။ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ ညတာအရှည်ဆုံးဒေသတွင် နေထိုင်ကာ နေ့အလင်းရောင်ကို စောင့်မျှော်နေရသူများနှင့် တူနေသည်။ သူတို့အဖို့ အရုဏ်တက်ဖို့ မျှော်လင့်ချက် ကင်းဝေးသည်ကို သိနေလျက်နှင့် အရုဏ်ကို စောင့်နေရသလို ဖြစ်နေသည်။ အမုန်းတရား အစဉ်ပွားနေရသည့်ဘဝတွင် ဆက်လက် အသက်ရှင်နေရမလို ဖြစ်နေသည်။

သို့နှင့် နောက်ဆုံးတွင် မလွဲမသွေ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အခြေအနေဆိုးတစ်ခုနှင့် ကြုံကြိုက်ရလေသည်။ ထိုအခါ ဝါဏတန်မှာ မမျှော်လင့်သည့် ကိစ္စဖြစ်သဖြင့် အံ့အားသင့်ရသည်။ ကူးပါးက အဗတ်အား သူ့အဝတ်အစားများ ခိုးသည်ဟု စွပ်စွဲသည်။ အဗတ်က ငြင်းလျှင် ကူးပါးသည် အဗတ်ကို လည်ကုပ်က ကိုင်ကာ အိမ်ထဲက ဆွဲထုတ်ပြီး ဘိုရုံလှေကားထိပ်မှ ကန်ချလိုက်သည်။ အဗတ်က သူ့လခများကို တောင်းသည်။ ထိုအခါ ကူးပါးသည် ဒေါသထွက်ပြီး ညစ်ညစ်ပတ်ပတ် ဆဲရေးတိုင်းထွာသည်။ သူ့ခြံမှာ မနေရာတစ်နာရီအတွင်း ခြံထဲက ထွက်မသွားလျှင် ပုလိပ်လက် အပ်မည်ဟု ဆိုသည်။ နောက်တစ်နေ့မနက်တွင် အဗတ်သည် ကူးပါး ရုံးသွားသည့်လမ်းမှ စောင့်ကာ သူ့လုပ်ခများကို တောင်းဆိုသည်။ ထိုအခါ ကူးပါးက လက်သီးကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ကာ အဗတ်မျက်နှာကို တအားထိုးသည်။ အဗတ်မှာ

မြေသို့ လဲကျသွားသည်။ ပြန်ထလာသည့်အခါ နှာခေါင်းမှ သွေးများ ယိုစီး ကျလာသည်။

ကူးပါးသည် ရုံးသို့ ဆက်သွားသည်။ အလုပ်ထိုင်လုပ်သည်။ သို့သော် အလုပ်ထဲ စိတ်မရောက်။ သူ့လက်သီးချက် ပြင်းသွားသည်ကို သတိထားမိကာ ဒေါသတွေ လွင့်ပျောက်သွားသည်။ သူ့ဘက်က လွန်လွန်ကျွံကျွံ လုပ်မိပြီကို သိလာသည်။ သို့နှင့် စိုးရိမ်စိတ်၊ ပူပန်စိတ် ဝင်လာသည်။ စိတ်နှလုံး နောက်ကျလာသည်။ အားငယ် စိတ်ညစ်လာသည်။

တစ်ဖက်ရုံးခန်းတွင် ဝါဗာတန် ရှိနေသည်။ သူ့ဆီသွားကာ ဖြစ်ပျက်သမျှကို ပြောထားရမည်လား။ ကုလားထိုင်မှ ထရန် ဖင်တကြွကြွ ဖြစ်လာသည်။ သို့သော်လည်း သူပြောပြသည့်အခါ အေးတီအေးစက် မျက်နှာထိ မျက်နှာထားနှင့် နားထောင်မည်ကို မြင်ယောင်လာသည်။ ထေ့ပုံးလည်း ပြုံးမည်။ ထိုခဏတွင် သူသည် ကြောက်စိတ်ဝင်လာသည်။ အပတ်က သူ့ကို ဘာလုပ်မည်လဲ။ ကူးပါး သက်ပြင်းတစ်ချက် ချမိသည်။ ငါဟာ တယ်မိုက်ပါလား။ သို့သော် ချက်ချင်းပင် ပခုံးတွန့်ကာ စိတ်တင်းလိုက်သည်။ ဘာဂရုစိုက်စရာ ရှိသလဲ၊ ဘာဖြစ်နိုင်စရာ ရှိသလဲ။ ကိစ္စမရှိ၊ အရင်းစစ်လျှင် ဝါဗာတန်၏ အပြစ်သာဖြစ်သည် မဟုတ်လား။ သူ့သာ ရန်မလုပ်ခဲ့လျှင် ယခုလိုကိစ္စမျိုးတွေ မဖြစ်ပေါ်နိုင်၊ ဝါဗာတန်သည် အစကတည်းကပင် သူ့ဘဝကို အဆင်မပြေအောင် လုပ်ခဲ့သည်။

အတော် မျက်နှာကြီးလိုက်တဲ့လူ။ သို့ပေမဲ့ သူတို့လိုလူမျိုးမှာ သည်လို ကတ်တီးကတ်ဖဲ့ လုပ်တတ်သူတွေ၊ တစ်ဖက်သားကို အကြောင်းမဲ့ ရန်လုပ်တတ်သူတွေ မဟုတ်လား။ ပြီးတော့ ငါကလည်း ကိုလိုနီမှာ ကြီးပြင်းခဲ့သူ။ စစ်ထဲမှာတုန်းက အရာရှိ မဖြစ်ခဲ့တာကလည်း ရှက်စရာကောင်းတာပဲ။ သူများတွေလောက်တော့ ငါလည်း တိုက်ခဲ့ရတာပဲ မဟုတ်လား။ တာဝန်ကျေပွန်ခဲ့တာပဲ မဟုတ်လား။ ဒီလူကြီးတွေဟာ ဒီအတိုင်းချည်းပါပဲ။ သိပ်ဖင်ခေါင်းကျယ်တဲ့ လူတွေ၊ မျက်နှာကြီး လိုက်တဲ့လူတွေ၊ ခုမှ သူ့ဆီသွားပြီး အောက်ကျိုမယ်ဆိုရင် ငါ့ကို ပစ်ကြိမ်းမှာပဲ။ သို့သော်လည်း ယခုလို ဖြစ်ပျက်

ကြသည်ကို ဝါဇာတန် မကြားဘဲနေမည် မဟုတ်။ အဘိုးကြီးက ဘာဖြစ်ဖြစ် အကုန်သိတာပဲ။ သူ မကြောက်ပါ။ ဝိညိုကျွန်းပေါ်မှာ ရှိနေသည့် ဘယ် မလေးကိုမျှ၊ ဘယ် ပညူးကိုမျှ မကြောက်။ ဝါဇာတန် ဆိုတာကတော့ ငရဲ လားမယ့် အကောင်ကြီးပဲ။

ဝါဇာတန် သိမည်ဟု ကူးပါး မျှော်လင့်သည်မှာ မှန်သည်။ နေ့လယ် လက်ဖက်ရည်သောက်ချိန်တွင် သူ့စားပွဲထိုးက ဖြစ်ပျက်သမျှ အကုန်ပြော ပြသည်။

‘မင်းရဲ့တူ ဘယ်မှာလဲ’

‘ကျွန်တော် မသိဘူး သခင်၊ ထွက်သွားပြီ’

ဝါဇာတန်သည် ဘာမျှ ဆက်မပြောတော့။ နေ့လယ်စာ စားပြီးလျှင် တစ်မှေးလောက် အိပ်တတ်သည်။ သို့သော် ယနေ့ကား မိန်းလို့မရ။ အိပ်လို့ မပျော်။ မျက်လုံးကျယ်နေသည်။ သူ့မျက်လုံးတို့သည် ကူးပါးနေသည့် ဘိုရုံ ဆီသို့ အလိုလို ရောက်သွားသည်။ မိုက်ကန်းကန်း အကောင်ပဲ။ ဝါဇာတန်က စိတ်ထဲမှာ ထင်တင့်တင့် ဖြစ်နေသည်။ ဘယ်လို ဘေးအန္တရာယ်နဲ့ ကြုံရမယ် ဆိုတာ ဒီကောင် သိဟန် မတူဘူး။

ကူးပါးကို အခေါ်လွှတ်မည် စိတ်ကူးမိသေးသည်။ သို့သော်လည်း ထိုစိတ်ကူးကို ချက်ချင်း စွန့်လွှတ်လိုက်သည်။ ကူးပါးကို ဘယ်မျှ နားဝင်အောင် ပြောသော်လည်း နားမလည်။ သူ့ကိုသာ ပြန်ပက်သည်။ စော်ကားမော်ကား ပြောသည်။ ဝါဇာတန် ရင်ထဲမှာ ဒေါသတွေ အလိပ်လိုက် အလိပ်လိုက် ဝလောင်ဆူလာသည်။ နားထင်က သွေးကြောများ ထောင်ထ လာသည်။ လက်သီးကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်မိသည်။ ကူးပါးကို သူ သတိ ပေးခဲ့ပြီးပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုယ့်အပြစ်နဲ့ကိုယ် ခံပေတော့။ သူ ဝင်ပါနေစရာ မလို။ တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်လာသော် သူ့တာဝန် မဟုတ်။ သို့ပေမဲ့ ကွာလာဆိုလိုက လူတွေ ငါစကား မနာယူဘူး။ ငါ အကြံပေးတာ လက်မခံဘူး။ သူ့ကို တစ်နေရာရာ ပြောင်းလိုက်ဖို့ ကောင်းတာ။

ထိုညတွင် ဝါဇာတန်၏ စိတ်မှာ အတည်အငြိမ် မရှိ။ လှုပ်ရှားနေသည်။

ညစာစားပြီးလျှင် ဝရန်တာမှာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လျှောက်သည်။ စားပွဲထိုး ပြန်ခါနီးတွင် အဗတ်ကို တွေ့သေးသလားဟု မေးသည်။

‘မတွေ့ဘူး သခင်၊ သူ့ဦးလေးရွာ ပြန်သွားတယ် ထင်တယ်’

ဝါဗာတန်က စားပွဲထိုးကို တစ်ချက် ဖျတ်ခနဲ ကြည့်လိုက်သည်။ စားပွဲ ထိုးက ခေါင်းငုံ့ထားသဖြင့် သူတို့ မျက်စိချင်း မဆုံကြ။ ဝါဗာတန်သည် မြစ်ကမ်းနံဘေးက ပန်းခြံဆီသို့ ဆင်းလာခဲ့သည်။ ပန်းရုံဘေးတွင် အေးအေး လူလူ ထိုင်သည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့စိတ်မှာ မငြိမ်။ မြစ်ကြီးသည် တငြိမ်ငြိမ် ဦးဆင်းနေသည်။ မြွေနဂါးကြီးတစ်ကောင် လေးလေးတွဲတွဲ သွားနေသည့် ပုံအတိုင်း ပင်လယ်ဆီသို့ စီးဆင်းနေသည်။ မြစ်ဟိုဘက်တွင် သစ်ပင်အုပ် တစ်အုပ်ကို မည်းမည်းညိုညို မြင်ရသည်။ အသက်မှ ရှိလေရဲ့လား မသိ။ သည်သည်တွင် ငှက်လေးတွေ၏ တီတီတာတာ စိုးစိုးစီစီ အသံတို့ကို မကြားရ။ လေပြည်လေညင်းကလည်း သစ်ရွက်ကို မငှေ့ပယ်။ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု လုံးသည် တစ်စုံတစ်ခုကို စောင့်မျှော်ငဲ့လင့်နေသည်နှင့် တူနေသည်။

သို့နှင့် ဝါဗာတန်သည် ပန်းခြံမှထွက်ကာ လမ်းပေါ်သို့ ရောက်လာ သည်။ ထိုနေရာမှ ကြည့်လျှင် ကူးပါး၏ ဘိုရုံကို ကောင်းကောင်းမြင်ရသည်။

အခန်းထဲတွင် မီးရောင် မြင်နေရသည်။ လမ်းပေါ်သို့ ဂီတသံတစ်ခု ပျံလွင့်လာသည်။ ကူးပါးသည် ဓာတ်စက်ဖွင့်နေသည်။ ဝါဗာတန် အော့နလုံး ရာလာသည်။ ဓာတ်စက်ကို သူ မှန်းသည်။ ဓာတ်စက် မကြိုက်ကြောင်းကို သည်း ကူးပါးကို ပြောပြီးပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ သူ့အိမ်သို့ လှည့်ပြန်လာခဲ့သည်။ သူ့နှုတ်သည်အထိ စာဖတ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အိပ်ပျော်သွားသည်။ သို့သော် နစ်နစ်ခြိုက်ခြိုက် မပျော်။ အိပ်မက်ဆိုးတွေ မက်ကာ အော်သံတစ်ခု ကြောင့် နိုးလာသည် ထင်မိသည်။ ဤသည်မှာလည်း အိပ်မက်ထဲမှာ ကြား ရသည့်အသံနှင့် အိပ်မက်ထဲမှာ လန့်နိုးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဘိုရုံဆီမှ အော် သည့်အသံကို သူ့အခန်းက မကြားနိုင်။ ဤသို့ဖြင့် မျက်လုံးကျယ်ကာ အရုဏ်တက်သည်အထိ အိပ်မပျော်တော့ပေ။ ထိုခဏမှာပင် အပြင်ဘက်က ခြေသံများ ကြားရသည်။ စကားပြောသံလည်း ကြားရသည်။ စားပွဲထိုးမှူး

သည် သူ့အခန်းထဲသို့ ပြေးဝင်လာသည်။ ဆောင်းနေကျ ပသီဦးထုပ်နီလေးပင် သူ့ခေါင်းမှာ ပါမလာ။ ဝါဗာတန်မှာ နှလုံးခုန် ရပ်သွားသည်။

‘တူအန် တူအန်’

ဝါဗာတန်သည် အိပ်ရာပေါ်မှ ဝုန်းခနဲ ထလိုက်သည်။

‘ခုပဲ လာမယ်ဟေ့’

ကွင်းထိုးဖိနပ်စီးကာ ဆရောင်ကို ပတ်လျက်၊ ညဝတ်အင်္ကျီကို ဝတ်လျက် ထွက်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကူးပါးအိမ်ဆီသို့ ခပ်သုတ်သုတ် သွားသည်။ ကူးပါးကို အိပ်ရာပေါ်တွင် ပါးစပ်အဟောင်းသား၊ ရင်ဘတ်တွင် ဓားတန်းလန်းစိုက်လျက် တွေ့ရသည်။ အိပ်နေစဉ် အသတ်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝါဗာတန်မှာ စိတ်ချောက်ချားသွားသည်။ ယခုလိုအဖြစ်မျိုး မျှော်လင့်မထား၍ မဟုတ်။ သူ့ရင်ထဲမှာ ဝမ်းသာသလို ခံစားလိုက်ရသဖြင့် ချောက်ချားရခြင်း သာ ဖြစ်သည်။ ယခုမူ သူ့ပခုံးပေါ်က ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးတစ်ခု ကျသွားပြီ။

ကူးပါးတစ်ကိုယ်လုံး အေးစက်နေသည်။ သူ့ရင်ဘတ်က ဓားကို ဝါဗာတန် ဆွဲနုတ်သည်။ တအားစိုက်ထိုးထားခြင်းဖြစ်ရာ မနည်းပင် အားစိုက် နုတ်ယူရသည်။ ပြီးတော့ ဓားကို ကြည့်သည်။ သူ မှတ်မိပြီ။ သူ့ကို ဝယ်မလာဟု တစ်ခါက လာပြုဖူးသည့် ထိုဓားကို ကူးပါး ဝယ်လိုက်သည်ကို သူ သိသည်။

‘အဗတ် ဘယ်မှာလဲ’

သူ့အသံသည် မာသည်။

‘အဗတ် သူ့ဦးလေးဆီမှာ ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ’

အလောင်းခြေရင်းတွင် မလေး ပုလိပ်စာသင်တစ်ယောက် ရပ်နေ သည်။

‘ပုလိပ်နှစ်ယောက် ခေါ်သွား။ အဗတ်ကို ဖမ်းခဲ့’

အရေးယူစရာရှိသည်ကို ဝါဗာတန် ချက်ချင်း အရေးယူသည်။ မျက်နှာထား တည်တည်ဖြင့်ပင် ပေးစရာရှိသည့် အမိန့်တို့ကို ပေးသည်။ သူ့စကားလုံးတို့မှာ ပြတ်တောင်းသည်။ အာဏာသံ ပါသည်။ ထို့နောက်

တပ်အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ မှတ်ဆိတ်ရိတ်လိုက်ပြီးနောက် ရေချိုးသည်။ အကျအနစ် ဝတ်ဆင်ကာ ထမင်းစားခန်းသို့ သွားသည်။ စားစရာ ပန်းကန် ဘေးတွင် စက္ကူပတ်ထားသည့် တိုင်း သတင်းစာတစ်စောင်က သူ့ကို စောင့်ကြည့်နေသည်။ သစ်သီးအနည်းငယ် စားသည်။ စားပွဲထိုးမှူးက လက်ဖက်ရည် ပွဲနေစဉ် နောက်တစ်ယောက်က ကြက်ဥပန်းကန် လာချပေးသည်။ ဝါဗာတန် မှာ စားလို့ မြိန်သည်။ စားပွဲထိုးမှူးသည် ဘေးက ရပ်စောင့်နေသည်။

‘ဘာပြောချင်လို့လဲ’

‘တူအန် ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော့်တူ အဖတ်ဟာ မနေ့ညက အမေ့ဘက်က သူ့ဦးလေးအိမ်မှာ တစ်ညလုံး ရှိနေပါတယ်၊ သက်သေပြနိုင်ပါတယ် ခင်ဗျာ၊ သူ့ဦးလေးက ကျိန်ပြီး ပြောရဲပါတယ်။ ရွာမှာ တစ်ညလုံး ရှိပါတယ်’

ဝါဗာတန်သည် စားပွဲထိုးကို မျက်မှောင်ကုတ် ကြည့်လိုက်တယ်။

‘တူအန် ကူးပါးကို အဖတ် သတ်တယ်၊ အဲဒါ မင်းလည်းသိတယ်၊ ဝါလည်း သိတယ်။ ဒီတော့ တရားဥပဒေအတိုင်း စီရင်ရမယ်’

‘သူ့ကို ကြိုးပေးမှာလား သခင်’

ဝါဗာတန်သည် ချက်ချင်းမပြောသေးဘဲ ငဲ့လင့်နေသည်။ သူ့အသံမှာ ပြင်းထန် မာကျောသော်လည်း မျက်လုံးတွင် အပြောင်းအလဲတစ်ခု ပေါ်လာသည်။ တလျှပ်လျှပ် လက်လာသည့် အရောင်တစ်ခုကို စားပွဲထိုးမှူး ချက်ချင်း သတိထားလိုက်မိသည်။ ပြီးတော့ ငါ နားလည်ပါတယ်ကွာ ဟူသော အဖြေကိုပေးသည့် အကြည့်တစ်ခုကို ဖျတ်ခနဲ မြင်လိုက်ရသည်။

‘အမျက်ဒေါသကို နှိုးဆွတာက တရားလွန်တယ်၊ အဖတ်ကို ထောင်ဒဏ်စီရင်မယ်’

ဝါဗာတန်သည် ဆက်မပြောသေးဘဲ ပေါင်မုန့်ယိုသုတ်ကို စားလိုက်သည်။ ပြီးမှ -

‘ထောင်ထဲမှာ ပြစ်ဒဏ်တစ်ပိုင်းခံပြီးရင် သူ့ကို ငါ့အိမ်မှာ စားပွဲထိုး အဖြစ် ခေါ်ခိုင်းမယ်၊ မင်းက သင်ကြားပေးရမယ်။ ကူးပါးအိမ်မှာ နေလာတော့ အကျင့်ဆိုးတွေ ရချင် ရလာမှာ’

‘အဗတ်ကိုယ်တိုင်လာပြီး အဖမ်းခံမယ်လေ’

‘ပိုပြီးကောင်းတာပေါ့’

စားပွဲထိုး ထွက်သွားသည်။ ဝါဗာတန်သည် တိုင်း သတင်းစာကို ယူကာ စက္ကူပတ်ကို သပ်သပ်ရပ်ရပ် ခွာသည်။ တွန့်ခေါက်နေသည်ကို ပြန်အောင်လုပ်သည်။ ယနေ့ နံနက်ခင်းမှာ အလွန်သာယာနေသည်။ လန်းဆန်းနေသည်။ အေးအေးလူလူ ရှိသည်။ သူသည် ပန်းခြံဆီသို့ မျက်လုံး တစ်ချက် ဝှေ့ကြည့်လိုက်သည်။ သူ့ရင်ထဲမှာ ပေါ့ပါးနေသည်။ အလေးအလံ ကြီးတစ်ခု ကျသွားပြီ။ ထို့နောက် သတင်းစာတွင် သာရေးနာရေးခန်းကို လှန်သည်။ မွေးဖွားသူ၊ သေသူ၊ မင်္ဂလာဆောင်ကြသူတို့၏ နာမည်များကို ဖတ်သည်။ သတင်းစာဖတ်လျှင် ဤကဏ္ဍကို အလျင်ကြည့်လေ့ရှိသည်။ ဟော ... အသိတစ်ယောက်နာမည်ကို တွေ့ရပြီ။ လေဒီ အွမ်းစတက်မှာ သားငယ်တစ်ယောက် ရပြီပဲ။ သူ့အမေ မုဆိုးမ လေဒီကြီး ဘယ်လောက် ဝမ်းသာရှာမလဲ။ နောက်တစ်ပတ် စာပို့နဲ့အတူ ဝမ်းသာတဲ့အကြောင်း စာ တစ်စောင် ရေးလိုက်ရဦးမယ်။

အင်း ... အဗတ်ဟာ အတော်ခိုင်းလို့ကောင်းမယ့် ကောင်လေးပဲ။
ဟိုကောင် ကူးပါး။

ကိုရီးသ်*

ကျော်အောင်

မစ္စတာ မက် ကီလာဒါ။ သူ့ကို မသိရမီကတည်းကပင် ကျွန်တော့်
 စိတ်ထဲတွင် မနှစ်သက်သလိုလို ဖြစ်မိသည်။ ထိုအခါကား စစ်ပြီးစ ဖြစ်သည်။
 ဝင်လယ်ကူးသင်္ဘောများတွင် ခရီးသည်များ ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေချိန်ဖြစ်သည်။
 သင်္ဘောလက်မှတ်ရဖို့ မလွယ်လှပါ။ သင်္ဘောကိုယ်စားလှယ် စီမံပေးသမျှကို
 မငြင်းပယ်ဘဲ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ လက်ခံရသည်။
 အခန်းစီးမည်ဆိုလျှင် တစ်ယောက်ခန်းကို လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်။ ကျွန်တော့်
 ကိုပေးလိုက်သည့် အခန်းမှာ နှစ်ယောက်ခန်းဖြစ်သဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်ကို
 များစွာ ကျေးဇူးတင်မိသည်။

ကျွန်တော်နှင့်အတူ ခရီးသွားရမည့် အခန်းဖော်၏နာမည်ကို ကြား
 လိုက်သည့်အခါတွင်မူ များစွာ စိတ်ပျက်မိလေသည်။ အသက်ရှူရခက်မည်
 ကို စဉ်းစားမိ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဆယ့်လေးရက် ခရီးရှည်ကြီးကို အခန်းတစ်ခု
 ထဲတွင် အခြားသူစီမံတစ်ယောက်နှင့် အဖော်လုပ်သွားရမည့်အဖြစ်မှာ
 စိတ်ဆင်းရဲစရာ ကောင်းလှသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် ဆန်ဖရန်

ဆမ်းမားဆက်မွန်၏ ဝတ္ထုတိုများ၊ မြန်မာပြန်သူ-ကျော်အောင်၊ ဒု-ကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊
 ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်။

စစ္စကိုမြို့မှ ယိုကိုဟားမားမြို့သို့ ခရီးသွားမည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် အခန်းဖော်တစ်ယောက်နှင့် ခရီးသွားရစေ၊ ထိုအဖော်မှာ စမစ် သို့မဟုတ် ဗရောင်းတစ်ယောက်ယောက်ဖြစ်လျှင် မထောင်းတာလှပါ။

သင်္ဘောပေါ်သို့ ရောက်လျှင် မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ ခရီးဆောင်ပစ္စည်းများ ရောက်နေနှင့်ပြီကို တွေ့ရသည်။ ပစ္စည်းများကို တွေ့လိုက်ရကတည်းက သူ့ကို မကြိုက်ချင်လှတော့ပါ။ သားရေသေတ္တာများပေါ်တွင် နာမည်ရေးထားသော စာရွက်စာတန်းကလေးများ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် များလှသည်ကို ပထမဆုံး ဂရုစိုက်မိသည်။ အင်္ကျီ၊ ဘောင်းဘီ ထည့်သည့် သေတ္တာကြီးမှာ အဆမတန် ကြီးမားလှသည်။ ပေါင်ဒါ၊ ရေမွှေး၊ ခေါင်းလိမ်းဆီ စသည်တို့လိမိုလီ ပစ္စည်းများကား အပြင်ရောက်နေကြပြီ။ ယင်းတို့ကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့် မစ္စတာကီလာဒါသည် နာမည်ကျော် မွန်ဆီယာကိုတီ (ကိုတီရေမွှေးကုမ္ပဏီ) ၏ ဖောက်သည်ကြီးမှန်း သိရသည်။ ရေမွှေး၊ ခေါင်းလျှော်မွှေး၊ ခေါင်းလိမ်းဆီ စသည်တို့ စုံလင်လှသည်။ မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ ဝက်မှင်ဘီးတို့သည် ရွှေရောင်တောက်နေကြသည်။

ကျွန်တော်သည် မစ္စတာ ကီလာဒါကို မနှစ်သက်ချင်လှတော့ပါ။

သို့နှင့် ဆေးလိပ်သောက်သည့်အခန်းသို့ ကျွန်တော် ထွက်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖဲထုပ်တစ်ခုတောင်းကာ ရသေ့စိတ်ဖြေ ကစားနည်းတစ်မျိုးကို ကစားရန် ထိုင်လိုက်သည်။ စကစားရန် ဟန်ပြင်နေဆဲမှာပင် ကျွန်တော့် ရှေ့သို့ လူတစ်ယောက် လာ၍ရပ်ကာ ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ဟု သူ ထင်ကြောင်းနှင့် သူ့အထင် မှန်ပါသလားဟု မေးသည်။

‘ကျွန်တော်ကတော့ မစ္စတာ ကီလာဒါပဲ’

သွားများ ဖွေးခနဲပေါ်လာအောင် ပြုံးရင်း ကျွန်တော့်စားပွဲတွင် သူ ထိုင်ချလိုက်သည်။

‘ဪ ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်နဲ့ တစ်ခန်းတည်း ခရီးသွားဖော် မဟုတ်လား’

‘တစ်လှေတည်းစီး တစ်ခရီးတည်းသွားတွေပေါ့ ခင်ဗျာ၊ ကုသိုလ်ကံ’

ဆုံးရှုံးချင်လို့ပဲ ဆိုရမှာပေါ့။ ဘယ်သူနှင့် ဘယ်သူ တစ်ခန်းတည်း စီးရမယ်လို့
မိလိပ်ထားကြတာမှ မဟုတ်ဘဲလားခင်ဗျ။ ပြီးတော့ ဒီကမိတ်ဆွေက အင်္ဂလိပ်
တစ်ယောက်ဆိုတာ သိရတော့ ပိုပြီး ဝမ်းသာသွားတာပေါ့ခင်ဗျာ။ ဟောဒီ
သင်္ဘောခရီးမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်အချင်းချင်း ကျောချင်းကပ်
ကြမူ ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်ဆိုလိုတာ နားလည်မှာပေါ့ ခင်ဗျာ’

ကျွန်တော်သည် မျက်တောင်တစ်ချက် ခတ်မိလေသည်။

‘ခင်ဗျားက အင်္ဂလိပ်လား’

ကျွန်တော့်မေးခွန်းမှာ ပရိယာယ် ကင်းလှသည်။

‘ဟုတ်တာပေါ့ဗျ။ ကျွန်တော် အမေရိကန်နဲ့ မတူဘူး မဟုတ်လား။
တယ်လိုထင်သလဲ၊ ဗြိတိသျှမှ အမာခံ ဗြိတိသျှဗျ။ အဲ ... ကျွန်တော် ဗြိတိသျှပဲ’

သူ့စကားကို သက်သေထူရန် မစွတာ ကီလာဒါသည် အိတ်ထဲမှ
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ထုတ်ကာ ကျွန်တော့်နားခေါင်းအောက်သို့ ထိုးပေး
လိုက်သည်။

ကျောဘုရင်တွင် လူထူးလူဆန်း နိုင်ငံသား အများအပြားပင် ရှိသည်
မဟုတ်လား။ မစွတာ ကီလာဒါသည် အရပ်ပုပု၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် တောင့်
တောင့် ဖြစ်သည်။ မုတ်ဆိတ်မွေး၊ နှုတ်ခမ်းမွေးများ ပြောင်နေအောင်
ရိတ်ထားသည်။ အသားညိုသည်။ ထို့ပြင် မျက်နှာပြည့်ပြည့်၊ နားခေါင်း
ကောက်ကောက်ပွပွနှင့် အရည်လည်ကာ အရောင်တောက်သည့် မျက်လုံး
များလည်း ရှိသည်။ သူ့ဆံပင်သည် ရှည်လျားနက်မှောင်ကာ ခပ်စုစု ခပ်
ကောက်ကောက် ဖြစ်သည်။ စကားပြောသည့်အခါ နှုတ်သွက်လျှာသွက်
အာဝဇွန်းရွှင်လှသူဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်စစ်
တစ်ယောက် စကားပြောသကဲ့သို့လည်း သူ မပြောပါ။ သူ၏ ဟန်အမူအရာ
တို့မှာ ဖျတ်လတ်သွက်လက်လှသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မစွတာ ကီလာဒါ၏
ဗြိတိသျှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ယူ၍ ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သူ့ဇာတိသည်
အင်္ဂလန်ကောင်းကင်ထက် ပို၍ပြာသော ကောင်းကင်ပြာအောက်က
တစ်နေရာရာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။

‘ကဲ ... ဆိုစမ်း၊ ခင်ဗျား ဘာသောက်မလဲ’

ကျွန်တော့်ကို မေးသည်။

သူ့ကို မယုံသင်္ကာနှင့် ကြည့်မိသည်။ စစ်ပြီးစဖြစ်၍ အရက်ဆိုသော ပစ္စည်းမှာ တားမြစ်ပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ်မှ မလွတ်ကျွတ်သေးပါ။ သင်္ဘောပေါ်တွင်လည်း မူးယစ်စရာဆို၍ ဘာတစ်ခုမျှ ရှိဟန်မတူပါ။ ကျွန်တော့်အဖို့ကား အာခေါင် ခြောက်ကပ်ကပ်မဟုတ်လျှင် ဘာအရက်မှ ကြိုက်သည်ဟု မရှိလှပါ။ မကြိုက်တကား မကြိုက်ဆုံး သောက်စရာတို့တွင် ဂျင်ဂျာအေးတို့၊ သံပရာရည်တို့ ပါလေသလားတော့ မသိပါ။ သို့ရာတွင် မစ္စတာ ကီလာဒါသည် ကျွန်တော့်ကို အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ အပြုံးဖြင့် ကြည့်လိုက်သည်။

‘ဝီစကီနဲ့ ဆိုဒါလား၊ ဒါမှမဟုတ် မာတီနီလား၊ ကြိုက်တာသာ တစ်ခွန်းတည်း ပြောလိုက်ဗျာ’

ဘောင်းဘီတင်ပါးနှစ်ဖက်၏ အိတ်နှစ်ခုထဲမှ ပုလင်းများ ဆွဲထုတ်ကာ စားပွဲပေါ်သို့ ချလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က မာတီနီသောက်မည် ပြောလိုက်သည်။ ထို့နောက် မစ္စတာ ကီလာဒါသည် စားပွဲထိုးခေါ်ကာ ရေခဲတစ်ခွက်နှင့် ဖန်ခွက်နှစ်လုံး ယူခဲ့ရန် မှာလိုက်သည်။

‘သိပ်ကောင်းတဲ့ ကော့တေးပဲဗျာ’ ဟု ကျွန်တော် ချီးမွမ်းလိုက်ပါသည်။

‘အများကြီးရှိသေးတယ်ဗျာ၊ သင်္ဘောပေါ်မှာ ခင်ဗျားမိတ်ဆွေများ ရှိသေးရင် ခေါ်လိုက်ဗျာ၊ ပြီးတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရှိသမျှ အရက်မျိုးစုံတိုက်နိုင်တဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိတယ်လို့ ပြောလိုက်ဗျာ’

မစ္စတာ ကီလာဒါကား စကားသွက်လာသည်။ နယူးယောက်မြို့ အကြောင်းနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့ အကြောင်းကိုလည်း ပြောသည်။ ပြဇာတ်၊ ရုပ်ရှင်၊ ထို့ပြင် နိုင်ငံရေးအကြောင်းတို့ကိုလည်း ဆွေးနွေးသည်။

သူသည် မျိုးချစ်စိတ်ရှိသူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် ယူနီယံဂျက်အလံသည် ခုံညားထည်ဝါသော အဝတ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့ငြားလည်း ယင်းကို အလက်ဇန်ဒရီးယားမြို့က သို့မဟုတ် ဘီရွတ်မြို့က လူ

တစ်ယောက်ယောက်က ကိုင်ဆောင်ဝင့်ဝါမည်ဆိုလျှင် ယင်း၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းသွားမည်ဟု ကျွန်တော် သဘောရမိသည်။

မစ္စတာ ကီလာဒါသည် ကျွန်တော့်ကို အရောတဝင် ခေါ်ငင်ပြောဆို သည်။ ကျွန်တော်ကား ဘဝင်မြင့်တတ်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် လည်း ကျွန်တော့်နာမည်ရှေ့တွင် မစ္စတာ တပ်၍ ခေါ်လျှင်မူ ထိုသူသည် ကျွန်တော့်အဖို့ သူစိမ်းတစ်ရံခံဖြစ်သည်ဟုသာ သဘောပေါက်ထားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ မစ္စတာ ကီလာဒါကမူ ကျွန်တော်နှင့် ပြေပြေပြစ်ပြစ် ဖြစ်လိုသဖြင့် ထုံးတမ်းအစဉ်အလာများကို မလိုက်နာတော့ပါ။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်တော်သည် မစ္စတာ ကီလာဒါကို မနှစ်သက် ချင်လှတော့ပါ။ စားပွဲတွင် သူ လာထိုင်ကတည်းက ဖဲချပ်များကို ဘေးနားသို့ ရှေ့ထားလိုက်သည်။ ယခုမူ စကားကြောလည်း ရှည်လှပြီဖြစ်သဖြင့် ရသေ့ စိတ်ဖြေကို ဆက်ကစားရန် ကျွန်တော် ဟန်ပြင်လိုက်သည်။

‘လေးဖဲအပေါ် သုံးဖဲတင်လိုက်ပေါ့ဗျာ’

မစ္စတာ ကီလာဒါက ဆိုသည်။

ရသေ့စိတ်ဖြေ ကစားနေသည့်အခါ ကိုယ်မမြင်မီ ဘေးကဝင်၍ အထောက်ခံရသည်လောက် စိတ်ဆိုးစရာကောင်းသည့်ကိစ္စ မရှိဟု ထင်မိ သည်။

‘လာတော့မယ်၊ လာတော့မယ်၊ တစ်ဆယ်ဖဲကို ဂျက်ဖဲအပေါ် ထားလိုက်ပေါ့ဗျာ’

မစ္စတာ ကီလာဒါက အော်၍ ပြောပါသည်။

ဒေါသလည်း ဖြစ်မိသည်။ မုန်းလည်း မုန်းမိသည်။ သည်လိုနှင့် ရသေ့ စိတ်ဖြေတစ်ပွဲ အောင်မြင်စွာ အဆုံးသတ်သွားရသည်။ ထိုအခါ သူသည် ဖဲထုပ်ကို ကောက်ကိုင်လိုက်သည်။

‘ဖဲမျက်လှည့် ကြည့်မလားဗျာ’

‘ဟင့်အင်၊ ကျွန်တော် မကြည့်ချင်ဘူး၊ မုန်းတယ်’

ကျွန်တော်က ဖြေလိုက်သည်။

‘အိုလေဗျာ၊ ခင်ဗျားကို တစ်ခုပဲပြမယ်’

ထို့နောက် ဖဲမျက်လှည့် သုံးမျိုးပြသည်။ ပြီးလျှင် ကျွန်တော်လည်း ထမင်းစားခန်းသို့သွားကာ နေရာယူမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုက်သည်။

‘အို ကိစ္စမရှိပါဘူးဗျာ၊ ခင်ဗျားအတွက် ကျွန်တော် နေရာယူထားပြီးသားဗျ။ တစ်ခန်းတည်း ခရီးဖော်ချင်းဆိုတော့ တစ်စားပွဲတည်း စားရမယ် မဟုတ်လားခင်ဗျ’

ကျွန်တော်သည် မစွတာ ကီလာဒါကို မနှစ်သက်ချင်လှတော့ပါ။

ကျွန်တော့်အဖြစ်ကား သူနှင့် တစ်ခန်းတည်းနေ၊ တစ်နေ့ သုံးခါ တစ်စားပွဲတည်း စားနေရုံမျှမက သင်္ဘောကုန်းပတ်ပေါ်တွင် လမ်းလျှောက်သည့်အခါမှာပင် သူ မပါဘဲ လမ်းလျှောက်လိုမရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်လာပါသည်။ သူ့ကို ဟန့်တားရန် မလွယ်လှပါ။ သူ့စိတ်ကူးထဲတွင် သူ့ကို အလိုမရှိမှန်း တစ်ခါဖူးမျှ ပေါ်ဟန်မတူပါ။ အိမ်တွင်ဆိုလျှင် သူ့လိုလူကို လှေကားထိပ်မှ ကန်ချလိုက်ကာ အိမ်ရှေ့တံခါးကို ဖြန်းခနဲ ပိတ်လိုက်မိမည် ဖြစ်သည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့ကိုယ်သူ အိမ်ရှင် မလိုလား၍ နှင်ထုတ်ခံရသည့် ဧည့်သည်အဖြစ် ရောက်နေပြီလားဟု ရိပ်စားမိမည့်သူမျိုး မဟုတ်။

သူသည် လူတိုင်းနှင့် ရောတတ်သူဖြစ်သည်။ သင်္ဘောထွက်၍မှ သုံးရက်ရှိသေးသော်လည်း တစ်သင်္ဘောလုံးကို သူသိနေပြီ။ သင်္ဘောပေါ်တွင် သူသည် “ပါလေသူကြီး” ဖြစ်လာသည်။ အမှုကိစ္စ အဝဝကို သူပင် စီမံခန့်ခွဲသည်။ အပျော်တမ်း ကစားခုန်စားပွဲများကိုလည်း သူပင် ကြီးမှူးကွပ်ကဲသည်။ ဆုပေးရန်အတွက် ပိုက်ဆံစုစရာရှိလျှင် သူကပင် လိုက်လံဆော်ဩသည်။ ကပွဲခုန်ပွဲကိုလည်း သူပင် ကမကထ ပြုသည်။ သူ့ကို သင်္ဘောပေါ်တွင် နေရာတိုင်း၌ အချိန်မရွေး တွေ့နိုင်သည်။ အမှန်စင်စစ် သူသည် သင်္ဘောပေါ်တွင် အများဆုံး လူမှန်းခံရသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက သူ့ကို မျက်နှာတည့်တည့်ကြည့်ကာ ခပ်ပြောင်ပြောင်ပင် “ကိုဖိုးသိ” ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုနာမည် အခေါ်ခံရသည်ကိုပင် သူက ဂုဏ် ယူသည်။

ထမင်းစားချိန်တွင်ကား အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် သူ့ကို မည်သူမျှ သည်းမခံနိုင်ကြပါ။ ကျွန်သည့်အချိန်များတွင်ကား ရှောင်၍ရသည်။ ထမင်းစားချိန် တစ်နာရီလုံးလုံးတွင်မူ ကျွန်တော်တို့အားလုံးမှာ သူ သနားမှ ချမ်းသာရာရမည့်သူများ ဖြစ်လာရသည်။ စိတ်ပါလက်ပါပင် စကားကို တတွတ်တွတ် ပြောသည်။ ပျော်ပျော်နေတတ်သူလည်း ဖြစ်သည်။ စကား ကြောလည်း ရှည်သည်။ ဆင်ခြေဆင်လက်လည်း များသည်။ အရာရာကို သူက သူများထက် ပို၍သိနေသည်။ သူသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလွန်အမင်း အထင်ကြီးသည်။ ပလွားဝင့်ဝါလိုသည့် မာနရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ သူနှင့် သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်၍ သူ့ကို ဆန့်ကျင်ပြောမည်ဆိုလျှင် ထိုမာနကို ဖော်ကားရာရောက်မည် ဖြစ်သည်။ မည်မျှပင် သေးဖွဲ့သည့် အကြောင်းအရာ ဖြစ်စေ သူ ဝင်ပြောပြီဆိုလျှင် မဆုံးနိုင်တော့ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် သူလိုရာသို့ ရောက်မှ။ သူ့ဘက်သို့ ပါလာမှ။ သူနှင့် သဘောချင်း တိုက်ဆိုင်လာတော့မှ ရပ်သည်။ သူ့အမှားဟူ၍ကား ဘယ်တော့မျှ မရှိ။ အရာရာကို သူသာသိသည့် “ကိုဖိုးသိ” ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာဝန်၏ စားပွဲတွင် ထိုင်ကြသည်။ မစ္စတာ ကီလာဒါကား ထိုစားပွဲတွင် လူတွင်ကျယ်ဖြစ်နေသည်။ အကြောင်းမှာ ဆရာဝန်မှာ လူပျင်းတစ်ယောက်၊ ကျွန်တော်က သူ့ကို လုံးဝဂရုမထားသည့် လူတစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့စားပွဲ၌ သူနှင့် သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်သည့် ရမ်ဆေးဆိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် စီလာသည်။ ရမ်ဆေးသည် မစ္စတာ ကီလာဒါကဲ့သို့ပင် တစ်မျိုးအားဖြင့် တစ်ယူသန်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ မြေထဲပင်လယ်သား ကိုဖိုးသိက သူ့ကိုယ်သူ ဟုတ်လျှင် ထင်သမျှကို ရမ်ဆေးက တူးတူးခါးခါးကြီး ဆန့်ကျင် သည်။ သူတို့နှစ်ယောက် အပြန်အလှန် ပြောကြဆိုကြ၊ ငြင်းကြခုံကြသည်မှာ အတောမသတ်တော့ပါ။ စကား အချေအတင်ပွဲသည်လည်း အင်မတိ အင်မတန် ပြင်းထန်လှသည်။

ရမ်ဆေးသည် အမေရိကန် သံအမှုထမ်းတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

ယခု ကိုဗေးမြို့၌ တာဝန်ထမ်းရွက်နေသည်။ သူသည် အနောက်အလယ်ပိုင်း သားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အဆီထူပြောသည့် သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အင်္ကျီ အပြင်ဘက်သို့ စုထွက်နေသည်။ တစ်လောက နယူးယော့မြို့သို့ ခဏ အလည်ပြန်ကာ သူ့မိန်းမကို ခေါ်ဆောင်လာပြီးနောက် ကိုဗေးမြို့သို့ ပြန်မည် ဖြစ်သည်။

မစ္စက် ရမ်ဆေးသည် တစ်နှစ်ခန့် အမေရိကန်သို့ ပြန်၍နေသည်။ သူသည် ချောမောလှပသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပြေပြစ်စွာ ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းတတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရွှင်မြူးစရာ စကားကိုလည်း ဆိုတတ်သူဖြစ်သည်။ သံမှူးဝန်ထမ်းဆိုသည် လခနည်းသည့် ဝန်ထမ်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သူ့အဝတ်အစားတို့မှာ ရိုးတာလှသည်။ သို့ရာတွင် နေရာ ဌာနနှင့် လိုက်အောင်၊ အချိန်အခါနှင့်လိုက်အောင် အဆင်အသွေး ပြေပြစ်စွာ ဝတ်ဆင်တတ်သည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏ ရိုးရိုးသားသား တန်ဆာဆင်မှုသည် အတင့်အတယ် ဖြစ်စေရုံမျှမက အဆန်းထဲတွင် အရိုးခံ အလှသည် ထွန်းထွက်နေသည်။ သူ့ကို ဂရုစိုက်၍ကား မကြည့်ရှုမိပါ။ သို့ငြား လည်း ရိုးဂုဏ်တစ်ခုကား ထူးထူးခြားခြား ရှိသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။ သူနှင့်တွေ့လျှင် အသိမ်အမွေ့ အမူအရာသဘောသည် တစ်ဖက်သားစိတ်ထဲ တွင် စွဲကျန်ရစ်စေခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။ ကုတ်အင်္ကျီ ကော်လက်ထက်က ထင်းခနဲနေသော ပန်းတစ်ပွင့်ကဲ့သို့ပင်တည်း။

တစ်ညနေတွင် ထမင်းစားပွဲ၌ ကျွန်တော်တို့ စကားဝိုင်းသည် အစီ အစဉ်မရှိဘဲ ပုလဲရတနာများအကြောင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ ယခုတလော အလွန်ပါးနပ်လှသော ဂျပန်တို့သည် ဓာတုဗေဒ ပုလဲများကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ကိုင်နေကြကြောင်း သတင်းစာများ၌ ဖတ်ရသည်။ သည်လိုဆိုလျှင် ပုလဲစစ်များ တန်ဖိုးလျော့ကျန်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆရာဝန်က ကောက် ချက်ချသည်။ ဓာတုဗေဒ ပုလဲများသည် အရောင်အသွေး အလွန်ကောင်း သည်ဟု ဆိုသည်။ မကြာမီမှာပင် အစစ်နှင့် ခွဲခြားမရနိုင်လောက်အောင် ထူးခြားကောင်းမွန်လာလိမ့်မည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

မစ္စတာ ကီလာဒါသည် သူ့အကျင့်ကို မဖျောက်နိုင်ဘဲ ထိုစကားဝိုင်းထဲ
 တစ်ဝင်လာသည်။ ပုလဲအကြောင်း သိသင့်သိထိုက်သည်တို့ကို ရှည်လျား
 ညွှန်စွာ ပြောသည်။ ရမ်ဆေးကား ပုလဲအကြောင်းကို ကောင်းကောင်း
 လှသူတစ်ယောက် မဟုတ်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။ သို့ငြားလည်း မြေထဲ
 လယ်သားကို အလဲထိုးရန် အခွင့်ကောင်းတစ်ခု အလွတ်မခံနိုင်ရကား
 ရမ်ဆေးသည် ထုံးစံအတိုင်းပင် ကီလာဒါကို ကတ်ဖဲ့လုပ်တော့သည်။

သို့နှင့် ငါးမိနစ်အတွင်းမှာပင် သူတို့နှစ်ယောက်သည် ဆူဆူပူပူ ငြင်းခုံ
 တကြသည်။ ယခင်ယခင်ပွဲများက မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ အပြောအဆို
 ထက်ထက်သန်သန်နှင့် ရွန်းရွန်းဝေဝေပင် သွက်လက်ချက်ချာခဲပုံများကို
 ကျွန်တော် ကြုံခဲ့ရဖူးလှပြီ။ ယခုအခါတွင်မူ ယခင်ယခင်တို့ထက် ပို၍ သွက်
 လက်ချက်ချာကာ ထက်သန်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်ချိန်တွင်ကား
 ရမ်ဆေး၏ စကားတစ်ခွန်းသည် သူ့အသည်းကို ခိုက်သွားသည်နှင့် ကီလာဒါ
 သည် စားပွဲကို ဝုန်းခနဲ ပုတ်ကာ အသံပို၍ ကျယ်လောင်စွာဖြင့် -

‘ဒီမှာ ကျွန်တော့်စကားကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းသိတာပေါ့
 ခဏ။ အခု ကျွန်တော် ဂျပန်သွားမယ့်ကိစ္စက ဂျပန်ပုလဲလုပ်ငန်းကိစ္စပဲ
 ခဏပျဟောဒီ စကားဝိုင်းထဲက ဘယ်သူမှ ကျွန်တော့်လောက် ပုလဲအကြောင်း
 သိဘူး။ ကျွန်တော့်စကား ဘယ်လောက်တာသွားတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ
 မလည်နိုင်ဘူးဗျာ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့ ပုလဲတွေအားလုံးကို
 ကျွန်တော် သိတယ်။ ဒီတော့ ပုလဲနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် မသိဘူးဆိုတဲ့
 စုံတွေဟာဆိုရင် သိနားလည်ဖို့ကို မလိုလို့ပဲ။ သိနားလည်ဖို့ကို ကျွန်တော့်
 မိမိ မလေးနက်လို့ပဲ’ ဟု ဆိုလေသည်။

ကျွန်တော့်အဖို့ကား မစ္စတာ ကီလာဒါ၏အကြောင်း တစ်စွန်းတစ်စ
 ရပေပြီ။ ယခင်ကမူ စကားအလွန်များပါသည်ဆိုသည့် မစ္စတာ ကီလာဒါ
 သည် သူ့အလုပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘယ်သူ့ကိုမျှ ဖွင့်ဟ မပြောဆိုခဲ့။ ရောင်းရေး
 ယ်တာ ကိစ္စတစ်ခုနှင့် ဂျပန်သို့ သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းမျှသာ သာမန်အားဖြင့်
 ပြောကြရသည်။ သူ့စကားဆုံးလျှင် မစ္စတာ ကီလာဒါသည် အောင်ပွဲရသူပမာ
 တစ်စားပွဲလုံးကို လှည့်၍ ကြည့်သည်။

‘ကျွန်တော့်လို ပုလဲပါရဂူတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်စိတစ်ဖက်တည်း
ဝေခွဲမရနိုင်တဲ့ ဓာတုဗေဒပုလဲတု အကောင်းဆုံးတော့ သူတို့ ဘယ်တော့
လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ’

ထို့နောက် သူသည် မစ္စက် ရမ်ဆေး ဝတ်ဆင်ထားသော ပုလဲပုတီး
ကို ညွှန်ကာ ‘ကျွန်တော့်စကားကို ယုံပါ မစ္စက် ရမ်ဆေး ခင်ဗျား။ ခင်ဗျား
အခုဝတ်ထားတဲ့ ပုလဲပုတီးဟာ အခုတန်ဖိုးထက် ဘယ်တော့မှ တန်ဖိုး
တစ်ပြားလျော့မယ် မဟုတ်ဘူး’ ဟု ဆိုလေသည်။

မစ္စက် ရမ်ဆေးသည် သိမ်မွေ့သူဖြစ်ရကား အနည်းငယ် မျက်နှာ
နီမြန်းသွားကာ ပုလဲပုတီးကို အင်အားထဲသို့ ထည့်လိုက်သည်။ ရမ်ဆေးသည်
ရှေ့သို့ တိုးလာပြီးလျှင် ကျွန်တော်တို့အားလုံးကို ကြည့်ကာ မျက်လုံးဖြင့်
တစ်ချက်မျှ ပြုံးပြလိုက်သည်။

‘မစ္စက် ရမ်ဆေးရဲ့ ပုလဲပုတီးလှလှလေးကို ပြောတာလား’

‘ချက်ချင်းသိတာပေါ့ဗျာ၊ ဟုတ်တယ်၊ မြင်မြင်ချင်းပဲ၊ အင်း၊ ဒီပုလဲက
တော့ တကယ့် အမျိုးကောင်း ပုလဲစစ်ပဲလို့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ မှတ်ချက်
ချလိုက်မိတယ်’

မစ္စတာ ကီလာဒါက အဖြေပေးသည်။

‘ဒီပုလဲပုတီးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ဝယ်ပေးတာတော့ မဟုတ်ဘူး
ခင်ဗျ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပုလဲပုတီး ဘယ်လောက်တန်တယ်ဆိုတာ သိရရင်တော့
အလွန် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းမှာပဲ’

‘အိုဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ ပုလဲဈေးမှာတော့ ဒေါ်လာ သောင်းငါးထောင်
ပတ်ဝန်းကျင်ပဲ ခင်ဗျ၊ ဒါပေမဲ့ ပဉ္စမရိပ်သာလမ်းမှာ ဆိုရင်တော့ ဒေါ်လာ
သုံးသောင်းဆိုရင်လည်း ကျွန်တော် မအံ့ဩပါဘူး’

ရမ်ဆေးသည် မထေ့တထေ့ ပြုံးလိုက်သည်။

‘အဲ၊ ဝယ်ခဲ့ရတဲ့ ဈေးကိုသိရင် ခင်ဗျား အံ့ဩသွားမှာပဲ၊ ကျွန်တော်တို့
နယူးယော့က မထွက်ခင်တစ်နေ့က ကုန်ပဒေသာစတိုးတစ်ခုမှာ ဝယ်ခဲ့တာဗျ
အဲဒီ ပုလဲပုတီးဟာ ဆယ့်ရှစ်ဒေါ်လာပဲ ပေးရတယ်ဗျား’

သိ
နဲ့
မှ
တီး
ျား
ဖိုး
နာ
ည်
ဖြင့်
က
က်
ဘူး
က
င်
တ
တို့
ဗျ

မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ မျက်နှာသည် ရဲခနဲ နီမြန်းသွားသည်။

‘ဘာ မဟုတ်တရုတ်ဗျာ၊ ပုလဲစစ်ရုံတင် မကဘူး၊ ဒီအရွယ်မျိုးနဲ့ ဒီလို ကောင်းတဲ့ ပုလဲကို ဒီတစ်ခါပဲ ကျွန်တော်ဖြင့် တွေ့ဖူးတယ်’

‘ကဲ ... ဒါဖြင့် ခင်ဗျား လောင်းမလား၊ ဒေါ်လာ တစ်ရာကြေးဗျာ၊ ဒီပုလဲပုတီးဟာ အတုကြီးလို့ ကျွန်တော် စိန်တယ်’

‘စိန်လိုက်ဗျို့’

‘ကွယ် အယ်လမာကလဲ၊ အစုအစစ် ခွဲခြားပြီးလောင်းလို့ ဘယ်ဖြစ်နိုင် ပါမလဲ’

မစ္စက ရမ်ဆေးက သူ့ခင်ပွန်းကို ပြောလိုက်သည်။

သူ့နှုတ်ခမ်းအစုံတွင် အပြုံးယဲ့ယဲ့ကလေး သမ်းနေသည်။ သူ့အသံ သည် သာယာညင်းပျောင်းပြီး ဖျောင်းဖျသံ ပါသည်။

‘ဘာလို့ မလောင်းရမှာလဲ၊ ဒီလို လွယ်လွယ်နဲ့ ပိုက်ဆံရတာမျိုးမှ မယူ လိုက်ရင် ကိုယ့်လောက်မိုက်တဲ့လူ ရှိဦးမလားကွ’

‘ဒါပေမဲ့ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး အတုအစစ် ခွဲခြားပြောနိုင်မလဲ၊ မစ္စတာ ကီလာဒါရဲ့ အဆိုကို ကျွန်မတစ်ယောက်ပဲ မှားတယ် ပြောနိုင်မှာပေါ့’

‘ကဲပါလေ၊ ခင်ဗျား ပုလဲပုတီးကို ခဏ ကြည့်စမ်းပါရစေဦး၊ အတု ဆိုရင် ကျွန်တော် ချက်ချင်းပဲ ဟုတ်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါ့မယ်၊ ဒေါ်လာ တစ်ရာလောက်တော့ ကျွန်တော် အဆုံးခံရပါတယ်ဗျာ’ ဟု မစ္စတာ ကီလာဒါက ထင်ရှ်ပြောသည်။

‘ဖြုတ်ပေးလိုက်ပါကွယ်၊ ဟောဒီက လူကြီးမင်း ကြည့်ချင်သလောက် ကြည့်ပါစေ’

မစ္စက ရမ်ဆေးသည် အနည်းငယ် ဆုတ်ဆိုင်းဆိုင်း ဖြစ်သွားသည်။ ပုလဲပုတီးကိုလည်း လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်လိုက်သည်။

‘ဖြုတ်လို့ မလွယ်ဘူးရှင်၊ ဒီတော့ မစ္စတာ ကီလာဒါအဖို့ ကျွန်မစကား ကိုပဲ အမှန်ယူပေတော့’

အကြောင်းမလှစရာ တစ်ခုခုတော့ ကြုံတွေ့ရလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်

သံသယဖြစ်မိသည်။ သို့ရာတွင် ဘယ်သို့ ဝင်၍ ပြောရမည်ကို စဉ်းစားချိန် မရလိုက်ပါ။

ရမ်ဆေးသည် ထိုင်ရာမှ ဝုန်းခနဲ ထလိုက်သည်။

‘နေ၊ ကျွန်တော် ဖြုတ်ပေးမယ်’

ထို့နောက် မစ္စတာ ကီလာဒါ လက်သို့ ပုလဲပုတီးကို ထိုးပေးလိုက်သည်။ မြေထဲပင်လယ်သားသည် အိတ်ထဲမှ မှန်ဘီလူးတစ်ခုကို ထုတ်ကာ ပုလဲပုတီးကို စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာ ကြည့်သည်။ ပြီးလျှင် သူ့မျက်နှာထက်၌ အောင်ပွဲရ အပြုံးတစ်ချက် သမ်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုမှ တစ်ဖန် သူသည် ပုလဲပုတီးကို ပြန်ပေးလိုက်ပြီးလျှင် စကားပြောရန် အရှိန်ယူသည်။ ထိုခဏမှာပင် သူသည် မစ္စက ရမ်ဆေး၏ မျက်နှာကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ရမ်ဆေး၏ ဇနီးသည်၏ မျက်နှာသည် ချက်ချင်းပင် မူးမေ့သွားတော့မတတ် ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်လာသည်။ သူ့မျက်နှာတွင် သွေးတစ်စက်မှ မရှိတော့ပါ။ မစ္စတာ ကီလာဒါကိုသာ စိုးရွံ့သော မျက်လုံးဝိုင်းကြီးများနှင့် စိုက်ကြည့်နေသည်။ ထိုမျက်လုံးအစုံတွင် အပူတပြင်း တောင်းပန်ရိပ်တို့ ယှက်သန်းလာသည်။ ထိုအရိပ်အယောင်တို့သည် ထင်ရှားလွန်းရကား ယင်းကို ဘာကြောင့် သူ့ယောက်ျား မမြင်သည်ကို ကျွန်တော် အံ့ဩမဆုံးတော့ပါ။

မစ္စတာ ကီလာဒါကား ပါးစပ်အဟောင်းသားနှင့် ကြောင်၍ ကြည့်နေသည်။ သူ့မျက်နှာသည် ချက်ချင်း နီမြန်းလာသည်။ ထို့နောက် မနည်းပင် ကုန်ဆည်ရန် ကြိုးစားနေသည်ကို အထင်အရှား တွေ့ရသည်။

‘ကျွန်တော် မှားသွားပါပြီ ခင်ဗျာ၊ ဒီပုလဲဟာ အတုပဲ၊ အလွန်ကောင်းတဲ့ အတုပဲ၊ မှန်ဘီလူးနဲ့ ကြည့်လိုက်တော့မှပဲ အစစ်မဟုတ်မှန်း ကြည့်ကြည့်ချင်း ကျွန်တော်သိတာပဲ ခင်ဗျာ။ အင်း ... ဒီလောက်ကောင်းတဲ့ ပုလဲဟာ ဆယ့်ရှစ် ဒေါ်လာတော့ တန်မှာပဲ ခင်ဗျ’

ထို့နောက် မစ္စတာ ကီလာဒါသည် ဒေါ်လာ တစ်ရာတန်တစ်ရွက်ကို အိတ်ထဲမှထုတ်ကာ စကားတစ်ချွန်းမျှမပြောဘဲ ရမ်ဆေးလက်သို့ ကမ်းလိုက်သည်။

‘ကဲ ... အဲဒါ သင်ခန်းစာပဲ ခင်ဗျ။ ခင်ဗျား အလွန်အကျွံ မပြောမိဖို့ ဆင်ခြင်ပေတော့’ ဟု ပြောကာ ရမ်ဆေးသည် ရာတန်ကို လှမ်းယူလိုက်သည်။

ရာတန် ဒေါ်လာကို ကိုင်ထားသော မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ လက်များသည် တဆတ်ဆတ် တုန်နေသည်ကို ကျွန်တော် သတိထားလိုက်မိသည်။

ထိုသတင်းသည် ခါတိုင်း သတင်းစကားတို့ကဲ့သို့ပင် တစ်သင်္ဘောလုံး သိပ္ပံနည်းသွားသည်။ ထိုညနေတွင် မစ္စတာ ကီလာဒါသည် တွေ့သမျှ လူအပေါင်း၏ အကျိုးစွယ်ကို ခံရလေသည်။

‘ကိုဖိုးသိကြီးတစ်ယောက် လူမိတာ နာတယ်ဟေ့’ ဟူသော စကားသည် ပြက်လုံးကောင်းတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ သို့ရာတွင် မစ္စက ရမ်ဆေးကား ခေါင်းကိုက်သည်ဆိုကာ အခန်းအစားနေလေသည်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်တွင် ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာမှထပြီးနောက် မှတ်ဆိတ်မွေး ရိတ်နေသည်။ မစ္စတာ ကီလာဒါကား အိပ်ရာထက်တွင် ပိုမိုကရက်သောက်နေသည်။ ထိုခဏတွင် တံခါးခြစ်သံလိုလို ကြားရပြီး တံခါးအောက်မှ စာတစ်စောင် ဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ တံခါးဖွင့်၍ ကြည့်သည့်အခါ မည်သူ့ကိုမျှ မတွေ့ရပါ။ စာအိတ်ကို ကောက်ယူကြည့်လိုက်လျှင် မစ္စတာ ကီလာဒါ၏ စာမှန်း သိရသည်။ နာမည်ကို စာလုံးကြီးနှင့် ရေးထားသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ထံသို့ ကမ်းလိုက်သည်။

‘ဘယ်သူ့ဆီက စာများလဲဗျ’ ဟု ပြောပြောဆိုဆို ဖွင့်လိုက်ပြီးနောက် အိမ်’ ဟု အော်လိုက်သည်။

စာအိတ်ထဲမှ ထွက်လာသည်မှာ စာမဟုတ်ပါ။ ရာတန် ဒေါ်လာတစ်ရွက်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ကာ မျက်နှာရဲလာသည်။ စာအိတ်ကို အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ဆုတ်ဖြဲပြီးနောက် ကျွန်တော့်ကို ပေးသည်။

‘တစ်ဆိတ် ဝန်မလေးရင် အပြင်ဘက် ချလိုက်စမ်းပါဗျာ’ သူပြောသည့်အတိုင်း စာအိတ်စုတ်ကို အပြင်သို့ ချလိုက်ပြီးနောက်

အပြုံးတစ်ချက်ဖြင့် သူ့ကို ကြည့်လိုက်မိသည်။

‘အသုံးမကျတဲ့ လူအတစ်ယောက် ဖြစ်မှာကိုတော့ ဘယ်သူ ခံချင်ပါ
မလဲဗျာ’

မစ္စတာ ကီလာဒါက ဆိုသည်။

‘ပုလဲပုတီးက အစစ်လားဗျ’

‘အင်း၊ ကျွန်တော့်မှာသာ ဇနီးချောချောလေး တစ်ယောက်ရှိရင်
ကိုယ်က ဝေးမှာနေပြီး သူ့ကို နယူးယော့မှာ တစ်နှစ်လောက် ဘယ်သွားနေ
ခိုင်းပါမလဲဗျာ’ ဟု မစ္စတာ ကီလာဒါက ဆိုသည်။

ထိုအခိုက်တွင် ကျွန်တော်သည် မစ္စတာ ကီလာဒါကို လုံးလုံးလျားလျား
မနှစ်သက်ချင်စိတ် မဖြစ်ချင်တော့ပါ။ မစ္စတာ ကီလာဒါသည် အိတ်ထဲမှ
အိတ်ဆောင်စာအုပ်ကလေးကို ထုတ်ကာ ရာတန်ဒေါ်လာကို သေချာစွာ
ထည့်လိုက်လေသည်။

သြော် ချစ်ကြပေတယ်*

တက်တိုး

ကျွန်ုပ်သည် လင်ဒန်ကို ခင်မင်လှသည် မဟုတ်ပါ။ သူသည် ကျွန်ုပ်တို့ ပါဝင်သော ကလပ်အသင်းသားတစ်ဦးဖြစ်သဖြင့် နေ့လယ်စာ စားပွဲတွင် မကြာခဏ သူ့ဘေးနားတွင် ကျွန်ုပ် ထိုင်ရသည်။ သူသည် အင်္ဂလိပ်တရားရုံးကြီးတွင် တရားသူကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော အမှုများ နားထောင်လို၍ သွားသောအခါ သူက ကျွန်ုပ်အား နေရာထိုင်ခင်းကောင်းကောင်းပေးပေသည်။

လင်ဒန်သည် တရားသူကြီး အဝတ်အစားဖြစ်သော ဆံပင်တုနှင့် စတီရိုကြီး ဆင်မြန်းထားသောအခါ သူ့မျက်နှာဖြူဖြူရှည်ရှည် မျက်လုံးပြာပြာနှင့် မျက်နှာထားခပ်တင်းတင်းတို့ကြောင့် ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ရာပင်ဖြစ်လေတော့သည်။

သူသည် တရားအတိုင်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ထောင်ဒဏ်ပေးခါနီးတွင် တရားခံအား ပြောဆိုဆုံးမနေသည်

* ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုတိုများနှင့် တက်တိုး၏ ရှင်းပြချက်။ တ-ကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ တက်တိုးစာပေ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်။

မှာ အတော်ပင် ခံ့ညားလေးစားဖွယ် ဖြစ်သဖြင့် ကြားရသည့် ကျွန်ုပ်မှာ တရားခံအစား ကြားထဲက အနေအထိုင် ခက်လှတော့သည်။

ကလပ်တွင်ကား သူသည် ဖော်ဖော်ရွေရွေ ရှိပေသည်။ နေ့လယ်စာ စားပွဲတွင် သူစီရင်ခဲ့ရသော အမှုများအကြောင်းကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ပြောပြ၍ ဆွေးနွေးလေ့ရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ယခင်က သူ့အပေါ်ထားရှိခဲ့သော အာဃာတကလေးမှာ ပျက်ပြားပျောက်ကွယ်သွားလေတော့သည်။

တစ်ခါက ကျွန်ုပ်က သူ့အား တရားခံတစ်ယောက်ကို သေစားသေစေ အမိန့်ပေးလိုက်သည့်အခါတွင် စိတ်မထိခိုက်ပေဘူးလားဟု မေးကြည့်သော အခါ သူက ဝိုင်အရက်ကို အာရုံခံ စုပ်လိုက်ပြီးမှ -

‘မထိခိုက်ပါဘူးဗျာ၊ တရားခံအဖို့ တရားသဖြင့် အစစ်အဆေးခံရ ပြီးပြီဟာ၊ ပြီးတော့ ကျုပ်ကလည်း သေသေချာချာ အမှုသွားအမှုလာကို ကြည့်ပြီးမှ နိဂုံးချုပ်တယ်။ ဂျူရီလူကြီးတွေကလည်း တရားခံမှာ အပြစ် ရှိတယ်လို့ ထင်တဲ့အကြောင်း ပြောပြကြတယ်’

‘ဒီတော့ ကျုပ် သူ့ကို သေစားသေစေ အမိန့် ပေးလိုက်တာဟာ သူ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အပြစ်ဒဏ်ကိုသာ ပေးတာပဲ။ ကျုပ် ဘာလို့ စိတ်ထိခိုက်ရ မှာလဲ။ တရားခံက ထလာတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ဒီအမှုအကြောင်းကို ကျုပ်ရဲ့ ခေါင်းထဲက ထုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ စိတ်မနိုင်တဲ့လူသာ စိတ်ထိခိုက်မှာပေါ့ဗျာ’ ဟု ပြောပြလေသည်။

လင်ဒန်သည် ကျွန်ုပ်အားစကားစမြည်ပြောရန် လိုလားသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား ကလပ်တွင်သိသော အသိအကျွမ်းမျှသာ သဘောထားသည်ဟု ကျွန်ုပ် မှတ်ထင်ခဲ့မိသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တွင် သူ့ထံမှ သံကြိုးတစ်စောင် ရသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် အံ့အားကြီးသင့်နေမိပါတော့သည်။ သူ့သံကြိုးက သူသည် အီတလီ အပန်းဖြေစခန်း ‘ရိုင်ဗီရာ’သို့ သွား၍ အပန်းဖြေမည်။ အီတလီသို့အသွားတွင် ကျွန်ုပ်ထံတွင် နှစ်ရက် သုံးရက် ဝင်၍ တည်းခိုလိုပါ သည်ဟု ဆို၏။

ကျွန်ုပ်ကလည်း အလည်လာမည်ဆိုသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကြောင်း သူ့

ထံသို့ ထိုသံကြီး ပြန်လိုက်သည်။ သူ့ကို မီးရထားဘူတာရုံတွင် သွားကြိုသော အခါ ကျွန်ုပ်စိတ်မှာ အတော်ပင် လှုပ်ရှားသွားပါသည်။

သူရောက်လာသောနေ့ညစာစားပွဲတွင် စကားပြောဖော်ရလေအောင် ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏အိမ်နီးချင်း မစ္စဂရေးကို ထမင်းစားဖိတ်ထားသည်။ မစ္စဂရေးမှာ အသက် အတော်ကြီးရင့်နေပြီဖြစ်သော အပျိုကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ အသက်ကြီးသော်လည်း ရုပ်ရည်သားနား၍ အပြောအဆိုကောင်းပေ သည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဇည့်သည်တို့အား စားကောင်းသောက်ဖွယ်များ ကောင်းစွာကျွေးမွေးပါသည်။ လင်ဒန်သည် ကျွန်ုပ်တည်သော ကောက်တေး အရက်ကို သဘောမကျသော်လည်း ဝိုင်အရက်ကိုမူ နှစ်သက်လေသည်။ မစ္စဂရေး၏ အပြောအဆိုကိုလည်း နှစ်သက်သဖြင့် သူသည် ကျွန်ုပ်တွေ့ကြုံ ခဲ့ဖူးသည်နှင့် မတူဘဲ အထူးပင် ရွှင်လန်းဖော်ရွေနေပေတော့သည်။

လင်ဒန်သည် တရားသူကြီးဖြစ်သဖြင့် မျက်နှာထားတင်းတင်းကြီး နေလေ့ရှိသော်လည်း ရုပ်ရည်သားနား၍ အပြောအဆိုကောင်းသော အပျို ကြီးမစ္စဂရေးနှင့် တွေ့ဆုံရသဖြင့် အတော်ပင် ကျေနပ်နေလေရကား ဘရန်ဒီ အရက် တမြဲနှင့် စကားတဖောင်ဖောင် ဖြစ်နေလေတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အတော်ပင် စိတ်ကြည်ရွှင်ကြသဖြင့် မစ္စဂရေးက ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်အား နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်စာ ဖိတ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်က ပြန်မပြောရခင်ပင်လျှင် လင်ဒန်က စိတ်အားထက်သန်စွာ ဖိတ် ကြားချက်ကို လက်ခံလိုက်လေသည်။

‘အတော်ကို ဖော်ရွေတဲ့ မိန်းမပဲ။ စဉ်းစားဉာဏ်လည်း ရှိတယ်။ ငယ်ငယ်တုန်းက အတော်ချောမှာပဲ။ အခုတောင် မဆိုးလှဘူးဗျ။ သူ ဘာဖြစ် လို့ အိမ်ထောင်မပြုသလဲ’ ဟု လင်ဒန်က မစ္စဂရေး ပြန်သွားသောအခါ မေးလေသည်။

‘သူ့ကို ကြိုက်မယ့်သူမရှိလို့ ပြောတာပဲ’

‘ဟာ - မဖြစ်နိုင်တာ။ မိန်းမတွေဟာ အိမ်ထောင်ပြုရမယ်။ အိမ်ထောင်

မပြုဘဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေချင်တဲ့ မိန်းမတွေ သိပ်ပေါတာပဲ။ ကျုပ်ဖြင့် သူတို့ကိုမြင်ရတာ စိတ်တိုတယ်’

မစ္စဂရေးသည် စိန်ဂျူးရပ်ကွက်တွင်ရှိသော ပင်လယ်နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်နေသော အိမ်တစ်ဆောင်တွင် နေသည်။ ကျွန်ုပ်နေသော ကက်ဖဲယက် နှင့် နှစ်မိုင်ခန့် ကွာလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်သည် နောက်နေ့ နာရီပြန် နှစ်ချက်တွင် မော်တော်ကားနှင့် မစ္စဂရေးတို့အိမ်သို့ သွားကြရာ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဧည့်ခန်းတွင်ထိုင်၍ စောင့်နေကြရသည်။

မစ္စဂရေး ဧည့်ခန်းထဲသို့ လာပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် ပြီးနောက် ‘ရှင်တို့အတွက် မမျှော်လင့်တဲ့ဟာတစ်ခု ရှိထားတယ်။ ကရိတ်တို့ လင်မယားကိုလည်း ဖိတ်ထားတယ်’ ဟု ဆိုလေသည်။

‘ဪ ... ခင်ဗျားနဲ့ သူတို့နဲ့ သိသွားပြီလား’

ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်ပါသည်။

‘ဒါကတော့လေ အိမ်နီးချင်းလည်းဖြစ်နေ၊ ပင်လယ်ကမ်းစပ်မှာလည်း အတူရေချိုးနေကြတော့ စကားမပြော မကောင်းပေဘူးပေါ့။ ဒါနဲ့ ကျွန်မကပဲ သူတို့ကို စကားစပြောရာက ဒီနေ့ နေ့လယ်စာစားဖို့ ဖိတ်တော့ သူတို့လည်း လာပါမယ်လို့ ကတိပေးကြတယ်’ ဟုဆိုကာ မစ္စဂရေးကပင် လင်ဒန်ဘက်သို့ လှည့်ပြီးလျှင် ‘သူတို့ကို ရှင်နဲ့ဆုံပေးချင်တယ်။ သူတို့နဲ့တွေ့ရမှာ ဝန်မလေးဘူး မဟုတ်လား’ ဟု မေးလေသည်။

‘မစ္စဂရေး ခင်ဗျားမိတ်ဆွေဆိုရင် ဘယ်သူ့ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျုပ် တွေ့ချင် ပါတယ်။ တွေ့ရမှာ ဝမ်းသာပါတယ်’ ဟု လင်ဒန်က ထူးထူးခြားခြား ဖော်ရွေစွာ ပြန်ပြောလေသည်။

‘ကရိတ်တို့ လင်မယားကတော့ ကျွန်မမိတ်ဆွေတွေတော့ မဟုတ် ပါဘူး။ သူတို့ကို တွေ့နေတာတော့ အတော်ကြာပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ မနေ့ကမှ စကားပြောမိကြတယ်။ ဒီလိုလင်မယားမျိုး တွေ့ရတာ စာရေးဆရာနဲ့ တရား သူကြီးတို့အဖို့ အတော်ဟန်မှာပဲ’ ဟု မစ္စဂရေးက ပြောလိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်မှာမူ ကရိတ်တို့အကြောင်းကို မစ္စဂရေးထံမှ အတော်များများ

ကြားရဖူးပါပြီ။ ကရိတ်တို့ လင်မယားသည် မစွဲဂရေ၏အိမ်နှင့် ကပ်လျက် ရှိသော အိမ်ကုပ်ကလေးတွင် လာရောက်နေထိုင်ကြသည်။

အစကနဦးကမူ မစွဲဂရေက အိမ်နီးချင်းရောက်လာပြီဖြစ်ရာ အိမ်နီးချင်းမှာ သူ့အဖို့ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်လေမလားဟု စိုးရိမ်မိသည်။ သို့ရာတွင် ရောက်လာကြပြီး မကြာမီခင်ပင်လျှင် မစွဲဂရေသည် သူတို့ လင်မယားမှာ သူတို့အိမ်နီးချင်းများနှင့် မိတ်ဖွဲ့လိုသော ဆန္ဒမရှိကြောင်း သိရသဖြင့် စိတ်သက်သာရာရမိလေသည်။

ရပ်ကွက်ငယ်ကလေးထဲတွင် အတူနေကြသဖြင့် တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်မျှ မျက်နှာချင်းဆိုင် ဆုံကြသော်လည်း သူတို့၌ အသိဖွဲ့လိုသောဆန္ဒ ရှိပုံမရပေ။ သူ့အား လာရောက်မိတ်ဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့် အနှောင့်အယှက်မပေးသဖြင့် စိတ်မဆိုးသော်လည်း မစွဲဂရေသည် သူတို့၏ မေးထိုင်ပုံကို ကြည့်ပြီးလျှင် အံ့ဩသလိုလို ဖြစ်မိလေသည်။ ယင်းသို့ သူတို့က ရှိမိတ်မဖွဲ့လျှင် တစ်နေ့နေ့တွင် မစွဲဂရေက စ၍ မိတ်ဖွဲ့လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်ခဲ့မိသည်။

တစ်ခါကလည်း မစွဲဂရေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အတူတွဲ၍ လမ်းလျှောက်လာကြရာ ကရိတ်တို့လင်မယားနှင့် လမ်းတွင် ဆုံတွေ့သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတို့လင်မယားကို သေသေချာချာ စိုက်ကြည့်ရလေသည်။

ကရိတ်မှာ ရုပ်ရည်သားနားသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ အသားဖြူ၍ သူ့မျက်နှာမှာ ရိုးသားပုံရသည်။ ဆံပင်အတော်ထူ၍ နှုတ်ခမ်းမွေးကလေးရှိသည်။ သူ့ကိုကြည့်ရသည်မှာ ငွေကြေး အတော်အတန်ချမ်းသာ၍ အလုပ်လုပ်တော့ဘဲ အငြိမ်းစားနေသော ပွဲစားတစ်ဦးနှင့် တူလှတော့သည်။

သူ့ဇနီးမှာ ယောက်ျားမျက်နှာပေါက်ရှိ၍ ရုပ်ရည်အားဖြင့် အတော်ပင်ညံ့သည်ဟု ဆိုရချေမည်။ သွက်လက်ခြင်း အတော်နည်းပါး၍ နှာခေါင်းကြီးသည်။ ပါးစပ်ကျယ်သည်။ အသားအရေ ကြမ်းတမ်းပုံရသည်။ အရပ်မြင့်သည်။ မျက်နှာထား တည်လွန်းလှသည်။ ရုပ်အတော်ပင် ရင့်နေသော်လည်း ဝတ်စားထားသည်မှာ (၁၈)နှစ်အပျိုကလေး အရုံးပေးရလောက်

သည်။ ယင်းသို့ပြင်ဆင်ထားသော်လည်း မစွမ်းကရိတ်မှာ အသက်လေးဆယ် ရှိလောက်ပြီ။

သူတို့လင်မယားကိုကြည့်ရသည်မှာ ခင်ပွန်းက သာမန်လူတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ဇနီးက အပေါက်ဆိုးပုံရသည်။ ကျွန်ုပ်က မစွဂရေးအား သူတို့ လင်မယားက အသိမလုပ်ချင်သည်မှာ သူ့အဖို့ ကံကောင်းသည်ဟု ယူဆ အပ်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

‘ဒါပေမဲ့ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ သဘောကျစရာ အချက်တစ်ခုရှိတယ်’ ဟု မစွဂရေးက ဆိုသည်။

‘ဘာအချက်လဲ’

‘သူတို့လင်မယား ချစ်ကြပေတယ်။ သူတို့ကလေးကိုလည်း သူတို့ သိပ်ချစ်ကြတာပဲ’

ကရိတ်တို့တွင် အခါမလည်သေးသော သားကလေးတစ်ယောက် ရှိသည်။ ထိုအချက်ကို ထောက်ရှု၍ မစွဂရေးက သူတို့နှစ်ယောက် အိမ်ထောင် ကျသည်မှာ မကြာလှသေးဟု တွက်ဆပေသည်။ သူသည် သူတို့၏ကလေးကို ကြည့်၍ စိတ်ဝင်စားနေမိသည်။

နံနက်တိုင်း သူတို့လင်မယားသည် ကလေးကို လမ်းလျှောက်သင် ကြသည်။ ကလေးနှင့် နေရသည်မှာ သူတို့အဖို့ စိတ်ကြည်နူးဖွယ်ဖြစ်သည်ဟု မစွဂရေးက ထင်မိ၏။ (၁၅) မိနစ်ခန့် ကလေးကို မြူပြီးနောက် အထိန်း လက်သို့ အပ်လိုက်ကြသည်။ အထိန်းက ကလေးကို လှည်းကလေးပေါ်တွင် တင်၍ တွန်းသွားရာ သူတို့နှစ်ယောက်က မျက်စိတစ်ဆုံးကြည့်၍ ပြန်ခဲ့ ကြသည်။

မစွဂရေးသည် သူတို့နှစ်ယောက် လက်တွဲ၍ သူတို့၏ ခြံမြက်ခင်း ပေါ်တွင် လမ်းလျှောက်နေသည်ကို မြင်ရတတ်သည်။ သူတို့သည် ယင်းသို့ လမ်းလျှောက်နေစဉ် အခြားလင်မယားများနည်းတူ စကားစမြည် ပြောလေ့ မရှိ။ သူတို့အဖို့ နှစ်ဦးတွဲဖက်နေရသည်မှာ ပျော်လွန်းလှ၍ စကားပြောရန်ပင် မလိုသကဲ့သို့ ဖြစ်နေလေသည်။

မစ္စဂရေးသည် ယင်းသို့ မျက်နှာထားဆိုးဆိုး မိန်းမကြီးက သူခင်ပွန်း အပေါ်တွင် ယုယပုံကို မြင်ရသည့်အခါ အသည်းခိုက်သွားလေတော့သည်။ မစ္စဂရိတ်က သူခင်ပွန်းသည်၏ အကျိုးကို ဖန်ခါနေသည်မှာ မစ္စဂရေးအဖို့ အလွန်လှသော ရှုခင်းတစ်ခုဖြစ်နေတော့သည်။ သူခင်ပွန်း၏ ခြေအိတ်ကို စာထားပေးလိုလွန်းလှ၍ ခြေအိတ်တွင် အပေါက်ကလေးများ တမင်သက်သက် ဖောက်ထားလေသလားဟု မစ္စဂရေးက တွေးထင်မိသည်။

ကရိတ်ကလည်း သူ့ဇနီးကို အလွန်ချစ်ပုံရသည်။ သူသည် သူ့ဇနီးကို မကြာခဏ လှမ်း၍ ကြည့်တတ်ရာ သူ့ဇနီးကလည်း ထိုနည်းအတူပင် လှမ်းကြည့်လေရာ အကြည့်ချင်းဆုံသောအခါ နှစ်ယောက်သား ပြုံးကြသည်။ ကရိတ်က သူ့ဇနီး၏ ပါးကလေးကို လက်ညှိုးကလေးနှင့်တို့၍ ကျီစယ်လိုက်သည်။ အရွယ်ငယ်သူများ မဟုတ်သဖြင့် သူတို့ကျီစယ်ပုံကို ကြည့်ရသည်မှာ ဖိတ်ထိခိုက်စရာပင်တည်း။

ကျွန်ုပ်တို့ပင် မစ္စဂရေး ဘာကြောင့် အိမ်ထောင်မပြုသည်ဆိုသည့် အကြောင်းကို မတွေးဆတတ်ပေ။ လင်ဒန်ပြောသည့်အတိုင်းပင် သူ့ရုပ်ရည် နှင့်ဆိုလျှင် ကြိုက်သူပေါ်နိုင်ပေသည်။ သူကဲ့သို့ ကရိတ်တို့ ဇနီးမောင်နှံ ချစ်ခင်ကြသည်ကို မြင်သောအခါ အပျိုကြီး၏စိတ်တွင် အချိန်မီ လင်သား မယူလိုက်မိသည့်အတွက် နောင်တရသည့်စိတ်ကလေး ပေါ်ကောင်း ပေါ်ပေလိမ့်မည်။

ချမ်းသာသူခ အပြည့်အစုံရရှိဖို့ ခဲယဉ်းလှသည်။ သို့ရာတွင် ဤဇနီး မောင်နှံမှာ အိမ်ထောင်မှု ချမ်းသာသူခ အတော်ပင် ပြည့်စုံဟန်ရှိပေသည်။ သူတို့ကြည့်ပြီးလျှင် မစ္စဂရေးမှာ တစ်ကိုယ်တည်း အပျိုကြီးလုပ်နေမိသော ကြောင့် ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးချမ်းသာ စည်းစိမ်ကို လက်လွတ်ရသည် ဟူ၍ မတွေးဘဲ မနေနိုင်ရှာပေ။

အပျိုကြီး မစ္စဂရေးသည် ကရိတ်တို့ ဇနီးမောင်နှံအကြောင်းကို မသိသော်လည်း သူ့စိတ်ကူးနှင့်သူ သူတို့၏အကြောင်းကို ထိုးဇာတ်ကလေး တစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ကြည့်သည်။ သူတို့အလိုအားဖြင့် ကရိတ်တို့ ဇနီး

မောင်နံသည် ငယ်ရည်းစားများ ဖြစ်ကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် နှစ်ဆယ် ကျော်လောက်က လူငယ်တို့သဘာဝ ချစ်ကြိုက်ကြသည်။

ကရိတ်မှာ သူ့ရည်းစား အိန်ဂျယ်လာကို လက်ထပ်လိုသော်လည်း ငွေကြေးဟူ၍ တစ်ပြားတစ်ချပ်မျှ မရှိချေ။ အိန်ဂျယ်လာမှာလည်း ဆင်းရဲသူ ကလေးဖြစ်သဖြင့် ငွေကြေးကိစ္စ၌ မည်သို့မျှ မတတ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သူတို့ နှစ်ယောက် အိမ်ထောင်ပြုဖို့အရေးမှာ မဖြစ်နိုင်သေးပေ။ သို့ရာတွင် အချစ် စစ်နှင့် ချစ်သူတို့အဖို့ မျှော်လင့်ချက်ကုန်သည်ဟူ၍ မရှိချေ။

ကရိတ်က တောင်အမေရိကပြည် သို့မဟုတ် ပသျူးကျွန်းဆွယ် စသည့် တစ်နေရာရာကို သွား၍ ငွေကြေးရှာဖွေရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်သည်။ ကရိတ်သွားနေခိုက် အိန်ဂျယ်လာ သူ့အမေ မုဆိုးမကြီးနှင့် နေရရှာသည်။

ချစ်သူနှစ်ဦးတို့အဖို့ မျှော်လင့်ချက်အတိုင်း မဖြစ်ချေ။ ကရိတ်သည် ထင်ကြေးမကိုက်ဘဲ ငွေကြေးရှာ၍ မရရုံသာမက အသက်နှင့်ကိုယ် တည်မြဲ မှုကိုပင် အတော် ကြီးစားရရှာသည်။ ထွက်သွားပြီး ငါးနှစ်လောက်ကြာသော် လည်း ကရိတ်မှာ ဆင်းရဲမြဲ ဆင်းရဲနေလေသည်။

အိန်ဂျယ်လာအဖို့ အချစ်ထက် မြတ်သောအရာ မရှိဟု ယူဆသဖြင့် ကရိတ်ထံသို့ လိုက်သွားပြီးလျှင် ဆင်းရဲလျှင် ဆင်းရဲချင်း၊ ချမ်းသာလျှင် ချမ်းသာချင်းဆိုသလို ကျေနပ်စွာ နေထိုင်ပေါင်းသင်းမည်ဟု ကြံရွယ်သော် လည်း မွေးသမိခင်ကြီးမှာ အိပ်ရာတွင် လဲနေသော နာတာရှည် လူမမာကြီး ဖြစ်နေသောကြောင့် မိခင်ကြီးကိုပစ်၍ မလိုက်နိုင် ဖြစ်နေရှာသည်။ ထို့ကြောင့် ချစ်သူနှစ်ဦးသည် အိမ်ထောင်မပြုနိုင်သေးဘဲ သည်းခံ၍သာ နေကြလေသည်။

ယင်းသို့လျှင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်သွားလေရာ ကရိတ်၌ ဆံဖြူ လာလေပြီ။ အိန်ဂျယ်လာမှာလည်း ဒုက္ခအပေါင်းကို ကျရှုံးခံရသဖြင့် မျက်နှာ ထား တင်းမာမာကြီးဖြစ်ကာ အိုစာနေလေတော့သည်။ သူ့သူငယ်ချင်း မိန်းမပျိုတို့မှာ အသီးသီး အိမ်ထောင်ကျ၍ ကလေးရကုန်ကြလေပြီ။ သူသည် ကား မိခင်ကို ပြုစုရသည့် ဝတ္တရား အချုပ်အချယ်ကြီးနှင့်ပင် ရှိလေသေးသည်။

အိန်ဂျယ်လာသည် သူ့ရည်းစား ကရိတ်က လူအိစနာဖြစ်သွားသဖြင့် ချစ်မှ ချစ်ပါ့မလားဟု အောက်မေ့ကာ စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်နေရှာသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ (ဆယ်နှစ်၊ ဆယ့်ငါးနှစ်၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်) ဆိုသလို ကြာသွား ပြီးနောက် ကရိတ်ထံမှ သူ့တွင် အိမ်ထောင်ပြုလောက်အောင် ငွေကြေးရှိလာ ပြီဖြစ်သောကြောင့် အိန်ဂျယ်လာသာ သူ့ကိုချစ်နေသေး၍ အိမ်ထောင်ပြုလို ပါသေးလျှင် သူ ချက်ချင်းပြန်လာခဲ့မည်ဆိုသော စာတစ်စောင် ရောက်လာ လေသည်။ ထိုအခိုက်၌ပင်လျှင် ကံကောင်းထောက်မ၍ အိန်ဂျယ်လာ၏ မိခင်သည် ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားလေသည်။

သူတို့နှစ်ယောက် တွေ့ကြသောအခါ ကရိတ်မှာ ဆံဖြူနေသော် လည်း အတော်ပင် ငယ်သေးကြောင်း အိန်ဂျယ်လာတွေ့၍ အံ့အားသင့်မိ လေသည်။ ကရိတ်သည် ယခင်ကကဲ့သို့ပင် ချောမောနေသေးသည်။ အိန်ဂျယ်လာမှာ ကရိတ်နှင့်စာလိုက်လျှင် အတော်ပင် အိုနေလေပြီ။

ထိုပြင်လည်း အိန်ဂျယ်လာမှာ တစ်သက်လုံး အိမ်ကခွာသူ မဟုတ် သဖြင့် ဗဟုသုတမရှိဘဲ တောကျနေလေတော့သည်။ ကရိတ်မှာမူ နိုင်ငံခြား အရပ်ရပ်သို့ ရောက်ဖူးနေသောကြောင့် ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံ၍ တိုင်းကြီး ပြည့်ကြီးသား ဆန်လေသည်။

ယင်းသို့ အခြေချင်းကွာ၍ အသွင်ခြားနေသောကြောင့် အိန်ဂျယ်လာ က ကရိတ်အား လွန်ခဲ့သည့် အနှစ်နှစ်ဆယ်က ထားခဲ့သော ကတိ၏ အချုပ် အချယ်မှ လွတ်လိုက်သည်တွင် ကရိတ်က ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် 'အိန်ဂျယ်လာရယ် မင်းက ငါ့ကို မချစ်တော့ဘူးလားကွယ်' ဟု ငိုသံပါကြီးနှင့် ပြောလေသည်။

ထိုအခါ အိန်ဂျယ်လာသည် ကရိတ်၏ အချစ်စစ် အချစ်မှန်ကို သိရ၍ အလွန်အမင်း ဝမ်းမြောက်ကျေနပ်ကာ မျက်နှာရွှင်လန်းလေတော့သည်။ သူ့ကိုယ်သူ အိစနာကြီးပါဟူသော အစွဲကို ဖျောက်ပစ်လိုက်ပြီးလျှင် တစ်သက်လုံး မျှော်မှန်း၍ ဒုက္ခခံကာ စောင့်လာခဲ့ရသော အချစ်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်သဖြင့် အိန်ဂျယ်လာ၏စိတ်သည် သစ်လွင်လန်းဆန်းလာလေသည်။ ကရိတ်ကလည်း မြဲသည့်သစ္စာနှင့် ချစ်လာရသော အိန်ဂျယ်လာကို ရည်းစား

ဖြစ်စ အသက် (၁၈) နှစ်အရွယ် အပျိုကလေးဟုပင် အောက်မေ့ရှာသည်။

‘ဟာ ... ခင်ဗျားပြောတဲ့ဟာကို ကျုပ် တစ်လုံးမှ မယုံဘူး’ ဟု ကျွန်ုပ်က မစွဲဂရေး ပြောပြသော ကရိတ်တို့အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်လေသည်။

‘ဟင် ... ရှင်ယုံရလိမ့်မယ်။ မယုံချင်လို့ မနေရဘူး။ ဒီအကြောင်းဟာ အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်မတော့ ယုံတာပဲ။ သူတို့လင်မယား အိုအောင် မင်းအောင် ပေါင်းသင်းပြီး တစ်သက်လုံး စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေသွားကြ လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်မ မျှော်လင့်တယ်’ ဟု မစွဲဂရေးက ဆိုလေသည်။

‘သူတို့ရဲ့အချစ်ဟာ တကယ်အခြေအနေကို မသုံးသပ်ဘဲ စိတ်ကူး ယဉ်မှုပေါ်မှာ အခြေတည်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ စိတ်ကူးယဉ်ကို တကယ်လို့ အောက်မေ့နေတာ။ တကယ်ပဲလို့ ထင်သမျှတော့ ဘာအရေးလဲ’ ဟု မစွဲဂရေးက ဆက်လက်ပြောလေသည်။ သူပြောသည့်စကားမှာ အတော် လေးနက်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိပါသည်။

မစွဲဂရေးက ကရိတ်တို့၏ ဇာတ်ကို သူ့စိတ်ကူးအတိုင်း ပြောပြနေ ခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကရိတ်တို့အလားကို စောင့်နေကြသည်။

‘အဝေးကမိတ်ဆွေက အချိန်မီရောက်ပြီး အိမ်နီးချင်းမိတ်ဆွေတွေက အရောက်နောက်ကျတယ်ဆိုတာ တွေဖူးသလားရှင်’ ဟု မစွဲဂရေးက တရား သူကြီး လင်ဒန်ကို မေးလိုက်သည်။

‘မတွေ့ဖူးဘူး။ ကျုပ်တော့ အမြဲတမ်း အချိန်မှန်တယ်။ သူများ အချိန် မလေးစားရင်လည်း ကျုပ် မကြိုက်ဘူး’

ကျွန်ုပ်တို့ အရက်သောက်နေခိုက်တွင် မစွဲဂရေးသည် ပြတင်းမှ လှမ်း ကြည့်လိုက်ပြီးလျှင် ‘သူတို့ကလေး ပြန်ရောက်လာအောင် စောင့်နေကြလို့ ဒီကို အရောက်နောက်ကျတာကိုး’ ဟု ဆိုလိုက်လေသည်။

ကျွန်ုပ်လည်း မစွဲဂရေး ကြည့်သည့်ဘက်သို့ ကြည့်လိုက်ရာ အထိန်းက လက်တွန်းလှည်းကလေးကို မစွဲဂရေးအိမ်ရှေ့မှ တွန်းသွားသည်ကို တွေ့လိုက် ရသည်။ ကရိတ်သည် ကလေးကို လှည်းထဲမှချီ၍ မြှောက်ကိုင်လိုက်သည်။

ကလေးက သူ့နှုတ်ခမ်းမွေးကိုဆွဲ၍ 'ဝူဝူ ... ဝူဝူ' နှင့် ပျော်ရွှင်စွာ အော်မြည်နေလေသည်။ မစွမ်းကရိတ်က အနီးတွင်ရပ်ကြည့်ရင်း ပြုံးနေလေသည်။ သူ့အပြုံးကြောင့် သူ၏ တင်းမာသော မျက်နှာထားသည် ပျောက်ကွယ်၍ သူ့မျက်နှာမှာ ကြည့်ပျော်ရှုပျော် ဖြစ်လာလေသည်။ ပြတင်းတံခါး ဖွင့်ထားသဖြင့် သူပြောသော စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ ကြားကြရသည်။

'ကဲ - လာ မောင်၊ နောက်ကျနေလိမ့်မယ်'

ကရိတ်သည် ကလေးကို လှည်းကလေးထဲသို့ ပြန်ထည့်လိုက်ပြီး လျှင်သူတို့လင်မယားနှစ်ယောက် မစွမ်းကရိတ်၏ အိမ်ရှေ့သို့ ရောက်လာကြကာ တံခါးခေါင်းလောင်းကို နှိပ်လိုက်လေသည်။ အစေခံမိန်းကလေးက သူတို့ကို ထည့်ခန်းသို့ ခေါ်လာလေသည်။ မစွမ်းကရိတ်နှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြ ပြီးနောက် မစွမ်းကရိတ်က ကျွန်ုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။

ထို့နောက် တရားသူကြီးဘက်သို့လှည့်၍ 'ဟောဒါက ဆာအက်ဒဝ်လန် မှုတာကရိတ်၊ မစွမ်းကရိတ်တို့ပါပဲ' ဟု မိတ်ဆက်လိုက်လေသည်။

ယင်းသို့ မိတ်ဆက်ပေးပြီးလျှင် တရားသူကြီးက ရှေ့သို့တိုး၍ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရန် လက်လှမ်းပေးလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့မလုပ်ဘဲ တရားသူကြီးက ငေးကြောင်၍ ကြည့်နေလေသည်။

ထို့နောက် သူသည် ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်ပေးခါနီးတွင် တရားခံအား ကြိမ်းမောင်းဆုံးမတော့မည် ပြုသည့်အခါ မျက်မှန်ကြီး တပ်လိုက်ပုံကို ကျွန်ုပ် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တွေ့မြင်ခဲ့ဖူးလေရာ ထိုနည်းအတူ ယခုလည်း မျက်မှန်ကြီးတပ်၍ ကရိတ်တို့ လင်မယားကို စိုက်ကြည့်နေလေသည်။

'သိပ်ရိုင်းတဲ့လူပဲ' ဟု ကျွန်ုပ်က စိတ်ထဲတွင် ရေရွတ်မိပါသည်။

လင်ဒန်သည် မျက်မှန်ကြီးကို မျက်စိမှ ဖြုတ်ချလိုက်ပြီးလျှင် 'ကျန်းမာရဲ့နော်၊ ကျွန်ုပ်တို့ အရင်က တွေဖူးတယ် မှတ်တယ်' ဟု ဆိုလိုက်လေသည်။

ထိုသို့ မေးလိုက်သောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ကရိတ်လင်မယားတို့ လှမ်း

ကြည့်မိသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်သည် ဘေးတစ်ခုခုကိုမြင်၍ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အားကိုးသည့်အနေနှင့် ခပ်ကပ်ကပ် ရပ်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချက်ချင်း စကားမပြောနိုင်ကြပေ။

မစ္စစ်ကရိတ်သည် ကြောက်အားပိုဟန် ရှိလေသည်။ ကရိတ်၏ မျက်နှာကြီးမှာ ညိုမည်းသွားလေသည်။ မျက်လုံးသည်လည်း ပြူး၍လာလေသည်။ ယင်းသို့ အခြေပျက်သည်မှာ စက္ကန့်မျှသာ ဖြစ်သည်။

‘တွေ့ဖူးမယ် မထင်ပါဘူးခင်ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တော့ လူကြီးမင်း အကြောင်းကို ကြားဖူးပါတယ်’ ဟု ကရိတ်က အောင်မြင်သောအသံကြီးနှင့် ပြန်ပြောလိုက်လေသည်။

‘အေးလေ လူရွှင်တော်ကို လူတိုင်းသိပေမယ့် လူရွှင်တော်ကတော့ လူတိုင်းကို မသိဘူးပေါ့’ ဟု လင်ဒန်က ပြန်ပြောလိုက်လေသည်။

မစ္စစ်ကရိတ်သည် ထိုအခိုက်တွင် အရက်ရော၍ မွေနေသည်။ မွေပြီးလျှင် ရောက်လာသော ဧည့်သည်နှစ်ဦးအား အရက်တစ်ခွက်စီ ကမ်းပေးလိုက်သည်။ သူကမူ ထူးခြားသောအချက်ကို သတိမမူလိုက်ပေ။ ကျွန်တော်ကလည်း ထိုထူးခြားသော အချက်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မသိချေ။ အဓိပ္ပာယ်ရှိချင်မှလည်း ရှိမည်ဟု ထင်မိပါသည်။

အရေးပါ အရာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဖွဲ့ပေးလိုက်သောအခါ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရွံစိုးစိုးဖြစ်တတ်သည်။ ရွံစိုးစိုးဖြစ်ခြင်းမှာ အဓိပ္ပာယ်မရှိချေ။

ကျွန်ုပ်လည်း ဖော်ရွေနိုင်သမျှ ဖော်ရွေပါသည်။ သူတို့အား ရိုင်ဗီရားတွင် ပျော်ပါရဲ့လား၊ သူတို့အိမ်မှာ သက်သောင့်သက်သာ ရှိပါရဲ့လား စသည်ဖြင့် မေးမြန်းပါသည်။ မစ္စစ်ကရိတ်ကလည်း ဝင်၍ပြောပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် သူစိမ်းများနှင့် တွေ့သောအခါ အရေးမကြီးလှသည့် ကိစ္စများကို လျှောက်၍ မေးမြန်းကာ အာလာပ သလ္လာပ စကားများကို ပြောဆိုပြပင်ဖြစ်သည်။ သူတို့သည်လည်း ဣန္ဒြေမပျက် ရွှင်ရွှင်ပြုံးပြုံးနှင့် ပြောဆိုနေကြသည်။

မစ္စစ်ကရိတ်က ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် ရေချိုးရသည်မှာ ကောင်း

ကြောင်း ပြောလေသည်။ ငါးကောင်းကောင်း မရသည့်အကြောင်းကိုလည်း ထည့်ပြောလေသည်။ တရားသူကြီးမှာမူ စကားဝင်၍ မပြောဘဲ ငုံ့၍ ငေးနေလေသည်။

နေ့လယ်စာ ပြင်ပြီးကြောင်း ပြောလာသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ထမင်းစားခန်းထဲသို့ ဝင်သွားကြသည်။ အားလုံး ငါးယောက်မျှသာရှိသောကြောင့် ထွေရာလေးပါး လျှောက်၍ ပြောကြရသည်။ စကားပြောကြသည်ဟူ၍သာ ဆိုရသည်။ ဝင်စစ်မှာကား ကျွန်ုပ်နှင့် မစွဲဂရေးတို့ကသာ ခိုင်ခံ့၍ ပြောနေကြသည်။

တရားသူကြီးမှာ စကားတစ်လုံးမျှမပြောဘဲ ကြက်ဥကြော်ကိုသာ ငုံ့၍ လွေးနေသည်။ လင်ဒန်မှာ နဂိုကပင် စကားမပြောချင်လျှင် မပြောဘဲ နေတတ်သဖြင့် ကျွန်ုပ်က သူ့ကို ငြိမ်ချက်သားကောင်းလှချေရဲ့ဟု သဘောမထားဘဲ အမှတ်မထင် နေလိုက်မိပါသည်။

ပထမ၌ ကရိတ်တို့ လင်မယားသည် ရှိုးတိုးရှန်တန် ဖြစ်နေကြသည်။ ဒုတိယဟင်းပွဲလာခါမှ စကားပြောလာကြသော်လည်း ပေါင်းသင်း၍ ကောင်းလှသူများ မဟုတ်တန်ရာဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိပါသည်။ သူတို့၏ ကလေးအကြောင်းနှင့် အိမ်တွင် ခိုင်းထားသော အီတာလျံ မိန်းကလေးနှစ်ဦး အကြောင်းအပြင် ပြောတတ်ပုံ မရချေ။

ထိုသို့ ပြောနေခိုက်တွင် မစွတာကရိတ်သည် ထိုင်ရာမှ ဖြုန်းခနဲ ကြမ်းပေါ်သို့ စင်းစင်းလဲကျသွားလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုင်နေရာမှ ခုန်ထလိုက်ကြသည်။ မစွတ်ကရိတ်ကမူ သူ့ခင်ပွန်းသည်အား ခေါင်းကို ဖေးမပေးလေသည်။

‘ဂျော့ နေကောင်းရဲ့လား’ ဟု သူ့က သူ့ခင်ပွန်းသည်ကို ထိတ်လန့်ထကြား မေးလေသည်။

‘ခေါင်းချထားလိုက်ပါ။ မူးသွားတာပါ။ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး’ ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် သူ့လက်ကိုကိုင်၍ သွေးစမ်းကြည့်သည်။ သွေးမှန်နေကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် ‘ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ မူးရုံသာ မူးတာပါ’ ဟု ဆိုလိုက်၏။

သို့ရာတွင် မူးရုံသာ မူးသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် သွက်ချာပါဒ လိုက်သွား သလောဟူ၍ကား မဝေခွဲတတ်ပါ။

မစ္စဂရေးက သူလက်ကိုင်ပဝါကို ရေတွင်နှစ်ပြီးလျှင် မစ္စတာကရိတ်၏ နဖူးတွင် ကပ်ပေးလေသည်။ မစ္စစ်ကရိတ်မှာ အတော်ပင် သောကရောက် သွားဟန်ရှိသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်သည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် အေးအေး ဆေးဆေးထိုင်နေသော လင်ဒန်ကို သတိပြုမိပါတော့သည်။

‘သူမူးသွားတာမှန်ရင် ဒီလိုဝိုင်းအံ့နေလို့ သူ သက်သာလာမှာ မဟုတ် ဘူး’ ဟု အေးစက်စက် ပြောလိုက်လေသည်။

မစ္စစ်ကရိတ်က သူ့ကို လှည့်ကြည့်ပြီးလျှင် အတော် နာကြည်းမုန်းတီး သည့် မျက်နှာထားကို ပြလေသည်။

‘ကျွန်မ ဆရာဝန်ကို တယ်လီဖုန်းနဲ့ လှမ်းခေါ်လိုက်မယ်လေ’ ဟု မစ္စဂရေးက ဆိုသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကပင် ‘လိုမယ် မထင်ပါဘူး။ အခုပဲ သတိရလာပါပြီ’ ဟု တားလိုက်လေသည်။

သူ့သွေးတိုးသည် ပို၍ သန်လာလေပြီ။ မကြာမီပင်လျှင် သူသည် မျက်စိဖွင့်လာလေသည်။ သူသည် သူ့အဖြစ်ကို သတိရလာဟန်ဖြင့် ထရန် ဟန်ပြင်လေသည်။

‘မလှုပ်ရှားပါနဲ့၊ ခဏလောက် ငြိမ်ငြိမ်ကလေး နေလိုက်ပါဦး’ ဟု ကျွန်ုပ်က တားလေသည်။

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် ဘရန်ဒီတစ်ခွက် ကမ်းလိုက်ရာ ဘရန်ဒီ သောက်ပြီးသည့်နောက် ကရိတ်၏ မျက်နှာမှာ ဖျော့တော့ခြင်း ပျောက်ကင်း ၍ နဂိုအသားအတိုင်း နီမြန်းလာလေသည်။

‘ကျွန်တော် သက်သာသွားပါပြီ’ ဟု သူကဆို၏။

‘ဟိုဘက်ခန်း သွားပြီး ဆိုဖာပေါ်မှာ ခဏလောက် အိပ်နေပါဦးလား’ ဟု မစ္စဂရေးက ပြောရာ ‘ဟာ - ကိစ္စမရှိပါဘူး။ အိမ်ကိုပဲ ပြန်ပါတော့မယ်။ အိမ်က တစ်လှမ်းပဲ ကွာတာပါ’ ဟု ကရိတ်က ဆိုလေသည်။

ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ကရိတ်သည် ကြမ်းပေါ်မှ ထလိုက်သည်။

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ အိမ်ပြန်ကြပါစို့’ ဟု မစွမ်းကရိတ်ကဆိုပြီးလျှင် မစွမ်းကရေးဘက်သို့ လှည့်၍ ‘ဒီလိုဖြစ်ရတာ ဝမ်းနည်းပါတယ်ရှင်၊ သူ ဒီလို တစ်ခါမှ မဖြစ်ဖူးပါဘူး’ ဟု ဆိုလေသည်။

သူတို့မှာ ပြန်လိုသောဆန္ဒ ပြင်းထန်နေပုံရသဖြင့် တားရန်မသင့်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ‘အိမ်ရာထဲမှာပဲ နေပါစေ။ နက်ဖြန်ကျတော့ ကောင်း ကောင်းကြီး ကျန်းမာလာပါလိမ့်မယ်’ ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လေသည်။

မစွမ်းကရိတ်က မစွတာကရိတ်၏ လက်မောင်းတစ်ဖက်ကို မ၍၊ ကျွန်ုပ်က အခြားတစ်ဖက်ကို ဖေးမပြီးလျှင် ခေါ်သွားရာ မစွမ်းကရေးက အိမ် တံခါး ဖွင့်ပေးလေသည်။ ကရိတ်မှာ ကောင်းစွာ မဟန်နိုင်သော်လည်း လမ်းလျှောက်နိုင်ပေသေးသည်။

သူတို့အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်က အိမ်ထဲသို့ လိုက်ပို့မည် ဆိုသော်လည်း သူတို့က နေပါစေဟု ဆိုသဖြင့် ကျွန်ုပ်ကလည်း မစွမ်းကရေး၏ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ရလေသည်။ ပြန်ရောက်သောအခါ မစွမ်းကရေးနှင့် လင်ဒန်တို့မှာ ချိုချစ်ပွဲ စားနေကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

‘ဒီနေ့ဟာ သိပ်ပူလှတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ပြတင်းတံခါး တွေ အားလုံး ဖွင့်ထားတာပဲ။ ဒါနဲ့တောင် မူးရတယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ်မဖြင့် အံ့ပါရဲ့’ ဟု မစွမ်းကရေးက ဆိုလေသည်။

‘ကျုပ်လည်း အံ့သြနေတာပါပဲ’ ဟု လင်ဒန်က ဆိုလေသည်။ ကျွန်ုပ် သည် လင်ဒန်၏ ပါးပါးလျှားလျှား မျက်နှာတွင် ကျေနပ်ပျုံးကလေး ပေါ်နေ သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကော်ဖီသောက်ပြီးလျှင် လင်ဒန်က အိမ်ထဲသို့ ရောက်ရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် မစွမ်းကရေးတို့အိမ်တွင် ကြာရှည်မနေဘဲ ထွက်ခွာပေးတက်၍ တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်သို့ မောင်းနှင်လာကြ လေသည်။

‘မစွမ်းကရေးက ဒီလူတွေနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်သိတာလဲ။ သူတို့ဟာ အောက် တန်းစားတွေပါ။ မစွမ်းကရေးနဲ့ အဆင့်အတန်းချင်း မတူပါဘူး’ ဟု လင်ဒန်က ဆိုလေသည်။

‘ခင်ဗျားလည်း မိန်းမတွေအကြောင်း အသိသားပဲ။ မစ္စဂရေးက သူ့ကို နောင်ယှက်တာ မကြိုက်ဘူး။ တစ်ယောက်တည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေချင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကရိတ်တို့ အိမ်နားရောက်လာတော့ အသိမလုပ်ဘဲ နေခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကရိတ်တို့ကလည်း သူနဲ့ အသိမလုပ်ချင်ဘူးဆိုတာ သိရ တော့ သူကစပြီး အသိလုပ်တော့တာပေါ့’

ကျွန်ုပ်က မစ္စဂရေးပြောပြသော ကရိတ်မောင်နဲ့၏ လုပ်ဇာတ်ကို လင်ဒန်အား ပြောပြရာ လင်ဒန်က မျက်နှာထားတည်တည်ကြီးနှင့် နားထောင်နေလေသည်။

‘ခင်ဗျား မစ္စဂရေးဟာ အလွန် အလွမ်းသန်တဲ့ ဉာဏ်တုံးမနဲ့ တူပါတယ်။ ကျုပ်အပြောသားပဲ။ မိန်းမတွေဟာ အိမ်ထောင်ပြုသင့်တယ်လို့ တကယ်လို့ မစ္စဂရေးမှာသာ ကလေးတစ်ဒါဇင်လောက်ရှိရင် ဒီလို စိတ်ကူး ယဉ်မှာ မဟုတ်ဘူး’

‘ကရိတ်တို့အကြောင်း ခင်ဗျားဘာသိသလဲ’ ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်သည်။

သူက ကျွန်ုပ်ကို ကြောင်တက်တက်ကြည့်ပြီးလျှင် ‘ကျုပ်လား။ ကျုပ်က သူတို့အကြောင်း ဘာလို့သိရမှာလဲ။ သူတို့ကြည့်ရတာ သာမန် အစားထဲကပဲလို့သာ ကျုပ်ထင်မိတာပါ’ ဟု ဆိုလေသည်။

လင်ဒန်က ကရိတ်တို့အကြောင်းကို နောက်ထပ် မပြောလိုသည့် အမှုအရာနှင့် လေသံကို ကျွန်ုပ် သတိမူမိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ငြိမ်သက်စွာ ကားမောင်း၍ အိမ်သို့ ရောက်သွားကြလေသည်။

လင်ဒန်သည် အသက်ခြောက်ဆယ်နီးပါး ရှိလေပြီ။ သို့ရာတွင် ဂေါက်သီးကစားရာတွင် သန်စွမ်းကျင်လည်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ ရှုံးရလေသည်။ ညစာစားပြီးနောက် ကျွန်ုပ်က လင်ဒန်ကို မွန်တီကာလို ကစားဝိုင်းသို့ ခေါ်သွားရာ ကစားဝိုင်းတွင် ဖရန့်တစ်ထောင် နိုင်လာလေသည်။ ယင်းသို့ ဂေါက်သီးကစားရာတွင်လည်း နိုင်၊ ကစားဝိုင်းတွင်လည်း နိုင်သဖြင့် လင်ဒန် မှာ အတော်ပင် စိတ်ရွှင်ပျနေလေသည်။

‘အင်မတန် ပျော်စရာကောင်းတဲ့နေ့ပဲဗျာ၊ ကျုပ်ဖြင့် သိပ်ပျော်တာပဲ ဗျ’ ဟု လင်ဒန်က ထိုနေ့ည အိပ်ရာဝင်ခါနီးတွင် နှုတ်ခွန်းဆက်ရင်း ပြောလေသည်။

နောက်နေ့နံနက်တွင် ကျွန်ုပ် အလုပ်လုပ်နေသဖြင့် လင်ဒန်နှင့် နေ့လယ်စာ စားချိန်ကျခါမှ ဆုံမိလေတော့သည်။ စားသောက်ပြီးခါမျှရှိသေးသည် တယ်လီဖုန်းသံကြားရ၍ ကျွန်ုပ် စကားပြောရပါသည်။

တယ်လီဖုန်းရှိရာမှ စားပွဲသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ လင်ဒန်မှာ ကော်ဖီကို ဒုတိယတစ်ခွက် သောက်နေလေသည်။

‘မစ္စဂရေးဆီက တယ်လီဖုန်းပါ’ ဟု ကျွန်ုပ်က ဆိုသည်။

‘အို - ဟုတ်လား၊ သူဘာပြောသလဲ’

‘ကရိတ်လင်မယား လစ်ကြပြီတဲ့။ ညကပဲ လစ်ကြတယ်ဆိုပဲ။ အိမ်မှာခိုင်းထားတဲ့ မိန်းကလေးတွေက ညကျရင် ရွာကိုပြန်အိပ်ကြတယ်။ မနက် အလုပ်ဆင်းဖို့လာတော့ စားပွဲပေါ်မှာ အစေခံတွေရဲ့ လခတွေနဲ့ အိမ်ငှားခရယ်၊ နွားနို့ဖိုး၊ ထောပတ်ဖိုး စတဲ့ ပေးစရာငွေတွေကို တင်ထားခဲ့ကြသတဲ့’

လင်ဒန်က ဘာမျှမပြောဘဲ သေတ္တာထဲမှ ဆေးပြင်းလိပ်တစ်လိပ်ကို ထုတ်၍ သေသေချာချာ ကြည့်ပြီးလျှင် ဖြည်းဖြည်းဆေးဆေး မီးညှိလေသည်။

‘ကဲ - ခင်ဗျား ဘာပြောစရာရှိသလဲ’ ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်ရာ လင်ဒန်က ‘ခင်ဗျားကလည်းဗျာ ဘာဖြစ်လို့ အမေရိကန်ဆန်ဆန် မေးရတာလဲ။ အင်္ဂလိပ်လိုမေးရုံနဲ့ မကျေနပ်သေးဘူးလား’ ဟု ဆိုလိုက်သည်။

‘ဒါ အမေရိကန် မေးနည်းမျိုးလား။ ကျုပ်ဖြင့် မသိပါဘူးဗျာ။ ဘာပဲ ပြောပြောလေ၊ ကျုပ်ဆိုလိုတာက အဲဒီလိုပါပဲ။ ခင်ဗျား ကရိတ်တို့လင်မယား ကိုအရင်က မတွေ့ဖူးဘူးဆိုတာ ယုံရမှာလား။ ကျုပ်က ဒီလောက်အသုံးမကျ မဟုတ်သေးပါဘူးဗျ။ အခုလို သူတို့ ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်သွားကြတယ် ဆိုတော့ ခင်ဗျား သူတို့နဲ့ အရင်က တွေ့ဖူးတာဟာ အကောင်းတွေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရပေမယ်’

တရားသူကြီး လင်ဒန်က တခစ်ခစ် ရယ်မောလေသည်။ သူ့မျက်လုံးများလည်း တောက်ပြောင်လာလေသည်။

‘ဒါနဲ့ ခင်ဗျား မနေ့ညက ညစာစားပွဲမှာ ထုတ်တည်တဲ့ ဘရန်ဒီကော၊ နေ့လယ်စာစားပြီးရင် ဝိုင်အရင်သောက်သင့်ပေမယ့် ကိုယ်ကြိုက်တာ မလုပ်ဘဲ ထုံးစံအတိုင်းသာ လုပ်နေတဲ့လူဟာ လူမိုက်ပဲဗျ။ ဘရန်ဒီသောက်လို့ကောင်းရင် ထုံးစံမဟုတ်တဲ့အခါလည်း သောက်ရမှာပဲဗျို့’ ဟု လင်ဒန်က ဆိုလေသည်။

ကျွန်ုပ်လည်း ဘရန်ဒီထုတ်လာရန် အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ရောက်လာသောအခါ လင်ဒန်က ဘရန်ဒီ ခပ်များများ ငဲ့ထည့်နေသည်ကို ကြည့်နေမိလေသည်။

သူသည် ဘရန်ဒီအနည်းငယ် သောက်ပြီးလျှင် အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်နေပုံရသည်။

‘ဝင်းဖို့သတ်မှုကို ခင်ဗျား မှတ်မိရဲ့လား’ ဟု သူက ကျွန်ုပ်အား မေးလိုက်သည်။

‘ဟင့်အင်း ... မမှတ်မိဘူး’

‘အဲဒီတုန်းက ခင်ဗျား အင်္ဂလန်မှာ မရှိဘူးထင်တယ်။ ခင်ဗျားရှိရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲဗျ။ အဲဒီအမှုကို နားထောင်ရရင် ခင်ဗျား သိပ်ကျေနပ်မှာပဲ။ အတော်ကလေး လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လိုက်တယ်။ သတင်းစာတွေကလည်း သိပ်ရေးကြတာပဲ။’

‘မစ္စဝင်းဖို့ဆိုတဲ့ အပျိုကြီးတစ်ယောက်က အသက် အတော်ကြီးအောင် တောပိုင်းမှာ အဖော်တစ်ယောက်နဲ့ နေတယ်။ သူဟာ သူ့အသက်နဲ့ စာရင် အတော်ပဲ ကျန်းမာတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဖြုန်းခနဲ သေသွားတော့ သူ့မိတ်ဆွေတွေက အံ့အားသင့်သွားကြတာပေါ့။ သူ့ဆရာဝန် ဘရင်ဒန်ဆိုတဲ့ အကောင်က သေစာရင်း လက်မှတ်ထိုးလိုက်တာနဲ့ အလောင်းကို ထုံးစံအတိုင်း မြေမြှုပ်လိုက်ကြတာပေါ့။ သေတမ်းစာဖောက်ပြီး ဖတ်လိုက်တော့ အဘွားကြီးရဲ့ဥစ္စာ ပေါင်ပေါင်း ခြောက်သောင်း ခုနစ်သောင်းတန်လောက်

ရိုတာ အားလုံးကို သူ့အဖော်ကို အပိုင်လွှဲပစ်လိုက်တာ တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ အဘွားကြီးရဲ့ ဆွေမျိုးတွေက မကျေမနပ် ဖြစ်ကြတယ်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သေတမ်း စာအတိုင်း ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ပေဘူး။ သေတမ်းစာကို ရှေ့နေက ရေးပေးရတယ်။ ရှေ့နေရဲ့ စာရေးနဲ့ ဒေါက်တာဘရင်ဒန်တို့က သက်သေအဖြစ် နေကြရတယ်။

‘မစ္စဝင်းဖို့မှာ သူနဲ့ အနှစ်သုံးဆယ်လောက် နေလာတဲ့ အစေခံမ တစ်ယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီအစေခံမက အဘွားကြီး သေတမ်းစာရေးတဲ့အခါ သူ့ကို သတိရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့တယ်။ မစ္စဝင်းဖို့ကလည်း သူ့သေ သွားရင် သူ့ကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန်နေနိုင်အောင် အမွေပေးထားခဲ့မယ် လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။’

‘အခု - သေတမ်းစာ ဖွင့်ဖတ်တော့ သူ့နာမည်တောင်မှ မပါတော့ သူ သိပ်ဒေါသဖြစ်တာပေါ့။ ဒါနဲ့ သူက အဘွားကြီး မသာပို့ဖို့လာတဲ့ အဘွား ကြီးရဲ့ တူနဲ့ တူမနှစ်ယောက်ကို အဘွားကြီးဟာ အဆိပ်ခတ်ခံရတာလို့ မြင်တယ်။ တူနဲ့ တူမတွေက ပုလိပ်ကိုမတိုင်ဘဲ ဒေါက်တာဘရင်ဒန်ဆီကို သွားပြီး ပြောပြကြတာပေါ့။’

‘ဘရင်ဒန်က ဒီစကားဟာ ရယ်စရာကြီးပဲ။ သူ့ကိုယ်တိုင် မစ္စဝင်းဖို့ ကို ကုသလာတာ သူ့အသိဆုံးပေါ့။ မစ္စဝင်းဖို့ဟာ နှလုံးအားနည်းနေတာ ကြာလှပြီတဲ့။ သူက သူ့သေရင် အိပ်ရာထဲမှာ အိပ်နေရင်း သေချင်တယ်လို့ ပြောပြနေတာ၊ အခု သေရတော့လည်း အဲဒီလိုပဲ ညင်ညင်သာသာကလေး သေရပေတယ်လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်သတဲ့။ အစေခံမ ပြောတာကို အရေးမစိုက်ကြပါနဲ့။ သူက အဘွားကြီးရဲ့ အဖော်ဖြစ်တဲ့ မစ္စစတာလင်ကို မနာလိုလို့ ပြောတာပါလို့ ဘရင်ဒန်က ပြောလွှတ်လိုက်တော့၊ ဘရင်ဒန်က ကျက်သရေရှိပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်တယ်။ မစ္စဝင်းဖို့ကို တစ်သက်လုံး ဆေးဝါးကုသ လာတဲ့ ဆရာဝန်လည်း ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ အားလုံးက လေးစားကြတာပေါ့။ မစ္စတော့လည်း သေတမ်းစာထဲမှာ သူ့ကို ဘာတစ်ခုမှ ပေးခဲ့တာမဟုတ် တော့ သူ့ကားကို မယုံကြည်စရာ မရှိဘူးပေါ့။ ဒါနဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ ဟာ ဘာပဲနက်စွဲပြီးတော့ လန်ဒန်ပြန်ကြတာပေါ့။’

‘ဒါပေမဲ့ အစေခံမက နှုတ်ငြိမ်ငြိမ်မနေဘူး။ သူကပြောလွန်းတော့ ပုလိပ်က စိတ်မပါပေမယ့် တာဝန်ရှိတာနဲ့ အလောင်းကို ဖော်ပြီး စစ်ဆေး ရတော့တယ်။ စစ်ဆေးလိုက်တော့ အိပ်ဆေးလွန်လို့ သေရတဲ့အကြောင်း တွေတာနဲ့ အိပ်ဆေးကို မစွစတာလင်က တိုက်တယ်ဆိုတဲ့အချက် ပေါ်လာ တာနဲ့ မစွစတာလင်ကို ဖမ်းတော့တာပေါ့။ စကော့တလန်ယဒ် (စုံထောက် ဌာနချုပ်) က စုံထောက်တစ်ယောက်ဆင်းလာပြီး စုံစမ်းလိုက်တာ မမျှော် လင့်တဲ့နေရာတွေက သက်သေခံချက်တွေ ရတယ်။

‘မစွစတာလင်နဲ့ ဒေါက်တာဘရင်ဒန် စွန်းငြိနေတဲ့အကြောင်း ပေါ်လာ တော့တာပေါ့။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ ပူးတွဲ ပူးတွဲ နေတာကို တွေ့ရတော့ တစ်ရွာလုံးက မစွစတာလင်နဲ့ အသေစောင့်နေကြတာတဲ့။ သေရင် သူတို့ ယူကြ မလိုတဲ့။ အဲဒီလို သတင်းဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ အမှုရဲ့အသွင်အပြင် ဟာ ပြောင်းသွားတာပေါ့။ တိုတိုပြောရမယ်ဆိုရင် စုံထောက်အဖွဲ့က လုံလောက်တဲ့ သက်သေခံချက်တွေရထားတာနဲ့ ဒေါက်တာကိုပါ ဖမ်းပြီး မစွစတာလင်နဲ့ နှစ်ယောက်သားကို လူသတ်မှုနဲ့ စွဲချက်တင်လိုက်ကြတာ ပေါ့’

လင်ဒန်သည် ဘရန်ဒီတစ်ကျိုက် ထပ်၍ သောက်လိုက်လေသည်။

‘အဲဒီအမှုဟာ ကျုပ်ဆီ ရောက်လာတယ်။ တရားလိုရှေ့နေက တရားခံနှစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အသေအလဲချစ်နေ ကြလို့အဘွားကြီးဆုံးရင် သူတို့နှစ်ယောက် ငွေကြေး တောင့်တောင့်တင်းတင်းနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုနိုင်ကြမယ်ဆိုပြီး အဘွားကြီးကို အဆုံးစီရင်ကြတယ်လို့ စွပ်စွဲ တယ်။ မစွစတာလင်ဟာ ညအိပ်ရာမဝင်ခင်ကလေးမှာ ကိုကိုးတစ်ခွက် အမြဲ သောက်လေ့ရှိတယ်။ အဲဒီကိုကိုးကို မစွစတာလင်က ဖျော်ပေးရတယ်။ အဲဒီ ကိုကိုးထဲကို အိပ်ဆေးပြားကလေးတွေ ထည့်လိုက်တာနဲ့ပဲ အဘွားကြီး ဆုံးရှာတယ်။ တရားခံနှစ်ယောက်ဟာ ပူပူဖမ်းဖမ်း အကြီးအကျယ် လိမ်ကြ တယ်။

‘သက်သေတွေက သူတို့နှစ်ယောက် ခါးဖက်ပြီး လမ်းလျှောက်သွား

တာ မြင်ရတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အစေခံမက ဒေါက်တာအိမ်မှာ မစ္စတတာ လင်ကို ဒေါက်တာက ဖက်နမ်းနေတာကို မြင်ပါတယ်လို့ ထွက်တယ်။ ဒီလို ထွက်ကြပေမယ့် သူတို့ကတော့ သူတို့ဟာ မိတ်ဆွေသာဖြစ်ပါတယ်လို့ လိမ် ကြတယ်။ မစ္စတတာလင်ကို ဆရာဝန်စစ်ကြည့်တော့ အပျိုရည်မပျက်သေး ဘူးတဲ့။ အံ့စရာပဲဗျာ။

‘ဘရင်ဒန်က မစ္စဝင်းဖို့ကို အိပ်ဆေးပြားပေးပါတယ်လို့ ဝန်ခံတယ်။ မစ္စဝင်းဖို့က မအိပ်နိုင်လွန်းလို့ဆိုတာနဲ့ ပေးရတာပါပဲ။ ပေးတဲ့အခါတုန်းက ဆေးတစ်ပြားထက် ပိုပြီးမစားပါနဲ့လို့ သေသေချာချာ သတိပေးပါတယ်တဲ့။ တရားခံရှေ့နေက မစ္စဝင်းဖို့ဟာ ဆေးပြားကို မတော်တဆ များများထည့်စား လိုက်မိတာ ဖြစ်ရပေမယ်လို့ လျှောက်လဲတယ်။

‘ဒီစကားဟာ နည်းနည်းမှ ယုတ္တိမတန်ဘူး။ မစ္စဝင်းဖို့ဟာ ပျော်ပျော် ရွှင်ရွှင်နေတဲ့ မိန်းမကြီးပဲ။ လောကကြီးကို ငြီးငွေ့ဖို့အကြောင်း နည်းနည်းမှ မရှိဘူး။ သူ့သေမယ့်ရက် ရှေ့နှစ်ရက်လောက်မှာပဲ သူ့သူငယ်ချင်း အလည် ရောက်မယ်လို့ပြောပြီး မျှော်နေသေးတယ်။ အိပ်လို့မရဘူးလို့ ဘယ်တုန်းကမှ မည်းဖူးဘူးတဲ့။ အစေခံမက အဘွားကြီး အတော်အိပ်နိုင်တယ်လို့ ထွက် တယ်။ ပြီးတော့လည်း အိပ်ဆေးကို အမှတ်တမဲ့နဲ့ ပိုပြီးစားမိတယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

‘ကျုပ်အထင်တော့ မစ္စတတာလင်နဲ့ ဒေါက်တာဘရင်ဒန်တို့ တစ်ကျိတ် တည်း တစ်ဉာဏ်တည်း လုပ်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ရမယ်။ သတ်တဲ့ရည်ရွယ်ချက်က ထင်ရှားပြီးသားကပဲ။ ဒါနဲ့ ကျုပ်က ဒီအမှုကို ကျကျနန စိစစ်ဝေဖန်ပြီး နှိပ်ချုပ်ပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်ဝတ္တရားက အမှုအကြောင်းကို ဂျူရီ ကျွဲကြီးတွေ ရှင်းအောင် ဖော်ပြရတာပေါ့။ ဂျူရီလူကြီးတွေဟာ ကျုပ်က အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောပြပြီးတဲ့နောက် စဉ်းစားခန်းထဲ ဝင်သွားကြတယ်။ အမှုရဲ့ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်တွေကတော့ ရှင်းနေတာပဲ။ တရားခံမှာ ကျုပ်ထင်ရှားနေတာပဲ။ နားထောင်နေတဲ့ ပရိသတ်မှာ တရားခံနှစ်ဦးစလုံး စစ်ပြစ်ရိတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို သံသယဖြစ်သူ တစ်ယောက်မှ ပါမယ် မထင်ဘူး။

‘ဂျူရီလူကြီးတွေကလည်း တရားခံနှစ်ဦးလုံး အပြစ်ရှိတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလာလိမ့်မယ်လို့ သေချာနေတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဂျူရီလူကြီးဆိုတာ မျိုးဟာ မရေမရာတွေပဲဗျာ။ သုံးနာရီလောက် စဉ်းစားခန်းထဲဝင်ပြီး ပြန်ထွက်လာတယ်ဆိုရင် ကျုပ်ထင်ကြေးတော့ လွဲပြီလို့ သိလိုက်မိပါတယ်။ အပြစ်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလာကြရင် ဂျူရီ လူကြီးတွေဟာ တရားခံကို လှည့်မကြည့်ကြဘူး။ အပြစ်မရှိဘူးဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလာကြရင်တော့ တရားခံကို ခဏ ခဏ ကြည့်တတ်ကြတယ်။’

‘သူတို့ပြန်ဝင်အလာမှာ ကျုပ်က လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ ဂျူရီလူကြီး နှစ်ယောက် သုံးယောက်ဟာ တရားခံနှစ်ဦးကို လှည့်ကြည့် လှည့်ကြည့် လုပ်နေကြတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီကတည်းက ဂျူရီတွေဟာ တရားခံနှစ်ဦးမှာ အပြစ်မရှိဘူးဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့ကြပြီဆိုတာ ကျုပ်က အတပ်သိတာပေါ့။ အဲဒီ မစ္စတာလင်နဲ့ ဒေါက်တာဘရင်ဒန်ဆိုတာဟာ အခု မစ္စတာကရိတ်နဲ့ မစ္စတာကရိတ်တို့ပေါ့ဗျာ။ သူတို့ဟာ ကြီးပေးဖို့ အင်မတန်ထိုက်တန်တဲ့ အလွန်ရက်စက်တဲ့ လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်သူတွေလို့ ကျုပ် တပ်အပ်သေချာ ပြောနိုင်ပါတယ်ဗျာ’

‘ဒါဖြင့် ဂျူရီတွေက ဘာဖြစ်လို့ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ အပြစ်မရှိဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲ’

‘ကျုပ်လည်း အဲဒီအမေးကို ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မေးကြည့်ပါတယ်။ ကျုပ်မြင်တဲ့အကြောင်းကတော့ တစ်ခုတည်းပဲရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ သမီးရည်းစား မဟုတ်ဘူးလို့ အသေအချာဆိုနိုင်တဲ့ အချက်ပဲ။ အဲဒီအကြောင်းဟာ အတော်ထူးဆန်းသဗျ။ ဒီမိန်းမဟာ သူလိုချင်တဲ့ ယောက်ျားအတွက် ကိုယ့်ကျေးဇူးရှင်ကို ရက်ရက်စက်စက်သတ်ဖို့ ဝန်မလေးပေမယ့် သူ့ချစ်သူနဲ့ အပျိုရည်ပျက်အောင် မဆက်ဆံခဲ့ဘူး။ အဲဒီအချက်ဟာ အတော်ကလေး ဆန်းတယ်’

‘လူ့သဘာဝဟာ အတော်ဆန်းကြယ်ပါကလားဗျာ’

ရှင်းပြချက်

ဆမ္မာသမာဓိပတ်သည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဝတ္ထုရေးဆရာကြီးဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေတွင်မက ကမ္ဘာ့စာပေ၌လည်း အတော်ပင် ကျော်ကြားသော ဝတ္ထုရေးဆရာကြီးဖြစ်သည်။

သူဝတ္ထုများကို စံပြုပြီးလျှင် ဝတ္ထုရေးကြည့်သော၊ အောင်မြင်သော စာရေးဆရာများ၊ မအောင်မြင်သော စာရေးဆရာများ အတော်ပင် များသည် ဟု ဆို၏။ မော်မိ၏ စာပေဩဇာကို ဝေဖန်ရေးသမားတို့က အသိအမှတ် ပြုကြရသည်။ သို့ရာတွင် စာပေဝေဖန်စိစစ်မှု၌ အထက်တန်းကျသော စာပေ ပညာရှိကြီးများစွာက မော်မိ၏ ဝတ္ထုများကို စာပေအရာမြောက်သည်ဟု ဆိုနိုင်စေကာမူ အဆင့်အတန်းမြင့်လှပြီဟု မဆိုသာဟု ဆိုကြကုန်၏။

မည်သူက မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူလည်း မော်မိ၏ ဝတ္ထုများကို လူကြိုက်များ၏။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်၌ အင်္ဂလိပ်စာတတ်တို့ ဖတ်ကြကုန်၏။ တိုင်းခြားဘာသာရပ်များသို့ ပြန်ဆိုခြင်းခံရသော သူဝတ္ထုတိုရှည်တို့သည် မနည်းလှပေ။ ငွေကြေးအနေအားဖြင့်လည်း အလွန်အောင်မြင်သော ဝတ္ထုရေး ဆရာကြီးဖြစ်သည်။

သူ့အရေးအသားနှင့်ပတ်သက်၍ ထက်မြက်တောက်ပသည်ဟု မဆိုသာဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိစေကာမူလည်း သူဝတ္ထုရေးနည်းမှာ

တစ်သွင်ထူးခြားပေသည်။ ‘မော်မ်၏ ဝတ္ထုရေးနည်း’ ဟူ၍ပင် ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။ မော်မ်၏ ဝတ္ထုများသည် အခြား ဝတ္ထုရေးဆရာတို့၏ လက်ရာ များနှင့် အလွန်ကွာခြားလှသည်။ မော်မ်သည် ဝတ္ထုရေးနည်း ထုံးစံအတိုင်း မရေးဘဲ တစ်မျိုးထွင်၍ ရေးသည်။ သူ့ရေးနည်းမှာ တကယ်တမ်း တွက်စစ် ကြည့်လိုက်သောအခါ မထူးခြားလှပေ။

သူသည် ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ ပြောပြရသော အကြောင်းအရာဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်က ပုံပြောခြင်းမျိုးနှင့် အထူးအထွေ မကွဲပြား မခြားနားဟု ဆိုသည်။ ဝတ္ထုသည် သူတစ်ပါးအား ပြန်ပြောပြရသော အကြောင်းအရာဖြစ်သည့် အလျောက် ဝတ္ထုရေးဆရာသည် ‘ဝတ္ထုပြောသမား’ (Story teller) မျှသာ ဖြစ်သည်။ စာပေပညာရှိကြီးတစ်ယောက်ဟူ၍ မဆိုသာဟူသောဝါဒ မော်မ်၌ ရှိ၏။ သူက သူသည် ဝတ္ထုပြောသမားမျှသာဖြစ်သည်ဟူ၍ မကြာခဏ ဆိုခဲ့ ဖူးလေသည်။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် (အဖြစ်အပျက်) တစ်ခုကို မိတ်ဆွေအား အေးအေး ဆေးဆေး စီကာပတ်ကုံး ပြောပြဟန်ဖြင့် ဝတ္ထုကို ရေးလေ့ရှိသော မော်မ်၏ နည်းမှာ မထူးဆန်းသည်နှင့်အမျှ ထူးခြားနေလေတော့သည်။ သူ့ဝတ္ထုများ တွင် စာရေးဆရာကိုယ်တိုင် ပါဝင်၍ စာဖတ်သူများ အကြောင်းအကျိုး ပြောပြပုံကို အသုံးပြုသည်။

ထိုနည်းသည် စာရေးသူနှင့် စာဖတ်သူတို့အား မိတ်ရင်းဆွေရင်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့် စာဖတ်သူအဖို့ ကျေနပ်မှုတစ်မျိုး ဖြစ်ထွန်းစေ သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ထိုနည်းမျိုးကို မော်မ်က စ၍ အသုံးပြုသည်ဟု မဆိုသာစေကာမူ သူသာလျှင် ထိုနည်းကို အမြဲတမ်းလိုလို သုံးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုနည်း မျိုးကို ‘မော်မ်၏နည်း’ ဟုပင် ဆိုစမှတ်ပြုကြ၏။ ထိုနည်းသည် မော်မ်ကဲ့သို့ ရိုးရိုးဟန်မျိုးနှင့် ရေးလေ့ရှိသော ဝတ္ထုရေးဆရာအဖို့ အသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ လေသံအေးအေးနှင့် အကြောင်းအကျိုး လိပ်ပတ် လည်အောင် ပြောပြခြင်းသည် ဖတ်သူအဖို့ နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် မော်မ်၏ စာပေအရေးအသားမှာ ပြောင်မြောက်ခြင်း မရှိလှ။ ရိုးရိုးအေးအေးမျှသာဖြစ်သည်။ အရောင်အဝါ ကင်းလှချေသည်။ အတွေးအခေါ်မှာလည်း ထူးခြားနက်နဲလှသည်ဟု မဆိုသာ။ ‘လူပြိန်းတွေ’ ထက် သာယောင်ယောင်မျှသာပင်။

မော်မ်၏ Story telling method ဝတ္ထုပြောနည်း အရေးအသား မှီသည် စာရေးဆရာ၏ အဘော် (ထင်မြင်ချက်)ကို ထည့်သွင်းလိုက် သော်လည်း အခြေမပျက် အပြစ်မရှိသောကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် ကောင်းသည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုနည်းကို ဝတ္ထုရေးဆရာ အများက အသုံးပြုလာကြသည်။ ‘ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထု’ ဟု မြန်မာတို့သိထား သော နည်းမျိုးပင်ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ကြောင်းစဉ် ဖော်ပြသောနည်း Narrative method ကို ဝတ္ထု ပေါ်လာကတည်းက အသုံးများလာသော်လည်း ထိုနည်းမှာ စာရေးဆရာ၏ အဘော်မဝင်အောင် အထူးသတိပြုနေရသောကြောင့် ရေးရသည်မှာ လွတ်လပ်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုနည်းကို နိုင်နင်းကျင်လည်စွာ အသုံးပြုနိုင် ပုံသပ်ရပ်၍ အကွက်စေ့သော ဝတ္ထုပုံစံမျိုး ထွက်ပေါ်လာနိုင်သည်။

ဇာတ်ကောင်များ၏ အတ္တသဘာဝ ပေါ်လွင်လာအောင် ယင်းတို့၏ အပြုအမူ အပြောဆိုများဖြင့်သာ သရုပ်ဖော်ရသဖြင့် စာရေးဆရာအဖို့ မိမိ၏ အဘော်မဝင်အောင် ထိန်းသိမ်းဖို့အရေးသည် အလွန်ကြီးလှသည်။ မကျွမ်း ကျင်သူတို့အဖို့ ချွတ်ချော်မှုများ ဖြစ်တတ်သည်။

မော်မ်၏ ရေးနည်းမှာမူ စာရေးဆရာက ကိုယ်တိုင်ဝင်၍ ပြောသလို ပြောသောကြောင့် ဇာတ်ကောင်၏ အတ္တသဘာဝကို စာရေးဆရာ၏ အမြင် အတိုင်း ဖော်ပြခွင့်သာပေသည်။ ‘လူ့သဘာဝဟာ အတော်ဆန်းကြယ်ပါ စကားဗျာ’ ဟူသော မှတ်ချက်မျိုးကို ချလိုက်ခွင့်သာပေသည်။ အနုပညာ နည်းအရဆိုလျှင် ထိုမှတ်ချက်မျိုးကို စာရေးဆရာက မချရ။ လူ့သဘာဝ ဆန်းကြယ်ပုံကို သရုပ်ဖြင့်သာ ဖော်ပေးရမည်။

ယခု ဤဝတ္ထုတွင် မော်မ်ကိုယ်တိုင် လင်ဒန်၏ သဘောသဘာဝ။

အပျိုကြီး မစ္စဂရေ၏ သဘာဝနှင့် ကရိတ်ဇနီးမောင်နှံ၏ အခြေအနေတို့ကို တိုက်ရိုက်ဖော်ပြသည်။

မော်မ၏ အယူအဆတစ်ခုမှာ ဝတ္ထုသည် စာပေအရာတွင် အကြီးအကျယ်ဝင်သော စာမျိုးမဟုတ်ဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင်က သူသည် စာပေပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး မဟုတ်ပါ။ ဝတ္ထုပြောသမား Story teller တစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် သူသည် သူ့ဝတ္ထုများကို ဝတ္ထုပြောသလို ရိုးရိုးမှန်မှန် လေသံမျိုးဖြင့် ရေးသည်။

ဝေဖန်ရေးဆရာကြီးများကလည်း မော်မ၏ ရေးဟန်မှာ သာမန်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ထူးခြားပြောင်မြောက်ခြင်းမရှိဟု ဆိုကြသည်။ ထိုအဆို မှန်ကန်ကြောင်းကိုမူ သာမန်စာဖတ်သူကပင် မြင်နိုင်ပေသည်။ ထိုသို့ ပြောင်မြောက်ခြင်းမရှိ၍ပင် သာမန်စာဖတ်ပရိသတ်က မော်မ၏ ဝတ္ထုများကို နှစ်သက်ကြလေသည်။

မော်မ၏ ဝတ္ထုများကို ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်တွင် စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ကြသည်။ သာမန် စာဖတ်ပရိသတ်သည် သူ့ဝတ္ထုများကို ဖတ်၍ နားလည်သောကြောင့် ကျေနပ်ကြသည်။ မော်မကလည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ ရည်စူး၍ ရေးသည်။ သူ့အတွေးအကြံများသည် များပြားကျယ်ပြန့်လှ၏။ သူ့အတွေးအခေါ် ထင်မြင်ချက်များသည် သာမန်စာဖတ်သူတို့အဖို့ လက်ခံရလွယ်၏။

အကြောင်းသော်ကား ယင်းတို့သည် သာမန်အတွေးအခေါ်အထင်အမြင်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ လေးနက်၍ သာမန်ဉာဏ်အမြင်ထက် ကျော်တက်သည်ဟူ၍ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုရေးဆရာကြီး ဖြစ်သော်ငြားလည်း ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းစာပေဆုဖြစ်သော နိုဗဲလ်ဆုအတွက် မော်မကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်ဟု မကြားခဲ့ရဖူးချေ။

မော်မသည် တီထွင်သူမဟုတ်။ လမ်းဖောက်သူမဟုတ်။ သူတစ်ပါးဖောက်ပြီးလမ်းကို ရှင်းလင်းသူမျှသာဖြစ်သည်။ မော်မထံမှ ထူးခြားသော အမြင်၊ နက်နဲသော ထင်မြင်ချက်၊ သိမ်မွေ့သော အတွေးအခေါ်တို့ကို မမျှော်လင့်အပ်ပေ။ သို့သော် အများ အသိအမှတ်ပြုပြီးသော အချက်အလက်များ

ကြည်ချက်များ။ ထင်မြင်ချက်များကို မော်မ်က သူ့ဝတ္ထုများဖြင့် သာဓကပြုကာ ခိုင်မြဲစေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မော်မ်အား ကမ္ဘာ့စာပေဆုကြီး (နိုဘဲလ်) ဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်ဟူ၍ ဘယ်သောအခါကမျှ မကြားခဲ့ဖူးချေ။ သူ့ထူးထူးကဲကဲလှသော ဘဝအမြင် ဘဝအခြေခံတရားမျိုးမရှိဘဲ သူလိုလို အတွေးအခေါ်မျိုးကိုသာ လက်ကိုင်ပြုခဲ့လေသည်။

မော်မ်၏ ဝတ္ထုများသည် စာပေအရသာကိုခံယူရန် လေ့ကျင့်လျက်ရှိသော စာဖတ်သူများအဖို့ ပထမပိုင်း သင်ခန်းစာအဖြစ်ဖြင့်သာ တည်နေနိုင်သည်။ စာဖတ်ဝါသနာပါရုံ ဝတ္ထု၌ စိတ်ဝင်စားမှုရရုံသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မော်မ်၏ ဝတ္ထုများသည် အမြင့်တန်းတွင်ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်မှားဖို့ သင့်လှပေ။ စုံထောက်ဝတ္ထုများ၊ အပေါစား အချစ်ဝတ္ထုများနှင့် စာပေအရာပြုက်သည့် ဝတ္ထုကြီးများကြားတွင် မော်မ်၏ ဝတ္ထုများသည် 'အများကြိုက်စာပေ' Popular Literaries မျိုးအဖြစ် တည်နေသည်ဟု စာပေပညာရှင်တို့က ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

မော်မ်သည် အလတ်တန်းစား အရင်းရှင်လောက၌ ကျင်လည်၍ ထိုလောကကိုသာ မြင်တတ်သည်။ ထိုလောက၌ရှိသော အပေါ်ယံဟန်သဘာဝနှင့် မှုမမှန်သော အဖြစ်သနစ်တို့ကို မော်မ်က ထုတ်ဖော်ပြထားသဖြင့် သူ့ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုသုံးသပ်တတ်ပါမူ အရင်းရှင်လောက၏ အညစ်အကြေးများကို မြင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

အမာရွတ်ကြီးနဲ့လူ*

မြသန်းတင့်

သူ့ကို ကျွန်တော် သတိထားမိသည်မှာ သူ့မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကြီးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျယ်ပြန့်နီရဲသော အမာရွတ်ကြီးသည် နားထင်မှ မေးအထိ လခြမ်းပုံ ကွေ့ဝိုက်ဆင်းသွားသည်။ အမာရွတ်ကိုကြည့်လျှင် ဒဏ်ရာက တော်တော်ကြီးပုံရသည်။ ဓားရှည်ခုတ်မိသည့် ဒဏ်ရာလား။ အမြောက်ဆန် အစအန ထိမှန်သည့်ဒဏ်ရာလား။ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်မည် ထင်သည်။ ပြည့်ပြည့်ဝိုင်းဝိုင်း သဘောကောင်းဟန်ရှိသည့် မျက်နှာပေါ်တွင် ထိုအမာရွတ်ကြီးမျိုးကို တွေ့နေမြင်နေကျ မဟုတ်။ သူ့မျက်နှာသွင်ပြင်မှာ သေးငယ်ပြီး ဘာမျှထူးခြားခြင်း မရှိ။ မျက်နှာထားကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ မကောင်း။ သူ့မျက်နှာသည် ဝဖိုင်သော သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့် တခြားစီဖြစ်နေသည်။ သူသည် သာမန်အရပ်အမောင်းထက် မြင့်နေပြီး ဗလကောင်းသူ တစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကို ကြည့်လိုက်လျှင် ကာကီရုပ်အင်္ကျီ၊ ခပ်နွမ်းနွမ်းဖြစ်နေသည့် မီးခိုးရောင်ဝတ်စုံနှင့် ဟောင်းနွမ်းနေသည့် ဆွန်တရဲရိုး ဦးထုပ်ပြားကြီးကို ဆောင်းထားတတ်ပါသည်။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းလည်း မရှိပါ။

* ကလျာ၊ အမှတ် ၉၁ (အောက်တိုဘာ ၁၉၉၂)

သူသည် ဂွါတီမာလာစီတီးက နန်းတော်ဟိုတယ်သို့ နေ့လယ်စာ စားချိန်တွင် ရောက်လာတတ်ပြီး အရက်ဆိုင်ထဲတွင် ထီလက်မှတ်များကို လျှောက်ရောင်းနေတတ်ပါသည်။ အကယ်၍သာ သူသည် ထီလက်မှတ် ရောင်းစားသူတစ်ယောက်ဖြစ်လျှင် သူ့အလုပ်သည် ဟန်မကျသည့်အလုပ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာ မည်သူမျှ ထီလက်မှတ်ဝယ်သည်ကို မတွေ့ရ သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် သူ့ကိုတော့ အရက်တိုက်သည်ကို ကျွန်တော် မကြာခဏ မြင်ရပါသည်။ သူကလည်း ဘယ်တော့မျှ ငြင်းသည် မရှိပါ။ သူသည် ခရီးရှည်များကို ကျင့်သားရခဲ့သူတစ်ယောက်လို ပေါ့ပါး သွက်လက်စွာဖြင့် စားပွဲများကြားတွင် အပ်ချည်မျှင်သွားသလို ကွေ့ကောက် သွားကာ စားပွဲတစ်လုံးသို့ရောက်သည်နှင့် ခဏရပ်ပြီး သူ့ရောင်းရန်ရှိသည့် ထီလက်မှတ်နံပါတ်ကို ပြုံး၍ ပြောတတ်ပါသည်။ သူ့ကို မည်သူကမျှ ဂရုမစိုက်သည့်အခါတွင် သူသည် ခပ်ပြုံးပြုံးဖြင့်ပင် ဆက်လျှောက်သွားပါ သည်။ သူ့အဖို့ ထီလက်မှတ် မရောင်းရသည်က အရေးမကြီး၊ အရက် မသောက်ရမည်က ပို၍ အရေးကြီးနေပုံရပါသည်။

တစ်ညနေ၌ ကျွန်တော်သည် ဘားကောင်တာအနီးတွင် သံလက် များကို ခြေကန်၍ရပ်ရင်း မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့် စကားပြောနေပါသည်။ ဂွါတီမာလာစီတီးက နန်းတော်ဟိုတယ်မှာ ဒရိုင်းမာတီနီ အစပ်ကောင်းသည် ဟု နာမည်ကြီးပါသည်။ ထိုစဉ် အမာရွတ်နှင့်လူသည် ကျွန်တော်တို့အနားသို့ ရောက်လာပါသည်။ သူသည် ကျွန်တော်နှင့်တွေ့တိုင်း ထီလက်မှတ်ကို ထိုးပြတတ်သဖြင့် ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း အကြိမ်နှစ်ဆယ်မြောက် ခေါင်းယမ်းပြလိုက်ရပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေက ယဉ်ကျေးစွာ ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်ကာ -

“နေကောင်းတယ်နော် ဂျင်နရယ်၊ ဘယ်နှယ်လဲ အဆင်ပြေရဲ့လား။”

“သိပ်မဆိုးပါဘူး၊ အလုပ်အကိုင်ကတော့ သိပ်မကောင်းလှဘူး။”

နောင်ဆိုရင် ဒီထက်တောင် ဆိုးဦးမယ်ထင်တယ်”

“ဂျင်နရယ် ဘာသောက်မလဲ”

“ဘရန်ဒီ တစ်ခွက်လောက်ပေါ့”

သူသည် ဘရန်ဒီမော့ချလိုက်ပြီး ဖန်ခွက်ကို ကောင်တာပေါ်သို့ ချလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကို ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်ပါသည်။

“ကျေးဇူးပါပဲဗျာ”

ထို့နောက် သူသည် ကျွန်တော်တို့ဘေးနားရှိ လူများထံ သွားပြီး ထိလက်မှတ်များကို ရောင်းနေသည်။

“ခင်ဗျားမိတ်ဆွေက ဘယ်သူလဲဗျ။ မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကြီး ကလည်း ကြောက်စရာကြီး”

“အမာရွတ်ကြီးကြောင့် ပိုကြည့်ကောင်းမသွားဘူးလား။ သူက နီကာရာဂွါက နယ်နှင့်ခံထားရတဲ့လူလေ။ ဟိုတုန်းကတော့ တောပုန်းကြီး ပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ လူက သိပ်မဆိုးပါဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ သူ့ကိုတွေ့ရင် မကြာခဏဆိုသလို နည်းနည်းပါးပါး ပိုက်ဆံလေးဘာလေး ပေးနေကျ။ သူက တော်လှန်ရေးထဲမှာတုန်းက ဂျင်နရယ်ဗျ။ တကယ်လို့သာ လက်နက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ဆိုရင် အစိုးရကို ဖြုတ်ချခဲ့လောက်ရောပေါ့။ ခုလောက်ဆိုရင် သူလည်း အရက်ဆိုင်ထဲမှာ ထိလက်မှတ်ရောင်းနေမယ့်အစား စစ်ဝန်ကြီး လောက် ဘာလောက်တော့ ဖြစ်နေပြီပေါ့။

“... အစိုးရက သူနဲ့ သူ့နောက်လိုက်တချို့ကို ဖမ်းမိပြီး ခုံရုံးတင် တယ်လေ။ အဲဒီတုန်းကတော့ သူတို့ဆီမှာ အခြေအနေမကောင်းတော့ တရားစစ်ဆေးတယ်ဆိုရင်လည်း အကျဉ်းနည်းနဲ့ စစ်ဆေးလိုက်ကြတယ်။ သူ့ကို မနက်အရုဏ်တက်မှာ ပစ်သတ်ဖို့ ခုံရုံးက စီရင်ချက်ချတယ်။ သူအဖမ်း ခံရတော့ သူလည်း သူ့ကံကြမ္မာကို ကြိုတင်သိပြီးသားဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီညက သူတို့တစ်တွေ ထောင်ထဲပြန်ရောက်တော့ သူရယ်၊ သူ့အဖော်လေးငါးယောက် ရယ် တစ်ညလုံးထိုင်ပြီး ပိုကာ ကစားနေကြတယ်။ ပိုက်ဆံအဖြစ် မီးခြစ်ဆံ တွေကို သုံးကြတာပေါ့လေ။ အဲဒီညက သူ့ဘဝမှာ ဒီလောက် တစ်ခါမှ ကံမဆိုးဖူးဘူးတဲ့။ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြတယ်။ သူတို့ ဖဲထုပ်က သိပ်မစုံတော့ ဂျက်ဖဲကို ပိုကာလုပ်ပြီး ကစားရတယ်။ ဝိုင်းသာပြီးသွားတယ်။ ပိုကာတစ်ခါမှ

တာက်ဘူးတဲ့၊ တစ်ညလုံး ထိုင်ကစားတာ လေးငါးခါလောက်ပဲ ခေါင်းသတဲ့၊
ပြန်ဆဲလဲလိုက် ရုံးလိုက်နဲ့ ဖြစ်နေတယ်။ အရုဏ်တက်လို့ သူတို့ကို ပစ်သတ်ဖို့
စစ်သားတွေက လာခေါ်တော့ သူ့မှာ မီးခြစ်ဆံ တော်တော်ရုံးသွားပြီ။ သာမန်
လူတစ်ယောက် တစ်သက်လုံး သုံးခဲ့တဲ့ မီးခြစ်ဆံထက်တောင် များမယ်
ထင်တယ်။

“ ... သူတို့ကို ထောင်တစ်နေရာခေါ်သွားပြီး နံရံမှာကပ်ပြီး အရပ်
ရိုင်းတယ်။ မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာက သူတို့ကိုပစ်မယ့်အဖွဲ့ရပ်နေတယ်။ အားလုံး
ထိတ်ဆိတ်နေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေက မပစ်သေးဘဲ ဘာကို
စောင့်နေကြတာလဲလို့ သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကို မေးတယ်။ အရာရှိက ဒီမှာ
ပိုတဲ့ အစိုးရတပ်မှူးက သူ့စောင့်ဖို့ မှာထားလို့ သူ့ကိုစောင့်နေတာလို့ ပြော
တယ်။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့မိတ်ဆွေက ခင်ဗျားတို့တပ်မှူးက ဘယ်တော့မှ
အချိန်မမှန်ဘူး။ ဒီလိုဆို ကျုပ် စီးကရက်တစ်လိပ်လောက် သောက်ချိန်
ရသေးတာပေါ့လို့ ပြောတယ်။

“ ... ဒါပေမဲ့ သူလည်း ဆေးလိပ်မီးညှိပြီးခါရှိသေး တပ်မှူးရောက်
လာတယ်။ တပ်မှူးက ဆန်အစ်နာစီယိုလေ။ ခင်ဗျား တွေဖူးမလားမသိဘူး။
သူ့နောက်က ကိုယ်ရံတော်လည်း ပါလာတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း လုပ်စရာရှိတာ
တွေကို လုပ်ကြတယ်။ ပြီးတော့ တပ်မှူးက သူ့ကို မသေခင် ဘာပြောချင်
သေးလဲလို့ မေးတယ်။ ကျွန်တို့ ငါးယောက်က ခေါင်းယမ်းပြတယ်။ ဒါပေမဲ့
ကျွန်တော်တို့မိတ်ဆွေကတော့ ပြောတယ်။

- “ကျွန်တော့်ဇနီးနဲ့ တွေ့ပြီး နှုတ်ဆက်ချင်တယ်”
 - “ရပါတယ်။ ကန့်ကွက်စရာ မရှိပါဘူး။ သူ့ဇနီးက ဘယ်မှာလဲ”
 - “ထောင်ဘူးဝမှာ စောင့်နေပါတယ်”
 - “ငါ့မိနစ်ထက် ပိုမကြာစေနဲ့နော်”
 - “စိတ်ချပါ” လို့ ကျုပ်တို့မိတ်ဆွေကြီးက ပြောတယ်။
 - “သူ့ကို ဘေးထုတ်ထားလိုက်”
- စစ်သားနှစ်ယောက် ရှေ့တက်လာပြီး တစ်ဖက်ကို ခေါ်သွားတယ်။

တပ်မှူးက ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်တဲ့အတွက် ရာဇဝတ်ကောင်တွေကို သုတ်သင်ဖို့ တာဝန်ကျတဲ့ အရာရှိက အမိန့်ပေးလိုက်တယ်။ သေနတ်သံတွေ ပေါ်လာပြီး ရာဇဝတ်ကောင် လေးယောက်လည်း မြေကြီးပေါ်လဲကျသွားကြတယ်။ သူတို့လဲကျပုံက နည်းနည်းတော့ ဆန်းသားဗျ။ တကယ်ဆို တစ်ပြိုင်တည်း လဲကျသွားရမှာပေါ့။ ခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်သေးထဲက အရပ်များလို တစ်ယောက်ပြီးမှ တစ်ယောက် လဲကျသွားကြတယ်။ အရာရှိက သူတို့အနားကို သွားကြည့်တော့ တစ်ယောက်က မသေသေးဘူး။ ဒါနဲ့ သူ့ခါးကြားထဲက ခြောက်လုံးပြူးနဲ့ ထပ်ပစ်လိုက်ရသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေကြီးကတော့ စီးကရက်ကို ကုန်အောင်သောက်ပြီး လွှင့်ပစ်လိုက်တယ်။

“... ခဏနေတော့ မိန်းမတစ်ယောက် ထောင်ကွက်လပ်ထဲကို ခပ်သုတ်သုတ် ဝင်လာတယ်။ သူ့ကိုမြင်တော့ ရင်ကို လက်နဲ့ဖိပြီး ရပ်နေတယ်။ ပြီးတော့ လက်ကိုဆန့်ပြီး သူ့ဆီ ပြေးလာတယ်။ ‘ကရမ်ဘာရေ’ လို့ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေက နှုတ်ဆက်တယ်။ အမျိုးသမီးက အနက်ရောင် ဝတ်စုံကို ဝတ်ထားပြီး ခေါင်းမှာ ပဝါကို စည်းထားတယ်။ မျက်နှာကတော့ လူသေမျက်နှာလို ဖြူရော်လို့ အသက်ခပ်ငယ်ငယ်ကလေး ရှိသေးတယ်။ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် သေးသေးသွယ်သွယ်၊ အချိုးအစား ပြေပြစ်ပြီး မျက်လုံးတွေက ခပ်လှလှရယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ အကြီးအကျယ် သောကဖြစ်နေကြတယ်။ မိန်းကလေးကလည်း ပြေးလာတော့ မောလို့ ပါးစပ်ကလေးဟာလို့ မျက်နှာကလည်း သောကရောက်နေတဲ့ပုံ၊ သူ သောကရောက်နေပုံကို ကြည့်ရတာကိုက လှနေတယ်။ စစ်သားတွေတောင် သူ့ကို ကြည့်ပြီး အံ့အားသင့်နေကြတယ်။

“... ကျုပ်တို့မိတ်ဆွေက ကောင်မလေးကိုတွေ့ဖို့ ရှေ့ကို ခြေလှမ်း နှစ်လှမ်းလောက် တက်လာတယ်။ ပါးစပ်ကလည်း ကောင်မလေးနာမည်ကို ခေါ်လို့၊ ကောင်မလေးအနားရောက်တော့ ဆီးကြိုပွေ့ဖက်ပြီး နမ်းတယ်။ ဒီတုန်းမှာပဲ သူ့အကျိုးကြားထဲက ဓားမြှောင်တစ်ချောင်းကို ဆွဲထုတ်လိုက်ပြီး

ကောင်မလေးကို ထိုးချလိုက်တယ်။ (ဒီဓားမြှောင်ကို သူ ဘယ်လိုလုပ် ရသလဲ တော့ မသိဘူး) သွေးတွေ ပန်းထွက်လာပြီး သူ့ရုပ်အင်္ကျီမှာ စွန်းပေကုန် တယ်။ ပြီးတော့ ကောင်မလေးကို နောက်တစ်ခါ နမ်းပြန်တယ်။

“... တချို့လည်း ကြောင်ပြီး ငေးကြည့်နေတယ်။ တချို့လည်း သတိ ရပြီး အလန့်တကြား လှမ်းအော်တယ်။ စစ်သားတွေ ပြေးလာကြပြီး သူ့ကို ဝိုင်းဆွဲကြတယ်။ ကောင်မလေးကို အတင်းဖက်ထားလို့ မနည်း ဖြေယူ ရတယ်။ ကိုယ်ရံတော် ဝိုင်းကသာ ဆီးမဖမ်းလိုက်ရင် ကောင်မလေးတောင် မြေကြီးပေါ် ပုံရက် လဲကျသွားမှာပဲ။ စစ်သားတွေဟာ ကောင်မလေးကို မြေကြီးပေါ်မှာ ချထားလိုက်ပြီး စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ ငေးကြည့်နေကြတယ်။ သွေးတွေကလည်း ဒလဟော ထွက်နေတုန်းပဲ၊ ခဏနေတော့ ကောင်မလေး ဘေးမှာ ဒူးထောက်ထိုင်နေတဲ့ ကိုယ်ရံတော် ဝိုင်းလေးက ထိုင်ရာက ထလိုက်ပြီး အသက်မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောလိုက်တယ်။

“ကျုပ်တို့ မိတ်ဆွေကြီးက လက်ယှက်ပြီး ဆုတောင်းနေတယ်”

“ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုလုပ်ရတာလဲ” လို့ တပ်မှူးက မေးတယ်။

“ချစ်လို့”

အားလုံး သက်ပြင်းကိုသာ ချနိုင်တော့တယ်။ လူသတ်သမားကိုပဲ ဝိုင်းကြည့်နေမိကြတယ်။ တပ်မှူးကလည်း သူ့ကို အတန်ကြာ ငေးစိုက်ကြည့် နေတယ်။ စကားလည်း တစ်လုံးမှ မပြောမိဘူး။

“... ဒါဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ အပြုအမူပဲ။ ငါ သူ့ကို ပစ်မသတ်ချင်ဘူး။ ဟေ့ ငါ့ကားနဲ့ သူ့ကို နယ်စပ်ကို လိုက်ပို့လိုက်။ ဆီညော်ရေ၊ သတ္တိကောင်းတဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်က သတ္တိကောင်းတဲ့ တခြားယောက်ျားတစ်ယောက် ကို ဂုဏ်ပြုတဲ့နည်းနဲ့ ခင်ဗျားကို ဂုဏ်ပြုလိုက်တယ် ... အနားမှာရှိတဲ့ လူတွေ ကလည်း သဘောကျကြတယ်။ ကိုယ်ရံတော် ဝိုင်းလေးက သူ့ကို လက်တို့ ခေါ်ပြီး အစောင့်နှစ်ယောက်နဲ့အတူ ကားဆီကို ခေါ်သွားတယ်”

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေသည် စကားကို ရပ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်လည်း အတန်ကြာမျှ တိတ်ဆိတ်နေပါသည်။ သူသည် ဂွါတီမာလာမြို့သားဖြစ်သည့်

အတွက် ကျွန်တော့်ကို စပိန်ဘာသာဖြင့် ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် သူပြောသမျှကို ကျွန်တော် တတ်သလောက် မှတ်သလောက် ဘာသာပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ ကြီးကျယ်သော စကားလုံးများကိုမူ တတ်နိုင်သမျှ ဖျောက်၍ထားပါသည်။ အမှန်ကတော့ သူ၏ ကြီးကျယ်သော စကားလုံးများသည် ဇာတ်လမ်းနှင့် လိုက်လျော့ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်က -

“နို့ - နေစမ်းပါဦးဗျ၊ ဒီအမာရွတ်ကြီးက ဘယ်လိုလုပ်ရတာလဲ”

“ဪ... ဒါလား၊ ဒါက ကျွန်တော် ပုလင်းတစ်လုံး ဖောက်နေတုန်း

ကွဲပြီး သူ့ကို မှန်သွားလို့ပါ၊ ဂျင်ဂျာအေး ပုလင်းလေ”

“ကျွန်တော်တော့ ဂျင်ဂျာအေးကို ဘယ်တော့မှ မသောက်ဘူး”

ကျွန်တော်က ပြောပါသည်။

လှသည် လွယ်သည် သို့သော် ကတိတည်သည်*

မြသန်းတင့်

ကျွန်တော့်ဇနီးသည် အလွန် အချိန်မမှန်သူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလဲရစ်ဟိုတယ်တွင် နေ့လယ်စာစားရန် ချိန်းသဖြင့် ဆယ်မိနစ် နောက်ကျ၍ ရောက်သွားသည့်အခါတွင် သူ ရောက်မလာသေးသည်ကို ကျွန်တော် အံ့သြခြင်း မဖြစ်တော့ပါ။ ကျွန်တော်သည် အရက်စုံတစ်ခွက်ကို မှာလိုက်ပါသည်။ လူတွေ အပြင်ထွက်ကြသည့် ရာသီဖြစ်သဖြင့် နားနေခန်း ထဲတွင် စားပွဲလွတ်ဆို၍ သုံးလေးလုံးသာ ရှိပါသည်။ အချို့မှာ စောစောစီးစီး စားသောက်ပြီးကြသဖြင့် ကော်ဖီသောက်နေကြပါသည်။ အချို့မှာလည်း ကျွန်တော့်လိုပင် မာတီနီတစ်ခွက်ဖြင့် အပျင်းဖြေနေကြပါသည်။

နွေရာသီ ဝတ်စုံလှလှကလေးတွေကို ဝတ်ထားသည့် အမျိုးသမီး တွေကို ကြည့်ရသည်မှာ မြူးကြွပြီး ချစ်စရာကောင်းနေပါသည်။ အမျိုးသား များမှာလည်း ရွှင်လန်းဖျတ်လတ်နေကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော် တောင့်ရမည့် ဆယ့်ငါးမိနစ်အတွင်းတွင် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် လူဆို၍ တစ်ယောက်မျှ မတွေ့သေးပါ။ သူတို့အားလုံးသည် သေးသွယ် ဖြောင့်စင်းပြီး ကြည့်၍ကောင်းသည် မှန်ပါသည်။ အဝတ်အစား သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ထား

* ခေတ်သစ်ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုတိုများ။ ၄။ ရန်ကုန်၊ ဘဝတက္ကသိုလ်၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်။

ပြီး အပူအပင်ကင်းကာ ရယ်မောပျော်ရွှင်နေကြသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့် တွေ့ရိုးတွေ့စဉ် ပုံစံတွေချည်း ဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သူတို့ကို စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိဘဲ အပျင်းပြေ ဟိုကြည့်သည်ကြည့် လုပ်နေပါသည်။ အချိန်မှာ နာရီပြန်နှစ်ချက် ရှိနေပြီဖြစ်သဖြင့် တော်တော် ဆာနေပါပြီ။ သူ့ စိမ်းပြာရောင်ဝတ်စုံမှာ အစိမ်းရောင်သို့ ပြောင်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ နာရီမှာလည်း ရပ်နေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် စိမ်းပြာရောင်ဝတ်စုံကို ဝတ်လာမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ နာရီကိုလည်း ပတ်လာမည် မဟုတ်ကြောင်းဖြင့် ဇနီးက ကျွန်တော့်ကို ပြောလိုက်ပါသည်။ မဝတ်ထိုက်လို့ မဝတ်ရတာဟုလည်း ပြောလိုက်ပါသေးသည်။ စိမ်းပြာရောင်က အစိမ်းရောင်ပြောင်းသွားသည့်ကိစ္စကို ကျွန်တော် ဘာမျှ မပြောလိုပါ။ သို့ရာတွင် နာရီရပ်နေခြင်းမှာမူ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သံပတ်မပေးမိ၍ ရပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

ထိုသို့တွေးနေစဉ် ကျွန်တော့်အနီးသို့ စားပွဲထိုးတစ်ယောက် ရောက်လာကာ စားပွဲထိုးများ၏ ဟန်အတိုင်း လေသံခပ်အုပ်အုပ်ဖြင့် (သူတို့ပြောလျှင် မထိတ်သာ မလန့်သာ ဤသို့ခပ်အုပ်အုပ် ပြောတတ်ကြပါသည်။) ကျွန်တော့်ထံ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် တယ်လီဖုန်းဆက်ကြောင်း၊ မအားသဖြင့် နေ့လယ်စာစားရန် မလာနိုင်တော့ကြောင်း ပြောသည်ဟု ကျွန်တော့်ကို ပြောပါသည်။

ကျွန်တော် တွေ့သွားပါသည်။ လူတွေ တင်းကျပ်ပြည့်နေသည့် ပျော်ပွဲစားရုံထဲတွင် တစ်ယောက်တည်း ထိုင်၍ နေ့လယ်စာ စားရသည်မှာ ကြောင်တက်တက် နိုင်လှပါသည်။ သို့ရာတွင် ကလပ်တစ်ခုသို့ သွားစားရန် မှာလည်း အချိန်နှောင်းနေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဘယ်ကိုမျှ မသွားတော့ဘဲ ဟိုတယ်မှာပင်စားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ထမင်းစားခန်းထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ပါသည်။ နာမည်ကြီး ဟိုတယ်များက စားပွဲထိုးမှူးက ကိုယ့်နာမည်ကို သိနေသည်ကို အချို့က ဂုဏ်ယူကြသည့်တိုင် ကျွန်တော့်အဖို့သော်မူ ထူးထူးခြားခြား ကျေနပ်ခြင်း မဖြစ်မိပါ။ သို့ရာတွင် ယခုတစ်ကြိမ်တွင်ကား အေးစက်သည့် မျက်လုံးဖြင့် ကြိုဆိုခြင်း မခံရလျှင်ပင် ကျွန်တော် ဝမ်းသာနေပါပြီ။

ကံနာထားတင်းတင်းနှင့် စားပွဲထိုးမှူးက စားပွဲလွတ် မရှိတော့ဟု ဆီး၍ ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်သည် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ခမ်းနားကြီးကျယ်လှသော ခမ်းစားခန်းကြီးကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်တော့်အသိတစ်ယောက်ကို လိုက်ရသဖြင့် ဝမ်းသာသွားပါသည်။ လေဒီ အယ်လီဇဘက် ဗားမောင့်မှာ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေဟောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

‘ဆာနေတာနဲ့ အတော်ပဲဗျာ၊ ခင်ဗျားစားပွဲမှာ ထိုင်မယ်နော်’

‘ထိုင်ပါ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မက စားလို့ပြီးတော့မယ်’

သူသည် ကြီးမားသော တိုင်လုံးကြီးတစ်လုံးအကွယ်က စားပွဲကလေး တစ်လုံးတွင် ထိုင်နေပါသည်။ သူ့မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ဝင်ထိုင်လိုက်သည့် အခါ လူတွေများသည်တိုင် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်တည်း သီးသန့်ဖြစ်နေ သည်။

‘ကျွန်တော် ကံကောင်းတာပေါ့၊ ဆာလိုက်တာ လူကို သေလုနေပြီ’

သူ့အပြုံးသည် အလွန် နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းပါသည်။ သူ့အပြုံးသည်

ကံနာကို ချက်ချင်း ဝင်းထိန်လာစေသောအပြုံး မဟုတ်ပါ။ တဖြည်းဖြည်း သက်သန်းလာသည့် ချစ်စရာအပြုံး ဖြစ်ပါသည်။ သူ့အပြုံးသည် နှုတ်ခမ်း တွင် ရစ်ဝဲလာပြီးနောက် ရပ်တန့်သွားကာ နောက်မှ ပြူးကျယ်တောက်ပ သော မျက်လုံးများဆီသို့ တဖြည်းဖြည်း ကူးစက်သွားပြီး နောက်ဆုံး၌

မျက်လုံးများထဲတွင် နူးညံ့ငြိမ်သက်စွာ ခိုနားနေတတ်သည့် အပြုံးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် သာမန်မိန်းမမျိုးဟု မည်သူမျှ မပြောနိုင်ပါ။ ကျွန်တော် သူ့ကို ငယ်ငယ်တုန်းက မသိခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ငယ်ငယ်က တော်တော်ချောသည့် မိန်းမကလေးတစ်ယောက်ဟု ပြောသံကြားဖူးရာ

နှစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ယခု အသက်ငါးဆယ်အရွယ်သို့ ရောက်သည့်တိုင် ချောတုန်းဖြစ်ပါသည်။ ပျက်ယွင်းစပြုနေသော သူ့အလှ သည် လတ်ဆတ်ပွင့်လန်းနေသော အပျိုကလေးများ၏ အလှကို ပေါ်ပြက်၍ မနှစ်မပါသောအလှ ဖြစ်စေပါသည်။

ပေါင်ဒါ၊ ပါးဆိုးဆေး၊ နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး စသည်တို့ကို သုံးသော မိန်းမများသည် မိုက်မဲရာကျသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ထိုသို့သုံးခြင်းဖြင့် သူတို့မျက်နှာများသည် ထူပိန်းသွားတတ်ပြီး သူတို့ ပင်ကိုအလှကို မှန်ဝါးသွားစေသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အယ်လီဇဘက်လိမ်းခြယ်ထားပုံမှာ သဘာဝကို အတုခိုးရန်မဟုတ်ဘဲ သဘာဝကို ပို၍ ကြည့်ကောင်းအောင် လိမ်းခြယ်ပုံမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ဘာတွေကို ဘယ်လိုပဲ လိမ်းလိမ်း ကြည့်ကောင်းဖို့သာ အရေးကြီးပါသည်။ မိတ်ကပ်များကို ထင်းထင်းကြီး သုံးထားပုံမှာ ချစ်စရာကောင်းသည့် သူ့မျက်နှာအလှကို ဖျက်ဆီးခြင်းမပြုရုံမျှမက ပို၍ပင် ကျက်သရေ တိုးလာစေပါသည်။ သူ့ဆံပင်ကိုလည်း ဆိုးထားပုံရပါသည်။ သူ့ဆံပင်သည် မည်းနက်ချောမွေ့ပြီး ပြောင်လက်နေပါသည်။ တစ်သက်တွင် တစ်ခါမျှ ပျော့တိပျော့ခွေ မထိုင်တတ်သကဲ့သို့ သူသည် ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထား၍ ထိုင်နေပါသည်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကလည်း သွယ်သွယ်ကလေး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် အနက်ရောင်ဖဲဝတ်စုံကို ဝတ်ထားရာ ရှင်းလင်းသော ကောက်ကြောင်းများကလည်း ချစ်စရာကောင်းနေပါသည်။

လည်တွင် ပုလဲကုံး ရှည်ရှည်တစ်ကုံးကို ဆင်ထားပါသည်။ အခြားလက်ဝတ်ရတနာဆို၍ သူ့လက်ထပ်လက်စွပ်တွင် ဆင်ထားသည့် မြကြီးတစ်လုံးသာ ရှိပါသည်။ အရည်လဲနေသော မြလက်စွပ်ကြောင့် ဖြူဖွေးသော သူ့လက်ကို ပို၍ ထင်းထင်းပေါ်နေစေပါသည်။ သို့ရာတွင် သူ့အသက်ကို ဖော်ပြနေသည့်အရာမှာ လက်သည်းနီဆိုးထားသည့် သူ့လက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့လက်များမှာ မိန်းကလေးငယ်များ၏ လက်ကဲ့သို့ ပျော့ပျောင်းအိစက်မနေတော့ပါ။ သူ့လက်ကို ကြည့်လိုက်လျှင် စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းနေပါသည်။ မကြာမီပင်လျှင် သူ့လက်ချောင်းများသည် သိမ်းငှက်တစ်ကောင်၏ ခြေသည်းများနှင့် တူလာတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

အယ်လီဇဘက်သည် ထူးခြားသည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့အဖေသည် သတ္တမမြောက် စိန့်အာ့နယ်စားကြီး ဖြစ်သဖြင့်

ဆွေကြီးမျိုးကြီးထဲက ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ဆယ့်ရှစ်နှစ်အရောက်တွင် လူချမ်းသာတစ်ဦးနှင့် လက်ထပ်ခဲ့ပြီးနောက် ငွေကို ရေလိုသုံးကာ အပျော်အပါးဖြင့်သာ အချိန်ကုန်ခဲ့ပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် သူ့ကိုယ်သူ ထိန်းနိုင်သည်ဟု အလွန် မာနကြီးသူ ဖြစ်ပါသည်။ ပေါ်လာမည့် အကျိုးဆက်များကိုလည်း နည်းနည်းလေးမျှ ထည့်မစဉ်းစားဘဲ အလွန် ပက်ပက်စက်စက်နေတတ်သူဖြစ်ပါသည်။ နှစ်နှစ်အကြာတွင် ကြောက်ဖွယ် အပုပ်နံ့တို့ ထွက်လာပြီးနောက် သူ့ယောက်ျားက ကွာရှင်းလိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် သူနှင့်အတူ အမှုတွင် တရားစွဲခံရသူ သုံးဦးအနက်မှ တစ်ဦးနှင့် လက်ထပ်လိုက်ပါသည်။ တစ်နှစ်ခွဲအတွင်းတွင် ထိုလူထံမှ ထွက်ပြေးလာခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက်တွင် ကား အယ်လီဇဘက်သည် ယောက်ျားတွေ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် ရပါသည်။ အနေအထိုင် ဟော့ရမ်းသည်ဟု ရှာမည်ကြီးခဲ့ပါသည်။ ငေးကြည့်ရလောက်သည့် သူ့အလှနှင့် လူပြောစရာ အနေအထိုင်ကြောင့် သူ့ကို အများက စိတ်ဝင်စားကြပါသည်။ သို့ရာတွင် မကြာလိုက်ပါ။ အယ်လီဇဘက်၏ သတင်းများကို မကြားချင်အဆုံး ဖြစ်နေပါသည်။ သူ့အမည်သည် လူကောင်းသူကောင်းတို့၏ နာခေါင်းတွင် အပုပ်နံ့ထောင်းထောင်းထနေပါသည်။ သူသည် လောင်းကစားသမား၊ လက်ဖွာသူ၊ ခေတ်လည်ဖောက်ပြားသူဟု နာမည်ကြီးပါသည်။

အယ်လီဇဘက်သည် ယောက်ျားအပေါ်တွင် သစ္စာမရှိသူဖြစ်သည့် မိတ်ဆွေများအပေါ်တွင်ကား သစ္စာရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ မိတ်ဆွေတိုင်းထံ သဘောကောင်းသည့် မိန်းမတစ်ယောက်ဟု အသိအမှတ် ပြုကြပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် ပွင့်လင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်မညစ်တတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သတ္တိကောင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။ သူ့အပြစ်တွေကို ဘယ်တော့မှ ကွယ်ထားတတ်သူ မဟုတ်ပါ။ ရက်ရော၍ ရိုးသားသူ ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်မျိုးတွင် ကျွန်တော် သူနှင့် သိကျွမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အထက်တန်းလွှာ အမျိုးသမီးများမှာ ဘာသာရေးကို လိုက်စားသည့်အလေ့အထ မရှိသွားပြီးနောက် အနုပညာကို စိတ်ဝင်စားသည့်အလေ့ ခေတ်စား

နေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် သူတို့ကို နှာခေါင်းရှုံ့ကြသည့် အခါတွင် စာရေးဆရာများ၊ ပန်းချီဆရာများ၊ ဂီတဆရာများ၊ လောကသို့ ဆင်းသက်ရောနှောနေကြချိန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သူနှင့် အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေ ဖြစ်ရသည်ကို သဘောကျပါသည်။ သူသည် ပေါင်းလိုသင်းလို ကောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို ရဲရဲပြောတတ်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ဖြတ်ထိုးဉာဏ်လည်း ကောင်းသူဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း အဆင်မပြေသော သူ့အတိတ်အကြောင်းကို ဟာသနှော၍ ပြောတတ်ပါသေးသည်။ သူနှင့် စကားပြောရသည်မှာ အသိဉာဏ် မတိုးသည့်တိုင် ရိုးသားသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် စကားပြောလို့ ကောင်းပါသည်။

ထို့နောက် အယ်လီဇဘက်သည် အံ့ဩစရာတစ်ခုကို လုပ်လိုက်ပါသည်။ အသက်လေးဆယ်အရောက်တွင် နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်သာရှိသည့် ပီတာဆိုသည့် ကောင်လေးတစ်ယောက်ကို ကောက်ယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူတစ်သက်တွင် လုပ်ခဲ့သည့် ကိစ္စများအနက် ထိုကိစ္စမှာ အရှူးသွပ်ဆုံး အပြုအမူဟု သူ့မိတ်ဆွေများက ပြောကြပါသည်။ ကောင်လေးမှာ အတွေ့အကြုံမရှိသေးသည့် လူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် တစ်လျှောက်လုံး သူ့ကို ပေါင်းသင်းလာခဲ့သည့် မိတ်ဆွေများကပင် သူနှင့် အဆက်ဖြတ်လိုက်ကြပါသည်။ ယခုကိစ္စကမူ လွန်လွန်းပြီ ထင်ပါသည်။

အယ်လီဇဘက်သည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ခြောက်လထက် ပို၍ ပေါင်းသူမဟုတ်သည့်အတွက် ကောင်လေးနှင့်လည်း မကြာမီမှာ ခွာမြဲကြလိမ့်မည်ဟု ထင်ခဲ့ကြပါသည်။ သည်လောက် ရမ်းရမ်းကားကားနေသည့် မိန်းမတစ်ယောက်ကို ကြာကြာ သည်းခံပေါင်းနိုင်မည် မဟုတ်ဟု ထင်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ဆိုလျှင် ကောင်လေးအဖို့လည်း ဝဋ်ကျွတ်သည်ဟု အောက်မေ့ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့အားလုံး တက်တက်စင်အောင် လွဲခဲ့ကြပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် စိတ်ပြောင်းသွားလေပြီလား။

ကောင်လေး၏ အပြစ်ကင်းမှုနှင့် သူ့အပေါ်တွင် ထားသည့် အချစ်ကို

မြင်သည့်အခါတွင် စိတ်ထိခိုက်သွားလေသလား မပြောတတ်ပါ။ ကောင်လေး နှင့် မြဲပြီး မယားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါသည်။

သူက လက်ဖွာသဖြင့် သူတို့လင်မယားမှာ ဆင်းရဲကြပါသည်။ ထိုအခါတွင် သူသည် စေ့စပ်၍ ချွေတာသော အိမ်ရှင်မတစ်ယောက် ဖြစ်လာ ခဲ့ပါသည်။ အနေအထိုင် ဆင်ခြင်လာသည့်အတွက် အတင်းပြောသည့် ပါစပ်များလည်း ပိတ်သွားကြပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် ကောင်လေး၏ ပျော်ရွှင်ချမ်းသာမှုကိုသာ ဂရုစိုက်ပါတော့သည်။ ကောင်လေးကို သူ တကယ် စွဲစွဲမြဲမြဲ ချစ်သည်ကို မည်သူမျှ သံသယမဖြစ်နိုင်ကြတော့ပါ။

ကာလကြာမြင့်စွာ လူပြောစရာဖြစ်ခဲ့ရပြီးနောက် အယ်လီဇဘက်၏ အကြောင်းသည် ပြောစရာမရှိတော့ပါ။ သူ့ဇာတ်လမ်းသည် နိဂုံးသို့ရောက် သလို ဖြစ်နေပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် မိန်းမကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်သွားပြီ။ ပြောင်းလဲသွားသော မိန်းမတစ်ယောက် ဖြစ်သွားပြီ။ ယခုလို ကည်တည်ငြိမ်ငြိမ် မိန်းမကောင်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် အတန်ကြာနေလာပြီး အဘွားကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သွားသည့်အခါတွင် အယ်လီဇဘက်၏ အကျည်းတန်သော အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းများသည် သူနှင့် မဆိုင်တော့ဘဲ ကွယ်လွန်သူ အခြားမိန်းမတစ်ဦး၏ ဇာတ်ကြောင်းမျှသာဟု သဘောထား လေမည်လား မသိရပါ။ မိန်းမဆိုသည်မှာ မနာလိုစရာကောင်းလောက် အောင် မေ့ပျောက်တတ်သော သတ္တိထူးရှိသူများ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကံကြမ္မာကို မည်သူမျှ ကြိုတင်မသိနိုင်ပါ။ မျက်စိတစ်မှိတ် အတွင်းတွင် သူတို့ဘဝသည် ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါသည်။ သူတို့လင်မယား၏ ပြုအိမ်ထောင်ရေးသက်တမ်း နှစ်နှစ်အကြာတွင် ကောင်လေးသည် ဘာဘရာ ကင်တန်ဆိုသည့် ကောင်မလေးတစ်ယောက်နှင့် ကြိုက်သွားပါသည်။ ဘာဘရာသည် ချစ်စရာကောင်းသည့် မိန်းမတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး တစ်ခါက သက်ထောက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည့် လော့ဒ်ကင်တန်၏ သမီး အထွေးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ကြွကြွရွရွကလေးလှသော မိန်းကလေး ဖြစ်ပါသည်။ အယ်လီဇဘက်၏ အလှနှင့်တော့ မနှိုင်းယှဉ်သင့်ပါ။

သူတို့အကြောင်းကို လူတိုင်းလို သိကြပါသည်။ သို့ရာတွင် အယ်လီဇဘက် သိ မသိကိုမူ မည်သူမျှ မပြောနိုင်ပါ။ သူတစ်သက်တွင် တစ်ခါမျှ မကြုံဖူးသည့် အဖြစ်မျိုးကို တွေ့သည့်အခါတွင် အယ်လီဇဘက်တစ်ယောက် မည်သို့ရှိမည်ကိုလည်း မပြောနိုင်ပါ။ ယခင်တုန်းက သူကချည်း ယောက်ျားတွေကို စွန့်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမူ ယောက်ျားက သူ့ကို စွန့်သွားပါပြီ။ ကျွန်တော်အထင်တွင်မူ အယ်လီဇဘက်သည် ကောင်မလေးနှင့် သွား၍ စာရင်းရှင်းမည် ထင်ပါသည်။ အယ်လီဇဘက်သည် သတ္တိကောင်း၍ ပွင့်လင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် နေ့လယ်စာစားရင်း ထိုအကြောင်းများကို ကျွန်တော် တွေးနေပါသည်။ သူ့ကိုကြည့်ရသည်မှာ ဘာမျှ ထူးခြားဟန် မပေါ်ပါ။ ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် ရှင်ရှင်ပျပျ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ခါတိုင်းလိုပင် စကားတွေ တသွင်သွင် ပြောနေပါသည်။ ကြုံရာဆုံရာ ပြောသည့် စကားတိုင်းမှာလိုလိုပင် အရယ်အရွန်းကလေးတွေဖောက်ပြီး ပြောနေပါသည်။ ကျွန်တော်သည် သူနှင့် စကားပြောရသည်ကို ပျော်နေပါသည်။ ကောင်လေးက သူ့အပေါ် အချစ်ပြယ်သွားသည်ကို သူ မသိဟုပင် ကျွန်တော် ထင်လာပါသည်။ ကောင်လေးအပေါ်တွင် အချစ်ပိုခဲ့သည့် အလျောက် ကောင်လေးကလည်း သူ့အပေါ်တွင် အချစ်မလျော့ဟု ထင်နေပုံ ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ကော်ဖီသောက်ပြီး စီးကရက်ဖွာနေကြစဉ် သူက အချိန်ကို မေးပါသည်။

- ‘သုံးနာရီထိုးဖို့ ဆယ့်ငါးမိနစ်’
- ‘ဒီလိုဆို ကျွန်မအတွက် ရှင်းလိုက်တော့မယ်’
- ‘ကျွန်တော် ရှင်းလိုက်မယ်လေ’
- ‘ကျေးဇူးပဲ’ ဟု ဆိုကာ သူပြုံးနေသည်။
- ‘အရေးတကြီး သွားစရာရှိလို့လား’
- ‘ကျွန်မ ပီတာနဲ့ သုံးနာရီမှာ ချိန်းထားတယ်’

‘သူကော နေထိုင်ကောင်းတယ် မဟုတ်လား’

‘ကောင်းပါ သိပ်ကောင်း’

သူက ပြောရင်း မပြုံးချင် ပြုံးချင် ပြုံးသည်။ ရွှင်မြူးသောအပြုံး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအပြုံးထဲ၌ လှောင်ပြောင်သရော်သည့်ဟန် ပါနေသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ သူသည် အတန်ကြာမျှ ငေးနေပြီးနောက် ကျွန်တော့်ကို စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။

‘ရှင်က ထူးထူးခြားခြား အဖြစ်ပျက်ကလေးတွေကို စိတ်ဝင်စားတတ်တော့ ပြောရဦးမယ်၊ ခု ဒီကို ကျွန်မလာတဲ့အကြောင်းကို ရှင် မသိသေးဘူး မဟုတ်လား။ ဒီနေ့မနက်ပဲ ပီတာ့ဆီကို ဖုန်းဆက်ပြီး သုံးနာရီမှာ ဘာဖို့ ချိန်းထားတာ၊ ကျွန်မကို ကွာရှင်းပေးဖို့ ပြောမလို့’

ကျွန်တော်သည် မျက်နှာထူပူသွားကာ ဘာပြောရမည် မသိအောင် နေသည်။

‘မဟုတ်တာဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့နှစ်ယောက် အဆင်ပြေတယ်မဟုတ်လား’

‘သူ့အကြောင်းကို လောကကြီးတစ်ခုလုံး သိနေချိန်မှာ ကျွန် မသိလို့ ရှင် ထင်နေလို့လား။ ကျွန်မလည်း ဒီလောက် မနဲသေးပါဘူး’

အယ်လီဇဘက်သည် လိမ်ပြော၍ရမည့် မိန်းမ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်ကလည်း မသိချင်ယောင် ဆောင်မနေတော့ပါ။ ကျွန်တော် ဝမ်းကွဲလောက် ငြိမ်နေပါသည်။

‘ဘာဖြစ်လို့ ကွာရှင်းခွင့် တောင်းချင်တာလဲ’

‘ကောင်မလေးရဲ့အဖေ ရောဘတ်ကင်တန်ဟာ တော်တော်ခေါင်းမာအတိုကြီး၊ ကျွန်မကိုမကွာဘဲ ပီတာကို သူ့သမီးနဲ့ လက်ထပ်ခွင့်ပေးမှာ ဟုတ်ဘူး။ ကျွန်မအဖို့လည်း ဒီလောက် အရေးမကြီးတော့ပါဘူး။ ကွာရှင်းရင်းမှာ နောက်တစ်ယောက် တိုးလာတဲ့သဘော’

သူက လှပသော သူ့ပခုံးကို တွန့်ပြလိုက်သည်။

‘ပီတာက သူ့ကို လက်ထပ်ချင်တယ်လို့ကော ခင်ဗျား ဘယ်လို ချင်သလဲ’

‘သူ ကောင်မလေးကို တန်းတန်းစွဲ ဖြစ်နေပြီလေ’

‘ခင်ဗျားကို ဖွင့်ပြောလိုလား’

‘မပြောပါဘူး။ သူကတော့ ကျွန်မ မသိဘူးလို့ ထင်နေတာပေါ့။ ကျွန်မ သူ့ကို သိပ်သနားတယ်။ ကျွန်မ စိတ်ထိခိုက်မှာကို သူ သိပ်စိုးရိမ်နေတယ်’

‘အင်း - ငယ်တုန်းဆိုတော့ ခဏတစ်ဖြုတ် ရူးမူးမိတာဖြစ်မှာပါ။ ကြာတော့ ပြီးသွားမယ်ထင်ပါတယ်’

‘ဘယ်မှာ ပြီးသွားမလဲရှင်၊ ကောင်မလေးက ငယ်လည်းငယ်တယ်၊ ရုပ်လည်းချောတယ်၊ သဘောလည်းကောင်းတယ်၊ သူတို့နှစ်ယောက်ဆိုရင် တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ရှေ့သွားနောက်လိုက်ညီတယ်၊ ပြီးတော့ သူတို့ နှစ်ယောက် ခွာပြုသွားကြတယ်ဆိုရင် ဘယ်ကောင်းမလဲ၊ သူတို့ နှစ်ယောက် လည်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ချစ်တယ်၊ လောလောဆယ်မှာတော့ အချစ်ဟာ အရေးအကြီးဆုံးမဟုတ်လား။ ကျွန်မက သူ့ထက် ဆယ့်ကိုးနှစ် တောင် ကြီးတယ်လေ၊ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဟာ အမေလောက်ရှိတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်အပေါ်မှာ အချစ်ကုန်သွားပြီးပြီဆိုရင် နောက်ထပ် ပြန်ချစ်နိုင်ဦးမယ်လို့ ထင်သေးသလား။ ရှင်လည်း စာရေးဆရာပဲ၊ လူသဘာဝ ကို သိမှာပေါ့’

‘ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားက အနစ်နာခံ ရှောင်ပေးရတာလဲ’

‘လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ် ကျွန်မကို လက်ထပ်ခွင့်တောင်းတုန်းက ကျွန်မ သူ့ကို ကတိတစ်ခု ပေးခဲ့တယ်လေ၊ သူ ကွာရှင်းချင်တဲ့အချိန်မှာ သူတောင်း ဆိုရင် ကွာရှင်းပေးမယ်လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်၊ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အသက် သိပ်ကွာနေတယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဒါမှ တရားရာရောက်မှာပေါ့’

‘ဒီကတိကိုစောင့်ထိန်းဖို့ သူက ခင်ဗျားကို မတောင်းဆိုတာ၊ မတောင်း ဆိုတဲ့ ကတိတစ်ခုကို ခင်ဗျားက စောင့်ထိန်းချင်သေးလို့လား’

သူက သေးသွယ်ရှည်လျားသည့် လက်များကို ဝှေ့ယမ်းလိုက်သည်။ လက်ခနဲ ပြက်သွားသော မြလက်စွပ်အရောင်ထဲတွင် နိမိတ်ဆိုး တစ်စုံတစ်ရာ ပါနေသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်လိုက်မိပါသည်။

‘အို ဘာဖြစ်လို့ မစောင့်ထိန်းရမှာလဲ၊ စောင့်ထိန်းရမှာပေါ့။ လူကြီး
လူကောင်းတစ်ယောက်လိုတော့ ကျင့်ရမှာပေါ့။ အမှန်ပြောရရင်တော့ ဒီနေ့
ဒီကိုလာတာဟာ သူ့ကိစ္စကြောင့်လာတာပဲရှင်၊ ဒီစားပွဲကလေးမှာပဲ သူ
ကျွန်မကို လက်ထပ်ဖို့ ဖွင့်ပြောတာပဲ၊ အဲဒီတုန်းက ကျွန်မက ခုထိုင်နေတဲ့
နေရာမှာပဲ ထိုင်လို့၊ ဒါပေမဲ့ ခက်တာက အဲဒီတုန်းကလိုပဲ သူ့ကို ကျွန်မ
ချစ်နေသေးတာ ခက်နေတယ်’

သူသည် စကားကို ဆုံးအောင်မပြောဘဲ ရပ်ထားလိုက်၏။ ထို့နောက်
အကြိတ်လိုက်သည်ကို ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရသည်။

‘ကဲ သွားမှဖြစ်မယ်ရှင်၊ ပီတာက အချိန်မီမရောက်လို့ စောင့်ရရင်
သိပ်စိတ်ဆိုးတာ’

သူသည် အားကိုးရာမဲ့သောအကြည့်ဖြင့် ကျွန်တော့်ကို ကြည့်၏။
ကုလားထိုင်မှ ထရမည်ကို ဝန်လေးနေပုံရသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။
သို့ရာတွင် သူသည် ပြုံးလိုက်ပြီးနောက် ချက်ချင်း ထိုင်ရာမှ ထသည်။

‘ကျွန်တော် လိုက်ပို့ရမလား’

‘ဟိုတယ်တံခါးပေါက်အရောက်ထိတော့ ပို့နိုင်ပါတယ်’

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် ထမင်းစားခန်းနှင့် နားနေခန်းထဲမှ
ပြတ်လျှောက်လာကြသည်။ တံခါးဝတွင် ဟိုတယ်စောင့်က ဆုံလည်မှန်တံခါး
ဖွင့်ပေး၏။ ကျွန်တော်က တက္ကစီငှားပေးရမလားဟု မေးသည်။

‘ရပါတယ်၊ ကျွန်မ ခြေကျင်ပဲ လျှောက်သွားတော့မယ်၊ ရာသီဥတု
ကောင်းသားပဲ’

သူသည် ကျွန်တော့်ကို လက်ကမ်းပေးရင်း -

‘တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်ရှင်၊ ကျွန်မ မနက်ဖြန် နိုင်ငံခြားကို
ခရီးထွက်မလို့၊ လန်ဒန်ကို ဆောင်းဦးပေါက်လောက်မှ ပြန်ရောက်မယ်
ထင်တယ်၊ အဲဒီတော့ ဖုန်းဆက်နော်’

သူသည် ပြုံး၍ ခေါင်းညိတ်ပြီး လှည့်ထွက်သွား၏။ ကျွန်တော်သည်
လမ်းပေါ်တွင် လျှောက်သွားနေသော သူ့ကို ငေးကြည့် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

လေသည် ညင်းညံ့လျက် နွေဦးပေါက်နှင့် တူနေသည်။ ကောင်းကင်ပြာပြာ
 တွင်မူ တိမ်တိုက်ဖြူဖြူများ ရွက်တိုက်နေကြ၏။ သူသည် ကိုယ်ကို မတ်ထား
 ပြီး လျှောက်သွားနေ၏။ သူ၏ခေါင်းကလည်း ထိမထင်သည့်ဟန် မော့လျက်။
 သေးသွယ်၍ ချစ်စရာကောင်းသော သူ့ကို မြင်သည့်အခါတွင် လမ်းသွား
 လမ်းလာများက လှမ်းကြည့်သွားကြသည်။ အသိတချို့က ဦးထုပ်ကိုချွတ်၍
 နှုတ်ဆက်သည့်အခါတွင် ခေါင်းကို ကျက်သရေရှိစွာ ဦးညွတ်၍ ပြန်နှုတ်ဆက်
 ပုံကို ကျွန်တော် မြင်ရသည်။ အသည်းကွဲနေသူတစ်ဦးဟု မည်သူမျှထင်ကြ
 မည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် ထပ်ပြောပါမည်။ သူသည် အလွန် ရိုးသားဖြောင့်
 မတ်သော အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

THE OUTSTATION

THE new assistant arrived in the afternoon. When the Resident, Mr Warburton, was told that the prahu was in sight he put on his solar topee and went down to the landing-stage. The guard, eight little Dyak soldiers, stood to attention as he passed. He noted with satisfaction that their bearing was martial, their uniforms neat and clean, and their guns shining. They were a credit to him. From the landing-stage he watched the bend of the river round which in a moment the boat would sweep. He looked very smart in his spotless ducks and white shoes. He held under his arm a gold-headed Malacca cane which had been given him by the Sultan of Perak. He awaited the newcomer with mingled feelings. There was more work in the district than one man could properly do, and during his periodical tours of the country under his charge it had been inconvenient to leave the station in the hands of a native clerk, but he had been so long the only white man there that he could not face the arrival of another without misgiving. He was accustomed to

loneliness. During the war he had not seen an English face for three years; and once when he was instructed to put up an afforestation officer he was seized with panic, so that when the stranger was due to arrive, having arranged everything for his reception, he wrote a note telling him he was obliged to go up-river, and fled; he remained away till he was informed by a messenger that his guest had left.

Now the prahu appeared in the broad reach. It was manned by prisoners, Dyaks under various sentences, and a couple of warders were waiting on the landing-stage to take them back to gaol. They were sturdy fellows, used to the river, and they rowed with a powerful stroke. As the boat reached the side a man got out from under the attap awning and stepped on shore. The guard presented arms.

'Here we are at last. By God, I'm as cramped as the devil. I've brought you your mail.'

He spoke with exuberant joviality. Mr Warburton politely held out his hand.

'Mr Cooper, I presume?'

'That's right. Were you expecting anyone else?'

The question had a facetious intent, but the Resident did not smile.

'My name is Warburton. I'll show you your quarters. They'll bring your kit along.'

He preceded Cooper along the narrow pathway and they entered a compound in which stood a small bungalow.

'I've had it made as habitable as I could, but of course no one has lived in it for a good many years.'

It was built on piles. It consisted of a long living-room which opened on to a broad veranda, and behind, on each side of a passage, were two bedrooms.

'This'll do me all right,,' said Cooper.

'I dare say you want to have a bath and a change. I shall be very much pleased if you'll dine with me tonight. Will eight o'clock suit you?'

'Any old time will do for me.'

The Resident gave a polite, but slightly disconcerted smile, and withdrew. He returned to the Fort where his own residence was. The impression which Allen Cooper had given him was not very favourable, but he was a fair man, and he knew that it was unjust to form an opinion on so brief a glimpse. Cooper seemed to be about thirty. He was a tall, thin fellow, with a sallow face in which there was not a spot of colour. It was a face all in one tone. He had a large, hooked nose and blue eyes. When, entering the bung a low, he had taken off his topee and flung it to a waiting boy, Mr Warburton noticed that his large skull, covered with short, brown hair, contrasted somewhat oddly with a weak, small chin. He was dressed in khaki shorts and a khaki shirt, but they were shabby and soiled; and his battered topee had not been cleaned for days. Mr Warburton reflected that the young man had spent a week on a coasting steamer and had passed the last forty-eight hours lying in the bottom of a prahu.

'We'll see what he looks like when he comes in to dinner.'

He went into his room, where his things were as neatly laid out as if he had an English valet, undressed, and, walking down the stairs to the bath-house, sluiced

himself with cool water. The only concession he made to the climate was to wear a white dinner jacket; but otherwise, in a boiled shirt and a high collar, silk socks and patent-leather shoes, he dressed as formally as though he were dining at his club in Pall Mall. A careful host, he went into the dining-room to see that the table was properly laid. It was gay with orchids, and the silver shone brightly. The napkins were folded into elaborate shapes. Shaded candles in silver candle-sticks shed a soft light. Mr Warburton smiled his approval and returned to the sitting-room to await his guest. Presently he appeared. Cooper was wearing the khaki shorts, the khaki shirt, and the ragged jacket in which he had landed. Mr Warburton's smile of greeting froze on his face.

'Hullo, you're all dressed up,' said Cooper. 'I didn't know you were going to do that. I very nearly put on a sarong.'

'It doesn't matter at all. I dare say your boys were busy.'

'You needn't have bothered to dress on my account, you know.'

'I didn't. I always dress for dinner.'

'Even when you're alone?'

'Especially when I'm alone,' replied Mr Warburton, with a frigid stare.

He saw a twinkle of amusement in Cooper's eyes, and he flushed an angry red. Mr Warburton was a hot-tempered man; you might have guessed that from his red face with its pugnacious features and from his red hair now growing white; his blue eyes, cold as a rule and observing, could flash with sudden wrath; but he was a

man of the world and he hoped a just one. He must do his best to get on with this fellow.

'When I lived in London I moved in circles in which it would have been just as eccentric not to dress for dinner every night as not to have a bath every morning. When I came to Borneo I saw no reason to discontinue so good a habit. For three years during the war I never saw a white man. I never omitted to dress on a single occasion on which I was well enough to come in to dinner. You have not been very long in this country; believe me, there is no better way to maintain the proper pride which you should have in yourself. When a white man surrenders in the slightest degree to the influences that surround him he very soon loses his self-respect, and when he loses his self-respect you may be quite sure the natives will soon cease to respect him.'

'Well, if you expect me to put on a boiled shirt and a stiff collar in this heat I'm afraid you'll be disappointed.'

'When you are dining in your own bungalow you will, of course, dress as you think fit, but when you do me the pleasure of dining with me, perhaps you will come to the conclusion that it is only polite to wear the costume usual in civilized society.'

Two Malay boys, in sarongs and songkoks, with smart white coats and brass buttons, came in, one bearing gin pahits, and the other a tray on which were olives and anchovies. Then they went in to dinner. Mr Warburton flattered himself that he had the best cook, a Chinese, in Borneo, and he took great trouble to have as good food as in the difficult circumstances was possible. He

exercised much ingenuity in making the best of his materials.

'Would you care to look at the menu?' he said, handing it to Cooper.

It was written in French and the dishes had resounding names. They were waited on by the two boys. In opposite corners of the room two more waved immense fans, and so gave movement to the sultry air. The fare was sumptuous and the champagne excellent.

'Do you do yourself like this every day?' said Cooper.

Mr Warburton gave the menu a careless glance.

'I have not noticed that the dinner is any different from usual,' he said. 'I eat very little myself, but I make a point of having a proper dinner served to me every night. It keeps the cook in practice and it's good discipline for the boys.'

The conversation proceeded with effort. Mr Warburton was elaborately courteous and, it may be, found a slightly malicious 'amusement' in the embarrassment which he thereby occasioned in his companion. Cooper had not been more than a few months in Sembulu, and Mr Warburton's inquiries about friends of his in Kuala Solor were soon exhausted.

'By the way,' he said presently, 'did you meet a lad called Hennerley? He's come out recently, I believe.'

'Oh yes, he's in the police. A rotten bounder.'

'I should hardly have expected him to be that. His uncle is my friend Lord Barraclough. I had a letter from Lady Barraclough only the other day asking me to look out for him.'

'I heard he was related to somebody or other. I suppose that's how he got the job. He's been to Eton and Oxford and he doesn't forget to let you know it.'

'You surprise me,' said Mr Warburton. 'All his family have been at Eton and Oxford for a couple of hundred years. I should have expected him to take it as a matter of course.'

'I thought him a damned prig.'

'To what school did you go?'

'I was born in Barbados. I was educated there.'

'Oh, I see.'

Mr Warburton managed to put so much offensiveness into his brief reply that Cooper flushed. For a moment he was silent.

'I've had two or three letters from Kuala Solor,' continued Mr Warburton, 'and my impression was that young Hennerley was a great success. They say he's a first-rate sportsman.'

'Oh, yes, he's very popular. He's just the sort of fellow they would like in K.S. I haven't got much use for the first-rate sports-man myself. What does it amount to in the long run that a man can play golf and tennis better than other people? And who cares if he can make a break of seventy-five at billiards? They attach a damned sight too much importance to that sort of thing in England.'

'Do you think so? I was under the impression that the first-rate sportsman had come out of the war certainly no worse than anyone else.'

'Oh, if you're going to talk of the war then I do know what I'm talking about. I was in the same regiment

as Hennerley and I can tell you that the men couldn't stick him at any price.'

'How do you know?'

'Because I was one of the men.'

'Oh, you hadn't got a commission.'

'A fat chance I had of getting a commission. I was what was called a Colonial. I hadn't been to a public school and I had no influence. I was in the ranks the whole damned time.'

Cooper frowned. He seemed to have difficulty in preventing himself from breaking out into violent invective. Mr Warburton watched him, his little blue eyes narrowed, watched him and formed his opinion. Changing the conversation, he began to speak to Cooper about the work that would be required of him, and as the clock struck ten he rose.

'Well, I won't keep you any more. I dare say you're tired by your journey.'

They shook hands.

'Oh, I say, look here,' said Cooper, 'I wonder if you can find me a boy. The boy I had before never turned up when I was starting from K.S. He took my kit on board and all that, and then disappeared. I didn't know he wasn't there till we were out of the river.'

'I'll ask my head-boy. I have no doubt he can find you someone.'

'All right. Just tell him to send the boy along and if I like the look of him I'll take him.'

There was a moon, so that no lantern was needed. Cooper walked across from the Fort to his bungalow.

'I wonder why on earth they've sent me a fellow

like that?' reflected Mr Warburton. 'If that's the kind of man they're going to get out now I don't think much of it.'

He strolled down his garden. The Fort was built on the top of a little hill and the garden ran down to the river's edge; on the bank was an arbour, and hither it was his habit to come after dinner to smoke a cheroot. And often from the river that flowed below him a voice was heard, the voice of some Malay too timorous to venture into the light of day, and a complaint or an accusation was softly wafted to his ears, a piece of information was whispered to him or a useful hint, which otherwise would never have come into his official ken. He threw himself heavily into a long rattan chair. Cooper! An envious, ill-bred fellow, bumptious, self-assertive, and vain. But Mr Warburton's irritation could not withstand the silent beauty of the night. The air was scented with the sweet-smelling flowers of a tree that grew at the entrance to the arbour, and the fire-flies, sparkling dimly, flew with their slow and silvery flight. The moon made a pathway on the broad river for the light feet of Sila's bride, and on the further bank a row of palm trees was delicately silhouetted against the sky. Peace stole into the soul of Mr Warburton.

He was a queer creature and he had had a singular career. At the age of twenty-one he had inherited a considerable fortune, a hundred thousand pounds, and when he left Oxford he threw himself into the gay life, which in those days (now Mr Warburton was a man of four-and-fifty) offered itself to the young man of good family. He had his flat in Mount Street, his private

hansom, and his hunting-box in Warwickshire. He went to all the places where the fashionable congregated. He was handsome, amusing, and generous. He was a figure in the society of London in the early nineties, and society then had not lost its exclusiveness nor its brilliance. The Boer War which shook it was unthought of; the Great War which destroyed it was prophesied only by the pessimists. It was no unpleasant thing to be a rich young man in those days, and Mr Warburton's chimney-piece during the season was packed with cards for one great function after another. Mr Warburton displayed them with complacency. For Mr Warburton was a snob. He was not a timid snob, a little ashamed of being impressed by his betters, nor a snob who sought the intimacy of persons who had acquired celebrity in politics or notoriety in the arts, nor the snob who was dazzled by riches; he was the naked, unadulterated common snob who dearly loved a lord. He was touchy and quick-tempered, but he would much rather have been snubbed by a person of quality than flattered by a commoner. His name figured insignificantly in Burke's Peerage, and it was marvellous to watch the ingenuity he used to mention his distant relationship to the noble family he belonged to; but never a word did he say of the honest Liverpool manufacturer from whom, through his mother, a Miss Gubbins, he had come by his fortune. It was the terror of his fashionable life that at Cowes, maybe, or at Ascot, when he was with a duchess or even with a prince of the blood, one of these relatives would claim acquaintance with him.

His failing was too obvious not soon to become

notorious, but its extravagance saved it from being merely despicable. The great whom he adored laughed at him, but in their hearts felt his adoration not unnatural. Poor Warburton was a dreadful snob, of course, but after all he was a good fellow. He was always ready to back a bill for an impecunious nobleman, and if you were in a tight corner you could safely count on him for a hundred pounds. He gave good dinners. He played whist badly, but never minded how much he lost if the company was select. He happened to be a gambler, an unlucky one, but he was a good loser, and it was impossible not to admire the coolness with which he lost five hundred pounds at a sitting. His passion for cards, almost as strong as his passion for titles, was the cause of his undoing. The life he led was expensive and his gambling losses were formidable. He began to plunge more heavily, first on horses, and then on the Stock Exchange. He had a certain simplicity of character, and the unscrupulous found him an ingenuous prey. I do not know if he ever realized that his smart friends laughed at him behind his back, but I think he had an obscure instinct that he could not afford to appear other than careless of his money. He got into the hands of money-lenders. At the age of thirty-four he was ruined.

He was too much imbued with the spirit of his class to hesitate in the choice of his next step. When a man in his set had run through his money, he went out to the colonies. No one heard Mr Warburton repine. He made no complaint because a noble friend had advised a disastrous speculation, he pressed nobody to whom he had lent money to repay it, he paid his debts (if he

had only known it, the despised blood of the Liverpool manufacturer came out in him there), sought help from no one, and, never having done a stroke of work in his life, looked for a means of livelihood. He remained cheerful, unconcerned, and full of humour. He had no wish to make anyone with whom he happened to be uncomfortable by the recital of his misfortune. Mr Warburton was a snob, but he was also a gentleman.

The only favour he asked of any of the great friends in whose daily company he had lived for years was a recommendation. The able man who was at that time Sultan of Sembulu took him into his service. The night before he sailed he dined for the last time at his club.

'I hear you're going away, Warburton,' the old Duke of Hereford said to him.

'Yes, I'm going to Borneo.'

'Good God, what are you going there for?'

'Oh, I'm broke.'

'Are you? I'm sorry. Well, let us know when you come back. I hope you have a good time.'

'Oh yes. Lots of shooting, you know.'

The Duke nodded and passed on. A few hours later Mr Warburton watched the coast of England recede into the mist, and he left behind everything which to him made life worth living.

Twenty years had passed since then. He kept up a busy correspondence with various great ladies and his letters were amusing and chatty. He never lost his love for titled persons and paid careful attention to the announcements in *The Times* (which reached him six weeks after publication) of their comings and goings. He

perused the column which records births, deaths, and marriages, and he was always ready with his letter of congratulation or condolence. The illustrated papers told him how people looked and on his periodical visits to England, able to take up the threads as though they had never been broken, he knew all about any new person who might have appeared on the social surface. His interest in the world of fashion was as vivid as when himself had been a figure in it. It still seemed to him the only thing that mattered.

But insensibly another interest had entered into his life. The position he found himself in flattered his vanity; he was no longer the sycophant craving the smiles of the great, he was the master whose word was law. He was gratified by the guard of Dyak soldiers who presented arms as he passed. He liked to sit in judgement on his fellow men. It pleased him to compose quarrels between rival chiefs. When the head-hunters were troublesome in the old days he set out to chastise them with a thrill of pride in his own behaviour. He was too vain not to be of dauntless-courage, and a pretty story was told of his coolness in adventuring single-handed into a stockaded village and demanding the surrender of a bloodthirsty pirate. He became a skilful administrator. He was strict, just, and honest.

And little by little he conceived a deep love for the Malays. He interested himself in their habits and customs. He was never tired of listening to their talk. He admired their virtues, and with a smile and a shrug of the shoulders condoned their vices.

'In my day,' he would say, 'I have been on intimate

terms with some of the greatest gentlemen in England, but I have never known finer gentlemen than some well-born Malays whom I am proud to call my friends.'

He liked their courtesy and their distinguished manners, their gentleness and their sudden passions. He knew by instinct exactly how to treat them. He had a genuine tenderness for them. But he never forgot that he was an English gentleman, and he had no patience with the white men who yielded to native customs. He made no surrenders. And he did not imitate so many of the white men in taking a native woman to wife, for an intrigue of this nature, however sanctified by custom, seemed to him not only shocking but undignified. A man who had been called George by Albert Edward, Prince of Wales, could hardly be expected to have any connexion with a native. And when he returned to Borneo from his visits to England it was now with something like relief. His friends, like himself, were no longer young, and there was a new generation which looked upon him as a tiresome old man. It seemed to him that the England of today had lost a good deal of what he had loved in the England of his youth. But Borneo remained the same. It was home to him now. He meant to remain in service as long as was possible, and the hope in his heart was that he would die before at last he was forced to retire. He had stated in his will that wherever he died he wished his body to be brought back to Sembulu, and buried among the people he loved within the sound of the softly flowing river.

But these emotions he kept hidden from the eyes of men; and no one, seeing this spruce, stout, well-set-

up man, with his clean-shaven strong face and his whitening hair, would have dreamed that he cherished so profound a sentiment.

He knew how the work of the station should be done, and during the next few days he kept a suspicious eye on his assistant. He saw very soon that he was painstaking and competent. The only fault he had to find with him was that he was brusque with the natives.

'The Malays are shy and very sensitive,' he said to him. 'I think you will find that you will get much better results if you take care always to be polite, patient, and kindly.'

Cooper gave a short, grating laugh.

'I was born in Barbados and I was in Africa in the war. I don't think there's much about niggers that I don't know.'

'I know nothing,' said Mr Warburton acidly. 'But we were not talking of them. We were taking of Malays.'

'Aren't they niggers?'

'You are very ignorant,' replied Mr Warburton.

He said no more.

On the first Sunday after Cooper's arrival he asked him to dinner. He did everything ceremoniously, and though they had met on the previous day in the office and later, on the Fort veranda where they drank a gin and bitters together at six o'clock, he sent a polite note across to the bungalow by a boy. Cooper, however unwillingly, came in evening dress and Mr Warburton, though gratified that his wish was respected, noticed with disdain that the young man's clothes were badly cut and his shirt ill-fitting. But Mr Warburton was in a good

temper that evening.

'By the way,' he said to him, as he shook hands, 'I've talked to my head-boy about finding you someone and he recommends his nephew. I've seen him and he seems a bright and willing lad. Would you like to see him?'

'I don't mind.'

'He's waiting now.'

Mr Warburton called his boy and told him to send for his nephew. In a moment a tall, slender youth of twenty appeared. He had large dark eyes and a good profile. He was very neat in his sarong, a little white coat, and a fez, without a tassel, of plum-coloured velvet. He answered to the name of Abas. Mr Warburton looked on him with approval, and his manner insensibly softened as he spoke to him in fluent and idiomatic Malay. He was inclined to be sarcastic with white people, but with the Malays he had a happy mixture of condescension and kindness. He stood in the place of the Sultan. He knew perfectly how to preserve his own dignity and at the same time put a native at his ease.

'Will he do?' said Mr Warburton, turning to Cooper.

'Yes, I dare say he's no more of a scoundrel than any of the rest of them.'

Mr Warburton informed the boy that he was engaged, and dismissed him.

'You're very lucky to get a boy like that,' he told Cooper. 'He belongs to a very good family. They came over from Malacca nearly a hundred years ago.'

'I don't much mind if the boy who cleans my shoes and brings me a drink when I want it has blue blood in

his veins or not. All I ask is that he should do what I tell him and look sharp about it.'

Mr Warburton pursed his lips, but made no reply.

They went in to dinner. It was excellent, and the wine was good. Its influence presently had its effect on them, and they talked not only without acrimony, but even with friendliness. Mr Warburton liked to do himself well, and on Sunday night he made it a habit to do himself even a little better than usual. He began to think he was unfair to Cooper. Of course he was not a gentleman, but that was not his fault, and when you got to know him it might be that he would turn out a very good fellow. His faults, perhaps, were faults of manner. And he was certainly good at his work, quick, conscientious, and thorough. When they reached the dessert Mr Warburton was feeling kindly disposed towards all mankind.

'This is your first Sunday, and I'm going to give you a very special glass of port. I've only got about two dozen of it left and I keep it for special occasions.'

He gave his boy instructions and presently the bottle was brought. Mr Warburton watched the boy open it.

'I got this port from my old friend Charles Hollington. He'd had it for forty years, and I've had it for a good many. He was well-known to have the best cellar in England.'

'Is he a wine merchant?'

'Not exactly,' smiled Mr Warburton. 'I was speaking of Lord Hollington of Castle Reagh. He's one of the richest peers in England. A very old friend of mine. I was at Eton with his brother.'

This was an opportunity that Mr Warburton could never resist, and he told a little anecdote of which the only point seemed to be that he knew an Earl. The port was certainly very good; he drank a glass and then a second. He lost all caution. He had not talked to a white man for months. He began to tell stories. He showed himself in the company of the great. Hearing him, you would have thought that at one time ministries were formed and policies decided on his suggestion whispered into the ear of a duchess or thrown over the dinner-table to be gratefully acted on by the confidential adviser of the Sovereign. The old days at Ascot, Goodwood, and Cowes lived again for him. Another glass of port. There were the great house-parties in Yorkshire and in Scotland to which he went every year.

'I had a man called Foreman then, the best valet I ever had, and why do you think he gave me notice? You know in the House-keeper's Room the ladies' maids and the gentlemen's gentlemen sit according to the precedence of their masters. He told me he was sick of going to party after party at which I was the only commoner. It meant that he always had to sit at the bottom of the table, and all the best bits were taken before a dish reached him. I told the story to the old Duke of Hereford, and he roared. "By God, sir," he said, "if I were King of England, I'd make you a viscount just to give your man a chance." "Take him yourself, Duke," I said. "He's the best valet I've ever had." "Well, Warburton," he said, "if he's good enough for you he's good enough for me. Send him along."

Then there was Monte Carlo, where Mr Warburton

and the Grand Duke Fyodor, playing in partnership, had broken the bank one evening; and there was Marienbad. At Marienbad Mr Warburton had played baccarat with Edward VII.

'He was only Prince of Wales then, of course. I remember him saying to me, "George, if you draw on a five you'll lose your shirt." He was right; I don't think he ever said a truer word in his life. He was a wonderful man. I always said he was the greatest diplomatist in Europe. But I was a young fool in those days, I hadn't the sense to take his advice. If I had, if I'd never drawn on a five, I dare say I shouldn't be here today.'

Cooper was watching him. His brown eyes, deep in their sockets, were hard and supercilious, and on his lips was a mocking smile. He had heard a good deal about Mr Warburton in Kuala Solor, not a bad sort, and he ran his district like clockwork, they said, but by heaven, what a snob! They laughed at him good-naturedly, for it was impossible to dislike a man who was so generous and so kindly, and Cooper had already heard the story of the Prince of Wales and the game of baccarat. But Cooper listened without indulgence. From the beginning he had resented the Resident's manner. He was very sensitive, and he writhed under Mr Warburton's polite sarcasms. Mr Warburton had a knack of receiving a remark of which he disapproved with a devastating silence. Cooper had lived little in England and he had a peculiar dislike of the English. He resented especially the public-school boy since he always feared that he was going to patronize him. He was so much afraid of others putting on airs with him that, in order as it were to get in

first, he put on such airs as to make everyone think him insufferably conceited.

'Well, at all events the war has done one good thing for us,' he said at last. 'It's smashed up the power of the aristocracy. The Boer War started it, and 1914 put the lid on.'

'The great families of England are doomed,' said Mr. Warburton with the complacent melancholy of an *émigré* who remembered the court of Louis XV. 'They cannot afford any longer to live in their splendid palaces and their princely hospitality will soon be nothing but a memory.'

'And a damned good job too in my opinion.'

'My poor Cooper, what can you know of the glory that was Greece and the grandeur that was Rome?'

Mr. Warburton made an ample gesture. His eyes for an instant grew dreamy with a vision of the past.

'Well, believe me, we're fed up with all that rot. What we want is a business government by business men. I was born in a Crown Colony, and I've lived practically all my life in the colonies. I don't give a row of pins for a lord. What's wrong with England is snobbishness. And if there's anything that gets my goat it's a snob.'

A snob! Mr Warburton's face grew purple and his eyes blazed with anger. That was a word that had pursued him all his life. The great ladies whose society he had enjoyed in his youth were not inclined to look upon his appreciation of themselves as unworthy, but even great ladies are sometimes out of temper and more than once Mr Warburton had had the dreadful word flung in his teeth. He knew, he could not help knowing, that there

were odious people who called him a snob. How unfair it was! Why, there was no vice he found so detestable as snobbishness. After all, he liked to mix with people of his own class, he was only at home in their company, and how in heaven's name could anyone say that was snobbish? Birds of a feather.

'I quite agree with you,' he answered. 'A snob is a man who admires or despises another because he is of a higher social rank than his own. It is the most vulgar failing of our English middle-class.'

He saw a flicker of amusement in Cooper's eyes. Cooper put up his hand to hide the broad smile that rose to his lips, and so made it more noticeable. Mr Warburton's hands trembled a little.

Probably Cooper never knew how greatly he had offended his chief. A sensitive man himself he was strangely insensitive to the feelings of others.

Their work forced them to see one another for a few minutes now and then during the day, and they met at six to have a drink on Mr Warburton's veranda. This was an old-established custom of the country which Mr Warburton would not for the world have broken. But they ate their meals separately, Cooper in his bungalow and Mr Warburton at the Fort. After the office work was over they walked till dusk fell, but they walked apart. There were but few paths in this country where the jungle pressed close upon the plantations of the village, and when Mr Warburton caught sight of his assistant passing along with his loose stride, he would make a circuit in order to avoid him. Cooper, with his bad manners, his conceit in his own judgement, and his intolerance, had

already got on his nerves; but it was not till Cooper had been on the station for a couple of months that an incident happened which turned the Resident's dislike into bitter hatred.

Mr Warburton was obliged to go up-country on a tour of inspection, and he left the station in Cooper's charge with more confidence, since he had definitely come to the conclusion that he was a capable fellow. The only thing he did not like was that he had no indulgence. He was honest, just, and painstaking, but he had no sympathy for the natives. It bitterly amused Mr Warburton to observe that this man who looked upon himself as every man's equal should look upon so many men as his own inferiors. He was hard, he had no patience with the native mind, and he was a bully. Mr Warburton very quickly realized that the Malays disliked and feared him. He was not altogether displeased. He would not have liked it very much if his assistant had enjoyed a popularity which might rival his own. Mr Warburton made his elaborate preparations, set out on his expedition, and in three weeks returned. Meanwhile the mail had arrived. The first thing that struck his eyes when he entered his sitting-room was a great pile of open newspapers. Cooper had met him, and they went into the room together. Mr Warburton turned to one of the servants who had been left behind, and sternly asked him what was the meaning of those open papers. Cooper hastened to explain.

'I wanted to read all about the Wolverhampton murder, and so I borrowed your *Times*. I brought them back again. I knew you wouldn't mind.'

Mr Warburton turned on him, white with anger.

'But I do mind. I mind very much.'

'I'm sorry,' said Cooper, with composure. 'The fact is, I simply couldn't wait till you came back.'

'I wonder you didn't open my letters as well.'

Cooper, unmoved, smiled at his chief's exasperation.

'Oh, that's not quite the same thing. After all, I couldn't imagine you'd mind my looking at your newspapers. There's nothing private in them.'

'I very much object to anyone reading my paper before me.' He went up to the pile. There were nearly thirty numbers there. 'I think it extremely impertinent of you. They're all mixed up.'

'We can easily put them in order,' said Cooper, joining him at the table.

'Don't touch them,' cried Mr Warburton.

'I say, it's childish to make a scene about a little thing like that.'

'How dare you speak to me like that?'

'Oh, go to hell,' said Cooper, and he flung out of the room.

Mr Warburton, trembling with passion, was left contemplating his papers. His greatest pleasure in life had been destroyed by those callous, brutal hands. Most people living in out-of-the-way places when the mail comes tear open impatiently their papers and taking the last ones first glance at the latest news from home. Not so Mr Warburton. His newsagent had instructions to write on the outside of the wrapper the date of each paper he dispatched, and when the great bundle arrived Mr Warburton looked at these dates and with his blue

pencil numbered them. His head-boy's orders were to place one on the table every morning in the veranda with the early cup of tea and it was Mr Warburton's especial delight to break the wrapper as he sipped his tea, and read the morning paper. It gave him the illusion of living at home. Every Monday morning he read the *Monday Times* of six weeks back, and so went through the week. On Sunday he read the *Observer*. Like his habit of dressing for dinner it was a tie to civilization. And it was his pride that no matter how exciting the news was he had never yielded to the temptation of opening a paper before its allotted time. During the war the suspense sometimes had been intolerable, and when he read one day that a push was begun he had undergone agonies of suspense which, he might have saved himself by the simple expedient of opening a later paper which lay waiting for him on a shelf. It had been the severest trial to which he had ever exposed himself, but he victoriously surmounted it. And that clumsy fool had broken open those neat tight packages because he wanted to know whether some horrid woman had murdered her odious husband.

Mr Warburton sent for his boy and told him to bring wrappers. He folded up the papers as neatly as he could, placed a wrapper round each and numbered it. But it was a melancholy task.

'I shall never forgive him,' he said. 'Never.'

Of course his boy had been with him on his expedition; he never travelled without him, for his boy knew exactly how he liked things, and Mr Warburton was not the kind of jungle traveller who was prepared

to dispense with his comforts; but in the interval since their arrival he had been gossiping in the servants' quarters. He had learnt that Cooper had had trouble with his boys. All but the youth Abas had left him. Abas had desired to go too, but his uncle had placed him there on the instructions of the Resident, and he was afraid to leave without his uncle's permission.

'I told him he had done well, Tuan,' said the boy. 'But he is unhappy. He says it is not a good house, and he wishes to know if he may go as the others have gone.'

'No, he must stay. The Tuan must have servants. Have those who went been replaced?'

'No, Tuan, no one will go.'

Mr Warburton frowned. Cooper was an insolent fool, but he had an official position and must be suitably provided with servants. It was not seemly that his house should be improperly conducted.

'Where are the boys who ran away?'

'They are in the kampong, Tuan.'

'Go and see them tonight, and tell them that I expect them to be back in Tuan Cooper's house at dawn tomorrow.'

'They say they will not go, Tuan.'

'On my order?'

The boy had been with Mr Warburton for fifteen years, and he knew every intonation of his master's voice. He was not afraid of him, they had gone through too much together, once in the jungle the Resident had saved his life, and once, upset in some rapids, but for him the Resident would have been drowned; but he knew when the Resident must be obeyed without question.

'I will go to the kampong,' he said.

Mr Warburton expected that his subordinate would take the first opportunity to apologize for his rudeness, but Cooper had the ill-bred man's inability to express regret; and when they met next morning in the office he ignored the incident. Since Mr Warburton had been away for three weeks it was necessary for them to have a somewhat prolonged interview. At the end of it, Mr Warburton dismissed him.

'I don't think there's anything else, thank you.' Cooper turned to go, but Mr Warburton stopped him. 'I understand you've been having some trouble with your boys.'

Cooper gave a harsh laugh.

'They tried to blackmail me. They had the damned cheek to run away, all except that incompetent fellow Abas — he knew when he was well off — but I just sat tight. They've all come to heel again.'

'What do you mean by that?'

'This morning they were all back on their jobs, the Chinese cook and all. There they were, as cool as cucumbers; you would have thought they owned the place. I suppose they'd come to the conclusion that I wasn't such a fool as I looked.'

'By no means. They came back on my express order.'

Cooper flushed slightly.

'I should be obliged if you wouldn't interfere with my private concerns.'

'They're not your private concerns. When your servants run away it makes you ridiculous. You are perfectly free to make a fool of yourself, but I cannot

allow you to be made a fool of. It is unseemly that your house should not be properly staffed. As soon as I heard that your boys had left you, I had them told to be back in their places at dawn. That'll do.'

Mr Warburton nodded to signify that the interview was at an end. Cooper took no notice.

'Shall I tell you what I did? I called them and gave the whole bally lot the sack. I gave them ten minutes to get out of the compound.'

Mr Warburton shrugged his shoulders.

'What makes you think you can get others?'

'I've told my own clerk to see about it.'

Mr Warburton reflected for a moment.

'I think you behaved very foolishly. You will do well to remember in future that good masters make good servants.'

'Is there anything else you want to teach me?'

'I should like to teach you manners, but it would be an arduous task, and I have not the time to waste. I will see that you get boys.'

'Please don't put yourself to any trouble on my account. I'm quite capable of getting them for myself.'

Mr Warburton smiled acidly. He had an inkling that Cooper disliked him as much as he disliked Cooper, and he knew that nothing is more galling than to be forced to accept the favours of a man you detest.

'Allow me to tell you that you have no more chance of getting Malay or Chinese servants here now than you have of getting an English butler or a French chef. No one will come to you except on an order from me. Would you like me to give it?'

'No.'

'As you please. Good morning.'

Mr Warburton watched the development of the situation with acrid humour. Cooper's clerk was unable to persuade Malay, Dyak, or Chinese to enter the house of such a master. Abas, the boy who remained faithful to him, knew how to cook only native food, and Cooper, a coarse feeder, found his gorge rise against the everlasting rice. There was no water-carrier, and in that great heat he needed several baths a day. He cursed Abas, but Abas opposed him with sullen resistance and would not do more than he chose. It was galling to know that the lad stayed with him only because the Resident insisted. This went on for a fortnight and then, one morning, he found in his house the very servants whom he had previously dismissed. He fell into a violent rage, but he had learnt a little sense, and this time, without a word, he let them stay. He swallowed his humiliation, but the impatient contempt he had felt for Mr Warburton's idiosyncrasies changed into a sullen hatred: the Resident with this malicious stroke had made him the laughing-stock of all the natives.

The two men now held no communication with one another. They broke the time-honoured custom of sharing, notwithstanding personal dislike, a drink at six o'clock with any white man who happened to be at the station. Each lived in his own house as though the other did not exist. Now that Cooper had fallen into the work, it was necessary for them to have little to do with one another in the office. Mr Warburton used his orderly to send any message he had to give his assistant, and his

instructions he sent by formal letter. They saw one another constantly, that was inevitable, but did not exchange half a dozen words in a week. The fact that they could not avoid catching sight of one another got on their nerves. They brooded over their antagonism, and Mr Warburton, taking his daily walk, could think of nothing but how much he detested his assistant.

And the dreadful thing was that in all probability they would remain thus, facing each other in deadly enmity, till Mr Warburton went on leave. It might be three years. He had no reason to send in a complaint to headquarters: Cooper did his work very well, and at that time men were hard to get. True, vague complaints reached him and hints that the natives found Cooper harsh. There was certainly a feeling of dissatisfaction among them. But when Mr Warburton looked into specific cases, all he could say was that Cooper had shown severity where mildness would not have been misplaced, and had been unfeeling when himself would have been sympathetic. He had done nothing for which he could be taken to task. But Mr Warburton watched him. Hatred will often make a man clear-sighted, and he had a suspicion that Cooper was using the natives without consideration, yet keeping within the law, because he felt that thus he could exasperate his chief. One day perhaps he would go too far. None knew better than Mr Warburton how irritable the incessant heat could make a man and how difficult it was to keep one's self-control after a sleepless night. He smiled softly to himself. Sooner or later Cooper would deliver himself into his hand.

When at last the opportunity came, Mr Warburton

laughed aloud. Cooper had charge of the prisoners; they made roads, built sheds, rowed when it was necessary to send the prahu up or down stream, kept the town clean, and otherwise usefully employed themselves. If well-behaved they even on occasion served as house-boys. Cooper kept them hard at it. He liked to see them work. He took pleasure in devising tasks for them; and seeing quickly enough that they were being made to do useless things the prisoners worked badly. He punished them by lengthening their hours. This was contrary to the regulations, and as soon as it was brought to the attention of Mr Warburton, without referring the matter back to his subordinate, he gave instructions that the old hours should be kept; Cooper, going out for his walk, was astounded to see the prisoners strolling back to the gaol; he had given instructions that they were not to knock off till dusk. When he asked the warder in charge why they had left off work he was told that it was the Resident's bidding.

White with rage he strode to the Fort. Mr Warburton, in his spotless white ducks and his neat topee, with a walking-stick in his hand, followed by his dogs, was on the point of starting out on his afternoon stroll. He had watched Cooper go, and knew that he had taken the road by the river. Cooper jumped up the steps and went straight up to the Resident.

'I want to know what the hell you mean by countermanding my order that the prisoners were to work till six,' he burst out, beside himself with fury.

Mr Warburton opened his cold blue eyes very wide and assumed an expression of great surprise.

'Are you out of your mind? Are you so ignorant that you do not know that that is not the way to speak to your official superior?'

'Oh, go to hell. The prisoners are my pidgin, and you've got no right to interfere. You mind your business and I'll mind mine. I want to know what the devil you mean by making a damned fool of me. Everyone in the place will know that you've counter-manded my order.'

Mr Warburton kept very cool.

'You had no power to give the order you did. I countermanded it because it was harsh and tyrannical. Believe me, I have not made half such a damned fool of you as you have made of yourself.'

'You disliked me from the first moment I came here. You've done everything you could to make the place impossible for me because I wouldn't lick your boots for you. You got your knife into me because I wouldn't flatter you.'

Cooper, spluttering with rage, was nearing dangerous ground, and Mr Warburton's eyes grew on a sudden colder and more piercing.

'You are wrong. I thought you were a cad, but I was perfectly satisfied with the way you did your work.'

'You snob. You damned snob. You thought me a cad because I hadn't been to Eton. Oh, they told me in K.S. what to expect. Why, don't you know that you're the laughing-stock of the whole country? I could hardly help bursting into a roar of laughter when you told your celebrated story about the Prince of Wales. My God, how they shouted at the club when they told it. By God, I'd rather be the cad I am than the snob you are.'

He got Mr Warburton on the raw.

'If you don't get out of my house this minute I shall knock you down,' he cried.

The other came a little a closer to him and put his face in his.

'Touch me, touch me,' he said. 'By God, I'd like to see you hit me. Do you want me to say it again? Snob. Snob.'

Cooper was three inches taller than Mr Warburton, a strong, muscular young man. Mr Warburton was fat and fifty-four. His clenched fist shot out. Cooper caught him by the arm and pushed him back.

'Don't be a damned fool. Remember I'm not a gentleman. I know how to use my hands.'

He gave a sort of hoot, and grinning all over his pale, sharp face jumped down the veranda steps. Mr Warburton, his heart in his anger pounding against his ribs, sank exhausted into a chair. His body tingled as though he had prickly heat. For one horrible moment he thought he was going to cry. But suddenly he was conscious that his head-boy was on the veranda and instinctively regained control of himself. The boy came forward and filled him a glass of whisky and soda. Without a word Mr Warburton took it and drank it to the dregs.

'What do you want to say to me?' asked Mr Warburton, trying to force a smile on to his strained lips.

'Tuan, the assistant Tuan is a bad man. Abas wishes again to leave him.'

'Let him wait a little. I shall write to Kuala Solor and ask that Tuan Cooper should go elsewhere.'

'Tuan Cooper is not good with the Malays.'

'Leave me.'

The boy silently withdrew. Mr Warburton was left alone with his thoughts. He saw the club at Kuala Solor, the men sitting round the table in the window in theirannels, when the night had driven them in from golf and tennis, drinking whiskies and gin pahits, and laughing when they told the celebrated story of the Prince of Wales and himself at Marienbad. He was hot with shame and misery. A snob! They all thought him a snob. And he had always thought them very good fellows, he had always been gentleman enough to let it make no difference to him that they were of very second-rate position. He hated them now. But his hatred for them was nothing compared with his hatred for Cooper. And if it had come to blows Cooper could have thrashed him. Tears of mortification ran down his red, fat face. He sat there for a couple of hours smoking cigarette after cigarette, and he wished he were dead.

At last the boy came back and asked him if he would dress for dinner. Of course! He always dressed for dinner. He rose wearily from his chair and put on his stiff shirt and the high collar. He sat down at the prettily decorated table, and was waited on as usual by the two boys while two others waved their great fans. Over there in the bungalow, two hundred yards away, Cooper was eating a filthy meal clad only in a sarong and a baju. His feet were bare and while he ate he probably read a detective story. After dinner Mr Warburton sat down to write a letter. The Sultan was away, but he wrote, privately and confidentially, to his representative. Cooper did his

work very well, he said, but the fact was that he couldn't get on with him. They were getting dreadfully on each other's nerves and he would look upon it as a very great favour if Cooper could be transferred to another post.

He dispatched the letter next morning by special messenger. The answer came a fortnight later with the month's mail. It was a private note, and ran as follows:

My dear Warburton,

I do not want to answer your letter officially, and so I am writing you a few lines myself. Of course if you insist I will put the matter up to the Sultan, but I think you would be much wiser to drop it. I know Cooper is a rough diamond, but he is capable, and he had a pretty thin time in the war, and I think he should be given every chance. I think you are a little too much inclined to attach importance to a man's social position. You must remember that times have changed. Of course it's a very good thing for a man to be a gentleman, but it's better that he should be competent and hard-working. I think if you'll exercise a little tolerance you'll get on very well with Cooper.

Yours very sincerely,
Richard Temple

The letter dropped from Mr Warburton's hand. It was easy to read between the lines. Dick Temple, whom he had known for twenty years, Dick Temple who came from quite a good county family, thought him a snob, and for that reason had no patience with his request. Mr Warburton felt on a sudden discouraged with life. The

world of which he was a part had passed away and the future belonged to a meaner generation. Cooper represented it and Cooper he hated with all his heart. He stretched out his hand to fill his glass, and at the gesture his head-boy stepped forward.

'I didn't know you were there.'

The boy picked up the official letter. Ah, that was why he was waiting.

'Does Tuan Cooper go, Tuan?'

'No.'

'There will be a misfortune.'

For a moment the words conveyed nothing to his lassitude. But only for a moment. He sat up in his chair and looked at the boy. He was all attention.

'What do you mean by that?'

'Tuan Cooper is not behaving rightly with Abas.'

Mr Warburton shrugged his shoulders. How should a man like Cooper know how to treat servants? Mr Warburton knew the type: he would be grossly familiar with them at one moment and rude and inconsiderate the next.

'Let Abas go back to his family.'

'Tuan Cooper holds back his wages so that he may not run away. He has paid him nothing for three months. I tell him to be patient. But he is angry, he will not listen to reason. If the Tuan continues to use him ill there will be a misfortune.'

'You were right to tell me.'

The fool! Did he know so little of the Malays as to think he could safely injure them? It would serve him damned well right if he got a kris in his back. A kris. Mr

Warburton's heart seemed on a sudden to miss a beat. He had only to let things take their course and one fine day he would be rid of Cooper. He smiled faintly as the phrase, a masterly inactivity, crossed his mind. And now his heart beat a little quicker, for he saw the man he hated lying on his face in a pathway of the jungle with a knife in his back. A fit end for the cad and the bully. Mr Warburton sighed. It was his duty to warn him, and of course he must do it. He wrote a brief and formal note to Cooper asking him to come to the Fort at once.

In ten minutes Cooper stood before him. They had not spoken to one another since the day when Mr Warburton had nearly struck him. He did not now ask him to sit down.

'Did you wish to see me?' asked Cooper.

He was untidy and none too clean. His face and hands were covered with little red blotches where mosquitoes had bitten him and he had scratched himself till the blood came. His long, thin face bore a sullen look.

'I understand that you are again having trouble with your servants. Abas, my head-boy's nephew, complains that you have held back his wages for three months. I consider it a most arbitrary proceeding. The lad wishes to leave you, and I certainly do not blame him. I must insist on your paying what is due to him.'

'I don't choose that he should leave me. I am holding back his wages as a pledge of his good behaviour.'

'You do not know the Malay character. The Malays are very sensitive to injury and ridicule. They are passionate and revengeful. It is my duty to warn you that if you drive this boy beyond a certain point you run a great risk.'

Cooper gave a contemptuous chuckle.

'What do you think he'll do?'

'I think he'll kill you.'

'Why should you mind?'

'Oh, I wouldn't,' replied Mr Warburton, with a faint laugh. 'I should bear it with the utmost fortitude. But I feel the official obligation to give you a proper warning.'

'Do you think I'm afraid of a damned nigger?'

'It's a matter of entire indifference to me.'

'Well, let me tell you this, I know how to take care of myself; that boy Abas is a dirty, thieving rascal, and if he tries any monkey tricks on me, by God, I'll wring his bloody neck.'

'That was all I wished to say to you,' said Mr Warburton. 'Good evening.'

Mr Warburton gave him a little nod of dismissal. Cooper flushed, did not for a moment know what to say or do, turned on his heel, and stumbled out of the room. Mr Warburton watched him go with an icy smile on his lips. He had done his duty. But what would he have thought had he known that when Cooper got back to his bungalow, so silent and cheerless, he threw himself down on his bed and in his bitter loneliness on a sudden lost all control of himself? Painful sobs tore his chest and heavy tears rolled down his thin cheeks.

After this Mr Warburton seldom saw Cooper, and never spoke to him. He read his *Times* every morning, did his work at the office, took his exercise, dressed for dinner, dined, and sat by the river smoking his cheroot. If by chance he ran across Cooper he cut him dead. Each, though never for a moment unconscious of the

propinquity, acted as though the other did not exist. Time did nothing to assuage their animosity. They watched one another's actions and each knew what the other did. Though Mr Warburton had been a keen shot in his youth, with age he had acquired a distaste for killing the wild things of the jungle, but on Sundays and holidays Cooper went out with his gun: if he got something it was a triumph over Mr Warburton; if not, Mr Warburton shrugged his shoulders and chuckled. These counter-jumpers trying to be sportsmen! Christmas was a bad time for both of them: they ate their dinners alone, each in his own quarters, and they got deliberately drunk. They were the only white men within two hundred miles and they lived within shouting distance of each other. At the beginning of the year Cooper went down with fever, and when Mr Warburton caught sight of him again he was surprised to see how thin he had grown. He looked ill and worn. The solitude, so much more unnatural because it was due to no necessity, was getting on his nerves. It was getting on Mr Warburton's too, and often he could not sleep at night. He lay awake brooding. Cooper was drinking heavily and surely the breaking point was near; but in his dealings with the natives he took care to do nothing that might expose him to his chief's rebuke. They fought a grim and silent battle with one another. It was a test of endurance. The months passed, and neither gave sign of weakening. They were like men dwelling in regions of eternal night, and their souls were oppressed with the knowledge that never would the day dawn for them. It looked as though their lives would continue for ever in this dull and hideous

monotony of hatred.

And when at last the inevitable happened it came upon Mr Warburton with all the shock of the unexpected. Cooper accused the boy Abas of stealing some of his clothes, and when the boy denied the theft took him by the scruff of the neck and kicked him down the steps of the bungalow. The boy demanded his wages and Cooper flung at his head every word of abuse he knew. If he saw him in the compound in an hour he would hand him over to the police. Next morning the boy waylaid him outside the Fort when he was walking over to his office, and again demanded his wages. Cooper struck him in the face with his clenched fist. The boy fell to the ground and got up with blood streaming from his nose.

Cooper walked on and set about his work. But he could not attend to it. The blow had calmed his irritation, and he knew that he had gone too far. He was worried. He felt ill, miserable, and discouraged. In the adjoining office sat Mr Warburton, and his impulse was to go and tell him what he had done; he made a movement in his chair, but he knew with what icy scorn he would listen to the story. He could see his patronizing smile. For a moment he had an uneasy fear of what Abas might do. Warburton had warned him all right. He sighed. What a fool he had been! But he shrugged his shoulders impatiently. He did not care; a fat lot he had to live for. It was all Warburton's fault; if he hadn't put his back up nothing like this would have happened. Warburton had made life a hell for him from the start. The snob. But they were all like that: it was because he was a Colonial. It was a damned shame that he had never got his

commission in the war; he was as good as anyone else. They were a lot of dirty snobs. He was damned if he was going to knuckle under now. Of course Warburton would hear of what had happened; the old devil knew everything. He wasn't afraid. He wasn't afraid of any Malay in Borneo, and Warburton could go to blazes.

He was right in thinking that Mr Warburton would know what had happened. His head-boy told him when he went in to tiffin.

'Where is your nephew now?'

'I do not know, Tuan. He has gone.'

Mr Warburton remained silent. After luncheon as a rule he slept a little, but today he found himself very wide awake. His eyes involuntarily sought the bungalow where Cooper was now resting.

The idiot! Hesitation for a little was in Mr Warburton's mind. Did the man know in what peril he was? He supposed he ought to send for him. But each time he had tried to reason with Cooper, Cooper had insulted him. Anger, furious anger welled up suddenly in Mr Warburton's heart, so that the veins on his temples stood out and he clenched his fists. The cad had had his warning. Now let him take what was coming to him. It was no business of his, and if anything happened it was not his fault. But perhaps they would wish in Kuala Solor that they had taken his advice and transferred Cooper to another station.

He was strangely restless that night. After dinner he walked up and down the veranda. When the boy went away to his own quarters, Mr Warburton asked him whether anything had been seen of Abas.

'No, Tuan, I think maybe he has gone to the village of his mother's brother.'

Mr Warburton gave him a sharp glance, but the boy was looking down, and their eyes did not meet. Mr Warburton went down to the river and sat in his arbour. But peace was denied him. The river flowed ominously silent. It was like a great serpent gliding with sluggish movement towards the sea. And the trees of the jungle over the water were heavy with a breathless menace. No bird sang. No breeze ruffled the leaves of the cassias. All around him it seemed as though something waited.

He walked across the garden to the road. He had Cooper's bungalow in full view from there. There was a light in his sitting-room, and across the road floated the sound of rag-time. Cooper was playing his gramophone. Mr Warburton shuddered; he had never got over his instinctive dislike of that instrument. But for that he would have gone over and spoken to Cooper. He turned and went back to his own house. He read late into the night, and at last he slept. But he did not sleep very long, he had terrible dreams, and he seemed to be awakened by a cry. Of course that was a dream too, for no cry — from the bungalow for instance — could be heard in his room. He lay awake till dawn. Then he heard hurried steps and the sound of voices, his head-boy burst suddenly into the room without his fez, and Mr Warburton's heart stood still.

'Tuan, Tuan.'

Mr Warburton jumped out of bed.

'I'll come at once.'

He put on his slippers, and in his sarong and pyjama-

jacket walked across his compound and into Cooper's. Cooper was lying in bed, with his mouth open, and a kris sticking in his heart. He had been killed in his sleep. Mr Warburton started, but not because he had not expected to see just such a sight, he started because he felt in himself a sudden glow of exultation. A great burden had been lifted from his shoulders.

Cooper was quite cold. Mr Warburton took the kris out of the wound, it had been thrust in with such force that he had to use an effort to get it out, and looked at it. He recognized it. It was a kris that a dealer had offered him some weeks before, and which he knew Cooper had bought.

'Where is Abas?' he asked sternly.

'Abas is at the village of his mother's brother.'

The sergeant of the native police was standing at the foot of the bed.

'Take two men and go to the village and arrest him.'

Mr Warburton did what was immediately necessary. With set face he gave orders. His words were short and peremptory. Then he went back to the Fort. He shaved and had his bath, dressed, and went into the dining-room. By the side of his plate *The Times* in its wrapper lay waiting for him. He helped himself to some fruit. The head-boy poured out his tea while the second handed him a dish of eggs. Mr Warburton ate with a good appetite. The head-boy waited.

'What is it?' asked Mr Warburton.

'Tuan, Abas, my nephew, was in the house of his mother's brother all night. It can be proved. His uncle will swear that he did not leave the kampong.'

Mr Warburton turned upon him with a frown.

'Tuan Cooper was killed by Abas. You know it as well as I know it. Justice must be done.'

'Tuan, you would not hang him?'

Mr Warburton hesitated an instant, and though his voice remained set and stern a change came into his eyes. It was a flicker which the Malay was quick to notice and across his own eyes flashed an answering look of understanding.

'The provocation was very great. Abas will be sentenced to a term of imprisonment.' There was a pause while Mr Warburton helped himself to marmalade. 'When he has served a part of his sentence in prison I will take him into this house as a boy. You can train him in his duties. I have no doubt that in the house of Tuan Cooper he got into bad habits.'

'Shall Abas give himself up, Tuan?'

'It would be wise of him.'

The boy withdrew. Mr Warburton took his *Times* and neatly slit the wrapper. He loved to unfold the heavy, rustling pages. The morning, so fresh and cool, was delicious and for a moment his eyes wandered out over the garden with a friendly glance. A great weight had been lifted from his mind. He turned to the columns in which were announced the births, deaths, and marriages. That was what he always looked at first. A name he knew caught his attention. Lady Ormskirk had had a son at last. By George, how pleased the old dowager must be! He would write her a note of congratulation by the next mail.

Abas would make a very good house-boy.

That fool Cooper!

commission in the war; he was as good as anyone else. They were a lot of dirty snobs. He was damned if he was going to knuckle under now. Of course Warburton would hear of what had happened; the old devil knew everything. He wasn't afraid. He wasn't afraid of any Malay in Borneo, and Warburton could go to blazes.

He was right in thinking that Mr Warburton would know what had happened. His head-boy told him when he went in to tiffin.

'Where is your nephew now?'

'I do not know, Tuan. He has gone.'

Mr Warburton remained silent. After luncheon as a rule he slept a little, but today he found himself very wide awake. His eyes involuntarily sought the bungalow where Cooper was now resting.

The idiot! Hesitation for a little was in Mr Warburton's mind. Did the man know in what peril he was? He supposed he ought to send for him. But each time he had tried to reason with Cooper, Cooper had insulted him. Anger, furious anger welled up suddenly in Mr Warburton's heart, so that the veins on his temples stood out and he clenched his fists. The cad had had his warning. Now let him take what was coming to him. It was no business of his, and if anything happened it was not his fault. But perhaps they would wish in Kuala Solor that they had taken his advice and transferred Cooper to another station.

He was strangely restless that night. After dinner he walked up and down the veranda. When the boy went away to his own quarters, Mr Warburton asked him whether anything had been seen of Abas.

'No, Tuan, I think maybe he has gone to the village of his mother's brother.'

Mr Warburton gave him a sharp glance, but the boy was looking down, and their eyes did not meet. Mr Warburton went down to the river and sat in his arbour. But peace was denied him. The river flowed ominously silent. It was like a great serpent gliding with sluggish movement towards the sea. And the trees of the jungle over the water were heavy with a breathless menace. No bird sang. No breeze ruffled the leaves of the cassias. All around him it seemed as though something waited.

He walked across the garden to the road. He had Cooper's bungalow in full view from there. There was a light in his sitting-room, and across the road floated the sound of rag-time. Cooper was playing his gramophone. Mr Warburton shuddered; he had never got over his instinctive dislike of that instrument. But for that he would have gone over and spoken to Cooper. He turned and went back to his own house. He read late into the night, and at last he slept. But he did not sleep very long, he had terrible dreams, and he seemed to be awakened by a cry. Of course that was a dream too, for no cry — from the bungalow for instance — could be heard in his room. He lay awake till dawn. Then he heard hurried steps and the sound of voices, his head-boy burst suddenly into the room without his fez, and Mr Warburton's heart stood still.

'Tuan, Tuan.'

Mr Warburton jumped out of bed.

'I'll come at once.'

He put on his slippers, and in his sarong and pyjama-

jacket walked across his compound and into Cooper's. Cooper was lying in bed, with his mouth open, and a kris sticking in his heart. He had been killed in his sleep. Mr Warburton started, but not because he had not expected to see just such a sight, he started because he felt in himself a sudden glow of exultation. A great burden had been lifted from his shoulders.

Cooper was quite cold. Mr Warburton took the kris out of the wound, it had been thrust in with such force that he had to use an effort to get it out, and looked at it. He recognized it. It was a kris that a dealer had offered him some weeks before, and which he knew Cooper had bought.

'Where is Abas?' he asked sternly.

'Abas is at the village of his mother's brother.'

The sergeant of the native police was standing at the foot of the bed.

'Take two men and go to the village and arrest him.'

Mr Warburton did what was immediately necessary. With set face he gave orders. His words were short and peremptory. Then he went back to the Fort. He shaved and had his bath, dressed, and went into the dining-room. By the side of his plate *The Times* in its wrapper lay waiting for him. He helped himself to some fruit. The head-boy poured out his tea while the second handed him a dish of eggs. Mr Warburton ate with a good appetite. The head-boy waited.

'What is it?' asked Mr Warburton.

'Tuan, Abas, my nephew, was in the house of his mother's brother all night. It can be proved. His uncle will swear that he did not leave the kampong.'

Mr Warburton turned upon him with a frown.

'Tuan Cooper was killed by Abas. You know it as well as I know it. Justice must be done.'

'Tuan, you would not hang him?'

Mr Warburton hesitated an instant, and though his voice remained set and stern a change came into his eyes. It was a flicker which the Malay was quick to notice and across his own eyes flashed an answering look of understanding.

'The provocation was very great. Abas will be sentenced to a term of imprisonment.' There was a pause while Mr Warburton helped himself to marmalade. 'When he has served a part of his sentence in prison I will take him into this house as a boy. You can train him in his duties. I have no doubt that in the house of Tuan Cooper he got into bad habits.'

'Shall Abas give himself up, Tuan?'

'It would be wise of him.'

The boy withdrew. Mr Warburton took his *Times* and neatly slit the wrapper. He loved to unfold the heavy, rustling pages. The morning, so fresh and cool, was delicious and for a moment his eyes wandered out over the garden with a friendly glance. A great weight had been lifted from his mind. He turned to the columns in which were announced the births, deaths, and marriages. That was what he always looked at first. A name he knew caught his attention. Lady Ormskirk had had a son at last. By George, how pleased the old dowager must be! He would write her a note of congratulation by the next mail.

Abas would make a very good house-boy.

That fool Cooper!

MR KNOW-ALL

I WAS prepared to dislike Max Kelada even before I knew him. The war had just finished and the passenger traffic in the ocean-going liners was heavy. Accommodation was very hard to get and you had to put up with whatever the agents chose to offer you. You could not hope for a cabin to yourself and I was thankful to be given one in which there were only two berths. But when I was told the name of my companion my heart sank. It suggested closed port-holes and the night air rigidly excluded. It was bad enough to share a cabin for fourteen days with anyone (I was going from San Francisco to Yokohama), but I should have looked upon it with less dismay if my fellow-passenger's name had been Smith or Brown.

When I went on board I found Mr Kelada's luggage already below. I did not like the look of it; there were too many labels on the suitcases, and the wardrobe trunk was too big. He had unpacked his toilet things, and I observed that he was a patron of the excellent Monsieur Coty; for I saw on the washing-stand his scent, his hair-wash, and his brilliantine. Mr Kelada's brushes, ebony

with his monogram in gold, would have been all the better for a scrub. I did not at all like Mr Kelada. I made my way into the smoking-room. I called for a pack of cards and began to play patience. I had scarcely started before a man came up to me and asked me if he was right in thinking my name was so-and-so.

'I am Mr Kelada,' he added, with a smile that showed a row of flashing teeth, and sat down.

'Oh, yes, we're sharing a cabin, I think.'

'Bit of luck, I call it. You never know who you're going to be put in with. I was jolly glad when I heard you were English. I'm all for us English sticking together when we're abroad, if you understand what I mean.'

I blinked.

'Are you English?' I asked, perhaps tactlessly.

'Rather. You don't think I look an American, do you? British to the backbone, that's what I am.'

To prove it, Mr Kelada took out of his pocket a passport and airily waved it under my nose.

King George has many strange subjects. Mr Kelada was short and of a sturdy build, clean-shaven and dark-skinned, with a fleshy, hooked nose and very large, lustrous and liquid eyes. His long black hair was sleek and curly. He spoke with a fluency in which there was nothing English and his gestures were exuberant. I felt pretty sure that a closer inspection of that British passport would have betrayed the fact that Mr Kelada was born under a bluer sky than is generally seen in England.

'What will you have?' he asked me.

I looked at him doubtfully. Prohibition was in force and to all appearances the ship was bone-dry. When I

am not thirsty I do not know which I dislike more, ginger-ale or lemon-squash. But Mr Kelada flashed an oriental smile at me.

'Whisky and soda or a dry Martini, you have only to say the word.'

From each of his hip-pockets he fished a flask and laid them on the table before me. I chose the Martini, and calling the steward he ordered a tumbler of ice and a couple of glasses.

'A very good cocktail,' I said.

'Well, there are plenty more where that came from, and if you've got any friends on board, you tell them you've got a pal who's got all the liquor in the world.'

Mr Kelada was chatty. He talked of New York and of San Francisco. He discussed plays, pictures, and politics. He was patriotic. The Union Jack is an impressive piece of drapery, but when it is flourished by a gentleman from Alexandria or Beirut, I cannot but feel that it loses somewhat in dignity. Mr Kelada was familiar. I do not wish to put on airs, but I cannot help feeling that it is seemly in a total stranger to put mister before my name when he addresses me. Mr Kelada, doubtless to set me at my ease, used no such formality. I did not like Mr Kelada. I had put aside the cards when he sat down, but now, thinking that for this first occasion our conversation had lasted long enough, I went on with my game.

'The three on the four,' said Mr Kelada.

There is nothing more exasperating when you are playing patience than to be told where to put the card you have turned up before you have had a chance to look for yourself.

'It's coming out, it's coming out,' he cried. 'The ten on the knave.'

With rage and hatred in my heart I finished. Then he seized the pack.

'Do you like card tricks?'

'No, I hate card tricks,' I answered.

'Well, I'll just show you this one.'

He showed me three. Then I said I would go down to the dining-room and get my seat at table.

'Oh, that's all right,' he said. 'I've already taken a seat for you. I thought that as we were in the same state-room we might just as well sit at the same table.'

I did not like Mr Kelada.

I not only shared a cabin with him and ate three meals a day at the same table, but I could not walk round the deck without his joining me. It was impossible to snub him. It never occurred to him that he was not wanted. He was certain that you were as glad to see him as he was to see you. In your own house you might have kicked him downstairs and slammed the door in his face without the suspicion dawning on him that he was not a welcome visitor. He was a good mixer, and in three days knew everyone on board. He ran everything. He managed the sweeps, conducted the auctions, collected money for prizes at the sports, got up quoit and golf matches, organized the concert, and arranged the fancy-dress ball. He was everywhere and always. He was certainly the best-hated man in the ship. We called him Mr Know-All, even to his face. He took it as a compliment. But it was at meal times that he was most intolerable. For the better part of an hour then he had

us at his mercy. He was hearty, jovial, loquacious and argumentative. He knew everything better than anybody else, and it was an affront to his overweening vanity that you should disagree with him. He would not drop a subject, however unimportant, till he had brought you round to his way of thinking. The possibility that he could be mistaken never occurred to him. He was the chap who knew. We sat at the doctor's table. Mr Kelada would certainly have had it all his own way, for the doctor was lazy and I was frigidly indifferent, except for a man called Ramsay who sat there also. He was as dogmatic as Mr Kelada and resented bitterly the Levantine's cocksureness. The discussions they had were acrimonious and interminable.

Ramsay was in the American Consular Service, and was stationed at Kobe. He was a great heavy fellow from the Middle West, with loose fat under a tight skin, and he bulged out of his ready-made clothes. He was on his way back to resume his post, having been on a flying visit to New York to fetch his wife, who had been spending a year at home. Mrs Ramsay was a very pretty little thing, with pleasant manners and a sense of humour. The Consular Service is ill paid, and she was dressed always very simply; but she knew how to wear her clothes. She achieved an effect of quiet distinction. I should not have paid any particular attention to her but that she possessed a quality that may be common enough in women, but nowadays is not obvious in their demeanour. You could not look at her without being struck by her modesty. It shone in her like a flower on a coat.

One evening at dinner the conversation by chance drifted to the subject of pearls. There had been in the papers a good deal of talk about the culture pearls which the cunning Japanese were making, and the doctor remarked that they must inevitably diminish the value of real ones. They were very good already; they would soon be perfect. Mr Kelada, as was his habit, rushed the new topic. He told us all that was to be known about pearls. I do not believe Ramsay knew anything about them at all, but he could not resist the opportunity to have a fling at the Levantine, and in five minutes we were in the middle of a heated argument. I had seen Mr Kelada vehement and voluble before, but never so voluble and vehement as now. At last something that Ramsay said stung him, for he thumped the table and shouted:

'Well, I ought to know what I am talking about. I'm going to Japan just to look into this Japanese pearl business. I'm in the trade and there's not a man in it who won't tell you that what I say about pearls goes. I know all the best pearls in the world, and what I don't know about pearls isn't worth knowing.'

Here was news for us, for Mr Kelada, with all his loquacity, had never told anyone what his business was. We only knew vaguely that he was going to Japan on some commercial errand. He looked round the table triumphantly.

'They'll never be able to get a culture pearl that an expert like me can't tell with half an eye.' He pointed to a chain that Mrs Ramsay wore. 'You take my word for it, Mrs Ramsay, that chain you're wearing will never be worth a cent less than it is now.'

Mrs Ramsay in her modest way flushed a little and slipped the chain inside her dress. Ramsay leaned forward. He gave us all a look and a smile flickered in his eyes.

'That's a pretty chain of Mrs Ramsay's, isn't it?'

'I noticed it at once,' answered Mr Kelada. 'Gee, I said to myself, those are pearls all right.'

'I didn't buy it myself, of course. I'd be interested to know how much you think it cost.'

'Oh, in the trade somewhere round fifteen thousand dollars. But if it was bought on Fifth Avenue I shouldn't be surprised to hear that anything up to thirty thousand was paid for it.'

Ramsay smiled grimly.

'You'll be surprised to hear that Mrs Ramsay bought that string at a department store the day before we left New York, for eighteen dollars.'

Mr Kelada flushed.

'Rot. It's not only real, but it's as fine a string for its size as I've ever seen.'

'Will you bet on it? I'll bet you a hundred dollars it's imitation.'

'Done.'

'Oh, Elmer, you can't bet on a certainty,' said Mrs Ramsay.

She had a little smile on her lips and her tone was gently deprecating.

'Can't I? If I get a chance of easy money like that I should be all sorts of a fool not to take it.'

'But how can it be proved?' she continued. 'It's only my word against Mr Kelada's.'

'Let me look at the chain, and if it's imitation I'll tell you quickly enough. I can afford to lose a hundred dollars,' said Mr Kelada.

'Take it off, dear. Let the gentleman look at it as much as he wants.'

Mrs Ramsay hesitated a moment. She put her hands to the clasp.

'I can't undo it,' she said. 'Mr Kelada will just have to take my word for it.'

I had a sudden suspicion that something unfortunate was about to occur, but I could think of nothing to say.

Ramsay jumped up.

'I'll undo it.'

He handed the chain to Mr Kelada. The Levantine took a magnifying glass from his pocket and closely examined it. A smile of triumph spread over his smooth and swarthy face. He handed back the chain. He was about to speak. Suddenly he caught sight of Mrs Ramsay's face. It was so white that she looked as though she were about to faint. She was staring at him with wide and terrified eyes. They held a desperate appeal; it was so clear that I wondered why her husband did not see it.

Mr Kelada stopped with his mouth open. He flushed deeply. You could almost *see* the effort he was making over himself.

'I was mistaken,' he said. 'It's a very good imitation, but of course as soon as I looked through my glass I saw that it wasn't real. I think eighteen dollars is just about as much as the damned thing's worth.'

He took out his pocket-book and from it a hundred-dollar note. He handed it to Ramsay without a word.

'Perhaps that'll teach you not to be so cocksure another time, my young friend,' said Ramsay as he took the note.

I noticed that Mr Kelada's hands were trembling.

The story spread over the ship as stories do, and he had to put up with a good deal of chaff that evening. It was a fine joke that Mr Know-All had been caught out. But Mrs Ramsay retired to her state-room with a headache.

Next morning I got up and began to shave. Mr Kelada lay on his bed smoking a cigarette. Suddenly there was a small scraping sound and I saw a letter pushed under the door. I opened the door and looked out. There was nobody there. I picked up the letter and saw that it was addressed to Max Kelada: The name was written in block letters. I handed it to him.

'Who's this from?' He opened it. 'Oh!'

He took out of the envelope, not a letter, but a hundred-dollar note. He looked at me and again he reddened. He tore the envelope into little bits and gave them to me.

'Do you mind just throwing them out of the port-hole?'

I did as he asked, and then I looked at him with a smile.

'No one likes being made to look a perfect damned fool,' he said.

'Were the pearls real?'

'If I had a pretty little wife I shouldn't let her spend a year in New York while I stayed at Kobe,' said he.

At that moment I did not entirely dislike Mr Kelada.

He reached out for his pocket-book and carefully put in it the hundred-dollar note.

THE HAPPY COUPLE

I DON'T know that I very much liked Landon. He was a member of a club I belonged to, and I had often sat next to him at lunch. He was a judge at the Old Bailey, and it was through him I was able to get a privileged seat in court when there was an interesting trial that I wanted to attend. He was an imposing figure on the bench in his great full-bottomed wig, his red robes, and his ermine tippet; and with his long, white face, thin lips, and pale blue eyes, a somewhat terrifying one. He was just, but harsh; and sometimes it made me uncomfortable to hear the bitter scolding he gave a convicted prisoner whom he was about to sentence to a long term of imprisonment. But his acid humour at the lunch-table and his willingness to discuss the cases he had tried made him sufficiently good company for me to disregard the slight malaise I felt in his presence. I asked him once whether he did not feel a certain uneasiness of mind after he had sent a man to the gallows. He smiled as he sipped his glass of port.

'Not at all. The man's had a fair trial; I've summed up as fairly as I could, and the jury has found him guilty. When I condemn him to death, I sentence him to a punishment he richly deserves; and when the court rises, I put the case out of my head. Nobody but a sentimental fool would do anything else.'

I knew he liked to talk to me, but I never thought he looked upon me as anything but a club acquaintance, so I was not a little surprised when one day I received a telegram from him saying that he was spending his vacation on the Riviera, and would like to stay with me for two or three days on his way to Italy. I wired that I should be glad to see him. But it was with a certain trepidation that I met him at the station.

On the day of his arrival, to help me out, I asked Miss Giay, a neighbour and an old friend of mine, to dinner. She was of mature age, but charming, and she had a flow of lively conversation which I knew nothing could discourage. I gave them a very good dinner, and though I had no port to offer the judge, I was able to provide him with a good bottle of Montrachet and an even better bottle of Mouton Rothschild. He enjoyed them both; and I was glad of that, because when I had offered him a cock-tail, he had refused with indignation.

'I have never understood,' he said, 'how people presumably civilized can indulge in a habit that is not only barbarous but disgusting.'

I may state that this did not deter Miss Gray and me from having a couple of dry Martinis, though it was with impatience and distaste that he watched us drink them.

But the dinner was a success. The good wine and Miss Gray's sprightly chatter combined to give Landon a geniality I had never before seen in him. It was plain to me that notwithstanding his austere appearance he liked feminine society; and Miss Gray in a becoming dress, with her neat head only just touched with grey and her delicate features, her sparkling eyes, was still alluring. After dinner the judge, with some old brandy still further to mellow him, let himself go, and for a couple of hours held us entranced while he told us of celebrated trials in which he had been concerned. I was not surprised therefore that when Miss Gray asked us to lunch with her next day, Landon, even before I could answer, accepted with alacrity.

'A very nice woman,' he said when she had left us. 'And a head on her shoulders. She must have been very pretty as a girl. She's not bad now. Why isn't she married?'

'She always says nobody asked her.'

'Stuff and nonsense! Women ought to marry. Too many of these women about who want their independence. I have no patience with them.'

Miss Gray lived in a little house facing the sea at St Jean, which is a couple of miles from my own house at Cap Ferrat. We drove down next day at one and were shown into her sitting-room.

'I have a surprise for you,' she said to me, as we shook hands. 'The Craigs are coming.'

'You've got to know them at last.'

'Well, I thought it was too absurd that we should live next door to one another, and bathe from the same beach every day and not speak. So I forced myself on

them, and they've promised to come to lunch today. I wanted you to meet them, to see what you make of them.' She turned to Landon. 'I hope you don't mind.'

But he was on his best behaviour.

'I'm sure I shall be delighted to meet any friends of yours, Miss Gray,' he said.

'But they're not friends of mine. I've seen a lot of them, but I never spoke to them till yesterday. It'll be a treat for them to meet an author and a celebrated judge.'

I had heard a good deal of the Craigs from Miss Gray during the previous three weeks. They had taken the cottage next to hers, and at first she feared they would be a nuisance. She liked her own company and did not want to be bothered with the trivialities of social intercourse. But she very quickly discovered that the Craigs were as plainly disinclined to strike up an acquaintance with her as she with them. Though in that little place they could not but meet two or three times a day, the Craigs never by so much as a glance gave an indication that they had ever seen her before. Miss Gray told me she thought it very tactful of them to make no attempt to intrude upon her privacy, but I had an idea that she was not affronted, a little puzzled rather, that they apparently wanted to know her as little as she wanted to know them. I had guessed some time before that she would not be able to resist making the first advance. On one occasion, while we were walking we passed them, and I was able to have a good look at them. Craig was a handsome man, with a red, honest face, a grey moustache, and thick strong grey hair. He held himself well, and there was a bluff heartiness of

manner about him that suggested a broker who had retired on a handsome fortune. His wife was a woman hard of visage, tall, and of masculine appearance, with dull, fair hair too elaborately dressed, a large nose, a large mouth, and a weather-beaten skin. She was not only plain but grim. Her clothes, pretty, flimsy and graceful, sat oddly upon her, for they would better have suited a girl of eighteen, and Mrs Craig was certainly forty. Miss Gray told me they were well cut and expensive. I thought he looked commonplace and she looked disagreeable, and I told Miss Gray she was lucky that they were obviously disposed to keep themselves to themselves.

'There's something rather sweet about them,' she answered.

'What?'

'They love one another. And they adore the baby.'

For they had a child that was not more than a year old; and from this Miss Gray had concluded that they had not long been married. She liked to watch them with their baby. A nurse took it out every morning in a pram, but before this, father and mother spent an ecstatic quarter of an hour teaching it to walk. They stood a few yards apart and urged the child to flounder from one to the other; and each time it tumbled into the parental arms it was lifted up and rapturously embraced. And when finally it was tucked up in the smart pram, they hung over it with charming baby talk and watched it out of sight as though they couldn't bear to let it go.

Miss Gray used often to see them walking up and down the lawn of their garden arm in arm; they did not talk, as though they were so happy to be together that

conversation was unnecessary; and it warmed her heart to observe the affection which that dour, unsympathetic woman so obviously felt for her tall, handsome husband. It was a pretty sight to see Mrs Craig brush an invisible speck of dust off his coat, and Miss Gray was convinced that she purposely made holes in his socks in order to have the pleasure of darning them. And it looked as though he loved her as much as she loved him. Every now and then he would give her a glance, and she would look up at him and smile, and he gave her cheek a little pat. Because they were no longer young, their mutual devotion was peculiarly touching.

I never knew why Miss Gray had never married; I felt as certain as the judge that she had had plenty of chances; and I asked myself, when she talked to me about the Craigs, whether the sight of this matrimonial felicity didn't give her a slight pang. I suppose complete happiness is very rare in this world, but these two people seemed to enjoy it, and it may be that Miss Gray was so strangely interested in them only because she could not quite suppress the feeling in her heart that by remaining single she had missed something.

Because she didn't know what their first names were, she called them Edwin and Angelina. She made up a story about them. She told it to me one day; and when I ridiculed it, she was quite short with me. This, as far as I can remember, is how it went: They had fallen in love with one another years before — perhaps twenty years — when Angelina, a young girl then, had the fresh grace of her teens and Edwin was a brave youth setting out joyously on the journey of life. And since the gods, who

are said to look upon young love with kindness, nevertheless do not bother their heads with practical matters, neither Edwin nor Angelina had a penny. It was impossible for them to marry, but they had courage, hope, and confidence. Edwin made up his mind to go out to South America or Malaya or where you like, make his fortune and return to marry the girl who had patiently waited for him. It couldn't take more than two or three years, five at the utmost; and what is that, when you're twenty and the whole of life is before you? Meanwhile of course Angelina would live with her widowed mother.

But things didn't pan out according to schedule. Edwin found it more difficult than he had expected to make a fortune; in fact, he found it hard to earn enough money to keep body and soul together, and only Angelina's love and her tender letters gave him the heart to continue the struggle. At the end of five years he was not much better off than when he started. Angelina would willingly have joined him and shared his poverty, but it was impossible for her to leave her mother, bed-ridden as she was, poor thing, and there was nothing for them to do but have patience. And so the years passed slowly, and Edwin's hair grew grey, and Angelina became grim and haggard. Hers was the harder lot, for she could do nothing but wait. The cruel glass showed such charms as she had possessed slipping away from her one by one; and at last she discovered that youth, with a mocking laugh and a pirouette, had left her for good. Her sweetness turned sour from long tending of a querulous invalid; her mind was narrowed by the society of the small town in which she lived. Her friends married and

had children, but she remained a prisoner to duty.

She wondered if Edwin still loved her. She wondered if he would ever come back. She often despaired. Ten years went by, and fifteen, and twenty. Then Edwin wrote to say that his affairs were settled, and he had made enough money for them to live upon in comfort, and if she were still willing to marry him, he would return at once. By a merciful interposition of providence, Angelina's mother chose that very moment to abandon a world in which she had made herself a thorough nuisance. But when after so long a separation they met, Angelina saw with dismay that Edwin was as young as ever. It's true his hair was grey, but it infinitely became him. He had always been good-looking, but now he was a very handsome man in the flower of his age. She felt as old as the hills. She was conscious of her narrowness, her terrible provincialism, compared with the breadth he had acquired by his long sojourn in foreign countries. He was gay and breezy, as of old, but her spirit was crushed. The bitterness of life had warped her soul. It seemed monstrous to bind that alert and active man to her by a promise twenty years old, and she offered him his release. He went deathly pale.

'Don't you care for me any more?' he cried brokenly.

And she realized on a sudden - oh, the rapture, oh, the relief! — that to him she was just the same as she had ever been. He had thought of her always as she was; her portrait had been, as it were, stamped on his heart, so that now, when the real woman stood before him, she was to him, still eighteen.

So they were married.

'I don't believe a word of it,' I said when Miss Gray had brought her story to its happy ending.

'I insist on your believing it,' she said. 'I'm convinced it's true, and I haven't the smallest doubt that they'll live happily together to a ripe old age.' Then she made a remark that I thought rather shrewd. 'Their love is founded on an illusion, perhaps; but since it has to them all the appearance of reality, what does it matter?'

While I have told you this idyllic story of Miss Gray's invention, the three of us, our hostess, Landon, and myself, waited for the Craigs to come.

'Have you ever noticed that if people live next door to you, they're invariably late?' Miss Gray asked the judge.

'No, I haven't,' he answered acidly. 'I'm always punctual myself, and I expect other people to be punctual.'

'I suppose it's no good offering you a cocktail?'

'None whatever, madam.'

'But I have some sherry that they tell me isn't bad.'

The judge took the bottle out of her hands and looked at the label. A faint smile broke on his thin lips.

'This is a civilized drink, Miss Gray. With your permission I will help myself. I never knew a woman yet who knew how to pour out a glass of wine. One should hold a woman by the waist, but a bottle by the neck.'

While he was sipping the old sherry with every sign of satisfaction, Miss Gray glanced out of the window.

'Oh, that's why the Craigs are late. They were waiting for the baby to come back.'

I followed her eyes and saw that the nurse had just pushed the pram past Miss Gray's house on her way home. Craig took the baby out of the pram and lifted it high in the air. The baby, trying to tug at his moustache, crowed gleefully. Mrs Craig stood by, watching, and the smile on her face made her harsh features almost pleasant. The window was open, and we heard her speak.

'Come along, darling,' she said, 'we're late.'

He put the baby back in the pram, and they came up to the door of Miss Gray's house and rang the bell. The maid showed them in. They shook hands with Miss Gray, and because I was standing near, she introduced me to them. Then she turned to the judge.

'And this is Sir Edward Landon - Mr and Mrs Craig.'

One would have expected the judge to move forward with an outstretched hand, but he remained stock-still. He put his eyeglass up to his eye, that eyeglass that I had on more than one occasion seen him use with devastating effect in court, and stared at the newcomers.

'Gosh, what a dirty customer,' I said to myself.

He let the glass drop from his eye.

'How do you do,' he said. 'Am I mistaken in thinking that we've met before?'

The question turned my eyes to the Craigs. They stood side by side close to one another, as though they had drawn together for mutual protection. They did not speak. Mrs Craig looked terrified. Craig's red face was darkened by a purple flush, and his eyes appeared almost to start out of his head. But that only lasted a second.

'I don't think so,' he said in a rich, deep voice. 'Of course I've heard of you, Sir Edward.'

'More people know Tom Fool than Tom Fool knows,' said he.

Miss Gray meanwhile had been giving the cocktail-shaker a shake, and now she handed cocktails to her two guests. She had noticed nothing. I didn't know what it all meant; in fact, I wasn't sure it meant anything. The incident, if incident there was, passed so quickly that I was half inclined to think that I had read into the strangers' momentary embarrassment on being introduced to a celebrated man something for which there was no foundation. I set about making myself pleasant. I asked them how they liked the Riviera and if they were comfortable in their house. Miss Gray joined in, and we chatted, as one does with strangers, of commonplace things. They talked easily and pleasantly. Mrs Craig said how much they enjoyed the bathing and complained of the difficulty of getting fish at the seaside. I was aware that the judge did not join in the conversation, but looked down at his feet as though he were unconscious of the company.

Lunch was announced. We went into the dining-room. We were only five, and it was a small round table, so the conversation could not be anything but general. I must confess that it was carried on chiefly by Miss Gray and myself. The judge was silent, but he often was, for he was a moody creature, and I paid no attention. I noticed that he ate the omelette with good appetite, and when it was passed round again took a second helping. The Craigs struck me as a little shy, but that didn't surprise me, and as the second course was produced they began to talk more freely. It didn't strike me that they were

very amusing people; they didn't seem interested in very much besides their baby, the vagaries of the two Italian maids they had, and an occasional flutter at Monte Carlo; and I couldn't help thinking that Miss Gray had erred in making their acquaintance. Then suddenly something happened: Craig rose abruptly from his chair and fell headlong to the floor. We jumped up. Mrs Craig threw herself down, over her husband, and took his head in her hands.

'It's all right, George,' she cried in an agonized tone. 'It's all right!'

'Put his head down,' I said. 'He's only fainted.'

I felt his pulse and could feel nothing. I said he had fainted, but I wasn't sure it wasn't a stroke. He was the sort of heavy, plethoric man who might easily have one. Miss Gray dipped her napkin into water and dabbed his forehead. Mrs Craig seemed distraught. Then I noticed that Landon had remained quietly sitting in his chair.

'If he's fainted, you're not helping him to recover by crowding round him,' he said acidly.

Mrs Craig turned her head and gave him a look of bitter hatred.

'I'll ring up the doctor,' said Miss Gray.

'No, I don't think that's necessary,' I said. 'He's coming to.'

I could feel his pulse growing stronger, and in a minute or two he opened his eyes. He gasped when he realized what had happened, and tried to struggle to his feet.

'Don't move,' I said. 'Lie still a little longer.'

I got him to drink a glass of brandy, and the colour

came back to his face.

'I feel all right now,' he said.

'We'll get you into the next room, and you can lie on the sofa for a bit.'

'No, I'd sooner go home. It's only a step.'

He got up from the floor.

'Yes, let's go back,' said Mrs Craig. She turned to Miss Gray. 'I'm so sorry; he's never done anything like this before.'

They were determined to go, and I thought myself it was the best thing for them to do.

'Put him to bed and keep him there, and he'll be as right as rain tomorrow.'

Mrs Craig took one of his arms and I took the other; Miss Gray opened the door, and though still a bit shaky, he was able to walk. When we arrived at the Craigs' home, I offered to go in and help undress him; but they would neither of them hear of it. I went back to Miss Gray's and found them at dessert.

'I wonder why he fainted,' Miss Gray was saying. 'All the windows are open, and it's not particularly hot today.'

'I wonder,' said the judge.

I noticed that his thin pale face bore an expression of some complacency. We had our coffee; and then, since the judge and I were going to play golf, we got into the car and drove up the hill to my house.

'How did Miss Gray get to know those people?' Landon asked me. 'They struck me as rather second-rate. I shouldn't have thought they were very much her mark.'

'You know women. She likes her privacy, and when they settled in next door, she was quite decided that she wouldn't have anything to do with them; but when she discovered that they didn't want to have anything to do with her, she couldn't rest till she'd made their acquaintance.'

I told him the story she had invented about her neighbours. He listened with an expressionless face.

'I'm afraid your friend Miss Gray is a sentimental donkey, my dear fellow,' he said when I had come to an end. 'I tell you, women ought to marry. She'd soon have had all that nonsense knocked out of her if she'd had half a dozen brats.'

'What do you know about the Craigs?' I asked.

He gave me a frigid glance.

'I? Why should I know anything about them? I thought they were very ordinary people.'

I wish I knew how to describe the strong impression he gave me, both by the glacial austerity of his look and by the rasping finality of his tone, that he was not prepared to say anything more. We finished the drive in silence.

Landon was well on in his sixties, and he was the kind of golfer who never hits a long ball but is never off the straight, and he was a deadly putter, so, though he gave me strokes, he beat me handsomely. After dinner I took him in to Monte Carlo, where he finished the evening by winning a couple of thousand francs at the roulette table. These successive events put him into a remarkably good humour.

'A very pleasant day,' he said when we parted for

the night. 'I've thoroughly enjoyed it.'

I spent the next morning at work, and we did not meet till lunch. We were just finishing when I was called to the telephone.

When I came back, my guest was drinking a second cup of coffee.

'That was Miss Gray,' I said.

'Oh? What had she to say?'

'The Craigs have done a bolt. They disappeared last night.'

The maids live in the village; and when they came this morning, they found the house empty. They'd skipped — the Craigs, the nurse, and the baby — and taken their luggage with them. They left money on the table for the maids' wages, the rent to the end of their tenancy, and the tradesmen's bills."

The judge said nothing. He took a cigar from the box, examined it carefully and then lit it with deliberation.

'What have you got to say about that?' I asked.

'My dear fellow, are you obliged to use these American phrases? Isn't English good enough for you?'

'Is that an American phrase? It expresses exactly what I mean. You can't imagine I'm such a fool as not to have noticed that you and the Craigs had met before; and if they've vanished into thin air like figments of the imagination, it's a fairly reasonable conclusion that the circumstances under which you met were not altogether pleasant.'

The judge gave a little chuckle, and there was a twinkle in his cold blue eyes.

'That was a very good brandy you gave me last

night,' he said. 'It's against my principles to drink liqueurs after lunch, but it's a very dull man who allows his principles to enslave him, and for once I think I should enjoy one.'

I sent for the brandy and watched the judge while he poured himself out a generous measure. He took a sip with obvious satisfaction.

'Do you remember the Wingford murder?' he asked me.

'No.'

'Perhaps you weren't in England at the time. Pity — you might have come to the trial. You'd have enjoyed it. It caused a lot of excitement; the papers were full of it.'

'Miss Wingford was a rich spinster of mature age who lived in the country with a companion. She was a healthy woman for her age; and when she died rather suddenly, her friends were surprised. Her physician, a fellow called Brandon, signed the certificate and she was duly buried. The will was read, and it appeared that she had left everything she had, something between sixty and seventy thousand pounds, to her companion. The relations were very sore, but there was nothing they could do about it. The will had been drawn up by her lawyer and witnessed by his clerk and Dr Brandon.'

'But Miss Wingford had a maid who had been with her for thirty years and had always understood that she would be remembered in the will; she claimed that Miss Wingford had promised to leave her well provided for, and when she found that she wasn't even mentioned she flew into a passion. She told the nephew and the two neices who had come down for the funeral that she was

sure Miss Wingford had been poisoned, and she said that if they didn't go to the police, she'd go herself. Well, they didn't do that, but they went to see Dr Brandon. He laughed. He said that Miss Wingford had had a weak heart and he'd been treating her for years. She died just as he had always expected her to die, peacefully in her sleep; and he advised them not to pay any attention to what the maid said. She had always hated the companion, a Miss Starling, and had been jealous of her. Dr Brandon was highly respected; he had been Miss Wingford's doctor for a long time, and the two nieces, who'd stayed with her often, knew him well. He was not profiting by the will, and there seemed no reason to doubt his word, so the family thought there was nothing to do but make the best of a bad job and went back to London.

'But the maid went on talking; she talked so much that at last the police, much against their will, I must admit, were obliged to take notice, and an order to exhume the body was made. There was an inquest, and it was found that Miss Wingford had died from an overdose of veronal. The coroner's jury found that it had been administered by Miss Starling, and she was arrested. A detective was sent down from Scotland Yard, and he got together some unexpected evidence. It appeared that there'd been a good deal of gossip about Miss Starling and Dr Brandon. They'd been seen a lot together in places in which there was no reason for them to be except that they wanted to be together, and the general impression in the village was that they were only waiting for Miss Wingford to die to get married. That put a very different complexion on the case. To make a

long story short, the police got enough evidence in their opinion to justify them in arresting the doctor and charging him and Miss Starling with the murder of the old lady.'

The judge took another sip of brandy.

'The case came up for trial before me. The case for the prosecution was that the accused were madly in love with one another and had done the poor old lady to death so that they could marry on the fortune Miss Starling had wheedled her employer into leaving her. Miss Wingford always had a cup of cocoa when she went to bed, which Miss Starling prepared for her; and the counsel for the prosecution claimed that it was in this that Miss Starling had dissolved the tablets that caused Miss Wingford's death. The accused elected to give evidence on their own behalf, and they made a miserable showing in the witness-box. They lied their heads off. Though witnesses testified they had seen them walking together at night with their arms round one another's waists, though Brandon's maid testified she had seen them kissing one another in the doctor's house, they swore they were no more than friends. And oddly enough, medical evidence proved that Miss Starling was *virgo intacta*.

'Brandon admitted that he had given Miss Wingford a bottle of veronal tablets because she complained of sleeplessness, but declared he had warned her never to take more than one, and then only when absolutely necessary. The defence sought to prove that she had taken the tablets either by accident or because she wanted to commit suicide. That didn't hold water for a moment.

Miss Wingford was a jolly, normal old lady who thoroughly enjoyed life; and her death occurred two days before the expected arrival of an old friend for a week's visit. She hadn't complained to the maid of sleeping badly — in fact, her maid had always thought her a very good sleeper. It was impossible to believe that she had accidentally taken a sufficient number of tablets to kill herself. Personally, I had no doubt that it was a put-up job between the doctor and the companion. The motive was obvious and sufficient. I summed up and I hope summed up fairly; but it was my duty to put the facts before the jury, and to my mind the facts were damning. The jury filed out. I don't suppose you know that when you are sitting on the bench, you somehow get the feeling of the court. You have to be on your guard against it, to be sure it doesn't influence you. I never had it more strongly than on that day that there wasn't a soul in court who wasn't convinced that those two people had committed the crime with which they were charged. I hadn't the shadow of a doubt that the jury would bring in a verdict of guilty. Juries are incalculable. They were out for three hours, and when they came back I knew at once that I was mistaken. In a murder case, when a jury is going to bring in a verdict of guilty they won't look at the prisoner; they look away. I noticed that three or four of the jurymen glanced at the two prisoners in the dock. They brought in a verdict of not guilty. The real names of Mr and Mrs Craig are Dr and Mrs Brandon. I'm just as certain as I am that I'm sitting here that they committed between them a cruel and heartless murder and richly deserved to be hanged.'

'What do you think made the jury find them not guilty?'

'I've asked myself that; and do you know the only explanation I can give? The fact that it was conclusively proved that they had never been lovers. And if you come to think of it, that's one of the most curious features of the whole case. That woman was prepared to commit murder to get the man she loved, but she wasn't prepared to have an illicit love-affair with him.'

'Human nature is very odd, isn't it?'

'Very,' said Landon, helping himself to another glass of brandy.

THE MAN WITH THE SCAR

IT was on account of the scar that I first noticed him, for it ran, broad and red, in a great crescent from his temple to his chin. It must have been due to a formidable wound and I wondered whether this had been caused by a sabre or by a fragment of shell. It was unexpected on that round, fat, and good-humoured face. He had small and undistinguished features, and his expression was artless. His face went oddly with his corpulent body. He was a powerful man of more than common height. I never saw him in anything but a very shabby grey suit, a khaki shirt, and a battered sombrero. He was far from clean. He used to come into the Palace Hotel at Guatemala City every day at cocktail time and strolling leisurely round the bar offer lottery tickets for sale. If this was the way he made his living it must have been a poor one for I never saw anyone buy, but now and then I saw him offered a drink. He never refused it. He threaded his way among the tables with a sort of rolling walk as though he were accustomed to traverse long

distances on foot, paused at each table, with a little smile mentioned the numbers he had for sale, and then, when no notice was taken of him, with the same smile passed on. I think he was for the most part a trifle the worse for liquor.

I was standing at the bar one evening, my foot on the rail, with an acquaintance — they make a very good dry Martini at the Palace Hotel in Guatemala City — when the man with the scar came up. I shook my head as for the twentieth time since my arrival he held out for my inspection his lottery tickets. But my companion nodded affably.

‘Qué tel, general? How is life?’

‘Not so bad. Business is none too good, but it might be worse.’

‘What will you have, general?’

‘A brandy.’

He tossed it down and put the glass back on the bar. He nodded to my acquaintance.

‘Gracias. Hasta luego.’

Then he turned away and offered his tickets to the men who were standing next to us.

‘Who is your friend?’ I asked. ‘That’s a terrific scar on his face.’

‘It doesn’t add to his beauty, does it? He’s an exile from Nicaragua. He’s a ruffian of course and a bandit, but not a bad fellow. I give him a few *pesos* now and then. He was a revolutionary general, and if his ammunition hadn’t given out he’d have upset the government and be Minister of War now instead of selling lottery tickets in Guatemala. They captured him,

along with his staff, such as it was, and tried him by court-martial. Such things are rather summary in these countries, you know, and he was sentenced to be shot at dawn. I guess he knew what was coming to him when he was caught. He spent the night in gaol and he and the others, there were five of them altogether, passed the time playing poker. They used matches for chips. He told me he'd never had such a run of bad luck in his life; they were playing with a short pack, Jacks to open, but he never held a card; he never improved more than half a dozen times in the whole sitting and no sooner did he buy a new stack than he lost it. When day broke and the soldiers came into the cell to fetch them for execution he had lost more matches than a reasonable man could use in a lifetime.

“They were led into the patio of the gaol and placed against a wall, the five of them side by side, with the firing party facing them. There was a pause and our friend asked the officer in charge of them what the devil they were keeping him waiting for. The officer said that the general commanding the government troops wished to attend the execution and they awaited his arrival.

“Then I have time to smoke another cigarette,” said our friend. “He was always unpunctual.”

“But he had barely lit it when the general — it was San Ignacio, by the way: I don't know whether you ever met him — followed by his A.D.C. came into the patio. The usual formalities were performed and San Ignacio asked the condemned men whether there was anything they wished before the execution took place. Four of the five shook their heads, but our friend spoke.

"Yes, I should like to say good-bye to my wife."

"*Bueno* said the general, "I have no objection to that. Where is she?"

"She is waiting at the prison door."

"Then it will not cause a delay of more than five minutes."

"Hardly that, *Señor General*," said our friend.

"Have him placed on one side."

Two soldiers advanced and between them the condemned rebel walked to the spot indicated. The officer in command of the firing squad on a nod from the general gave an order, there was a ragged report, and the four men fell. They fell strangely, not together, but one after the other, with movements that were almost grotesque, as though they were puppets in a toy theatre. The officer went up to them and into one who was still alive emptied two barrels of his revolver. Our friend finished his cigarette and threw away the stub.

There was a little stir at the gateway. A woman came into the patio, with quick steps, and then, her hand on her heart, stopped suddenly. She gave a cry and with outstretched arms ran forward.

Caramba," said the General.

She was in black, with a veil over her hair, and her face was dead white. She was hardly more than a girl, a slim creature, with little regular features and enormous eyes. But they were distraught with anguish. Her loveliness was such that as she ran, her mouth slightly open and the agony of her face beautiful, a gasp of surprise was wrung from those indifferent soldiers who looked at her.

The rebel advanced a step or two to meet her. She

flung herself into his arms and with a hoarse cry of passion: *alma de mi corazón*, soul of my heart, he pressed his lips to hers. And at the same moment he drew a knife from his ragged shirt — I haven't a notion how he managed to retain possession of it — and stabbed her in the neck. The blood spurted from the cut vein and dyed his shirt. Then he flung his arms round her and once more pressed his lips to hers.

'It happened so quickly that many did not know what had occurred, but from the others burst a cry of horror; they sprang forward and seized him. They loosened his grasp and the girl would have fallen if the A.D.C. had not caught her. She was unconscious. They laid her on the ground and with dismay on their faces stood round watching her. The rebel knew where he was striking and it was impossible to staunch the blood. In a moment the A.D.C. who had been kneeling by her side rose.

"She's dead," he whispered.

The rebel crossed himself.

"Why did you do it?" asked the general.

"I loved her."

'A sort of sigh passed through those men crowded together and they looked with strange faces at the murderer. The general stared at him for a while in silence.

"It was a noble gesture," he said at last. "I cannot execute this man. Take my car and have him led to the frontier. *Señor*, I offer you the homage which is due from one brave man to another."

'A murmur of approbation broke from those who listened. The A.D.C. tapped the rebel on the shoulder,

and between the two soldiers without a word he marched to the waiting car.'

My friend stopped and for a little I was silent. I must explain that he was a Guatemalecan and spoke to me in Spanish. I have translated what he told me as well as I could, but I have made no attempt to tone down his rather high-flown language. To tell the truth I think it suits the story.

'But how then did he get the scar?' I asked at length.

'Oh, that was due to a bottle that burst when I was opening it. A bottle of ginger ale.'

'I never liked it,' said I.

THE PROMISE

My wife is a very unpunctual woman, so when, having arranged to lunch with her at Claridge's, I arrived there ten minutes late and did not find her I was not surprised. I ordered a cocktail. It was the height of the season and there were but two or three vacant tables in the lounge. Some of the people after an early meal were drinking their coffee, others like myself were toying with a dry Martini; the women in their summer frocks looked gay and charming and the men debonair; but I could see no one whose appearance sufficiently interested me to occupy the quarter of an hour I was expecting to wait. They were slim and pleasant to look upon, well dressed and carelessly at ease, but they were for the most part of a pattern and I observed them with tolerance rather than with curiosity. But it was two o'clock and I felt hungry. My wife tells me that she can wear neither a turquoise nor a watch, for the turquoise turns green and the watch stops; and this she attributes to the malignity of fate. I have nothing to say about the turquoise, but I

sometimes think the watch might go if she wound it. I was engaged with these reflections when an attendant came up and with that hushed significance that hotel attendants affect (as though their message held a more sinister meaning than their words suggested) told me that a lady had just telephoned to say that she had been detained and could not lunch with me.

I hesitated. It is not very amusing to eat in a crowded restaurant by oneself, but it was late to go to a club and I decided that I had better stay where I was. I strolled into the dining-room. It has never given me any particular satisfaction (as it appears to do to so many elegant persons) to be known by name to the head waiters of fashionable restaurants, but on this occasion I should certainly have been glad to be greeted by less stony an eye. The *malître d'hôtel* with a set and hostile face told me that every table was occupied. I looked helplessly round the large and stately room and on a sudden to my pleasure caught sight of someone I knew. Lady Elizabeth Vermont was an old friend. She smiled and noticing that she was alone I went up to her.

'Will you take pity on a hungry man and let me sit with you?' I asked.

'Oh, do. But I've nearly finished.'

She was at a little table by the side of a massive column and when I took my place I found that notwithstanding the crowd we sat almost in privacy.

'This is a bit of luck for me,' I said. 'I was on the point of fainting from hunger.'

She had a very agreeable smile; it did not light up her face suddenly, but seemed rather to suffuse it by

degrees with charm. It hesitated for a moment about her lips and then slowly travelled to those great shining eyes of hers and there softly lingered. No one surely could say that Elizabeth Vermont was cast in the common mould. I never knew her when she was a girl, but many have told me that then she was so lovely, it brought the tears to one's eyes, and I could well believe it; for now, though fifty, she was still incomparable. Her ravaged beauty made the fresh and blooming comeliness of youth a trifle insipid. I do not like these painted faces that look all alike; and I think women are foolish to dull their expression and obscure their personality with powder, rouge, and lipstick. But Elizabeth Vermont painted not to imitate nature, but to improve it; you did not question the means but applauded the result. The flaunting boldness with which she used cosmetics increased rather than diminished the character of that perfect face. I suppose her hair was dyed; it was black and sleek and shining. She held herself upright as though she had never learned to loll and she was very slim. She wore a dress of black satin, the lines and simplicity of which were admirable, and about her neck was a long rope of pearls. Her only other jewel was an enormous emerald which guarded her wedding-ring, and its sombre fire emphasized the whiteness of her hand. But it was in her hands with their reddened nails that she most clearly betrayed her age; they had none of a girl's soft and dimpled roundness; and you could not but look at them with a certain dismay. Before very long they would look like the talons of a bird of prey.

Elizabeth Vermont was a remarkable woman. Of

great birth, for she was the daughter of the seventh Duke of St Erth, she married at the age of eighteen a very rich man and started at once upon a career of astounding extravagance, lewdness, and dissipation. She was too proud to be cautious, too reckless to think of consequences, and within two years her husband in circumstances of appalling scandal divorced her. She married then one of the three co-respondents named in the case and eighteen months later ran away from him. Then followed a succession of lovers. She became notorious for her profligacy. Her startling beauty and her scandalous conduct held her in the public eye and it was never very long but that she gave the gossips something to talk about. Her name stank in the nostrils of decent people. She was a gambler, a spendthrift, and a wanton. But though unfaithful to her lovers she was constant to her friends and there always remained a few who would never allow, whatever she did, that she was anything but a very nice woman. She had candour, high spirits, and courage. She was never a hypocrite. She was generous and sincere. It was at this period of her life that I came to know her; for great ladies, now that religion is out of fashion, when they are very much blown upon take a flattering interest in the arts! When they receive the cold shoulder from members of their own class they condescend sometimes to the society of writers, painters, and musicians. I found her an agreeable companion. She was one of those blessed persons who say quite fearlessly what they think (thus saving much useful time), and she had a ready wit. She was always willing to talk (with a diverting humour) of her lurid past. Her conversation,

though uninstructed, was good, because, notwithstanding everything, she was an honest woman.

Then she did a very surprising thing. At the age of forty, she married a boy of twenty-one. Her friends said it was the maddest act of all her life, and some who had stuck to her through thick and thin, now for the boy's sake, because he was nice and it seemed shameful thus to take advantage of his inexperience, refused to have anything more to do with her. It really was the limit. They prophesied disaster, for Elizabeth Vermont was incapable of sticking to any man for more than six months, nay, they hoped for it, since it seemed the only chance for the wretched youth that his wife should behave so scandalously that he must leave her. They were all wrong. I do not know whether time was responsible for a change of heart in her, or whether Peter Vermont's innocence and simple love touched her, but the fact remains that she made him an admirable wife. They were poor, and she was extravagant, but she became a thrifty housewife; she grew on a sudden so careful of her reputation that the tongue of scandal was silenced. His happiness seemed her only concern. No one could doubt that she loved him devotedly. After being the subject of so much conversation for so long Elizabeth Vermont ceased to be talked about. It looked as though her story were told. She was a changed woman, and I amused myself with the notion that when she was a very old lady, with many years of perfect respectability behind her, the past, the lurid past, would seem to belong not to her but to someone long since dead whom once she had vaguely known. For women have an enviable faculty

of forgetting.

But who can tell what the fates have in store? In the twinkling of an eye all was changed. Peter Vermont, after ten years of an ideal marriage, fell madly in love with a girl called Barbara Canton. She was a nice girl, the youngest daughter of Lord Robert Canton who was at one time Under-Secretary for Foreign Affairs, and she was pretty in a fair and fluffy way. Of course she was not for a moment to be compared with Lady Elizabeth. Many people knew what had happened, but no one could tell whether Elizabeth Vermont had any inkling of it, and they wondered how she would meet a situation that was so foreign to her experience. It was always she who had discarded her lovers; none had deserted her. For my part I thought she would make short work of little Miss Canton; I knew her courage and her adroitness. All this was in my mind now while we chatted over our luncheon. There was nothing in her demeanour, as gay, charming, and frank as usual, to suggest that anything troubled her. She talked as she always talked, lightly but with good sense and a lively perception of the ridiculous, of the various topics which, the course of conversation brought forward. I enjoyed myself. I came to the conclusion that by some miracle she had no notion of Peter's changed feelings, and I explained this to myself by the supposition that her love for him was so great, she could not conceive that his for her might be less.

We drank our coffee and smoked a couple of cigarettes, and she asked me the time.

'A quarter to three.'

'I must ask for my bill.'

'Won't you let me stand you lunch?'

'Of course,' she smiled.

'Are you in a hurry?'

'I'm meeting Peter at three.'

'Oh, how is he?'

'He's very well.'

She gave a little smile, that tardy and delightful smile of hers, but I seemed to discern in it a certain mockery. For an instant she hesitated and she looked at me with deliberation.

'You like curious situations, don't you?' she said. 'You'd never guess the errand I'm bound on. I rang up Peter this morning and asked him to meet me at three. I'm going to ask him to divorce me.'

'You're not,' did I cried. I felt myself flush and not know what to say. 'I thought you got on so well together.'

'Do you think it's likely that I shouldn't know what all the world knows? I'm really not such a fool as all that.'

She was not a woman to whom it was possible to say what one did not believe and I could not pretend that I did not know what she meant. I remained silent for a second or two.

'Why should you allow yourself to be divorced?'

'Robert Canton is a stuffy old thing. I very much doubt if he'd let Barbara marry Peter if I divorced him. And for me, you know, it isn't of the smallest consequence: one divorce more or less ...'

She shrugged her pretty shoulders.

'How do you know he wants to marry her?'

'He's head over ears in love with her.'

'Has he told you so?'

'No. He doesn't even know that I know. He's been so wretched, poor darling. He's been trying so hard not to hurt my feelings.'

'Perhaps it's only a momentary infatuation,' I hazarded. 'It may pass.'

'Why should it? Barbara's young and pretty. She's quite nice. They're very well suited to one another. And besides, what good would it do if it did pass? They love each other now and the present in love is all that matters. I'm nineteen years older than Peter. If a man stops loving a woman old enough to be his mother do you think he'll ever come to love her again? You're a novelist, you must know more about human nature than that.'

'Why should you make this sacrifice?'

'When he asked me to marry him ten years ago I promised him that when he wanted his release he should have it. You see there was so great a disproportion between our ages I thought that was only fair.'

'And are you going to keep a promise that he hasn't asked you to keep?'

She gave a little flutter of those long thin hands of hers and now I felt that there was something ominous in the dark glitter of that emerald.

'Oh, I must, you know. One must behave like a gentleman. To tell you the truth, that's why I'm lunching here today. It was at this table that he proposed to me; we were dining together, you know, and I was sitting just where I am now. The nuisance is that I'm just as much in love with him now as I was then.'

She paused for a minute and I could see that she

clenched her teeth. 'Well, I suppose I ought to go. Peter hates one to keep him waiting.'

She gave me a sort of little helpless look and it struck me that she simply could not bring herself to rise from her chair. But she smiled and with an abrupt gesture sprang to her feet.

'Would you like me to come with you?'

'As far as the hotel door,' she smiled.

We walked through the restaurant and the lounge and when we came to the entrance a porter swung round the revolving doors. I asked if she would like a taxi.

'No, I'd sooner walk, it's such a lovely day.' She gave me her hand. 'It's been so nice to see you. I shall go abroad tomorrow, but I expect to be in London all the autumn. Do ring me up.'

She smiled and nodded and turned away. I watched her walk up Davies Street. The air was still bland and springlike, and above the roofs little white clouds were sailing leisurely in a blue sky. She held herself very erect and the poise of her head was gallant. She was a slim and lovely figure so that people looked at her as they passed. I saw her bow graciously to some acquaintance who raised his hat, and I thought that never in a thousand years would it occur to him that she had a breaking heart. I repeat, she was a very honest woman.

